

Forgotten Books

— www.forgottenbooks.com —

Copyright © 2016 FB &c Ltd.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

university library
not a...
ACTA
ACADEMIÆ
ELECTORALIS
MOGVNTINAE
SCIENTIARVM UTILIVM

QUAE ERFORDIAE EST.

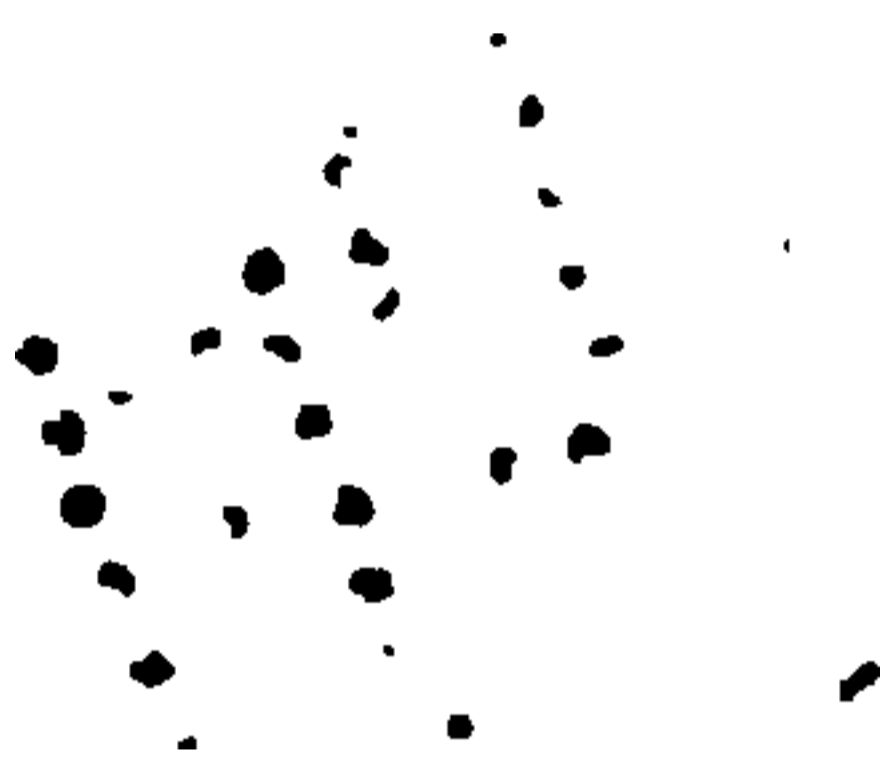
De Witt:

TOMUS I.

Waltz.

ERFORDIAE ET GOTHAE 1757.
apud IO. PAVL. MEVIVM & IOH. CHRIST.
DIETRICH.

EMINENTISSIMO AC CELSISSIMO
PRINCIPI ATQVE DOMINO,
DOMINO
IOANNI FRIDERICO
CAROLO,
S. SEDIS MOGVNTINAE ARCHIEPISCOPO;
S. ROM. IMPER. PER GERMANIAM ARCH.
CANCELLARIO ATQVE ELECTORI, ET
EPISCOPO WORMATIENSI,
ACADEMIAE
SCIENTIARVM UTILIVM
FVNDATORI, CONSERVATORI
ATQVE
DOMINO NOSTRO
CLEMENTISSIMO.

EMI.

norum neque ad maximam gloriam acquirendam deesse, illustrissimamque in fideles TVOS subditos aliosque famam meritorum TIBI superesse, prorsus perspiciamus; & certe temerarium foret, soli lucem affundere. Exigit id potius TIBI a nobis debita pietas, gratique animi officium: licet enim TIBI, C E L S I S S I M E PRINCEPS, ELECTOR, gratia referri tanta non possit, quanta debetur, habendam tamen esse, quantam maximam animi nostri capere possunt, certissima ratione credimus. Academiae scientiarum fundatione ac conseruatione clementissima omnibusque factis TVIS immortalibus exegisti TIBI monumentum aere perennius regalique situ pyramidum altius, quod non possit diruere innumerabilis annorum series & fuga temporum. Nobis etiam extrema fata subeun-

)(3

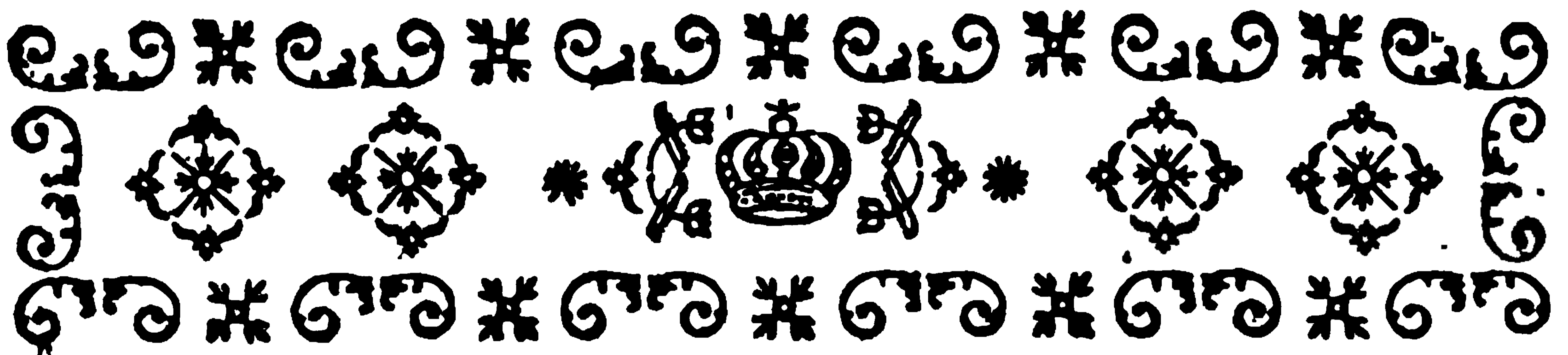
tibus,

tibus, meritorum TVORVM ne posterita-
dem omnium saeculorum erit imma-
& TE in beatorum sedibus habitante
cissimis, Fridericiana TVA fundatoris su-
mortale nomen canet nouis carminibus,
culisque tradet remotissimis. Vitae TV
si possibilis esset tanta duratio, quantus-
ter academicos TVOS TVI amor atque in-
dibilis veneratio; ad finem mundi aetate
cederes! A maximo Numine ceteroc
precibus efflagitamus ardentissimis, vt o-
ma TIBI semper sit valetudo atque i-
gerrima, TIBIque tantum aetatis acce-
vt ipsam naturam satietate viuendi expl-
& per temporis interuallum longissim
saluberrimis almam patriam iuuare confi-
nec non scientias artesque ad maiores g-
dus possis prouehere. Ita vouent

**EMINENTISSIMI AC CELSISSI-
TVI NOMINIS**

Subiectissimi Serui

**PRAESES, DIRECTOR, ADSESSORI
ET SOCI AC. SCIENT. UTIL.**

Lib. Com.

max. Curie

3-1-28

116615

2 v.

INDEX.

- I. *Proemium instituti nostri academici rationem reddens,*
- II. *Solemnis laudatio in obitum Eminen-
tissimi Domini Cardinalis An-
geli Mariae Quirini.* p. 13
- III. *Elogium diuis Hambergeri manibus
dicatum, a M. Hadelichio* p. 26.
- IV. *Dissertatio de constructione molarum ab
aqua agitandae, cuius axis est pen-
silis. Correctis in ea re empiricorum
erroribus &c. autore Gerhardo
Hoffmanno. Latine reddidit Beerius.*
p. 46.
- V. *Mylii problematum staticorum ex
theoria compositionis virium sponte
fluentium sylloge.* p. 100.

INDEX.

- Dissert. de cornu Ammonis nativo &c. auctore, Ioanne Friderico Hoffmanno. p. 111.
- VII. Reinhardi commentatio de orthoceratitibus Megalopolitanis, ciuitate Lat. donata a M. Hadelichio. p. 118.
- VIII. Nonni observat. de Isate & carthageno ossa animalium non tingentibus. p. 131.
- IX. Molitoris observationes de apiario & aluearibus, ciuitate Lat. donatae. p. 133.
- X. Echo sonos duodeviginti diuersos siue simplices illi sint, siue concentu aucti, ordine reddens, auctore Reichardo. p. 138.
- XI. Generosissimi cuiusdam Anonymi experimenta de lignorum grauitate specifica, in Latin. linguam translata. p. 14.
- XII. Cartheuseri observatio botanica caractere generico naturali Bosquae aliis Yervamora dicitur. p. 1.

INDEX.

- XIII. *Eiusdem observatio chemico-physica de Crystallisatione salium alcalium fixorum.* p. 149.
- XIV. *Iacobi observatio de pigmento caeruleo e carbonibus vitis viniferae.* p. 160.
- XV. *Eiusdem commentariolus de succedaneo atramenti indici.* p. 165.
- XVI. *Mangoldi experimenta quaedam colorum.* p. 167.
- XVII. *Eiusdem experimenta atque observationes chemicae & medicae variæ argumenti.* p. 173.
- XVIII. *Iacobi dissertatio, qua, vi plurimum observationum, vires medicas auræ, argenti, stanni & plumbi veteribus cognitæ a falsitatis iniuria vindicare conatur.* p. 196.
- XIX. *Eiusdem de prudenti usu arsenicæ, sale alcalico dozniti, interno salutari, dissertatio.* p. 216.

INDEX.

- XX. *Eiusdem de sulphure antimonii u
rato liquido tractatus.* p. 25
- XXI. *Eiusdem de optima saporis ingra
spiritus frumenti, correctione co
mentariolus.* p. 2
- XXII. *Mangoldi continuatio experimen
rum chemicorum.* p. 24
- XXIII. *Cartheuseri observatio chemica de
puratione salis volatilis succini.* p. 2
- XXIV. *Baumerus vim electricam palpeb
rum superiorum lapsum aufer
tem proposuit.* p. 29
- XXV. *Eiusdem observationes de oleo a
mali Dippelii morboque comiti
p. 29*
- XXVI. *Idem observavit embryonis ossa
muliebria cum fecibus aluinis
creta.* p. 30
- XXVII. *Strackii observationes de consti
tione epidemica a fine autumnii a
MDCCLIV. in ver usq
MDCCLV.* p. 30
- XXV

INDEX.

- XXVIII. *Morgensternii observatio, de cutis externae & oris etiam internae, sigillatione atque ecchymosi cum effluvio sanguinis ex ore, post subitam corporis exaestuati refrigerationem.*
P.335.
- XXIX. *Phaenomena nonnulla peculiararia in hydrophobo quodam & eius dissectione observata a Riedelio. Latine reddidit Mangoldus & Scholiis auxit.*
P.341.
- XXX. *Animaduersiones ad narrationem Taciti de expeditionibus Germanici Caesaris transrhenanis autore Beerio.*
P.358.
- XXXI. *De Germanis Herodis M. primariis inter alios militibus dissertatio autore Kaendlero.*
P.415.
- XXXII. *De duobus numis braeteatis commentatio autore Fabricio.*
p.429.
- XXXIII. *Freytagii observatio cur Bacchus a Graevis Morychus dictus ad Musaeum Cortonense.*
P.445.
- XXXIV. *Oettelti commentatio de Platone & Cicerone praecclaris animorum immorta-*
morta-

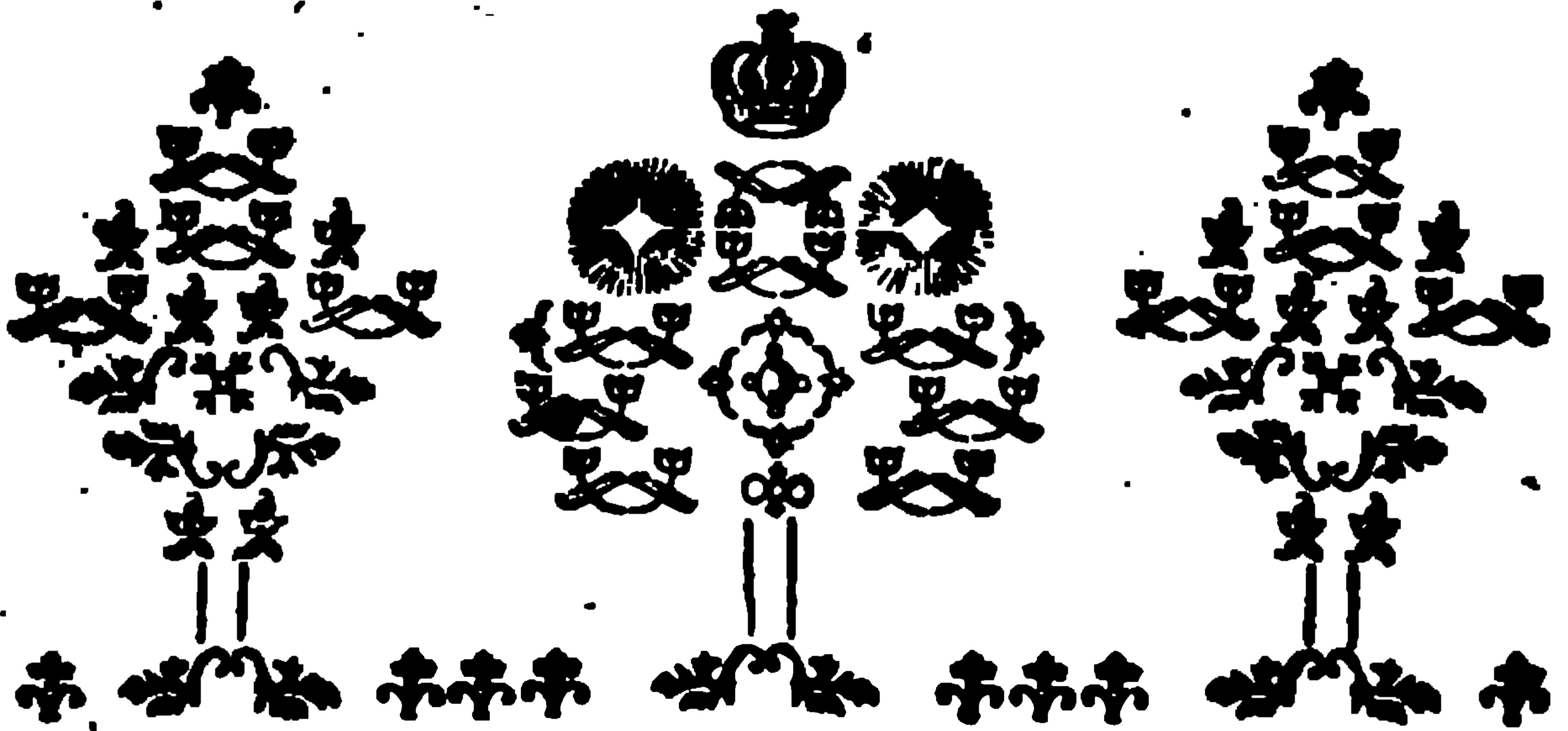
INDEX.

- mortalitatis vindicibus aduersus
Warburtonum Anglum. P.457*
- XXXV. *Hadelichii commentatio de meteoris
in Homeri carminibus. P.490.*
- XXXVI. *De methodo quadam, quamvis line-
am rectam nullã adhibita vulgari re-
gula metallo insculpendi, eamque sine
circino in partes minimas negotio
perquam facili dissecandi P.507*
- XXXVII. *Hadelichii descriptio tormenti mi-
litaris in armamentario Erfordienſi
nuper reperti quod insigne est anti-
quitatis monumentum. P.516*
- XXXVIII. *Dissectiones quorundam ex iis, qui
epidemicis, ab inflammatione visce-
rum infimi ventris, in primis ve-
ro ventriculi & intestinorum or-
tis, febribus periere, institutae
a Riedelio. Latine reddidit Mangol-
dus, & Scholiis auxit. P. 223.*
- XXXIX. *Barmerus observavit externa olei ani-
malis Dippelii usu oculi suffusionem
incipientem curatam, confirmatam
vero imminutam esse. P.536.*
- XXXX.

INDEX.

- XXXX.** *Mulleri observationes de metamorphosi
silvarum.* P. 540
- XXXXI.** *Perillustris anonymi disquisitio quae-
stionis, utrum homines nimium multi-
plicentur.* P. 546
- XXXXII.** *Mechanica insignis vitae morumque
emendatrix proposita ab eodem perillu-
stri anonymo.* P. 557
- XXXXIII.** *Eiusdem commentatio de re rustica
Thuringorum cautius meliusque insti-
tuenda.* P. 579
- XXXXIV.** *Hirtii commentatio gloriam fabulis
Aesopiis tributam in Lockmannum
transferens.* P. 583

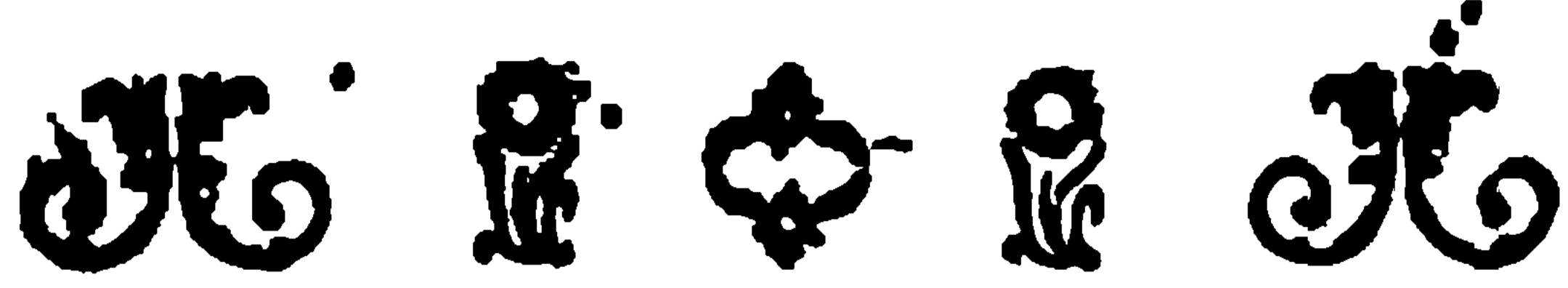

PROOEMIUM.

Quod a nobis aliquoties, ut rationem instituti nostri intimiorem redderemus, nonnulli exegerunt, id in capi-

te actorum academicorum cum illis communicandum esse, e re nostra duximus. *Emi-*
uentissimum atque Celsissimum S. S. Mo-
guntinae Archiepiscopum, S. R. I. per Ger-
maniam Archicancellarium & Principem E-
lectorem atque Episcopum Wormatiensem
 IOANNEM FRIDERICUM CAROLUM tamquam
sapientissimum atque clementissimum Pa-
 A *rentem*

rentem Academia scientiarum vtilium
 uotissime veneratur. Vt sol, princeps
 moderator reliquorum luminum, cum
 luce sua lustrat & complet: sic *sapientis*
mus ac prudentissimus Princeps sapient
 culturam verbis & factis non inter sub
 tos solum, sed in vniuersa republica lite
 ria disseminare nunquam destitit. Temp
 extitit optatum nobis magis, quam spe
 tum, in quo patrum nostrorum adimpl
 tur, quid? quod superantur vota. Al
 Gerana pristinam recuperans dignitate
 noua canitiem laurea exornat, nunquam
 amissura viriditatem. Publice de *Princa*
& clementissimo restauratore sibi gratulati
 in quo nil desiderat, nisi immortalitate
Optimum reipublicae *Parentem* ciues ad
 dua cogitatione contemplantur, & pl
 quam oculos suos diligunt. Recens na
 scientiarum vtilium Academia *Fridericiana*
nomine superbiens, ad memoriam aetern
 tatis aram exstruit *Clementissimo fundator*
 vt gaudia nostra nos non modo sentiantur
 sed vt omnes gentes, etiam vt posterius omne
 intelligant diuinum, atque pulcherrimum
 fa

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

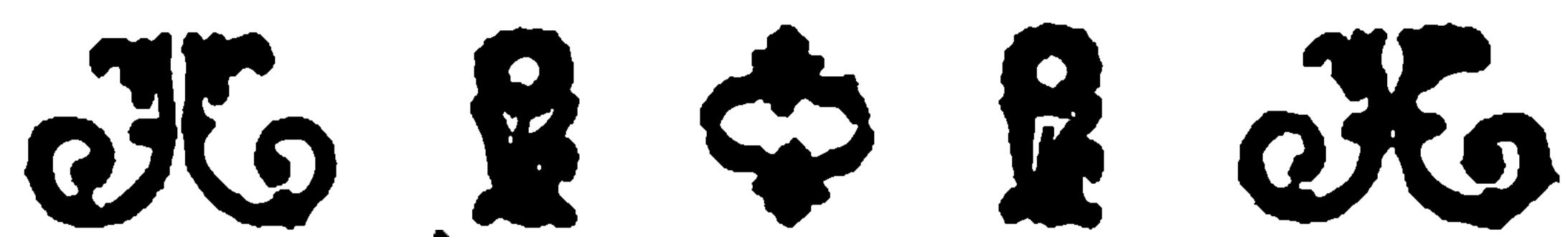
for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

"COBUM ANTONIUM L. B. de HOENECK Pro-
 "rectorem specialem Academiae declara-
 "mus; propter nota eius in studiis merita
 "& ad rem literariam fauorem, prorsus
 "confidentes, illum nihil, quid quid ad ho-
 "norem & emolumentum academiae perti-
 "neat, intactum relicturum. Praesidem L.
 "B. de LINCKER & Directorem Academiae
 "Doctorem SCHORCHTUM constituimus, fer-
 "uorem ab utroque in erigenda academia
 "demonstratum clementissime approbantes,
 "& in eodem pergentibus clementiam E-
 "lectoralem reservantes. Locum praeter
 "ea conuentibus academicis, bibliothecae
 "aliquae suppellectili asseruandis aptum as-
 "signaturi sumus, & denique ea perficien-
 "da curabimus, quae ad promouendum aca-
 "demiae florem facere possunt. Vestrum
 "igitur erit, vt sine mora conuentuum la-
 "borumque academicorum & commercii
 "literarii initium capiatis.

ACADEMIAE SCIENTIARUM VTILIIUM

CONCESSA IURA.

LEGESQUE ROGATAE SEQUEN-
TIBUS CONTINENTUR.

I.

Societas Academiae Electoralis Mogun-
tinae scientiarum vtilium nomen ha-
bet.

II. Locus, ad quem Commmercium litera-
rium in primis dirigitur, Erfordia est.

III. Protector specialis ex Gremio Reu.
Capituli Metrop. Eccles. Mogunt. nec non
Praeses & Director Academiae ab Eminen-
tissimo atque Celsissimo Archiepiscopo &
Electore Moguntino denominantur. Se-
natus Academiae, in disciplinas diuisus, ex
Assessoribus VIII. compositus est, qui suffra-
gia decisionem facientia ferendi, & ad leuan-
dum laborem Adjunctos ad Senatusconsul-
tum eligendi potestate gaudent. Assesso-
res quatuor cum Secretario Erfordiae, reli-
qui extra eandem commorentur.

IV. Illustri loco nati magnorumque nominum Personae Sociorum Honorariorum nomine condecorantur.

V. Viri eruditione clari Socii ordinarii vocantur, quorum quisque, pro dexteritate sua, doctis laboribus, Erfordiam mittendis, aliisque officiis spontaneis bonum Academiae publicum promouet.

VI. Literati aliique artifices vsu peritissimi Sociorum extraordinariorum & commercii literarii sodalium nomine veniunt.

VII. Literae patentes cum signo Acad. Scient. Confociis, in receptionis testimonium, exhibentur, in quibus simul Academiae propositi fines, & quam quilibet natus sit disciplinarum prouinciam, dilucidius explanatur. Signo Academiae cuiuslibet socio vti licitum est.

VIII. Praeses & Director cum Assessoribus Erfordiensibus & Secretario singulis hebdomadibus eum in finem conuocantur, vt utilitati Academiae prospiciant, suffragia ferant, & Societatis ab epistolis res Academiae gestas recenseat, ac de iisdem Assessores extraneos faciat certiores. In rebus
 magni

magni momenti & ad publicum Academiae commodum pertinentibus omnium socio- rum suffragia & consilia colligentur.

IX. Singulo trimestri publica Academicorum congregatio fiet, in qua argumenta reipublicae vtilissima proponentur. Iphis vero Academiae initialibus pia vota pro salute Eminentissimi Celsissimique Fundatoris & Protectoris in oratione publica soluentur.

X. Incrementum scientiarum & bonum publicum Academicis curae cordique sint.

XI. Posito praemio, de problematibus, nihil prohibiti continentibus, iudicium iidem ferant.

XII. Socii in terris Electoralibus Moguntinis degentes specimina historiae patriae edant, eique maius lumen, quantum fieri poterit, adfundant.

XIII. Academiae res gestas Ephemerides eruditorum Erfordienses ordine enarrabunt, quem in finem Academici nostri eisdem operam dent.

XIV. Acta academiae typis successiue mandanda vtilissimos quosque labores &

experimenta publici iuris facient. In illis autem a viri boni officio abhorrentia nunquam locum habebunt.

XV. Quaestiones theologicae & politicae, ad iura singularia Principum Europaeorum attinentes, quibus offensae Potentum suscipi possunt, quaecunque aliorum famam laedunt, nec non dogmata paulo abstrusiora, cum utilitate publica arctiorem nexum non habentia, ad academiae forum non referuntur.

XVI. Eminentissimi atque Celsissimi Principis Electoris indultu Academiae, pro re nata, novas leges rogare, rogatisque derogare, integrum est.

Quae ab *Eminentissimo Principe Electore* adeo clementissime constituta fuerunt, sat cito re ipsa vidimus confirmata. Horto botanico, per quem aqua belle fluens ducitur, domo plantis exoticis a frigore hyemali defendendis destinata, collegio Fridericiano, conuentibus academicis, condendae bibliothecae atque sectionibus anatomicis dicato, Academiam clementissime donavit. Praeter ea lentem colligendis radiis solari-
bus

bus aptam, duos pedes nouemque digitos diametro aequantem Musis Geranis incomparabili munificentia dono dedit, & quo iuuenes illustri loco nati equos tractare discerent; exercitatissimo equorum domitore & catadromo almam Geranam liberalissime auxit, nec non publicum laboratorium chemicum Academiae clementissime destinavit. Rerum oeconomico - politico - cameralium atque iuris naturae & gentium professiones publicas benignissime fundavit. Ut reliqua instituta munificentissima taceamus iam adornata, & ad perficiendum immortale opus, adhuc a munificentia Electorali expectanda. Labores nostros quod attinet academicos, singulis hebdomadibus Perillustri Dominus Praeses, Magnificus Dominus Director & Assessores ordinarii conveniunt, librorum recensiones ad ephemerides nostras destinatas, atque a sociis propositas doctas elaborationes diiudicatum, commercium literarium cum consociatis extraneis directum, & quidquid ex scientiis ad commune bonum depromi possit, deliberatum. Nec dubitamus, quin propo-

tum nostrum, non alium finem, nisi rei-
publicae commodum, agnoscens, indies
maiora capturum sit augmenta; dum *opti-
mi Principis* paternam protectionem & cu-
ram, nec non literatorum, eruditione cla-
rissimorum bonarumque in rempublicam
partium, per liberale auxilium speramus.
Superest, vt sociorum nostrorum mentio-
nem faciamus. Nomina eorum in actis &
ephemeridibus academicis passim occur-
runt, a reliquis autem firmissimam spem
concipimus, illos in actis academicis proxi-
me edendis nomina sua eruditis laboribus
cum republica literaria non sine laude
communicaturos esse.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

**PERILLUSTRIS
DOMINE PRAESES,**

**MAGNIFICE
DN. DIRECTOR,
CONSULTISSIMI ATQUE EXPERIENTISSIMI
DOMINI ASSESSORES,
DOCTISSIMI DN. SODALES
ET AUDITORES
OMNIUM ORDINUM HO-
NORATISSIMI,**

Credo ego, vos mirari, quid sit, quod, cum tot viri maxima eruditione clari sileant, ego potissimum orationem habiturus surrexerim; qui neque ingenio, neque auctoritate sim cum reliquis comparandus. Siue obiecti, de quo agitur, magnitudinem spectem, siue auditorum dignitatem ante oculos mihi ponam; paene mentis vitio hunc

hunc laborem suscepisse ipse mihi viderer; nisi in mandato vestro, cui mos gerendus erat, veniam impetrare, mihi liceret. Concilii academici iussu sollemnis laudatio *Eminentissimi ac Reverendissimi Domini Domini Angeli Mariae Quirini, S. R. E. Cardinalis, Bibliothecarii, Episcopi Bresciensis & Ducis* fieri debet. Duram me certe spartam nactum esse, ipsimet iudicabitis; quis enim de summi viri persona satis dignum orationis genus proferre poterit? & mea quidem sententia, quaecunque ingenium excedunt, pia veneratione melius coluntur, quam verbis neutiquam satis commodis atque idoneis. Quoniam autem piis manibus *Eminentissimi atque Reverendissimi Domini, Domini Cardinalis* iusta persolvenda sunt; ne praeter officium nostrum nos fecisse videamur, in medium quaedam allaturus sum, quae licet personae, in qua summa fuerunt omnia, sublimem dignitatem haud attingere, nedum exprimere, queant; attamen iustissimum dolorem nostrum produnt. O! quam misera mortalium est conditio! nullum igitur gaudium datur perpetuum? in cunabulis ergo suis academiae nostrae lugendum vestesque lugubres induendae? Quantum inter nos gaudium exortum fuit, quum *Eminentissimus atque Celsissimus Archiepiscopus & Elector Moguntinus*, Dominus noster longe clementissimus, nova in Musarum castris vexilla nobis ponebat. Quanta affecti fuimus laetitia, quum

quum *Eminentissimus* ac *Reuerendissimus Dominus*, *S. R. E. Cardinalis QUIRINUS* coeptis nostris clementissime annuens, venerabile nomen suum inter socios honorarios daret; & res nostras, adhuc infirmas, stabilire clementissime polliceretur! Quantus honoris cumulus vel ex solo QUIRINI nomine in academiam redundare potuisset? quantum incitamentum *Eminentissimi* ac *Reuerendissimi Cardinalis* exemplum animis nostris aliorumque litteratorum & virorum bonarum in rempublicam partium fuisset? quantum emolumentum ex doctissimis eius lucubrationibus & auxiliis largissima messe nobis capere licuisset? sed deseruit nos, & mortalitatem exiit immortalis QUIRINUS, & hoc vltimum ei mortalium operum fuit, vt die, vitae exitum proxime praecedente, maxime amabile nomen, bonarum artium indefessum studium, eximiumque virtutis atque pietatis amorem & culturam, nobis testamento quasi legaret; vt ex longinquo saltim, & quantum minoris sortis mortalibus datum est, eius vestigia premere, nostrarum partium esse crederemus. Quis ergo desiderio nostro sit modus? Ergo QUIRINUM lethi sopor vrget? cui Musae & iustitiae soror, incorrupta fides, nudaque veritas, quando vllum inuenient parem? Multis ille quidem flebilis occidit, sed nulli flebilior quam nobis! Non lugendam esse mortem, quam immortalitas consequitur, veteres quidem iudicarunt: sed mihi videtur acer-

acerba semper & immatura mors eorum, qui
 immortale aliquid parant. Nam qui volupta-
 tibus dediti quasi in diem vivunt, vivendi cau-
 sas quotidie finiunt: qui vero posteros cogi-
 tant, & memoriam sibi operibus extendunt,
 his nulla mors non repentina est, vt quae sem-
 per aliquid inchoatum abrumpat. Hoc, con-
 sentientibus omnibus, in *Eminentissimum ac*
Reverendissimum Dn. Cardinalem quadrat, licet,
 dum suppetebat vita, enisus fuerit, vt mors
 quam paucissima, quae abolere posset, inueni-
 ret. Sed quo maius, quod nobis ereptum fuit
 bonum, & quo magis praeter expectationem
 nobis accidit haec calamitas, tanto maiorem
 tristitiam accepimus & dolorem. Quamob-
 rem omnes, si rem, vt est, considerant, cum
 secundae res sunt maxime, tum meditari se-
 cum maxime oportet, quo pacto aduersam
 aerumnam ferant, damna, eorum, quos plus
 quam oculos diligunt, morbum aut mortem;
 quae communia sunt, & fieri possunt; vt ne
 quid animo sit nouum vel intolerabile malum.
 Eheu! inueniendo perdidimus; crescendo de-
 trimentum perpessi sumus; gaudio perma-
 gno affecti sumus, vt maiori infortunio & moe-
 tore maectaremur. Respectu *Eminentissimi &*
Reverendissimi Cardinalis, cuius obitum meri-
 to aegerrime ferimus, mors quidem in malis
 nullo modo est ponenda, sed in praecipuis bo-
 nis numeranda; quia in meliorem vitam illum
 induxit. Si neque misera ipsa mors est, nec
 vllius

vilius particeps miseriae, cur quaeso mala censatur? Sin hoc largitur, largiri autem optimo iure debet, vt sempiternis bonis potiamur, vitamque, quam mortalem habuimus, aeternam adipiscamur; quid morte pietate insignium beatius esse possit? Animi ergo a corpore discessio non nisi vitae commutatio fuit. Hinc factum, vt mortem sapientes nunquam inuiti, pii etiam saepe oppetiuerint libenter. Intellegimus igitur mortem *Eminentissimo & Reuerendissimo* QUIRINO lucrum, reipublicae autem nobisque irreparabile damnum fuisse. Vtinam his vulneribus medicinam inuenire possimus! Sed quid inani spe animum nostrum erigere allaboramus! nullum tempus hunc nobis leniet dolorem; quod ceteroquin mortalibus aegritudinem auferre solet. Vnicum id nobis restat, vt contemplando *Eminentissimi* vitam, & immortalia facta, dolorem nostrum iustissimum esse aliis aptissime significemus, & ipsa publica tristitiae commemoratione nos inter nos, quantum res finit, erigamus. Illius iacturam fecimus, qui principem locum inter nos tenuit.

Si enim natalium claritas quidquam ad commentationem pertinet, antiquitate generis & gloria maiorum maxime floruit, nam ex perillustri Quirinorum gente, antiquissima Ducum Venetorum progenie, anno seculi praeteriti octogesimo, originem duxit. Quotus quisque enim est, quem lateat, supremos Venetorum

netorum duces sub octavi seculi exitum duos fuisse Quirinos. Gloriam a maioribus traditam conservavit, conservatam novis honorum accessionibus auxit, vetusque illud dictum, fortes creari fortibus, exemplo omni exceptione maiori corroboravit. Hoc tamen non obstante, animum ab honoribus ambiendis habuit alienissimum, & nisi vis boni, quae in illo tanta erat, quanta esse solet, si summa est, illum ad summos honores etiam invitum protraxisset; vitae solitariae dulcedinem, pietatis & literarum studia, non cum publicis honoribus coniuncta, sed sola optasset, optata coluisset. Demittens autem se ad minora, exaltatus est, maximamque per modestiam sibi paravit gloriam. Quantum autem splendoris academiae nostrae accessisse arbitramini, cum per accessionem tanti viri publice fuerit probata? Nihil prius, nihil exoptatius illi accidere potuisset. Id quod tanto meliori iure asserere possum, cum praeter natalium splendorem, divina in mente gesserit decora. Animus illi erat summarum rerum maxime intelligens, probe gnarus, nihil non mortale tenere homines, pectoris exceptis ingenique bonis; solasque animi dotes, recte dicta factave immortalia esse. Invita Minerva, ad sapientiae & virtutis fastigium irritum conatu tenditur. Cui autem dona sua larga manu natura concessit, illum ad magna suscipienda atque perficienda natum esse, merito dixeris. Docilitas autem & memoria

B

quae

quae fere appellantur vno ingenii nomine, prompta & parata in respondendo celeritas, vt in tota vita eius, sic etiam ineunte aetate quam maxime in illo conspiciebantur.

Quem ad modum vero doctrina vim promouet inlitam, rectique cultus pectora roborant; sic *Eminentissimus* ac *Reuerendissimus Cardinalis* quantum a studiis valeret, per totum vitae stadium luculentissime demonstravit. O quantus mihi in QUIRINI NOSTRI laudes excurrendi aperitur campus! sed loquitur uniuersa Europa, doctissimum praesulem vno ore, ut antesignanum suum, celebrat uniuersa literatorum cohors. Scriptis inter eruditos satis cognitis adeoque commemoratione mea haud indigentibus, suis ipsemet sibi exegit monumentum aere perennius, regalique situ pyramidum altius; quod non imber edax, non aquilo impotens possit diruere, aut innumerabilis annorum series, & fuga temporum. In labiis illius doctissimis Ebraica, Attica, & Romana sedem fixerat Peitho. Antiquitatum, Poeseos & Philosophiae studiis tenebatur, & tantum Theologiae sacrique iuris disciplinis tempus tribuit, ut illum tanquam absolutissimum literati exemplum uniuersa merito colerent Musarum castra. Idem testantur literarum commercia, quae illi cum viris doctrina illustribus intercesserunt quam plurimis. Idem sollicita bibliothecarum cura & splendida librorum collectio loquitur publico libe-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

"tis operibus, nihil cum pastoralibus curis tam
 "belle ac sancte componi, quam literarias vi-
 "gílias ac labores, nihil magis decere eccle-
 "siam, quam praefules bonis artibus atque li-
 "teris occupatos." Indefessus praeterea erat
 in agendo; & neminem certe vnquam immor-
 talitate donauit ignauia. Vt fontes iugiter,
 nec sibi sed aliis scaturiunt, vt sol, obscurari
 nescius, perpetuo lumine fulget, omniaque
 illustrat: sic *Eminent. ac Rev. Cardinalis* non
 sibi vixit, sed aliis, tempora sua non sibi,
 sed ecclesiae, reipublicae, literis, subditis
 tandem dedit. Res aliorum secundas ornare
 & augere non allaborauit solum; sed etiam
 succurrit cum aduersa fortuna conflictantibus.
 Cuius rei ex innumeris vnum exemplum ex
 ore *Eminent. QUIRINI* in medium afferre li-
 bet, quod in epistola poetica ad Academiam
 Salisburgensem deprehenditur: "patriae, in-
 "quit, dein dura negotia Romam pertraxere,
 "& ibi velut arcta compede vinctum heu!
 "longum valde iusserunt stare per annum;
 "donec compositis rebus pax alma reuixit."

Nullis praeter ea itineris difficultatibus de-
 territus, Germanos, Anglos, Belgas & Gallos
 inuisit, & apud hos quam diutissime est com-
 moratus; vt vbique terrarum literarum disse-
 minaret & virtutis amorem, sui que desiderium
 relinqueret gratissimamque recordationem.
Eminent. enim Cardinalis probe intelligens;
 nihil virtute formosius, nihil pulcrius, nihil ama-
 ama-

amabilius posse reperiri, eique omnia inesse bona, quem penes est virtus; non ipse solum ad virtutem animum nullo non tempore applicavit, quantumue valeret eadem non verbis, sed factis demonstravit; verum etiam aliorum animos ad virtutis culturam pellexit. Quae res, nisi inter omnes constaret, ex eius epistolis ad Clerum & gregem abunde colligitur. Quanta, in eo disciplinae ecclesiasticae in vtroque clero restituendae & firmandae cura erat & sollicitudo! Quam modeste se vbiq̄ gessit & abstinenter! Quanta illi inerat humanitas miraque comitas; erga quosvis, v̄el coram, vel per litteras eum compellentes; quarum praecipua pars est, honestissimum quemque complecti, atque ita a minoribus amari, vt simul a principibus diligaris. Vt innumera quae Eminentissimo inerat humanitatis testimonia taceam, eandem vel sola inter Graecos Corcyrenses pacifica honorisque plenissima comprobatur commoratio. Pietatem, tamquam omnium virtutum principium & fundamentum ei propriam fuisse, ex tota *Eminent. Cardinalis* vita elucet. Annis abhinc quinquaginta nouem Florentiae sanctis Benedictinorum adytis lubens se inclusit. Ad summos mox honores, propter merita sua, protractus, construendis ac ornandis templis ingentes sumtus impendere non destitit. Templum Brixienſium cathedrale iam aliquot seculis ante inchoatum erat, sed opus iam dudum

dum interruptum iacebat; multisque iam Brixiae Episcopis magnitudinem incepti deplorantibus, neglectum erat. Idem NOSTER, nihil desperans, aere suo exstruxit atque feliciter absoluit. Quantos ad templum catholicorum Berolinense erigendum, ornandumque erogauerit sumtus, neminem fugere, in certis habemus. Qualis Episcopus in gregem concreditum & doctrina & exemplo fuerit, verbis, votis, lacrymis testantur Brixenses. Pauperum aegrotorumque rationibus paterna miseratione providit, probe sciens, homines nulla re propius ad Deum accedere, quam alios a calamitate vindicando, prohibendo. Quid multa? *Eminentissimi Cardinalis* vitae integritatem piissima facta fati probarunt, quae si verbis exornare vellem, soli lucem affundere conarer.

Quae cum ita sint, non potuit non gloria, uti semper solet, maximae virtutis comes esse. Postquam igitur theologiae sacrique iuris disciplinas cum fructu incredibili suos docuerat, sacrosque utriusque foederis codices in linguis originalibus interpretatus fuerat; ad Pisanae Academiam a magno Haetruriae Duce euocatus est. Sed in publicam prodire fugiens, Cassinensium congregationis historicis praefuit. Dein summus Pontifex Clemens XI. S. inquisitionis qualificatorem, sacrorum rituum & Indicis consultorem, congregationisque, quae veterum orientalium codicum ecclesiasti-

clericalium emendationi praeposita est, assessorem illum renunciauit. Sed cum postliminio a suis Abbas electus fuerat; Summus pontifex INNOCENTIUS III. inde abstraxit illum ad Corcyrae insulae metropolin. Commoratus in eadem complures per annos, non solum in re sacra administranda laudabiliter gessit bene multa; sed antiquitatibus quoque Corcyrae illustrandis intentus, opus immortale edidit, aeternitatisque commendauit. Postea Romanus Pontifex BENEDICTUS XIII. cum S. officii constituit consultorem, Brixiamque translatum, non Episcopi modo, sed & Ducis, Marchionis & Comitis titulis exornatum, anno seculi huius vicelimo septimo Romanae ecclesiae, purpuratum patrem declarauit. Quanto illum summi Pontifices dignauerint amore & colloquiis familiaribus, in tractatu de rebys ad se pertinentibus ipsemet modeste proposuit *Eminentissimus Cardinalis*. Brixienfes quanti Praefulem suum facerent, imagine *Eminentissimi*, ex marmore constructa publico decreto, in aula concilii exposita, & sequentibus ornata versibus, abunde docuerunt.

Patricia Venetumq̄ clara de gente Quirina.

ANGELUS hic ille est, morum qui nomine
praefert

Mirum candorem, latio venerabilis ostro,
Omnigena pollens doctrina, Bibliothecae

Vaticanae honor, atque tuus modo, Brixia,
Pastor

Egregius, quondam Corcyrae gloria, iustus,
Propositique tenax, sibi parcus, largus egenis;
Magnificus, vera nulli pietate secundus;
Quod templa æere suo constructa loquun-
tur & arae.

Talis illi honor a suis merito est habitus
& longum foret laudes publicas & priua-
tas Italorum, aliarumque gentium ipsi tam
abunde tam vere impertitas enarrare. V-
nicum tamen iuvat addere elogium a maxi-
mo illo ingeniorum virtutumque aestimatore
(*de Main de Maître*) *Eminentissimo Cardinali*
exhibitum, & ex gallico idiomate a Philopatri-
de Brixiano latino metro ad literam redditum.

Iam dudum assiduus se prodit vbi^{iq}ue Qui-
rini

Sanctae quo feruet religionis amor
Si spectes quam magna gerit, certe ille videri
Vna distentus religione potest.

Dum vero ingenuas oculos conuertis ad artes,
Totum ipsum quoque in his artibus esse
vides.

Obtigit haud illi, studia instaurare Mineruae,
Summum horum tamen est praesidium
atque decus.

Mul-

Multum utique is praestat, qui opibus & honoribus auctus

Omnigenis studia illa adiuuat officiis :

At magis illa iuuat, proprio si scripta labore

Addat & insignes proferat inde typos.

Laudibus his cunctis vnum florere Quirinum,

Docta Europa vno concinit eloquio,

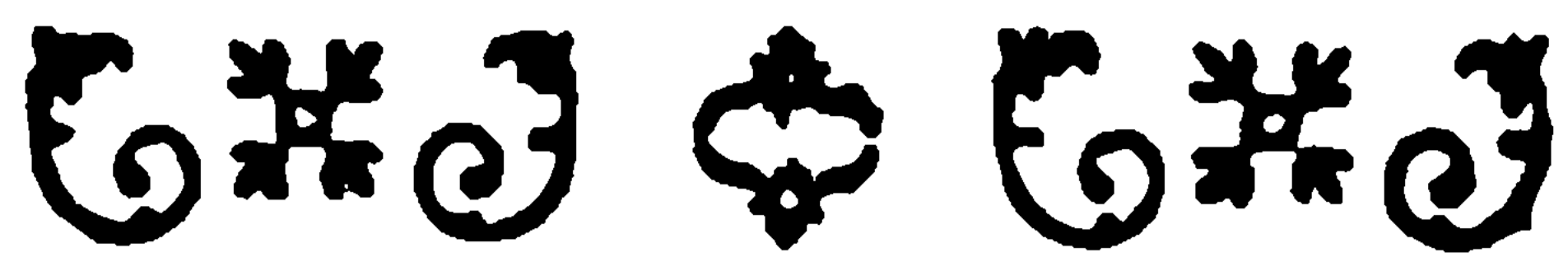
Illius & noua quotidie praeconia vulgat.

Sunt autem parua haec munera pro meritis.

Quae viget ex solis radiis natura canendo

Reddere ei grates haec foret apta pares.

Quibus paria, nedum maiora, addere nescius, ne laudem *Eminentissimi Cardinalis* potius obscurare quam illustrare videar; ab ulteriori eius enumeratione desistam. Adeo enim in omnes gentes ipse suam viuens disseminauit gloriam, ut nulla vumquam aetas de laudibus *Eminentissimi QUIRINI* conticescet. Commune hoc reipublicae literariae officium quam maxime & tamquam proprium nobis incumbere, nemo nostrum non nouit; gratissima igitur mente *Eminentissimi QUIRINI* memoriam recolamus ad tempora vltima, & illius auctoritate incitati, scientias vtilis tractare, & ad commune bonum applicare, non intermittamus; dum vitae, quae spiritu & corpore continetur, conceditur vsus; ne tanto antesignano indigni, & inter vtilissimos quosque inutiles, quod in neminem nostrum quadrare scio, inueniamur. Dixi.

ELOGIUM
DIVIS HAMBERGERI
MANIBUS DICATUM.

A

M. S. L. H A D E L I C H I O.

Permitte, o decus quondam & ornamentum reipublicae literariae, nunc desiderium & dolor; permitte, quaeso, HAMBERGERE desideratissime, vt in meritorum virtutumque Tuarum contemplatione aliquantulum defixus haeream, sicque & reuerentiae communis, & amoris erga TE nostri, aliquod Tibi consecrem monumentum: inter cetera enim omnium, vt memoria bene actae aetatis distinguatur ab ignauia eorum, qui silentio pereunt ac penitus intermoriuntur. Tuque, o pullata fama, accipe sequuturis memorandum aetatibus lugubre argumentum iusti doloris, cuius interpretem me esse voluit Electoralis Moguntina scientiarum vtilium Academia.

Occidit nuper sidus quoddam in republica literaria fulgentissimum. Occidit lux quaedam venerabilis Salanae splendidissimae; Academiae nostrae ornamentum, doctorum virorum amor & admiratio, saeculi nostri decus. Occidit, (o illaetabile verbum) *Illustris, Experientissimus Amplissimusque Dominus* GEORGIUS ERHARDUS HAMBERGERUS, *Philosophiae & Medicinae Doctor, Physices & Medicinae theoreticae*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

* Omnia in aequoreos abierunt irrita ventos!

Omnis nunc spes est funere fracta viri.

Inuida fortuna, eamne ob causam hanc nobis laetitiam dedisse videris, vt, ea breuiter intercepta, tanto acerbius doleamus? Siccine terris eum praemature debuisti eripere, a quo maxima sperare commoda poteramus?

Improba mors, quare tantis virtutibus obstas?

Tot bona cur nobis eripis atra dies?

O miseram mortalium conditionem! o ancipites rerum humanarum vicissitudines!

Sed, quorsum inanes indignasque fundo querelas? quin imo, in ipsa doloris significatione iniquus vixque ferendus mihi videor! Quid? HAMBERGERUM mortuum dicam? o indignum tanto viro verbum! HAMBERGERUS immortalis est, viuit adhuc inter nos, neque vilo vnquam aeuo penitus intermorietur: De illo enim maiore quodam iure affirmare poterimus, quae Graecus** olim de patre contendebat, quum mortuus diceretur: *ὲ μὴ λέγε βλασφημίας, πατήρ μὲ ἀθάνατός ἐστι*, noli blasphemias dicere, pater meus immortalis est. Est profecto quaedam hominum immortalitas*** cui

* Ouid. in lib. trist. & Lotich. Lib. II.

** Ἐπιπέτ.

*** De illa canit Ouid.

- • Corpora consumit, titulos, & busta, vetustas,
- • At si quis Musas coluit, si pectoris artes:
Ille vel inuita morte superstes erit.

cui nec Parca feralis inimicas manus iniicere, cui nec obesse aeuum fragile, quamque non edax rerum vetustas vnquam corrodere potest. Immortalitas est, quae virtutibus, * praeclaris in patriam meritis, scientiisque egregiis comparatur, & qualis demum illa sit, quantaque praestantia gaudeat, in HAMBERGERO diuo, omnium optime colligi potest, & animaduerti.

Sed tantam meritorum ac virtutum multitudinem aggredienti id mihi iam accidit, quod Apellis simulacra conspicientibus olim euenisse dicitur, qui concinnitate picturae adeo in admirationem rapti commemorantur, vt copia ipsa, ad inopiam in dicendo, redacti fuerint, & velut obstupefacti, totius artificii pulcritudinem eloqui non potuerint. Aliis igitur incedendum vestigiis, & ne detrahare potius tantis virtutibus imbecillitate mea, quam laudare eas videar, leuiter tantum aliquas attingam, & quemadmodum poeta ** canit:

- - per summa cacumina tantum
Ire iuuat rerum.

Atque vt inde ordiar, vnde felicitatem Illustris viri diuina prouidentia exorsa est: non
igno-

* Cic. pro Archia poeta: insidet in optimo quoque virtus, quae admonet, non cum vita dimitti commemorationem nominis nostri, sed cum omni posteritate esse adaequandam.

** Lucan. in ph.

ignorabit facile quispiam nostrum, Ienae, fecundissimae maximorum virorum matri, atque eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis affluentibus* id contigisse, ut vagientem in cunis HAMBERGERUM adspicere, & è iucundis tenerae aetatis praeludiis, prima bonae indolis indicia colligere potuerit. Erat tunc annus MDCLXXXVII. R. S. inque orbem redierat vicesima prima lux Decembris, qua mortalitatem induit, quam feliciter nunc exiit, magnus lucis nostrae candidatus.** Patre gavissus est viro optimo, Magnifico, amplissimo, doctissimoque GEORGIO HAMBERGERO, Matheseos & Physices in illustri Academia Ienensi, Professore celeberrimo, ex quo familiari quodam iure, virtus amplissima, & eximius physices ac matheseos amor, ad filium, parente dignum, cum ipso sanguine transiisse videtur. Avus illi contigit veri nominis mathematicus, D. ERHARDUS WEIGELIUS, cuius eximia in remp. literariam merita adhuc passim celebrantur.

Sed natalium honos & praeclara maiorum scientia, non nostri sunt arbitrii, sed fortunae, neque satis est, eximiam parentum doctrinam ostendere posse, nisi eos vitae morumque fructus feramus, qui cum stirpe consentiant; quod-

* Idem Elogium Cic. p. Arch. p. c. III. Antiochiae, qua Archias oriundus erat, tribuit.

** Sic appellat Cic. p. l. manilia Pompeium Magnum.

quodque Themistocli contigisse accepimus, ut Miltiadis tropaeis e somno excitaretur: sic amplitudine & fama eorum, a quibus vitam accepimus, ad virtutem & gloriam extimulemur. Longe vero maioris est momenti exacta institutionis ratio. Illius neglectus Phalarides, Busirides, Neronēs, pestes illas ac venena rerumpublicarum produxit, quorum tenerior aetas licentius habita, accrescentes cum annis animos in rabiem egit, ac de sede & statu suo exturbavit. Sed ne tale quid detrimenti ex remissione filii cultu pateretur resp. mature prudentissimus pater, qui filii salute suam contineri sciebat, magistros illi prospexit, qui tantae spei admouerentur, & ingenium ad summa quaeque adspirans, pietate, iustitia & bonis artibus imbuerent; intellexit enim, praepostera eorum esse studia, qui diuitias quidem relinquunt filiis, filios autem, quibus eas seruarunt, negligunt. Dedit igitur filium in disciplinam *praenobilissimo SIDELIO, tunc facultatis philos. adjuncto, & SAMUELI GESNERO, Rectori postmodum Rothenburgensi, doctissimis viris*; de quibus dubium est, * vtrum discipulus plus debeat praceptoribus, an praeptores discipulo. Illis enim hic ad gloriam, huic illi ad ingenii docilitatem profuerunt. Illi bonas artes discipulum docuerunt, discipulus reddidit immortalitatem. Erat tunc in pue-
ro

* Dicit Plutarchus in vit. Alex. de Aristotele.

ro docile ingenium, quod celeriter omnia, quae tradebantur, arripiebat, & mirificus discendi ardor, qui honesta aemulatione, magni animi obsonio, acuebatur magis & extimulabatur. Hinc, iam anno MDCCXIV. in ciuium academicorum Ienensium numerum fuit coopatus. Si quis scire cupiat, quam viuendi rationem in his annis instituerit; & quomodo studia pertractauerit academica: adeat tantum praefationem, quam commentariis Perill. van SWIETEN, * maximi nominis viri, praeposuit. Quod enim aliis in ea commendat, id ipse effecit diligentissime. Nullum sibi laude sterile tempus elabi passus est, sed computato cum valetudine somno, antelucanis se exercuit negotiis, memor, se solis aemulum esse, qui primus e stratis corpora prouocat, dumque se agitatione vegetat, singulos inuitat ad negotiorum exercitium. Nunquam punicum malum, tot grana ostendit, quot sciendi desideria HAMBERGERI animus. ** In mathesi & physica patris frequentauit collegia, reliquarum vero disciplinarum praecepta suppeditauit cel. POSNERUS & SYRBIUS, quorum memoriam grato recolimus animo. Neque vero HAMBERGERO satis fuit scientiarum

initia

* Quae MDCCXLVI. Hildburghusae publici iuris facta est. vide infra indicem librorum.

** Idem BURCKARD. MAIUS de DANIELE MORHOFFIO polyhistoro dicit in edit. epist. Morhofianar.

initia degustasse, verum sic pectus suum illis muniuit, vt in omni scientia, ad eruditionem, non ostentationem, proficeret. Recondita quaeque naturae, vim elementorum, tempestatum vices, stellarum orbes & itinera, rerumque corporearum mensuram & quantitatem, indefessa perquirere diligentia studuit. Latentes in quouis virore virtutes ab acinis ad corticem, a cortice ad imas radicum fibras didicit. Vasta profecto scientia, quae non, nisi indefesso comparatur studio! In historia ita fuit versatus, vt eius caput velut prudentiae officina esset eumque spirantem bibliothecam & cornu quoddam Amalthaeae appellares. * Artium vero mechanicarum tam accuratam habuit rationem, vt LYSIPPUS & POLYCLETUS apud eum, quod mirarentur, inuenerint, volantemque retinuerit columbam Archytas.

Patre morte praematura peremto, in artem salutarem, duce cel. SLEVOGTIO, sua contulit studia; & quantos in ea progressus fecerit, non nostrum est dicere, quum omnis Germania eum hac de re admiretur & collaudet. Adeat, si quis ignoret, WEDELII programma ** Ienenses relationes, *** GOETTENII Europam
 C lite-

* Illud elogium viri eruditi Longino datum fuisse testatur HEINECCIUS.

** De euaporatione acceleranda minoribusque sumptibus perficienda. Ienae 1721.

*** In den Ienaischen monatlichen Nachrichten vom Jahr 1727. p. 64.

literatam * MYLII Ienam viuentem ** & BRUCKERUM celeberrimum. *** Vbi laudum ac meritorum, quibus conspicuus fuit, testimonia inueniet luculentissima. Inprimis vero anatomiae, praestantissimae, artis medicae, emendatricis, fuit studiosissimus, ita quidem, vt etiam tum, quum vix pueris excessisset, & nondum in publicas academiae tabulas nomen fuisset relatum, semper adfuerit sectionibus cadaverum, eximiamque discendi cupiditatem prae se tulerit. Omnia inuestigauit accuratius, & nihil a natura tam altum aut reconditum esse credidit, ad quod labor indefessus non penetrare posset. Scilicet diuinum acceperat animum, qui nihil imperuium clausumque patiebatur, sed ad summam semper perfectionem attingere laborabat.

Viua fuit in eo sensuum alacritas, acre iudicium, paratissima memoria. Praeterea contigerat ipsi virilis corporis venustas, quae velut vi quadam tacita singulorum animos ad sui venerationem inuitauit. Caput, sublime fuit honoris theatrum, molle nihil, nihil effeminatum portendit: Frons aperta docili imagine animum repraesentauit. Statura ad dignita-

* Gelehrtes Europa I. Th. p. 574.

** Ienae 1743. p. 149.

*** Im 6. zehenden des Bildersaals.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tis multi ex illius·exiuerint disciplina, qui, quantus ille fuerit, quotidie testentur. *

Sed praecipua diui HAMBERGERI dos, quae propria illi prae ceteris fuisse videtur, non erit reticenda. Scilicet mirifica quaedam docendi facultas, quam donum proponendi vocare solent alii. Hoc certe donum proponendi inter principes illius virtutes numerandum & ita comparatum fuit, vt vel solum, si alia defuissent merita, dignum fuerit, quod admiremur, & posteris commendemus ad imitandum. Tam enim insolita & admiranda quadam facilitate res difficillimas edocere potuit auditores, tamque clare, perspicue & adaequate omnia tradidit, vt ad docendum non arte adfuefactus, sed natus esse videretur. Tantum ille abfuit a nefando illo AUL. GELLII ** praeepto: *σκότισον σκότισον* si doctus videri vis; vt potius id, quod obscurum maxime & perplexum videbatur, optime & sic explicauerit, vt quasi de tritis ac quotidianis loqui visus sit. Qua ex re factum, vt non solum multi ad eum confluerent, sed exteri etiam semel atque iterum studerent praemiis & honoribus eundem ad se elicere. Quodque

HOME-

* Vid. Goettens gelehrtes Europa I. Th. p. 574. D. Boerners Nachrichten von den Lebens-Umständen berühmter Aerzte I. Band. p. 63.

** In noct. atticis.

HOMERO * quondam contigisse accepimus, ut septem simul vrbes pugnaverint quasi de eo & suum esse voluerint, idem propemodum de ** diuo **HAMBERGERO** contendere poterimus. Ut enim taceam, **Stetinam**, iam quindecim ab hinc annis, illi munus Professoris matheseos obtulisse conditionibus perquam honorificis; **Altorfia** etiam, **Goettinga**, & **Hala** de eo, ad se eliciendo ornandoque, quasi contendisse videntur. Sed patriae, cui natus erat, viuere destinauerat, & quanquam initio **Goettingam** aditurus videbatur; quoniam auo illius **cel. D. WEDELIO** idem sedebat animo: **Ienae** tamen, tot maximorum virorum nutrix & illustrium ingeniorum fecundissima mater, vicit, eumque retinuit, postquam serenissimorum **Ienae** nutritorum clementia contigerat illi non modo potestas succedendi Professori **cel. Physices**, quod **MDCCLXXVII.** solemniter euenit; sed illustri simul consilarii aulici dignitate fuerat

C 3

* **FABRICII** bibliothec. Graec. Vol. I. p. m. 258. & **Cic.** pro **Archia** poeta, cap. IX. itemque celeb. **BOERNERI** Nachrichten von den Lebens-Umstanden itziger berühmter Aerzte p. 64. quem potissimum propter nimiam temporis exiguitatem, secuti sumus.

** **Diuum** virum **Lacones** appellabant, quem vehementer admirabantur. Vid. **TERENTII** **Adelph.** actus IV. scen. I. vers. 19. & notas **CORN. SCREVELII** ad hunc locum.

fuerat condecoratus. Quumque anno MDCCXLII. Halam in locum & dignitatem Germanorum Aesculapii, perill. HOFMANNI, euocaretur: accidit, vt *Serenissimi Saxoniae duces*, qui tanti viri merita satis habebant cognita, eundem anno MDCCXLIV. in locum ill. TEICHMEIERI surrogarent muneribusque Professoris Botanices, Anatomiae & Chirurgiae ornarent publice. Denique vero MDCCXLIIX. illustri HILSCHERO morte peremto, *in facultate medica dignitas Professoris Chym. & Prax. ad eum fuit delata*, sicque diuus HAMBERGERUS ad illud adscendit honorum fastigium, ad quod per nascendi sortem, & praeclara merita attingere potuit; idque illi contigit, quod multis fortuna negauit, vt paria virtutibus & doctrinae suae praemia, acciperet, ita, vt nec voto maiora concipere, nec minora virtute posset mereri, singula vero tanto cum splendore consequeretur, vt omnes felicitatis numeros cumulate expleuerit.

Iam vero ad illud mea se conuertit oratio. quod reliquis omnibus diui HAMBERGERI meritis splendidissimam affundere lucem, eaque velut corona quadam venerabili, condecorare potest. Quod enim Aristoteli Stagyrtae * aeternae cessit gloriae, vt Alexandro M., quem postea stupefcebat terrarum orbis, literas ac philo-

* Fusius hanc rem commemorat Plutarchus in vita Alex.

philosophiam tradiderit : id simili fere fortuna illustri contigit **HAMBERGERO**. Scilicet penetrauerat illius fama, in angustiis Ienae moenibus non inclusa remanens, sed longe lateque ad exteros euolans, ad Serenissimam Gothanae gentis Principem, Germaniae nostrae Mineruam, itaque viri eruditio se probauerat sapientissimae Principi; vt in aulam, quae porticus * philosophantium, sapientiae sedes, & literarum sacrarium dici mereatur, eum acciuerit, atque matheosos sublimioris arcana, interiora physices mysteria, & recondita quaeque philosophiae, intra parietes regio cultu splendidos, ab eo proponi sibi iusserit. Vastior hic dicendi campus, quam qui in exiguum gyrum contrahi possit.

Tibi vero, immortalis **HAMBERGERE**,

- - - certe non vltima laus est

Principibus placuisse ** - - -

Quilibet enim facili colliget negotio, non, nisi perfectam doctrinam omnibusque numeris absolutam, tantis sufficere conatibus. Talis doctrina fuit tua, quae non ea solum occasione, sed etiam in libris, incredibili eruditione refertis, satis luculenter se ostendit.

C 4

Neque

* In porticibus enim docebant philosophi veteres peripatetici.

** ex Horatii epistolis.

Neque tamen HAMBERGERUM ab omni imbecillitatis forte exemptum asseuerabimus; nec ab omni incerti suspicione libera penitus illius scripta, contendemus. Homo fuit HAMBERGERUS, ideoque nihil humani alienum ab eo fuisse credimus. Non semper ad Cannas pugnat Hannibal, & Argus ipse falli decipique potest. Liceat nobis, vt taceamus paruas illas simulationes, quae intercesserunt, cum maximo aetatis nostrae Aesculapio, perillustri HALLERO. Immortalia vtriusque merita veneramus, & diuinam scientiam, qua nunc velut sol inter reliqua sidera elucet perillustris HALLERUS, non ignoramus. Tantum igitur a nobis abest, vt alterum damnare, alterum absoluere velimus, vt potius vtrumque pari venerationis cultu prosequamur. Liceat, inquam, nobis, vt vel penitior praetereamus silentio, octo propemptica de dubiis, contra mechanismum pectoris, dilucidatis, Lectoremque ad ipsos fontes ablegemus. Magna res est veritas & praeualebit.

Caeterum in societate cum aliis, penes se, hominibus, ita se gessit diuus HAMBERGERUS, vt communis infimis, par nobilioribus haberetur. * Tantum aberat ab arrogantia, intolerabilis & pusilli animi indicio, vt facilis cuique

* Hoc elogio Cornelius ornat Atticum suum in vitis excell. imperat.

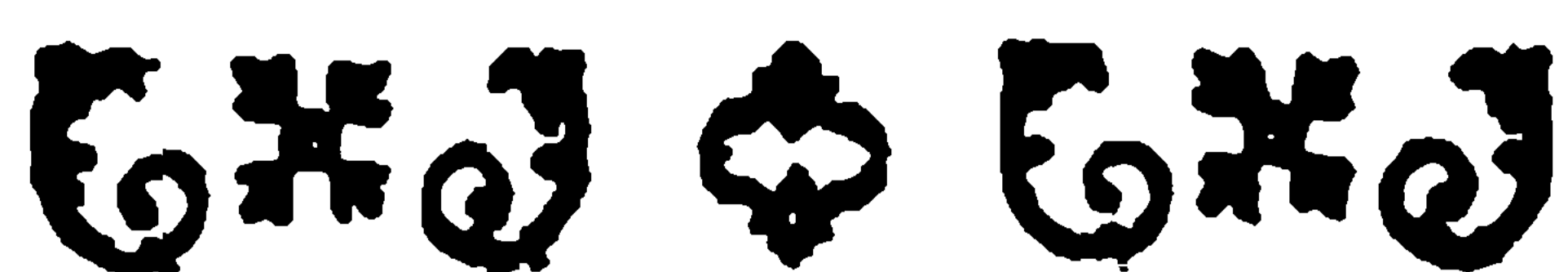
que ad eum pateret aditus, semperque cum grauitate iuncta esset comitas.

Deficeret me prius oratio, quam rerum dicendarum copia. Seruabit eas posteris aeterna annalium fides. * Ego vero magnopere doleo, quod illius conspectu frui non amplius liceat, in quo consummatissimum multarum virtutum exemplar intueri consueueram. Sed excedendum erat ex orbe, postquam omnem orbis gloriam absoluerat. Maior erat quinquagenario, sed aeternitate non minor; Caelo autem datum est, vt aeterni simus, illic perennabimus. Hinc HAMBERGERUS diuus, quum Vinariae in comitiis, nomine illustris academiae Ienensis esset, repente in morbum, quem malum ischiadicum medici appellant, incidit, Ienamque redire fuit coactus. Quanquam vero praesentissima adhibebantur remedia: vis tamen morbi ita creuit, vt non ita multo post vitam cum morte commutaret. Non tamen obiit illustris HAMBERGERUS, sed abiit tantum in ora hominum, virtutes & sapientiam eius vsquequaque collaudantium; abiit ad beatas sedes, vbi praemiis fruitur, quae virtus meruit, iucundissimis.

Ergo, mi HAMBERGERE, alti nunc incola
coeli

Perfruere aeternis, quae tibi parta, bonis.
Doctrina, & virtus tua, nomen, honosque
manebit

Atque, vel inuita morte, superstes erit.

INDEX

Librorum libellorumque, quos elaboravit mirifica **HAMBERGERI** diligentia.

- D**iss. de perspectivis ad situm plani transparentis mutatum applicatis. Ienae 1719.
- - inaug. de malignitate in morbis Praef. **I. A. WEDELIO** pro gradu Doctoris 1721.
- - physic. de sole splendorem amittente coelo nubibus non tecto Resp. **G. EK-KARD** 1722.
- - de primis fluidorum phaenomenis 1723.
- - de experimento ab **HUGENIO** pro causa grauitatis explicanda, inuenta. 1724.
- - de frigore morbifico. 1725.
- Epistola** gratulatoria ad **D. WEDELIIUM** vbi de phaenomenis quae similitudinem actionum fluidorum &c. agitur. 1725.
- Diss. chemica** penetrationem salis alcali in interstitia salis acidi per experimenta demonstrans. Resp. **SEGNERO**. 1726.
- Programma** auspicalis de camphora per spirit. nitri fusa, quo ad publicas lectiones inuitat.
- Progr.** de partialitate acus magneticae. 1727.
- Diss.** de respirationis mechanismo & vsu genuino. 1727.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

HAMBERGERI opinio a priori demonstratur.

Diff. de origine fontium foteriorum.

Leopoldi Pilati ep. de conciliandis annis Iuliano & tropico cum annotat. 1734.

Diff. de medicamentis emollientibus 1737.

- - de causis adscensus vaporum, Resp. filio. Hac disp. praemium meritus fuit, quod Acad. Burdigalensis huic solutioni constituerat; itemque alia, de secretione.

- - qua diastolen cordis a sanguine per venas redeunte non perfici asseritur. 1744.

- - de modo agendi medicamentorum in genere. Resp. IO. H. WILLE. 1744.

Propempticon inaug. prim. quo ad dubia contra mechanism. pectoris mota respondet. 1745.

Propempt. sec. huius argumenti.

Diff. de similitudine signorum mortis & salutis in febribus acutis. 1745.

Diff. de inflammationum pathologia. 1745.

- - de modo agendi medicamentorum terreorum.

Propemptic. III. quo ad dubia contra pectoris mechanism. mota resp. 1746.

- - IV. de hoc argumento.

- - V. - - -

- - V. - - -

- - VI. - - -

- - VII. - - -

- - VIII. - - -

Diff. de increffantibus 1746.

- - de medicamentis refoluentibus.

- - de fpina ventofa.

- - de luxationibus & fubluxationibus.

Propempt. de ruptura intefolini duodeni.

Diff. de inflammationum verarum diagnofis.

- - de atonia.

- - doctrinam generalem fiftens de haemor-
rroidibus.

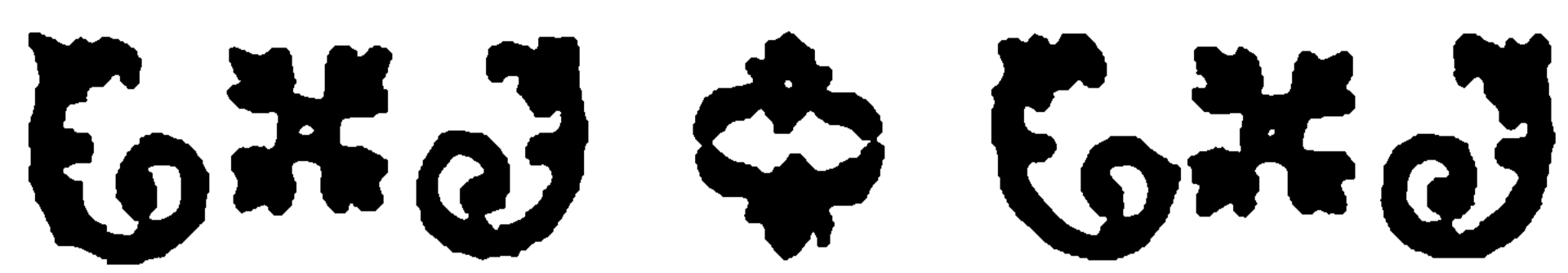
- - de paregoricis.

Praef. de praxi medica rationali addifcenda &
proponenda, praemiffa G. V. SWIETEN
comment. in BOERHAAVII aphorifmos
de cognofc. & curand. morbis.

Diff. de morte fubitanea omniaqua per paracen-
thefin abdominis fimul educta plerum-
que contingente Refp. F. BÜCHNER 1747.

In actis Acad. Nat. Cur. Vol. III. exhibuit ob-
feruat. de fingulari impedimento re-
fpirationis a vulnufculo mylo- & Ge-
nio - hyoidei mufculorum p. 285.

Diff. de anodynis; alia exponens vnus pulfationis praedi-
cata, quatenus eft actio; cum Progr. de aere cor-
poribus inclufo, quorum plura luci dedit publicae;
de emeticorum agendi modo & vfu; de attra-
hentibus; de calore humano naturali; Progr. ad
SCHREIBERI Diff. de sulphure: de cyprino mon-
ftrofo roftrato, de quo etiam plura dedit program-
mata; Diff. de hypnoticis & narcoticis; de opio;
de fuffocatione; de tremore; de vlcerum Patho-
logia; de obftructione; de frigore fymptomati-
co; de diarrhoeae Pathologia, &c.

GERHARDI HOFMANNI
DISSERTATIO

DE
CONSTRUCTIONE MOLAE AB
AQUA AGITANDAE, CUIUS AXIS
EST PENSILIS. *

CORRECTIS EMPIRICORUM EA IN RE
ERRORIBUS,

DEMONSTRATUR,

QUAENAM

OPTIMA SIT PARTIUM AD SE INVICEM RATIO,
ET QUO PACTO CALCULI TRIGONOMETRICI
OPE ERUI ILLA POSSIT.

§. I.

Molas, cum earum constructio ex Empiri-
corum arbitrio pendeat, multis saepe
vitiis laborare, satis patet. Fuerunt
sane ex Mathematicorum numero haud pau-
ci,

* Molarum apud nos duo genera sunt. Circuma-
gitur enim rota molaris siue maior, aut in contra-
rias aquae irruenti partes, aut in easdem. Hunc,
quem posteriore loco dicimus motum Architecti
directum vocant (Oberschlächting) quem priore, *re-*
trogradum (Unterschlächting). Molae retrogradae di-
versitatem admittunt. Nam quarundam axis lo-
cum quem habet semper retinet; quarundam
(der Pansterwercke) axis altius elevari potest, cui
rei aut catenae adhibentur, aut cunei. Mola de
qua

ci, qui malo huic remedium parantes variis modis demonstrare, quo pacto molæ feliciter construi, & plenior ex illis utilitas percipi possit. Sed consilia eorum quo minus exitum habuerint, duas ob causas factum fuisse autumo. Empirici enim, imo & architectorum plurimi, geometricas demonstrationes minime intelligunt. Quod si quædam modo ipsis intelligibili dicta fuerint, ea omnia quam primum a trita sibi via recedere videntur, pro incertis ac frivolis habent, multa dictu admodum speciosa, factu minus possibile esse vociferantes. Hos clamores, ut pro viribus compecerem, simulque illos quibus demonstratio ab ipsis principiis petita displicet, eo tædio levarem, visum est, per exempla docere, neque alia nisi quæ a me ipso effectui data, omnium oculis iudicioque exposita sunt proferre, simul autem, per singulas machinae partes eundo, & rationes cur unamquamque ita construxerim, & incommoda per constructionem illam vitata, exponere. Hoc loco prætereundum non est, me duo omnino molendina ex ipsis fundamentis extruxisse, alterum minoribus molis proprio quippe prædiolo inserviens, alterum iussu

L. B.

qua Auctor eam ob causam agit, quod in Thuringia nostra omnium frequentissima occurrit, axi mobili, catenis elevando instructa est. Hinc factum, ut *pensilem* appellauerimus. Nostro sermone eius, modi mola *Ziebwerck* vocatur.

L. B. de LYNCKER, a consiliis Em. Electoris Moguntini intimis, & Academiae nostrae Praefidis, in Dynastia haeredit. Dennstediana. Ipsa autem veritate teste asseuerare audeo, dimensiones a me tunc adhibitas nuncque describendas, omnino iustas atque singulas machinae partes sibi inuicem congruas fuisse, ita, vt postquam inter se connexae, rotaeque molares aquae permissae fuissent, plane nihil apparuerit quod mutandum corrigendumue esset. Ne autem descriptio mea obscuritate laboret, e re esse duxi, vt vocabula quaedam artificibus vsitata breuiter explicata, illi praemitterem. Quod si quis aut haec, aut alia deinceps obuia, latinitate minus pura, donata esse censeat, illi per nos facile licebit, expunctis nostris, alia magis commoda in eorum locum substituere.

§. 2.

Tignum illud quod aggeri supersternitur, vt aquam mouendis rotis minime necessariam fluuio permittat (Wehrbaum) quoniam ex omnibus structurae inferioris (des Grundwerckes) partibus supremum locum occupat, nos breuitatis causa, *Fastigium* appellabimus. Fig. 1. a.

Alueus esto, qui rotis aquam immittit. Das Gerinne. Terminatur alueus vtrimque tignis transversalibus duobus, quorum alterum Fig. 1. b. *superius*, alterum f. *inferius* dicitur. (die Fachbäume) Haec a nobis *Limites* appellantur.

Quo-

.....

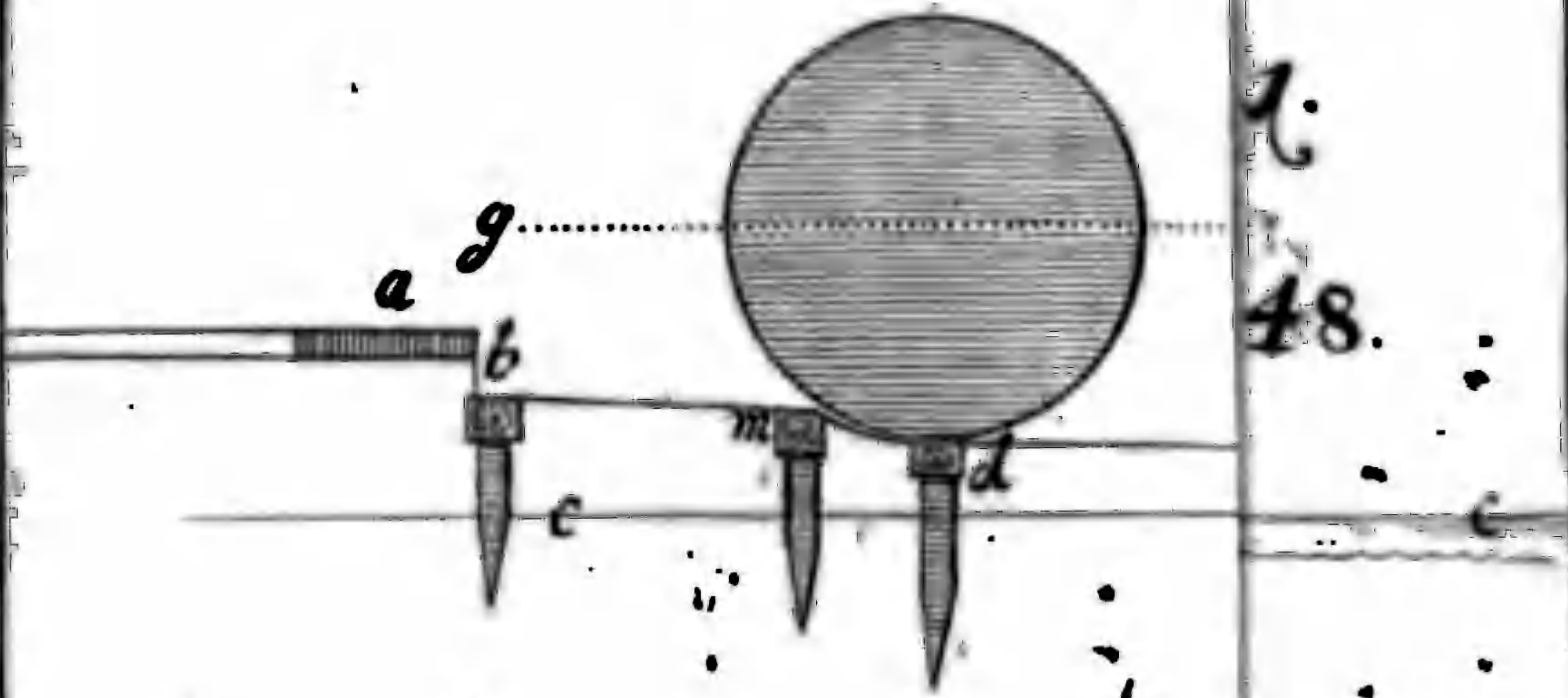
+

.....

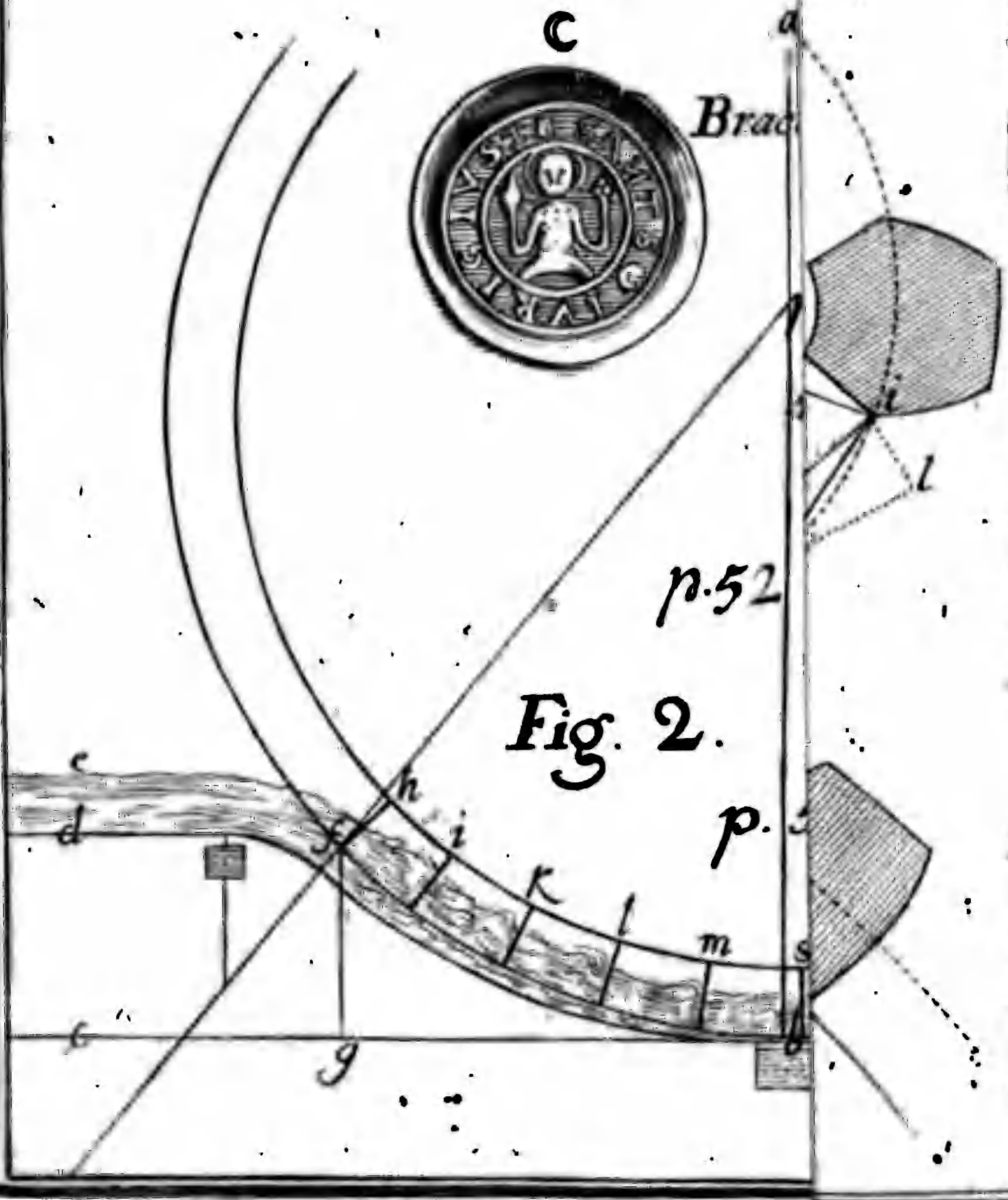
.....

p. 49.

TAB. I.

48.

p. 52

Fig. 2.

p.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 5.

Terminalium extrema, infra superficiem aquae inertis deprimentenda. Idem & de *limite inferiore* dicendum. Inter hunc enim atque illam, augenda est celeritas fluentis eum in modum, vt expulsa ex alueo, quem subinde intrat, aqua inertis, impedimentum quod gyrationi rotæ allatura foret, penitus tollatur. Qua in re facile in alterutram partem peccari potest. Quod autem mireris, siue in hanc siue in illam partem peccaueris, idem semper ex errore malum senties. Nam si limitem non satis depresseris, aqua iners omnino non expellitur; si nimis, fluens magna celeritate innum petit, neque in supernatantem sibi stagnantem vires vllas exercet. Deprimitor itaque superficies tabulati quo terminalium vltima innititur *digito vno* infra superficiem aquae stagnantis; superficies vero tabulati quod limiti inferiori innititur, digitis *quatuor*. Hunc si seruaueris modum, deprehendes gyrationem rotæ ab omni stagnantis aquae resistantia penitus liberam esse.

Depressio haec limitis, cum lapsum aquae naturalem 4. digitis augeat, erit per illam *summa lapsus* ped. 4. dig. 7.

§. 6.

Quoniam rotæ molares tres eidem alueo imminentes ordine sibi succedunt, cogitandum nobis est de interuallis, quibus a se inuicem sint separandae. Hunc in finem & magnitudinem

dinem earum, & spatium quod machinae intra molendinum collocandae, occupaturae sunt, diligenter expendere iustisque limitibus coërcere debemus. Aucta enim magnitudine rotarum, augetur etiam amplitudo tum machinarum tum aedificii, facile igitur fieri potest, ut expensae absque omni necessitate augeantur.

§. 7.

Nos quidem huic rei eum modum adhibuimus, quem statim exposituri sumus. Definivimus itaque spatium quod limite superiore & perpendiculo ex centro primae rotae demisso comprehenditur, ped. 15.

Spatium inter centra rotae primae & secundae ped. 25. dig. 11.

Spatium inter centra rotae secundae atque tertiae, ped. 26. dig. 8.

Spatium inter centrum rotae tertiae & limitem inferiorem, quod a machinis oleo exprimendo inservientibus occupandum erat, fecimus ped. 11. dig. 6.

Ratio huius distributionis patebit, ex calculo quo machinarum interiorum magnitudo definitur. Dabimus illum suo loco.

§. 8.

Inuentis rotarum centris, aut quod ad idem redit, centris foraminum per quae axes trans-eunt, dispicendum est quo pacto & alveum inclinare, & quasdam illius partes in sinus flectere debeamus.

§. 9.

Multi, cum alueo sinus addere parum feliciter conati essent, rei difficultate territi, satius esse duxerunt, ut ad lineam rectam is protenderetur. Sed consilium successu caruit; fluens enim, vix vnam alteraniue rotæ palmulam leuiter impellens, parem moli suæ effectum minime reddebat, sed vano tummultu inutilis dilabebatur.

§. 10.

Quod si quis caput sinus rotæ nimium admoueat, fluens non nisi in proximam rotæ palmulam aget, reliquis autem aqua absque omni ad motum impulsu circumfundetur. Tardius itaque circumgyrabitur rota, nec quem pro aquae copia posset, usum præstabit.

§. 11.

Fig. 2. Monstrabimus igitur; si detur semidiameter rotæ $n b$, altitudo sinus $d c$, Fig. 2, & profunditas aquae, in alueo $e d$, quo pacto describendus sit ipse aluei sinus.

1. Ope datae semidiametri describatur circulus. Fig. 2.
2. Ex puncto aliquo peripheriae, demittatur in horizontalem $c b$ perpendiculum $f g$, datae sinus altitudini $d c$ aequale.
3. Ex centro n , describatur palmula in punctum f desinens. Describantur ex eodem centro & plures palmulae, i, k, l, m, s .
4. Continuetur $h f$ & fiat $f o$ = dimidia profunditati aquae in alueo.

5. Quae-

5. Quaeratur in diametro ab , punctum, a punctis o & b aequidistans. Erit illud in p .

6. Ex p , radio po , describatur arcus ob , qui est *pars inferior* sinus.

7. Fiat perpendiculum qr , aequale rectae ro .

8. Describatur ex r , arcus qo , qui est *pars superior* sinus, quo facto habebis superficiem sinus quaesiti, id est tabulati quod capiti sinus atque terminali insternitur.

§. 12.

Quoniam fo aequalis est dimidiatae profunditati aquae per alueum ruentis, patet alterum dimidium massae aquosae agere in palmulam fh , alterum vero dimidium in reliquas, ad b vsque, pro earum numero. Nam perinde est, ac si fo in totidem partes, quot sunt palmulae inter i & s , diuideretur, harumque singulis pars vna tribueretur.

§. 13.

Nunc ad molendinum Dennstadiense redeamus. Quoniam naturalis aquae lapsus ped. 4. dig. 3. absoluitur, alueus autem non nisi vnus, omnibusque rotis communis est, facile apparet, altitudini sinuum non nisi singulos pedes concedi posse, reliquum vero decliuitati aluei seruandum, atque in illius partes distribuendum esse.

§. 14.

Visum fuerat, semidiametrum rotae primae

mae esse pedum 7. Huic rotæ, si eo, quem §. 11. descripsimus modo, quaeratur sinus, deprehendentur mediae partes sublicarum quibus ille includitur, ab indicem remotæ, ped. 5. dig. 6. Supra vero commemorauimus, spatium a limite superiore ad proximam terminalium esse ped. 15. Huic igitur spatium si detrahas longitudinem sinus, quæ est p. 5. d. 6. supererit longitudo spatii inter limitem superiorem & caput sinus, quæ non est nisi ped. 9. dig. 6. eamque ob causam, si cum reliquis sinuum interuallis conferatur, valde exigua apparebit. Cum enim altitudo cuiusuis sinus sit pedis vnus, centra vero rotarum a linea horizontali *cc* Fig. 1. æquidistant, facile apparet, semidiametros rotarum cum decliuitate aluei simul crescere, & radium rotæ secundæ esse p. 8; tertiæ vero, pedum nouem. Inuenies itaque partem sinus secundi superiorem, protendi in longitudinem digitorum 30, inferiorem dig. 36. Itemque partem sinus tertii superiorem longam esse dig. 34: inferiorem 36. Quem digitorum numerum si distantiae centrorum subtraxeris, erit spatium inter primum & secundum sinum p. $20\frac{1}{2}$, inter secundum vero & tertium, p. 20. d. 10. Longe itaque, vt diximus, ab utroque horum superatur spatium inter limitem superiorem, atque caput sinus primi, quod vix est p. 9. dig. 6. nec si cetera volueris esse eadem, fluens, dum exiguam hanc aluei partem emetitur, eandem sibi cele-

celeritatem parabit, quam per illas longe maiores partes proruens necessario acquireret. Opus itaque est, ut a lapsu petat, quod breuitas itineris concedere negat.

§. 15.

Quoniam terminalium vltima dig. 1. infra inertem aquam depressa fuit, summa lapsus per spatia tria distribuendi, erit dig. 16. Ex his, si spatium inter primum atque secundum sinum quinque tribuas, totidemque spatium inter secundum atque tertium, relinquentur tibi sex digiti quos spatium illi nimis exiguo tribuere poteris. Quo facto, fluens, si sensibus fidem habeas, & effectum spectes per unamquamque alvei partem intermediam, aequali celeritate ruet.

§. 16.

Lapsum igitur aquae sequenti modo per alueum distribuimus.

A limite superiore ad caput usque sinus primi, <i>b m</i> , Fig. I.	P. D.	
a capite quod diximus ad terminalem sinus primi <i>m d</i> ,		0 6
ab hac, ad caput sinus secundi, <i>d n</i> ,		1 0
inter caput & terminalem huius sinus <i>n e</i>		0 5
ab hac ad caput sinus tertii, <i>e o</i>		1 0
ab hoc ad superficiem vsque inertis aquae		0 5
		0 11

 4 3
 Por-

D 4

Porro, depressio tabulati /, infra aquam
inertem

0 1

depressio tabulati, quod limiti infe-
riori f. innititur

0 3

4 7

His ita positis, de *amplitudine alvei* cogi-
temus. §. 17.

Debet autem profunditas aquæ in alveo,
si tanta eius affluit copia, quanta communiter
solet, æquare *latitudinem palmularum*. Hanc
igitur si noueris, cognoscenda tibi porro est
tum vis aquæ, quam fluuius singulis horis
suppeditare solet, tum celeritas, qua per aluicum
illa rapitur, quibus cognitis, & adhibita regula
trium, facile definietur amplitudo alvei.

§. 18.

Exemplo nobis sit alueus de quo agimus.
Multis itaque experimentis comprobatum fuit,
aquam dum per illum ruit, emensuram fore
singulis minutis secundis, pedes decem, nisi
maiores illi adderent celeritatem sinus. Hi
namque efficiunt, ut 5. secundorum spatio, vna-
quaque trium rotarum post se relicta, iter 68.
pedum conficiat, singulis vero horis, pedes
48960. percurrat. Porro, fluuius Ilma, cui
molendinum nostrum adiacet, singulis horis
communiter suppeditare solet, ped. cub. aquæ
236000. Quare tributo profunditati per al-
uicum ruentis aquæ, pede vno, diuisaque co-
pia illius per celeritatem, inuenietur amplitu-
do, pedum circiter 4. dig. 10. Placet vero,

pro-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 20.

Hactenus de structuris inferioribus dictum nobis esto. Nunc dicendum est quo pacto

*Machinae sub tecto collocatae
sive interiores*

construendae sint, quod negotium ut eo felicius geramus, missa pedis vulgari diuisione, alia nunc & magis commoda, *decimali* scilicet, vsuri sumus.

§. 21.

Quoniam mola eum in finem extruitur, ut frumentum quam minimo fieri potest temporis spatio, in subtilissimas partes comminuetur, opus est, ut meta siue lapis molaris superior magna velocitate circumagatur. Iubet autem experientia, ut singulis minutis absoluat gyrationes 210. * singulis vero horis gyrationes 12600. Omnis itaque Architecto diligentia adhibenda, ut eam, quam diximus, velocitatem metae procuret.

§. 22.

Experientia docet, rotae molari, cui opera duo, eodem tempore mouenda sunt, longe minorem ac fluenti celeritatem conuenire.

Nam

* Credibile est, scriptorem quendam clari nominis, haud ita magno rerum eiusmodi vsu valuiffe. Nam pro celeritate haud mediocri ille habet, si meta singulis minutis 53 vicibus circumagatur. Hoc pacto medimnus (Scheffel) frumenti vix 4 dierum spatio in farinam comminui posset.

Nam eodem temporis spatio, quo fluens 40 pedes absoluit, punctum circulo rotæ maximo adhaerens non nisi 30 pedes absolueret debet. Quod si velocius moueatur, palmulae nimia festinatione fluenti subductae, ea qua deberent vi, minime impelluntur. Quod si tardius, aqua, dum palmulae moras nectunt, in nimiam molem excrescens, altitudinem earum superat, quo fit, ut rotæ praesertim cornutae in curricula atque tympana sua misere saeuiant, horribilesque mugitus & sonitus excitent. Has ob causas, gyrationibus rotæ molaris modus est imponendus, & ex numero earum, itemque ex numero gyrationum quas meta singulis horis absolueret debet, numerus dentium & bacillorum eruendus.

§. 23.

Sit ad exemplum molendini Dennsta-
diensis, semidiameter rotæ molaris primæ
p. 7. Erit itaque peripheria huius rotæ, p. 44.
Sit porro celeritas aquae eadem quam de Il-
ma fluuio supra diximus, pedum scilicet
48960, singulis horis. Si liceret rotæ ean-
dem celeritatem tribuere, circumageretur illa
quavis hora vicibus circiter 1112. Nunc au-
tem, cum celeritas ista, quarta sui parte mi-
nuenda sit, rotæ isti non nisi gyrationes 834,
aut 840. permittimus.

§. 24.

Supra monuimus, architecto dum molen-
dinum extruit, de diminutione expensarum
cogi-

cogitandum esse. Cum itaque rotis dentatis (Kammräder) quatuor opus nobis fuerit, *imminuta paulum diametro earum, radios tympanorum * auximus.* Nemo autem mechanices peritus, nos sola parlimonia ductos, consilium id iniisse existimabit; cuilibet enim earum rerum gnaro, satis exploratum est, aucto tympani radio, augeri & vectem illum perpetuum cuius ope meta in gyrum rapitur, & exinde fieri; vt vis rotæ dentatæ eo longius a centro tympani agens, velocitati metæ haud leue quidpiam addat, longe enim plura efficere valet rota minor in maius tympanum agens, quam maior, imminuto tympani radio.

§. 25.

Definiuimus itaque radium maiorem ** vnus cuiusque rotæ dentatæ ped. 3. dig. decimalibus 4. Dentes vero cuilibet rotæ, libenter tribuissemus totidem, quot communis regionis nostræ consuetudo tribuendos suadet, nempe 56, nisi aucta exinde cornutæ rotæ *** magnitudo, maius & sibi & ceteris machinis spatium quam e re esse videbatur postulasset. Itaque rotæ pro 56. dentibus, dedimus 60, tympanum vero bacillis octo instruximus, quo fit, vt vicibus 7. & dimidia circumagatur, dum rota gyrum suum semel absoluit.

§. 26.

* Getriebe.

** Theilris radium.

*** Stirnrad.

§. 26.

Numerus bacillorum quo axis, si pensilis sit, *curriculum** instrui debet, omnium optimus est, 32.

§. 27.

Quoniam eiusmodi axi posito, necesse est ut cornua quibus rota radiata horret, quadri- fariam diuidi possint, optimum est, si eorum sint 56. aut 60, aut 64, aut 68. aut denique 72. Quinam vero ex his numeris eligendus nobis esset, ex gyrationibus metae diiudican- dum fuerat. Ratio ex sequenti schemate pa- tebit.

Rota cornuta.	64	}	2	}	15 gyrationes metae, dum rota molaris semel circumuolui- tur.
Curriculum	32				
Rota dentata	60				
Tympanum	8	}	7½		

Gyrationibus his 15, in gyrationes rotæ mo- laris horarias 840. ductis, erit factum 12600, quae est summa gyrationum metae singulis horis necessaria.

§. 28.

Ne quis miretur nullam a nobis mentionem *grauitatis aquae* fieri, monere debemus, omni- no quidem ad illam ut respiciatur opus esse, rota si motu directo moueatur, aut si palmula- rum

* Trilling.

rum loco, gradibus * instructa sit, minime vero, si motu retrogrado agatur, axinque habeat pensilem. Nos enim, eam alueo dedimus amplitudinem, quam aquae quantitas ad mensuram cubicam redacta, sibi postulabat. Deinde lapsum aquae per alueum ita temperauimus, ut in vnamquamque rotam, eadem celeritate fluens irruat. Denique, quod ad machinas interiores attinet, curauimus ut vnus cuiusque ad ceteras omnes optima sit ratio, & motus illius, ceterarum motui respondeat. Quae cum ita sint, de grauitate aquae alio loco, quando de directo rotarum motu sermo nobis erit, disputabimus.

§. 29.

Neque minus superuacaneum fuisset, de *pondere lapidum molarium* multa proferre. Sufficit enim, metam singulis horis 12600 vicibus in gyrum rapi. Quod si nimia aut velocitate aut tarditate peccet, vitium istud, laborem lapidis aut augendo aut minuendo, nullo negotio, tolli poterit. Nunc itaque his omnino valere iussis, ad alia atque magis necessaria pedem proferimus. Ope enim *calculi trigonometrici* iam docebimus:

Primo: Quo pacto dentes & bacilli quam exactissime per rotam & tympanum distribui possint. Deinde quo pacto cornua rotae radiatae, atque bacilli tympani ita formari queant, ut quam pulcherrime sibi inuicem

* Sackrad.

uicem conueniant, impedimentumque quod frictio motui afferre solet, quam maxime possibile est, tollatur.

§. 30.

Rotae de quibus agimus non eiusdem generis sunt; *dentes* enim aut plano illarum affiguntur, aut peripheriae siue fronti. Has *radiatas* aut *cornutas* appellabimus, dentes autem earum *scutulas*, aut si magis placet, *cornua* nominabimus. Illae *dentatarum* nomen sibi retineant.

§. 31.

Quoniam vsu receptum est, vt chorda arcus inter duo cornua, dentesue duos intermedii, ad chordam arcus cui cornu densue insistit, habeat se, vt 4 ad 3; facile patet, considerandam esse quamuis rotam tanquam polygonum, cui sunt totidem latera maiora quot dentium intervalla, totidem vero latera minora, quot dentes aut cornua, numerumque omnium laterum duplo esse maiorem numero dentium.

§. 32.

Datis itaque, radio rotae & numero omnium laterum, inueniri potest quantitas laterum alternantium, sequenti modo.

Quoniam dato numero omnium laterum innotescit quantitas anguli ad centrum in polygono totidem laterum, si quantitatem illam auferas a grad. 180. supererit quantitas anguli ad peripheriam polygonalis, quem latera duo alter-

alternantia intercipiunt. Pertinet autem angulus hic ad triangulum scalenum quod ex chordis siue lateribus alternantibus, & ex subtensa conficitur. Quare cum valor eius tibi innotuerit, cognita tibi eodem tempore fuit summa angulorum trianguli reliquorum. Fiat itaque

Vt summa (7) ex lateribus, in ratione 3.4 alternantibus,

Ad differentiam (1) eorum:

Ita Tangens semisummae angulorum, quorum quantitas quaeritur,

Ad tangentem semidifferentiae angulorum eorundem.

Inuenta semidifferentia addatur semisummae angulorum vt prodeat angulus maior; itemque ab illa auferatur, quo facto prodibit quantitas anguli minoris.

Porro, cum subtensa aequiualeat chordae polygoni quod lateribus totidem aequalibus gaudet, quot datae rotae sunt dentes siue interualla; aut quod perinde est, cum subtensa aequiualeat duplicato sinui polygoni quod totidem latera habet, quot rota data, sed aequalia, fiat:

• Vt sinus totus
ad chordam polygoni,
ita radius datus,
ad subtensam.

Hoc latere trianguli nostri inuento, cum anguli eiusdem nobis iam innotuerint, facile erit, adhibita regula sinuum, reliqua inuenire latera.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ita radius datus 1200000VI
 ad chordam *ab*, 0375443VI
 Nunc fiat per regulam sinuum
 Vt sinus anguli *d*, qui est graduum 171.
1564345
 ad latus sibi oppositum, et modo inuen-
 tum, 0375443VI
 ita sinus anguli *a*, qui est 3°. 5'. 21"
672462
 ad latus sibi oppositum *bd*. 0161391VI
 Latus denique *ad* inueniri potest, si fiat.
 3 : 4 = 0161391VI : 0215188VI.

§. 34.

Notandum vero, quae haecenus dicta fuere
 omnia, de radio rotae maiori intelligenda esse,
 quo dato, facile cognoscitur & minor. Cum
 enim differentia inter vtrumque aequalis sit
 semidiametro bacilli, siue dimidiae chordae
ad, chordam hanc si in duas partes diuiseris,
 earumque vnam a dato radio abstuleris, re-
 linquetur tibi radius minor. Pro rota igitur
 nostra erit ille 1092406VI.

§. 35.

Iam ad *Tympanum* accedimus.
 Considerandum id est tanquam Polygonum,
 cui tot sunt latera maiora, quot bacilli, tot
 minora, quot intervalla. Opus autem non
 est, vt de inuentione laterum horum cogite-
 mus. Tympanum enim, cum rotae cui adjici-
tur

tur congruere debeat, latera eandem vtrinque longitudinem accipiunt, & cognitio rotæ lateribus, cognita sunt & latera tympani.

§. 36. •

Hanc ob causam curæ nobis sit

Dato numero bacillorum tympani, invenire radium illius.

Sit gh chorda bacilli, Fig. 3 hi , chorda al-ternans siue interualli, gi , subtensa. Quoniam ex dato numero bacillorum, numerus laterum cognoscitur, innotescit quantitas anguli polygonalis ghi . Demisso itaque ex i perpendiculo, & gh in l vsque producta, cogniti erunt in triangulo hil anguli h & i cum latere intercepto, & adhibita regula sinuum, inveniri poterit, tum latus hl , tum latus il .

Addatur latus modo inventum hl , lateri pridem cognito gh , vt ex summa prodeat latus gl , trianguli maioris gil . Summae huic in se ipsam ductae, addatur quadratum lateris il , & ex summa extrahatur radix, AEquabit illa latus gi , id est subtensam.

AEquat autem subtensa haec chordam polygoni eidem circulo inscribendi, cuius latera aequant numerum bacillorum; aut, quod ad idem redit, subtensa modo inuenta valet duplum sinus polygoni totidem lateribus quot tympanum bacillis & interuallis, instructi, sed aequalibus. Fiat itaque per regulam trium

Vt duplum sinus polygoni
ad finum totum,
ita subtensa, ad radium tympani.

§. 37.

Vix nobis pretium est monere, si tympano non nisi sex sint bacilli, subtensam aequari radio, illa itaque inuenta, cognitum esse & hunc.

§. 38.

Tympanum rotæ supra descriptæ iungendum, cum eo quem nunc diximus numero bacillorum sit instructum, radius illius est 0364040.

Nunc de Figura cornuum & bacillorum nobis dicendum est.

§. 39.

Perfectissima dentium figura omnino est epicycloidalis, dolendum vero, nobis per ligni, nostri saltem, naturam non licere ut ea utamur. Relicta igitur illa artificibus, qui rotas suas ex chalybe & aurichalco efformant, de alia figura perfectissimæ proxima cogitauimus. Describitur illa sequenti modo.

§. 40.

Fig. Prolongetur chorda *am* vtrisque, donec 3. radios rotæ pariter prolongatos attingat in *o* & *n*. Ex puncto *o* describatur arcus *pm*, ex puncto *n* arcus *ar*. Fiat vterque arcus æqualis semidiametro bacilli, id est dimidiæ chordæ *da*, describatur denique radio rotæ prolonga-

longato arcus rp , quo facto cornu rotæ radiata erit descriptum.

§. 41.

Figura *bacilli* hoc modo describenda. Fig. 3.
 Fiat chorda bacilli $st = da$ Fig. 3. Circino ex t in s vsque aperto, describatur arcus su , itemque arcus tw . Diuidatur chorda st bifariam, & ex puncto diuisionis erigatur perpendiculum $xy = sx$, id est semidiametro bacilli, & describatur ex centro tympani k , arcus wu , quo facto pars bacilli peripheriam tympani maiorem supereminens descripta erit.

Fiat porro ope radii sx ex puncto x , semicirculus, s, z, A, t , eoque in partes tres aequales diuiso, ducantur rectæ sz , & sA , itemque arcus Az , quo facto figura bacilli erit descripta.

§. 42.

Haec bacillorum figura semper est eadem, neque refert vtrum rotæ cornutæ adjiciendum sit tympanum an dentatæ. *Dentium vero figura*, cum a figura cornuum longe differat, opus erit vt quo pacto illa describatur breuiter subjiciamus.

§. 43.

Sit ab pars peripheriæ rotæ alicuius dentatæ, atque radio rotæ maiore descripta intelligatur, Fig. 4.

cd pars peripheriæ radio minore descripta.

ef, dimidia dentis longitudo.

Diuisa bacilli chorda in partes duas aequales demittatur ex *g* perpendicularum in *h*, huicque aequales fiant ambae perpendiculares *ei* & *kl*, mox recta *il* coniungendae.

Diuidatur vtraque perpendicularis in duas partes aequales, recta autem *mn* diuisionis puncta tangens, in partes aequales tres.

Describatur porro ex *o*, apertura circini *om* arcus *mq*, itemque ex *p*, arcus *nr*.

Diuisa denique recta *ek* in partes duas aequales, radio *sq* describatur arcus *qr*, quo facto figura dentis erit descripta.

§. 44.

Ne autem bacilli dentesque damnosam machinae violentiam in se inuicem exerceant, opus est, ut latera dentium congruam volubilitati motus convexitatem accipiant, quod quidem eo quem statim demonstrabimus modo, haud difficile factu est.

§. 45.

Fig. 5. Sit *ba* Fig. 5. chorda dentis, *au* chorda alternans. Prolongetur *ab* vtrimque ad *m* & *i* vtque. Describatur ex *i* apertura circini *ib*, arcus *kbl*, itemque ex *m*, arcus *nao*, quo facto lateralis huius dentis convexitas erit descripta.

§. 46.

De longitudine dentis *de* monemus, aequalem esse eam chordae alternanti. Possunt itaque puncta longitudinis siue altitudinis determi-

terminari, si alternante *au* in partes aequales tres diuisa, duae ex iis partes sursum ex *y* in *e*, totidemque deorsum ex *y* in *d* transferantur, quo facto dentis altitudo rectis *kda*, & *leo* terminatur.

§. 47.

His regulis exceptionem subiciamus. Bacilli enim quibus tympanum rotae cornutae iungendum, instruitur, si plures duodecim non sint, axiculis asellatis * firmantur, eamque ob rem causa non adest, quo minus eam quam supra docuimus figuram accipere queant. Inficias autem ire non possumus hanc eorum efformationem difficultate aliqua laborare si curriculum magno bacillorum numero instruendum sit, tunc enim discorum foramina, rotunditate quam nunc habent abolita, in sexangularem figuram efformanda essent, quod absque molestia effectui dari vtique non posset. Permittimus itaque, bacillos curriculum teretes fieri, eam praesertim ob causam, quod magno eorum numero adhibito conuexitas partium *tA*, & *sz* Fig. 3, idem motui impedimentum, quod numero exiguo admissio, nequacquam affert, dummodo diameter bacilli chordam rotae radiatae alternantem aequet. Loquimur autem de peripheria rotae, radio illius maiore descripta.

§. 48.

Semidiameter rotae molaris primae, molendino

E 4

* Geächselte Zapfen.

lendino nostro Dennstediensis applicatae est	p.7. dig.0
Radius maior rotae cornutae	p.4. dig.7. dec.
Numerus cornuum huius rotae,	64.
Subtensâ peripheriae maioris	0461236 ^{VI} .
Chorda cui cornu insistit	0197724 ^{VI} .
Chorda alternans	0263632 ^{VI} .
Radius rotae cornutae minor	4568184 ^{VI} .
Chorda peripheriae minoris	0448302 ^{VI} .
Porro	
Chorda alternans curriculi	0197724 ^{VI} .
Chorda bacilli	0263632 ^{VI} .
Subtensâ utrique chordae	0460812.
Radius maior curriculi 32 bacillis instructi	2348588.
Differentia inter subtensam rotae & curriculi	0000424.

§. 49.

Nunc de *secunda* molendini nostri *rota molari*, atque machinis ab illa mouendis dicendum.

§. 50.

Est autem vtrumque rotae cornutae curriculum, & magnitudine & bacillorum numero, curriculis modo descriptis omnino aequale.

Habet nempe radius illorum	2348588 ^{VI} .
Chorda bacilli	0263632.
Chorda alternans	0197724.

Et curricula quidem ita se habent, rotae vero a qua mouentur alia est ratio.

§. 51.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

alterum sit ptisanarium, motuque facile, decreuimus cornua rotae addere 68. quae faciunt singulis horis gyrationes metae 11957.

§. 54.

Desunt huic numero ex gyrationibus metae tribuendis 643. rejiciendus ergo omnino videtur. Praetulimus tamen priori illum, nec absque ratione. Potest enim labor metae ita temperari, vt dum lapis gyrationes 12600 quauis hora absoluit, circumagatur & rota molaris & eidem affixa axi cornuta, vicibus, haud 750, sed 790. Neque refert hac rotae celeritate fieri vt aqua minorem in palmulas vim exerceat; Necessarium siquidem erat, vt vis illa imminueretur, cuius rei causam Lector beneuolus ex haecenus dictis facile intelliget. Cum enim rota molaris prima, operibus frumentariis duobus, eodem tempore sufficere debeat, necesse omnino est, vt a fluente fortius impellantur, quam secunda, cui praeter leue opus ptisanarium non nisi frumentarium vnum demandatum est. Quod si rotae huic, perinde vt primae, frumentaria duo demandata fuissent, aliter vtique res se haberet. Tunc enim, & aquae in palmulas impetum augere, & rotae radiatae pro 68 cornibus, 72. dare debuissemus.

§. 55.

Abhibita methodo supra descripta, calculus pro rota radiata curriculisque operis secundi, sequens erit.

0263632 VI.

0263632 ^{vi.}	Chorda bacillorum curriculi
0197724	Chorda alternans curriculi
0460812	Subtensa chordis ambabus.
	Numerus bacillorum 32.
	Numerus cornuum 68.
0197724 ^{vi.}	Chorda cornuum
0263632.	Chorda alternans
0461235.	Subtensa cordis ambabus
4993729.	Radius maior rotae radiatae
4861913.	Radius minor, siue frontis
0449060.	Chorda diuisionis peripheriae minoris pro cornibus 68.
0000423.	Differentia inter subtensas ro- tae & curriculi.

§. 56.

De *rotis dentatis* pauca in medium profe-
renda habemus.

Molendinum nostrum eiusmodi rotas posce-
bat sibi quatuor; has omnes eadem altitudine
fieri iussimus,

Erat radius earum	3400000 ^{vi.}
Chorda dentium	0152560
Chorda alternans	0203413.
Subtensa his chordis	0355885.

Firmitas orbis erat digitorum octo. Quo-
niam peripheria, radio quem modo diximus,
descripta, firmitatem in duas partes aequales
diuidit, diameter rotae maxima est. p. 7,
dig. 6.

§. 57.

His quatuor rotis adjicienda erant *tym-
pana*

pana totidem, quorum tria ad opera frumentaria pertinebant, quartum ad opus ptisanarium spectabat. Ex illis tribus vnumquodque instruximus bacillis octo. Erat itaque

Chorda bacilli	-	0203413 ^{vi} .
Chorda alternans	-	0152560.
Subtensa ambabus chordis		0349273.
Radius maior	-	0456347.
Differentia inter subtensas rotae & tympani		0006612.

§. 58.

Et tympana quidem operum frumentariorum ita se habent. Ast *tympani* quod ad *rem ptisanarium* spectat, alia est ratio. Eiusmodi enim opus longe celerius velociusque moveri debet frumentario, eamque ob causam diametro tympani tanta breuitas quantam rota permittit, tribuenda est.

§. 59.

Suademus autem, tympanum vt sex, ad minimum bacillis instruatur. Nam si quinque dederis, radius tympani nimia breuitate laborabit, rotaque dentata in ipsum fere metae axin agens miseris modis in bacillos saeuiet. Quod si *sex* dederis, & meta qua par est velocitate rapietur, & horrenda illa frictio plane cessabit.

§. 60.

Positis itaque bacillis sex, erit

Chorda bacilli	-	0203413 ^{vi} .
Chorda alternans		0152560.

Sub-

Subtensa chordis ambabus, ra-	..
dium æquans	0344099.
Differentia inter subtensas rotæ	.
& tympani ptisanarii	0011786.

§. 61.

Haftenus de cornutarum prima & secunda, de curriculis earum quatuor, de rotis dentatis tympanisque ad eas pertinentibus, dictum nobis esto. Postquam igitur demonstrauimus, quo pacto trigonometria in auxilium vocata, partium erga se inuicem ratio erui possit, restat vt exponamus, quodnam machinis spatium sit tribuendum? Cum enim nimia molendini amplitudo expensas augeat, angustia aditu prohibeat, tale adhibendum est artificii temperamentum, vt nec laxet nimis, nec arctum esse patiatur.

§. 62.

Exemplo fit sequens calculus.

9400000VI	Diameter maior rotæ radiatæ primæ
2348588	Radius maior curriculi primi
2348588	Radius maior curriculi secundi.
<hr/>	
14097176.	Hoc interuallo distat centrum rotæ dentatæ primæ a centro secundæ.

Summæ huic addatur :

3400000	Radius maior rotæ dentatæ primæ
---------	---------------------------------

3400000

3400000	Radius maior rotæ dentatæ secundæ
0800000	Supplementum diametri vtriusque rotæ
0400000	Summa spatiorum quibus rotæ dentatæ a claustris (Zangen) contignationis vtriusque remouentur.
<hr/>	
22097176.	Longitudo spatii intra contignationem primam
	Addatur porro :
3500000	Interuallum inter contignationem primam, & secundam. Praebet illud aditum ad ponticulum. (Eis-Brücke.)
9987458.	Diameter maior rotæ radiatæ secundæ
2348588	Radius curriculi tertii
2348588	Radius curriculi quarti
	Collecta ex diametro & radiis ambobus summa definit distantiam qua centrum rotæ dentatæ tertiae, remouetur a centro rotæ dentatæ quartæ. Est illa 14674634 ^{VI}
3400000	Radius rotæ dentatæ tertiae
3400000	Radius rotæ dentatæ quartæ
0800000	Supplementum diametri vtriusque rotæ
0400000	Spatiorum quibus rotæ dentatæ

2718190 tatae a claustris contignationis vtrimque distant, summa. Firmitas claustrum omnium primi & omnium postremi, simul sumta

51000000.

Siue pedes 51. quibus longitudo contignationum omnis absoluitur.

§. 63.

De *praeparatione* lapidum molarium, vt quaedam moneamus, eam ob causam necessarium esse duximus, quod empyricorum vulgus circa eam rem in turpissimos errores incidere deprehendimus.

§. 64.

Solent haud pauci lapidem sequenti modo **Fig. 6.** praeparare. Descripto circulo a, **Fig. 6.** ab ora lapidis duobus tribusue digitis remoto, impositoque peripheriae altero circini pede, describunt ex centro lapidis ad extrema versus tot arcus quot visum fuerit, promoti semper circini pede in aliud peripheriae punctum. Delineationem incisura sequitur, profundior, si mola vento permittenda, sin aquae, delictior. Hoc modo vterque lapis praeparatur, quo fit, vt imposita catillo meta cum fuerit, strigae in contrarias partes tendant, sibi inuicem eo modo quem **fig. 6.** conspiciendum exhibet, eant obuiam.

§. 65.

Hanc lapidis praeparationem minime probamus. Cum enim anguli foramini quo lapis patet, proximi propemodum nulli sint, paulatim deinde crescant, & tandem peripheriae proximi, ad gradus fere 80. pateant, duo exinde nascuntur mala. Quae ut plenius intelligantur, monere debemus, celeritatem qua partes lapidis peripheriae proximae rapiuntur, quintuplo fere maiorem esse celeritate qua partes centro proximæ mouentur. Accedente igitur ad hanc tarditatem, angustia angulorum, frumenti grana, ea qua oporteret vi, ex centro lapidis, versus extrema eius minime propelluntur, sed in densissimum aceruum coarctata & pondere lapidis pressa, vires suas in ipsum conuertere coguntur, quo fit, ut modico temporis spatio interiecto, partes lapidis centro proximiores, detritæ, exesæ, & ad conterenda frumenta inutiles deprehendantur. Superatis tandem angustis illis, excipiuntur grana ab aliis angulis, ad imminutionem eorum admodum aptis; sed spatio trium aut 4 digitorum interiecto, incidunt in alios, nimis patentes, a quibus tanta facilitate demittuntur, ut vix meliora inde discederent nisi rapiditas qua illæ lapidis partes mouentur, vitium angulorum aliquantulum corrigeret.

§. 66.

Fig. Facile intelligitur id esse agendum, ut
7. nimia

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

nimia angulorum & angustia & amplitudo tollatur. Hanc rem nonnulli eo modo quem Figura 7. conspiciendum exhibet perficere conati sunt. Opplerunt enim alterius lapidis superficiem, incisuris curuis, ex periphæria circuli inter centrum lapidis, & oram, medii, descriptis; superficiem vero alterius, inscribere rectas, ex centro protensas. Neque negandum est, dimidiam superficiem partem, eam scilicet, quæ foramini propinquior est, conterendis granis hoc pacto reddi aptissimam, de reliqua autem eius parte, cum anguli nimis sint obtusi, longe aliter sentiendum est.

§. 67.

Nonnulli alterum ex lapidibus, eo modo quem supra exposuimus, curuis, alterum rectis ex centro ductis, opplentes, Fig. 8. dum Charybdin vitant in Scyllam inciderunt. Nam per angustiam angulorum accidit, ut & medullæ & pelliculæ granorum in subtilissimum pulverem redigantur; prodeatque ex sacculo farina furfure mixta.

§. 68.

Missis itaque his præparationibus, docebimus aliam, usu comprobatam, Exhibet eam 9. oculis figura 9. Diameter lapidis est p. 3, dig. decim. 2.

§. 69.

Experientia nos docuit, strigas in directum protensas, capillo esse incidendas, c

nes vero, metae; Vix pretium est monere; & directas & curvas, in eas partes esse dirigendas, in quas prout appolita figurae sagitta monstrat, meta gyratur.

§. 70.

Regula igitur, siue norma peripheriae foraminis ad eum modum applicata quo linea tangens applicatur circulo, ducantur *rectae*, quae in ipsa lapidis ora duos circiter digitos a se inuicem distent. His interjici possunt aliae breuiores, quartam diametri partem longitudine aequantes.

§. 71.

Vt *curvae* in metae superficie describantur, applicetur radius orae lapidis, & altero illius extremo a peripheria centrum versus ducantur arcus, qui in ipsa ora duos digitos a se inuicem distent. His interjiciantur alii minores vt in catillo. Profunditas incisurae est $\frac{1}{8}$ digiti vnitis decimalis.

§. 72.

Vtilitas huius praeparationis omnino maxima est. I. Quoniam anguli centro & quarta radii parte intercepti satis magna amplitudine gaudent, grana ex his, tardioribus nempe partibus, mox ad alias rapidiores transeunt, vbi timide quasi dissecantur, minime vero saeue dilacerantur & confringuntur. Nunquam igitur accidet vt farina furfure mixta prodeat. II. Medias superficiei partes, id est centro proximiores, nunquam cauas, ex-

fas

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

aëri ad grana per illa foramina patet liberior, quo fit vt deferuescant. Haud parum ad eam rem confert tubus ex lamina ferrea confectus, tres circiter aut quatuor digitos amplus, & peripheriae quam proxime fieri potest, applicatus. Per hunc enim, aër velocitate gyrationis quae ad peripheriam maxima est, excitatus, altum petit, pulueremque ptisanarium secum rapit. Succedit deinde in locum eius per minutula ista foramina intrans alius, & quemadmodum diximus, impedit ne nimius calor granis damno sit.

§. 75.

Debent autem latera cistae lamina ferrea muniri. Lamina haec priusquam cistae applicetur, scalpro fabrili dimidium digitum lato, quam frequentissime fieri potest, ita perforetur, vt foramina fiant ad fundum cistae perpendicularia. Quod prominet, ab vno foraminis latere erectum esse permittatur, ab altero, illo scilicet, versus quod lapidis gyratio grana impellit, deprimatur. Haec enim foraminum figura longe utilior & ad promovendam granorum rotunditatem aptior est, quam si ab vtraque parte ferro illa horrerent.

Amplitudo cistae ea esse potest, vt inter eam lapidemque intercedat spatium .2. circiter digitorum. Maior enim amplitudo effectum minuit.

§. 76.

His ita dictis, pedem ad **OPUS OLEARIUM** proferimus.

Axis

Axis tertiae & omnium postremae molaris rotae, transit per *rotam cornutam*, operi oleario propriam.

§. 77.

Gaudet illa eadem magnitudine, eodemque cornuum numero, ac rota radiata axis secundi. Est igitur

Radius maior	4993729 ^{vi} .
Radius minor	4861913.
Chorda cornuum	0197724.
Chorda alternans	0263632.
Subtensa chordis ambabus	0461235.
Chorda peripheriam frontis dividens	0449060.
Numerus cornuum, 68.	

§. 78.

Longa experientia multisque observationibus edoctus fui *Cylindrum bipinnatum* * pluribus 1370, vicibus, quavis hora circumvolui non posse nisi intercipi pistilla velis.

§. 79.

Rota nostra molaris, cum diameter eius sit p. 18. gyrationes absoluit quavis hora 653 $\frac{1}{2}$ aut quod neglecta tutissime fractione, perinde est, 653. Hic gyrationum numerus cum numero rotationum cylindri bipinnati facile in vnam consonantiam redigi posset, dummodo cylindrum quem modo diximus curriculo 32. bacillorum munire liceret. Nunc autem, cum

F 3 axis

* Zweyhebiges Daumenwelle.

axis rotae maioris sit pensilis, eamque ob causam necesse sit vt curriculum illi adijciendum loco moueri possit, quod per naturam cylindri bipinnati fieri vix permittitur, alio sane remedio res indiget.

§. 80.

Adjicitur itaque rotae radiatae curriculum mobile, cuius axis transeat per rotam radiatam aliam, sed priore multo minorem, huic denique adjiciatur curriculum cylindri bipinnati. Hoc consilio capto, quaeratur numerus rotationum. Exhibet illum schema quod subijcimus

Rota radiata	68.	}	$1\frac{8}{9}$	}	$2\frac{8}{9}$ gyrationes cylindri bipinnati, dum radiata maior, semel gyrum absoluit.
Curriculum	36.				
Radiata minuta,	40	}	$1\frac{1}{3}$		
Curriculum	36				

§. 81.

Quoniam radiata maior tot quavis hora gyrationes absoluit, quot molaris, cuius axi inhaeret, nempe 653. ducto hoc numero in $2\frac{8}{9}$, habebis rotationes a bipinnato cylindro quavis hora absoluendas, nempe $1370\frac{1}{2}$. quem numerum cylindro huic omnium optime conuenire iudicauimus. Nam fractio illi adhaerens flocci habenda.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

incedentes, molam nostram octo pistillorum paribus instruximus, illisque pistillum socio orbem adiecimus. Et quoniam rotae molari hunc laborem imposuimus vt praeter duas radiatas totidem curricula circumagere debeat, hac machinarum frequentia nisi illius ita temperatus fuit, vt celeritati qua cylindrus bipinnatus circumuoluitur ne minimum quidem accedat, etiamsi sublatis octo pistillorum paribus, vnicum illud quod reliquum est pistillum, illi permittas. Neque silentio praetercundum est, artificium quo sinus aluei construximus, haud exiguum quid ad hanc motus aequalitatem conferre.

§. 85.

Solent quidam pedes pistillorum circulo ferreo cingere, superficiei vero baseos, clauos quadratis capitibus tectos, quatuor, infigere. Alii basin lamina ferrea totam contegunt. Nos ab experientia moniti, alia praesidia circumspeximus. Censemus autem, vt pes pistilli circulo ferreo, cuius crassities sit $\frac{1}{2}$ dig. ita cingatur, ne lignum promineat. Basi deinde applicentur laminae ferreae sex, quorum longitudo sit dig. 2, latitudo aequalis semidiametro baseos, crassities $\frac{1}{8}$ dig. Hae laminae ita sibi iungantur, vt stellae figuram referant, quo facto pistillum & firmissime munitum, & labori ceteris longe aptius erit.

§. 86.

*Hoc loco indicabimus quomodo data seminum
quan-*

quantitate; mortarium frangendis illis maxime aptum parari possit.

Quoniam mola nostra octo pistillorum paribus instructa est, placet, ut eodem tempore tanta seminum quantitas contundatur, quantum medimnus Vinariensis, capere potest. Distribuenda igitur cuius mortario sunt modii duo; (Mezen) mortarium vero eius debet esse amplitudinis ut tres, neutiquam vero non nisi duos seminum modios commode recipere possit. Quod si minus amplum feceris, pars seminum, ictibus pistillorum cedens, ex mortario aufugiet, reliqua pars densissime conglomerata spem tuam parte olei frustrabit. Figura cavitatis omnium optima est sphaerica, sed *in podiotam* * 2. dig. cum dimidio latam, desinens. Hac enim figura efficitur, ut semina pistillis cedentia, postquam per latera mortarii, oram versus tendere coeperunt, mox rotunditate eorum coacta, in fundum decidant novosque ictus excipiant.

§. 87.

Diameter cylindri tribus modis Vinariensibus replendi, est dig. decim. 8, addita insuper decima digiti parte; Altitudo illius est pedis unius, peripheria 25457^{iv}.

Quare superficies cylindri 51'55"04"25^{iv}. soliditas vero, 515'504"250". Extracta ex hoc numero radice cubica, erit latus cubi

F. 5

8017^{iv}.

* Stampfenbahn.

8017IV. & semidiameter globi eiusdem ac ille soliditatis, 4982IV.

§. 88.

Iam, vt delineetur. cavitatis mortarii, ope semidiametri describatur circulus, atque includatur quadrato, cuius latus diametrum circuli aequat. Latus quadrati superius, diuidatur in partes 6, aequales, a, g, h, i, k, l, b. latus vero inferius, in partes aequales tres d, m, n, c. Spatio inter g & l, orificium mortarii definitur, *mn* definit latitudinem vasis ferrei, in fundum susceptaculi demittendi, longitudo vasis sit dig. decim. $5\frac{1}{2}$, tanta scilicet, quantam duo pistilla postulant.

Excavato mortario ad rotunditatem q e r s t, demittitur in susceptaculum vas ferreum u, x, n, m, ea lege, vt superficies eius superior latus quadrati inferius tangat. Cavitati denique mortarii accedunt sinus *y m r* & *z n s*.

§. 89.

Nunc dispiciendum nobis est, *quomodo pinnae per axin distribuendae sint.*

Omni studio id agendum, vt aequalibus a se inuicem spatiis remoueantur. Numerus itaque pistillorum probe est perpendendus; eadem enim pinnarum distributio, cuius pistillorum numero minime conuenit, sed vnusquisque propriam sibi poscit. Deinde & hoc perpendendum, an consociata per paria, aut an seorsim singula, aut denique, an mixta paribus solitaria, pistilla agant. Quod si seorsim,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ligneis firmes. Potest enim fieri, ut lignum caloribus exsiccatum, vinculorum modum non expleat, ac retinacula propius illi admouenda sint. Distent truae ex nostra quidem sententia a se inuicem ped. $2\frac{1}{2}$. Nam si longius remoueas, difficile erit malleum ab vno cuneorum in alterum vertere.

§. 92.

Lignum quod inter ambos cuneos medium inseritur, eum in finem *curso*re traiciatur, ne a cuneo summa vi adactō, tandem ex trua expellatur. Cursor ille 2. dig. prominent, pareturque illi in fundo truae cavitās totidem digitos quot ipse prominet, profunda, atque latus malleo aduersum, ferro munita, quo factō, cursor nunquam in obliquum agi, truaeque damnum inferre poterit.

§. 93.

Pondus mallei 140. aut 145. libras aequare debet. Fiat itaque parallelepipedon ferreum, cuius longitudo sit 12 dig. decim; latitudo, 7. altitudo 8. dig. Pondus illius erit quam proxime idem quod necessarium esse diximus.

§. 94.

Ne descriptioni nostrae aliquid deesse videatur, decreuimus quaedam de machinis quibus axes altius eleuari possunt, adiicere.

§. 95.

Quoniam molendino nostro tres sunt rotae

tae molares, opus erat totidem rotis traſtoriiis.*
 Dedimus autem vnicuique earum cornua 72;
 chordas fecimus aequales ceteris quibus rotas
 molendini noſtri radiatae gaudent. Est nempe

Chorda cornuum	- - -	0197724 ^{VI} .
Chorda alternans	- - -	0263632.
Subtenſa	- - -	0461248.
Radius maior	- - -	5287188.
Radius minor	- - -	5155372.
Chorda diuiſionis peripheriae pro cornibus 72 ^{VI}	- - -	0449749.

§. 96.

Quoniam octo bacilli, aucta praeter neces-
 ſitatem tympani amplitudine, auxiſſent & re-
 ſiſtentiam, contra vero, ſex bacilli cylindrum
 tympani nimis debilem reddiſſent, nos me-
 dium ex his numeris eligentes, tympanum
 bacillis VII. inſtruendum eſſe duximus. Ha-
 bet igitur

Chorda alternans	- - -	0197724 ^{VI} .
Chorda bacillorum	- - -	0263632.
Subtenſa ambabus	- - -	0450024.
Radius maior, pro bacillis 7.	- - -	0518602.
Differentia inter ſubtenſam ro- tae & tympani	- - -	0011224.
Diameter cylindri tympani.	- - -	1395000.

§. 97.

Cum tympano noſtro non niſi ſeptem ba-
 culi ſint, figura eorum, quemadmodum & cor-
 nuum;

* Ziehräder.

num, eadem quam supra Fig. 3. exhibuimus esse debet, nec quae bacillis, si ingens eorum numerus sit, permitti potest, rotunditas illis sufficit.

§. 98.

Si *radius* peripherias cylindrorum, aut si mauiis, axium tractoriorum describens, nimis magnus est, motum tardat, postulatque sibi rotas radiatas tantae magnitudinis vt nullibi commode collocari possint. Ex nostra itaque sententia, radius iste digitos $7\frac{1}{2}$ aut 8. communes, nunquam excedat. His si addas dimidiam catenae crassitiem, efficientur dig. $9\frac{1}{2}$ aut 10 communes, qui sunt digiti decimales circiter 8, & lineae duae. Quare cum sit:

Radius disci tractorii ad manubria

vsque

4700^{'''}

Radius tympani

0518.

Radius rotae radiatae

5287.

Radius axis, addita dimidia crassitie
catenae.

0820.

Si fiat:

Vt radius tympani ad radium disci tractorii

Ita vis disco applicata, ad pondus a peripheria tympani superandum,

& ponatur vim manubrio disci applicatam aequalere libris 100, sufficet illa ponderi 900 sustentando. Quae cum ita sint, aestimari poterit vis quam peripheria maior rotae tractoriae possidet, libris 900. Quare si fiat:

Vt

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

matrix radio paulo maiore describenda est, ita ut ab utroque axiculi latere spatium $\frac{1}{4}$ circiter dig. comm. appareat, quo facto gyratio eius a frictione magnam partem libera erit.

§. 101.

Deinde, figura axiculi cylindro, minime vero, quod quorundam commentum est, cono truncato inuerso * similis esse debet. Novi equidem, hanc axiculi figuram illos eo consilio deligere, ne cancellorum postes ** vi incumbentis sibi ponderis pressi, amisso situ perpendiculari, in obliquum inclinentur; cum autem hoc pacto & frictio horrendum in modum augeatur, & perpendicularitati postium parum praesidii ex illa figura inueniatur, longe consultius est, vt axiculo addatur caput rotundum, ex matrice commodum prominens, cuius radius, radium axiculi $\frac{3}{4}$ dig. superet, quo facto, omnis de inclinatione postium metus faceffat.

§ 102.

Quoniam radius cylindri siue axeos tractorii est 82'', rota molaris vna cum cylindro suo, rotaque radiata, in altitudinem p. 5. dig. decim. $1\frac{1}{2}$ eleuatur, dum cylindrus tractorius atque inhaerens illi rota radiata semel circumagitur.

§. 103.

* Schwalbenschwanz.

** Gatterfäden.

§. 103.

Aucto *disci tractorii radio*, augetur vis *disci*. Augendus itaque ille quam maxime fieri potest, vt tamen axis rotæ radiatæ, rotationi *disci* impedimento non sit.

§. 104.

Manubria * interuallo 15 dig. a se invicem remoueri possunt. Nos *discum* cuius radius erat p. 5. manubriis 25. instruximus. Dependens ex altiore loco *axis* dum in *cornuæ* rotæ se insinuat, retrocedere illam prohibet. Promineat quoque ex *rota radiata* *cornu* ceteris maius, quod motum *tympani* sistat, ac *palmulas* rotæ *molaris* *alveum* radere prohibeat, si opus forsitan fuerit, *rotam* altius demittere.

§. 105.

Articulus catenæ breuitas commendat; longiores enim *rotunditatis* *cylindri* obtrectant, vt *rotam tremulam* moueas.

§. 106.

Catenæ ea sit longitudo, vt *rota molaris* altissime demissa, pars eius *cylindro* applicata supersit. Debet autem pars illa *catenæ* sexta *peripheriæ* parte breuior haud esse, ne pondus

G

us

* Schläge.

dus immane ex solo catenae retinaculo pen-
 deat. Infigendum scilicet cylindro retinacu-
 lum bipes, extrema vero pedum ab altera cy-
 lindri parte prominentia ad rotunditatem il-
 lius flectenda. Retinaculo immittitur vncus.
 in quem catena definit.

Haecenus de molis quarum **rota maior re-**
 trogrado motu circumagitur, dictum nobis
 esto. Quod si nostra Lectori non displicent,
 Deo annuente, de molis motu directo agen-
 dis, itemque de machinis fulloniis, pro-
 xime dicturi sumus.

... ..

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

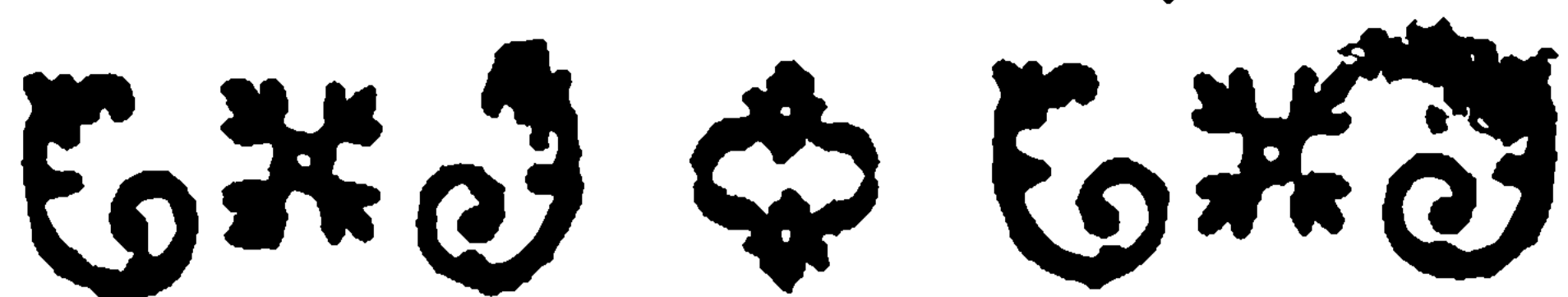
Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Problema I.

Fig. 1. Sit ACDB, filum extremitatibus AB, parieti affixum, cui in punctis C, D, annexa sint duo fila CE, DF, a quibus pendent pondera E, F. Si iam pondera & fila sint in aequilibrio, ex dato pondere E, quaeritur pondus F.

Anal. Quia circa punctum C, tres vires sunt in aequilibrio, quarum vna est tensio fili CA, altera tensio fili CD, tertia tensio fili CE, id est ipsum pondus E, producatum AC, in G, clarum est fore CG, mediam directionem virium iuxta CD, CE, & ob CE, DF, parallelas valere analogiam

$DG : CD = \text{vis iuxta CE, i. e. pond. E} : \text{vi iuxta CD, i. e. tensionem fili CD,}$

quae ergo erit $= \frac{CD}{DG} \propto \text{pond. E.}$ Eodem profus modo producta DB, in H erit

$CH : CD = \text{pond. F} : \text{tens. fili CD}$

quae ergo erit $\frac{CD}{CH} \propto \text{pond. F.}$ Sed haec ten-

sio fili CD, vbique aequalis est; vnde $\frac{CD}{DG} \propto \text{pond.}$

$E = \frac{CD}{CH} \propto \text{Pond. F, i. e. CH} \propto \text{pond. E} =$

$DG \propto \text{pond. F, id est}$

$DG : CH = \text{pond. E} : \text{pond. F. Q. E. I.}$

Dato igitur situ fili patet per analogiam simplicissimam ex dato pondere E, inueniri pondus F.

Schol.

p. 100.
Fig. 1.

Fig. 3.
p. 102.

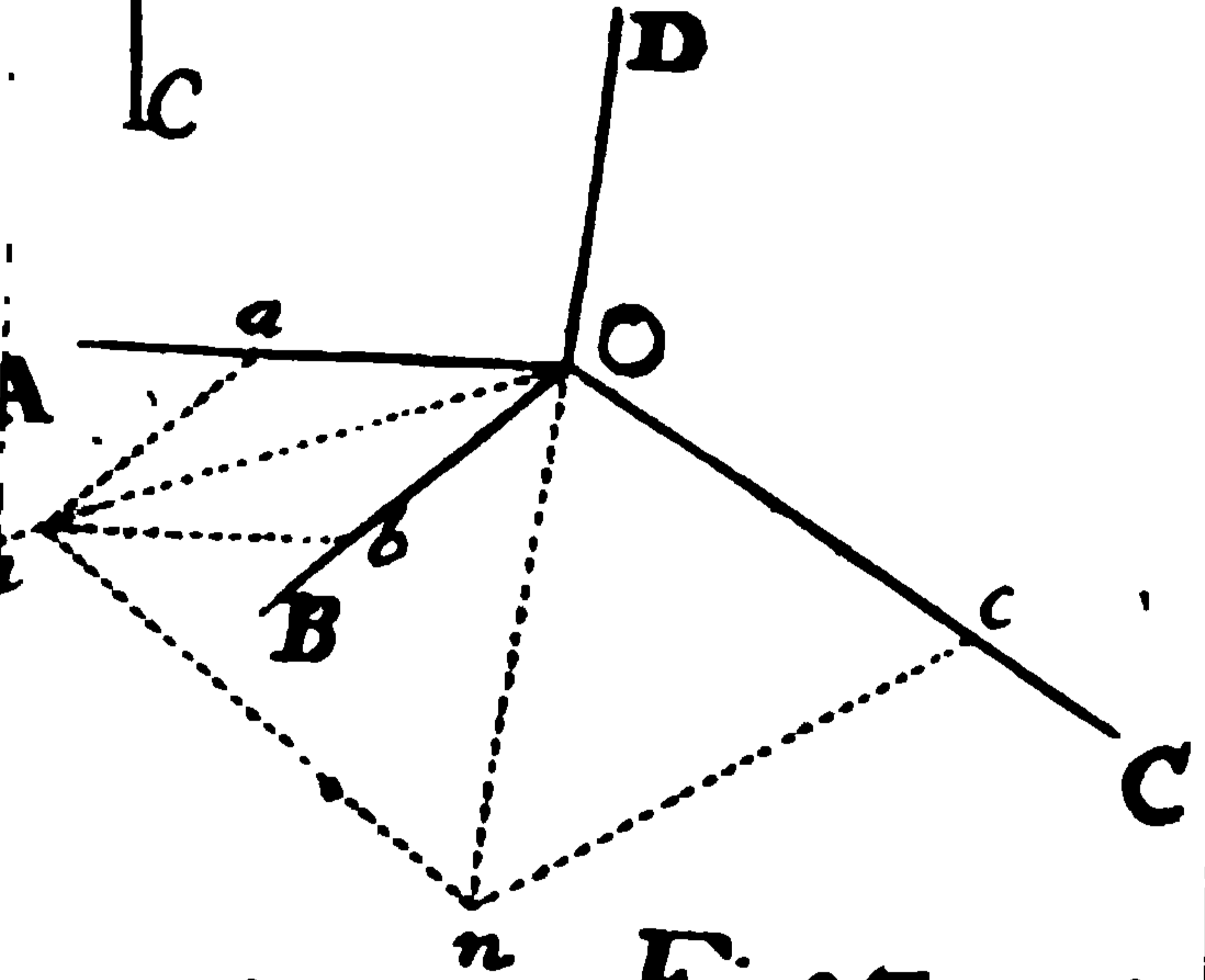
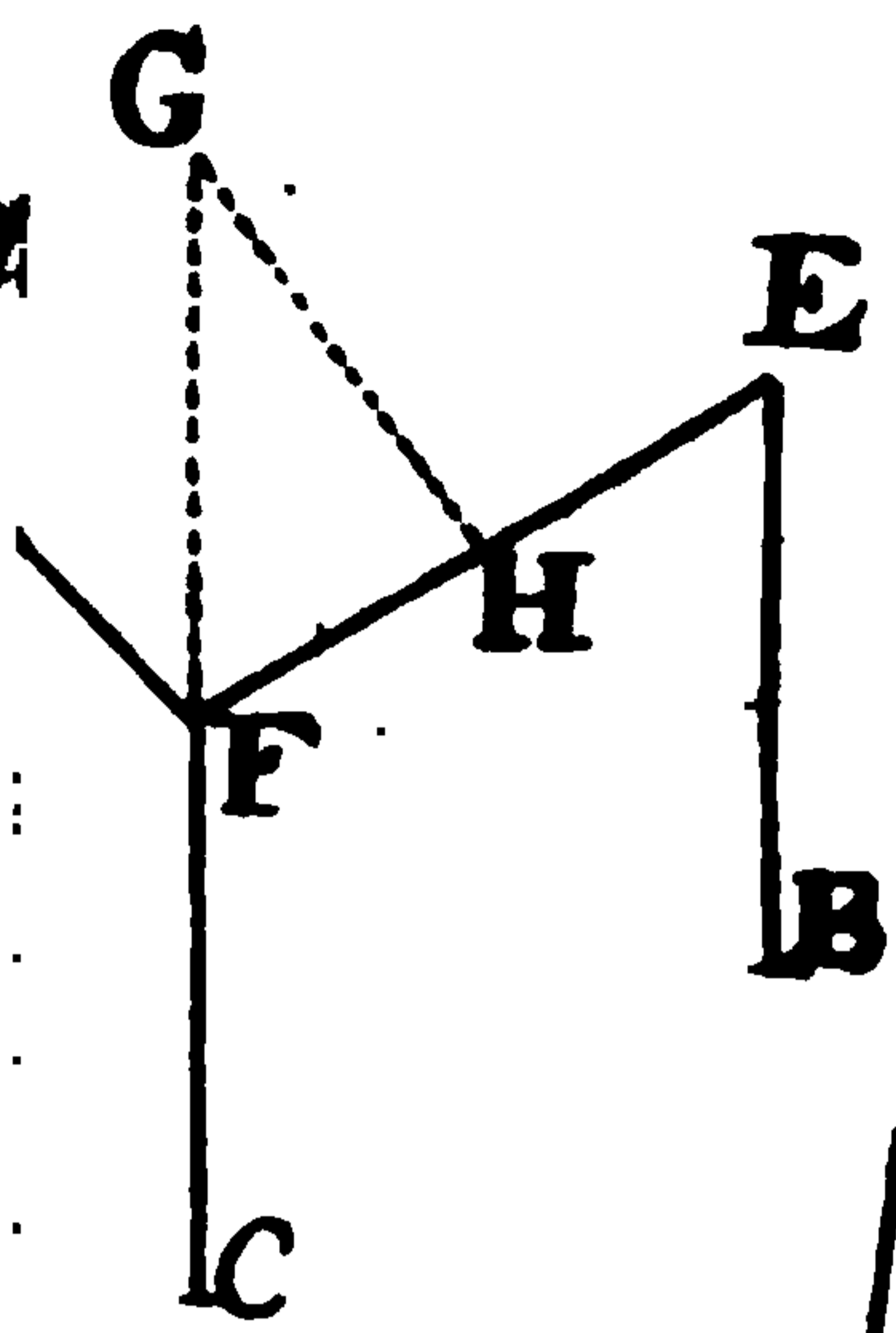

Fig. 7. n. 1.
p. 108.

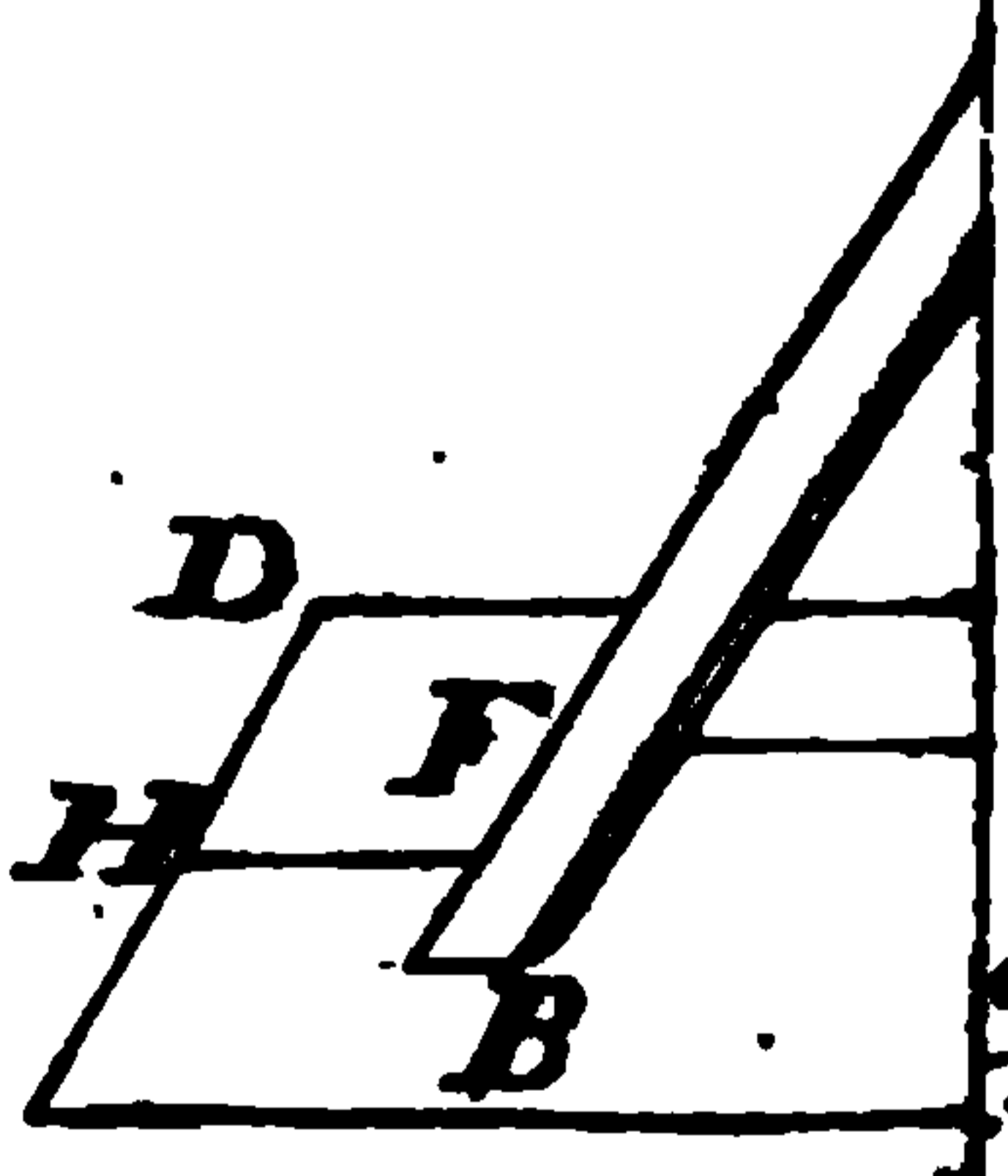

Fig. 5. n.

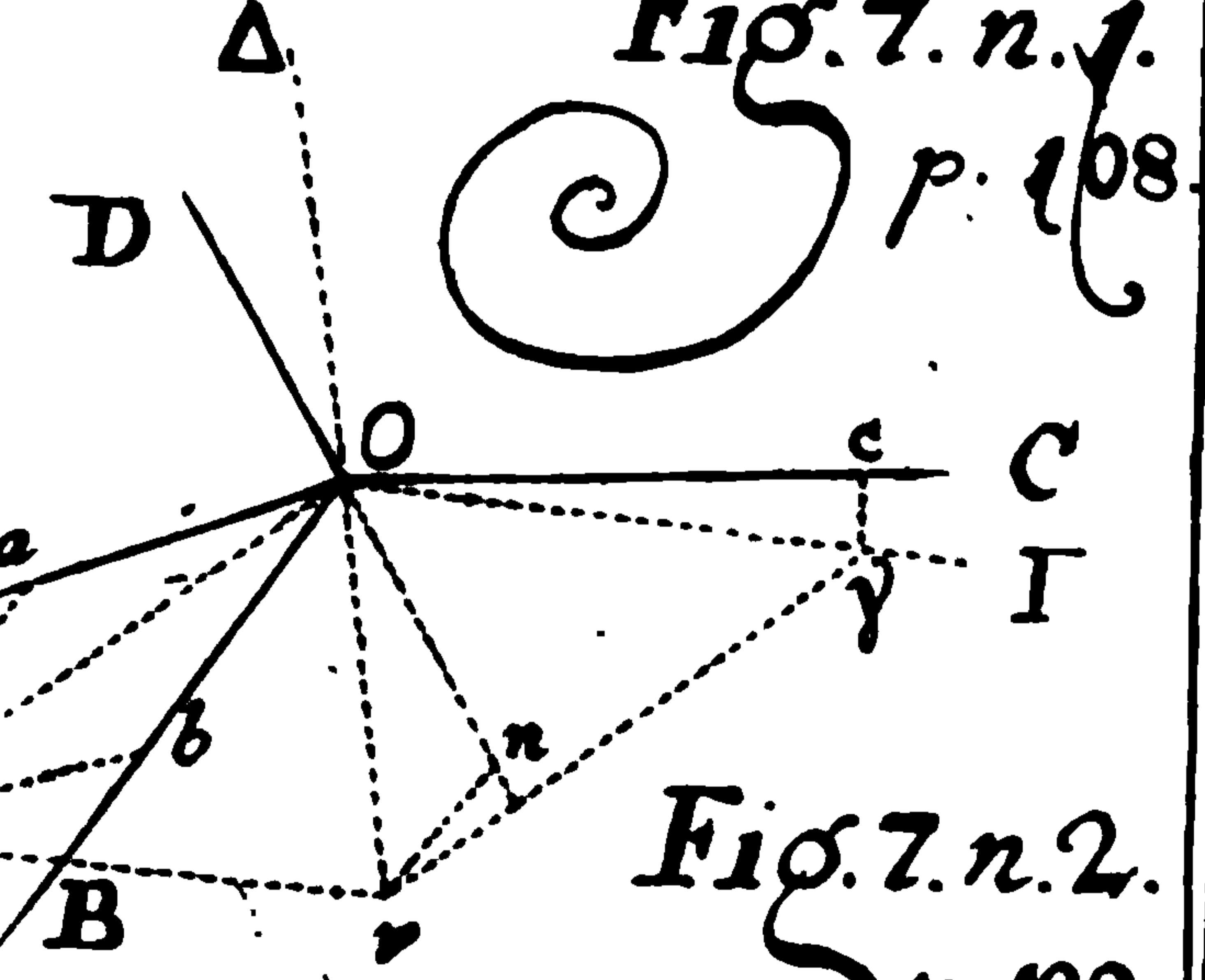

Fig. 7. n. 2.
p. 109.

11

11

11

11

11

11

11

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

est data, erit $GC + CB$, i. e. GB data, unde quia demissum perpendicularum CH bissecat AG in H , dabitur C , & fit sequens facillima *Constructio*:

Centro B radio $=$ longitudini funiculi fac intersectionem cum AF in G , bisseca AG in H , duc perpendicularum HC , quod occurrat BG in C , & determinabit punctum quaesitum C .

Problema III.

Fig. 3. Sint data tria pondera A, B, C , appensa filis quae inter se connectuntur in F , & sint duo fila FDA, FEB , super punctis D, E , libere mobilia. Quaeritur qualem situm habere debeant ut sint omnia in aequilibrio.

Anal. Puta factum, & sint in aequilibrio in situ rite posito. Iam quoniam puncto F , applicantur tres vires, pondus A iuxta FD , pondus B iuxta FE , & pondus C iuxta FC , quae aequilibrantur, erit producta vna directionum ut FC , linea FG , media directio virium iuxta FD , & FE . Ergo ducta GH , ipsi FD parallela, erunt vires iuxta FC, FD, FE , i. e. pondera C, A, B , respectius ut FG, GH, FH , unde ob data pondera dabitur ratio trium laterum in ΔGFH , ideoque anguli FGH, GFH : unde & quia $FGH = GFD = FDA$, & $GFH = FEB$, dabuntur anguli FDA, FEB , unde duae rectae DF, EF , his angulis ad perpendiculares DA, EB , ductae, se secabunt in puncto quaesito F .

Q. E. I.

Schol.

Schol. Huius Problematis solutio magis composita & prolixior legitur in *Newtoni Arithm. Vniu. p. 150.*

Problema IV.

Sit A M, regula circa A mobilis cum trochlea M, super qua transeat filum in B, & eadem horizontali AB fixum cum appenso pondere P. Quaeritur in quo situ regula cum filo & pondere in aequilibrio subsistat. Fig. 4.

• *Anal.* Equidem posset solutio ex eo fonte deduci, quod pondus descendat quantum potest, seu quod ducta verticalis PMN sit maxima, vt fecit *Hospitalius in Anal. Infinit.* sed eandem deducamus ex compositione virium. Patet nempe trochleae seu puncto M, esse applicatas tres vires, quarum duae sunt partes fili, secundum directionem MB, MP, trahentes, tertia vero vis qua trochlea a regula in A fixa retinetur, seu quae est in directione MA. Vt ergo sit aequilibrium, debent tres hae vires se mutuo destruere. Patet vero ob tensionem funis \equiv lem vires duas secundum MB, MP esse aequales, hinc directionem earum angulum BMP necessario bissecari debere a directione MA producta MO.

Reductum ergo est Problema ad mere Geometricum. Nempe inueniatur M, tale vt angulus BMO \equiv OMP.

Factum sit ad efformandam aequationem, quaeratur relatio angulorum A, B. Est ergo BMO,

$\angle BMO, h. e. A + B = \angle QMP = \angle NMA, h. e. R = A,$
 vnde $2 A + B = R,$ seu $2 A = R - B.$ Reso-
 lutionem hanc aequationis formabimus tri-
 gonom.

Sit $AM = a, AB = b, AN = x, MN = y$
 videmus, ob communem $MN,$ angulo vtrique
 $A, B,$ rem optime expediri per tangentes.
 Posito ergo $\text{Sin. toto } r,$ est

$$\text{tang. } A = \frac{ry}{x} \text{ tang. } B = \frac{ry}{b-x}, \text{cot.} = r \frac{b-x}{y}$$

$$\text{tang. } 2A = \frac{2r \cdot \frac{ry}{x}}{\frac{r^2 - r^2 y^2}{x^2}} = \frac{2rxy}{x^2 - y^2}$$

ob $2 A = R - B,$ tang. $2 A = \text{cot. } B:$

$$\text{vnde } \frac{2rxy}{x^2 - y^2} = \frac{r(b-x)}{y}$$

$$2xy^2 = (b-x)(x^2 - y^2)$$

$$= bx^2 - by^2 - x^3 + xy^2$$

$$xy^2 = b(x^2 - y^2) - x^3$$

Eliminetur nunc $y,$ substituto valore

$$y^2 = a^2 - x^2$$

$$\& a^2 x - x^3 = bx^2 - ba^2 + bx^2 - x^3$$

$$= 2bx^2 - ba^2$$

$$x^3 - 2bx^2 + a^2 = 0 \quad \text{vnde } x = \frac{2bx^2 - a^2}{3x^2}$$

$$\text{vnde } x + \frac{a}{4b} = \frac{1}{4b} \sqrt{\frac{1}{2} a^2 + \frac{a^4 b^2}{16}}$$

seu

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

pondere dato, ac si traheretur iuxta AB, pondere Q, tali vt sit

$$AD : AK = \text{pond. P.} : \text{pond. Q.}$$

Eodem modo se res habet cum AC. Sed quoniam pondus Q, trahit iuxta AB, hoc nondum est vis illa qua trahitur fulcrum iuxta directionem BH. Resoluendum igitur est pondus Q, seu vis iuxta AB, item in duas alias, quod fiet si capiatur $BM = AK$, & fiat mn , ipsi HB normalis. Nam completo $\square BmnO$, item ex Theor. Compos. virium constat vim Bm, eandem esse ac si eius loco substituantur duae vires Bn, BO, h. e. fulcrum AB, tanta vi trahi a pondere Q (per Bm expresso) iuxta ABm, ac si traheretur simul pondere R, ipsi Bn proportionali iuxta Bn, & pondere alio ipsi BO proportionali iuxta BO. Sed hoc posterius pondus fulcrum apprimat directe lineae HI, ideoque sustinetur a fundamento firmo DE, alterum vero Bn, seu R, agit directe iuxta BH, ideoque est illa quam quaerimus. Sit KS ipsi BC parallela, & ob $Bm = AK$ erit $KS = Bn$, vnde KS exprimit vim R quam B iuxta Bn habet. Sed ducatur perpendicularum AT, idque consideretur vt datum, erit

$$AS : KS = AT : BT$$

$$\text{vnde } AD : KS = 2AT : BT$$

$$\text{i. e. } \text{pond. P.} : \text{pond. R}$$

ex qua analogia cognoscitur vis quaesita qua fulcrum AB, iuxta BH trahitur. Q. E. I.

Prob.

Problema VI.

Si AEBD sit filum in A fixum & libere mo-
bile supra trochleam B, sitque ei appensum pon-
dus D, transeat vero super trochlea alia E li-
bere cum appenso pondere C; iam si pondera
sibi permittuntur vt se componant in situm
datum; Quaeritur ratio inter pondera C, D.

Anal. Ponatur facilitatis causa A, B esse in
horizontali situ AB, vnde clarum est pondus
C sumere eum situm vt AE, BE, sint aequales,
& EC producta bissecet AB in F. Iam quia
tres vires sunt in aequilibrio circa C; sit BG
ipsi AE parallela, & occurrens productae EC
in G, & est

$$EG : EB = \text{vis iuxta EC, i. e. pond. C} : \text{vim iuxta EB, i. e. pond. D.}$$

capiatur in recta verticali BH = longitudini
fili dati. Ergo quia AE \perp EB \perp BD = BH,
seu 2 EB \perp BD = BH erit EB = $\frac{1}{2}$ DH;
sed est quoque EG = 2 FE vnde proportio
praecedens fit:

$$2 FE : \frac{1}{2} DH = C : D.$$

$$\text{seu } 4 FE : DH = C : D.$$

unde quia semper est FE < BE i. e. FE < $\frac{1}{2}$
DH, seu 2 FE < DH; est autem

$$2 FE : DH = \frac{1}{2} C : D.$$

patet esse semper $\frac{1}{2} C < D$; seu $C < 2 D$, nem-
pe si $C = 2 D$, pondus C descendit continuo,
nec vnquam erit aequilibrium si pondus aequa-

le est \equiv BG \equiv EB, ergo Δ EGB aequilaterum, seu situs fili est talis vt \angle EBF \equiv 30° Q. E. I.

Schol. Patet hoc exemplo, esse aliam speciem librae filariae, quae si in Praxin deduci deberet, diuidenda esset linea BH, & FC, pro lubitu producta in partes aequales, & facile haberetur pro quouis casu ratio:

$$4 FE: DH.$$

Problema VII.

Subiungam Probl. quod prolixè prosequitur & solutionem synthetice demonstratam habet *Varignonius Mem. 714. p. 280.*

Datis quatuor chordis in eodem puncto connexis, inuenire quatuor vires iis applicandas ut sit aequilibrium.

Fig. *Anal. Cas. I.* Si directiones in eodem plano;
7. In recta una OA assumatur Oa pro lubitu pro vi prima. Ponamus Ob esse alteram quaesitarum. Unde diagonalis Om, erit ex iis composita. Sit Oc tertia quaesita. Unde composita e tribus, erit diagonalis On, quae quartae aequilibrari debet. Unde in OD productam cadit. Datur ergo On positione, hinc ex puncto m determinatur punctum n seu assumpta Oc; & Problemati penitus satisfit. Unde cum Ob manet arbitraria Probl. est *indeterminatum*.

Facile patet ex natura rei id *possibile* esse, si quatuor directiones ultra semicirculum extendantur, *impossibile* sin minus.

Cas.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

DISSERTATIUNCULA
DE
CORNU AMMONIS
NATIVO

LITORIS BERGENSIS IN NORVEGIA.

AUCTORE

IOANNE FRIDERICO HOFMANNO,

L. U. ET PHIL. D. CONSULE CIVITATIS SANGERHUS.

ACAD. ELECT. MOGUNT. ET SOCIETATIS LL. AA. LIPSI.

ENSIS SODAL.

§. I.

Inter conchylia *μαράθρυα*, seu univaluia petrefacta, velut inter stellas luna minores, emicant sic dicta *Cornua Ammonis*, speciminum frequentia, & multitudine, * corporis exiguitate & vastitate, ** generisque mirifica diversitate, & varietate *** prae omnibus commendanda; ita eruditis viris, rerum naturalium curiosis, nota, ut descriptionem eorundem hic adponere superuacaneum fuerit. †

§. 2.

* Ad oppidulum *Ermleben* Principatus *Halberstadiensis* tam multa *Cornua Ammonis* inueniri, ut plastrum onerarium exinde impleri possit, obseruauit, per illustr. *Dreyhauptius* in der Beschreibung des *Seal-Creyfes*. P. I. p. 650.

** Ad *Mandach*, villam *Argoniae* inueniri *Cornua Ammonis* latitudine duorum & trium pedum in diametro, vsque ad magnitudinem lenticulae, testatur *CL. Bertrand*, Academiae nostrae sodalis, (*Essai sur les usages des Montagnes*. Chap. XVII. p. 331.) *Excell. Gesnerus*, *Canonicus*, & *Professor Tigurinus* me per literas docuit, ipsum, ante aliquot annos, *Cornu Ammonis* integrum, grauitate ducentarum librarum *Florentiam Equiti de Baillon* transmisisse, quod postea, eiusdem museo vendito, in *caesareum gazophylacium* migraverit.

*** *Laudatus CL. Bertrand l. c.* numerat centum, & viginti eorundem species.

† Sermo tamen mihi tantummodo est de *Cornu Ammonis* vero marino, conuersionibus, siphunculo, &c. gaudens.

§. 2.

Notum est, insignem hanc Cornuum Ammonis frequentiam; & vastam quorundam molem multos induxisse, vt cum exempla naturalium adhuc deficerent, ista ex petrefactorum conchyliorum classe eliminare, & pro lusibus * sic dictis naturae, vel globulis, & ornamentis quibusdam stratorum lapideorum a Deo creatis ** venditare non dubitauerint.

§. 3.

Vt autem huic sententiae obstitit perpetuus Cornuum Ammonis character, tam minimis, quam maximis speciminibus proprius, & communis; externa, & interna eorundem structura, concamerationes in spiris, si hunculus comunicatorius, & reliqua non nisi cochlidibus attribuenda momenta; ita inuenta sunt etiam exempla, testa naturali, *** eademque perla-
cea

* Ita statuerunt D. Plot, Anglus, Tournefortius, Camerarius, Aldovrandus, Raius, Bonanni, Listerus alii- que refutati à d' Argenville (histoire naturelle, Lithologie p. 153.) & à Cl. Bertrand (Memoires sur la structure interieure de la Terre. p. 46.)

** Ita statuit Beringerus in Lithograph. Wirceburg. Spec. I. Cap. XIII. p. 91. seq.

*** Bourguet (Histoire naturelle des Petrifications p. 99.) huc refert omnia Cornua Ammonis quae Langius, & Scheuchzerus ~~omnes~~ praedicauerunt.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

tei coloris, finita sunt, & circiter quadraginta thalamos referunt. *

§. 6.

Ante aliquot menses Excellentissimus & Cel. Gesnerus, Canonicus, & Professor Tigurinus, pro mirifico suo in me fauore, portiunculam arenæ litoris Ariminensis beneuolentissime mihi transmisit, variis conchyliis naturalibus refertæ. In his etiam inueni Cornicula Ammonis modo dicta minutissima, argenteo colore, passim in ochraceum abeunte, exsplendescencia. In memoriam tunc reuocauit arenam litoris Bergensis Noruegici, sub cuius adminiculo, & quasi inuolucro Illustris Pontopidanus, cum adhuc Bergis degeret, echinos marinos, additis multis aliis rerum naturalium optimis muneribus, liberalissime mihi transmisit. Hanc arenam adcuratius examinando, quam impense lætabar, cum illam pure testaceam, multisque conchulis, & cochlidibus refertam inuenirem! Quam insigniter gaudebam, cum inter dicta conchylia etiam Cornua Ammonis, vtut minutissima, naturalia manifestarem! Digna omnino, quæ eruditis viris, testaceorum amatoribus, communicentur.

§. 7.

* GUALTIERI in testarum Indice Tab. XIX. Fig. I. H. microscopio insigniter aucta eadem exhibuit. conf. Excellent. GESNERI diff. de petrificat. differentiis, & varia origine. §. XI. p. 29.

§. 7.

Animus est, quantum absque pictura fieri potest, Cornua ista Ammonis nativa describendi. Horum omnium maximum adaequat corpus lenticulae, reliquis gradatim minoribus, minimis tamen adhuc magnitudine Ariminesia superantibus. Quoad colorem, plurima sunt alba, immo albissima, alia coloris perlacei, quem *Nacre de perles* Galli vocant; Quoad formam, alia sunt trium, quatuor, & quinque spirarum: alia laevia, alia striata: alia in superficie spirarum plana, alia conuexa. Quae colore perlaceo gaudent, ab altera parte umbilico prominulo praedita sunt: alia in medio centri umbilicum referunt, reliquis in regione umbilici paruum foraminulum ostendentibus: cuius ratio sine dubio in tempestatum iniuriis vel ictibus vermium, vel alia vi externa, quaerenda est. Omnia, quoad observare licuit, gaudent ore rotundo, & integro. Nec praetereundum, me in his duo inuenisse, ore utrimque coherentia, domiportis, sine dubio ex interuentu materiae viscosae, & tophaceae, conglutinatis. Plura, ob defectum exquisiti Microscopii, observare non licuit. Sufficiat indicasse, dari etiam in litoribus Bergenlibus Cornua Ammonis vera nativa, quod neminem adhuc observasse memini.

* §. 8.

Non immerito hic quaestio moueri potest: Quare tantummodo Cornua Ammonis nativa
 H 2 mini-

minimi moduli reperiantur? Cur non medio-
 ximi moduli? Cur non etiam maximi? Nolo
 in eam abire sententiam, cornua ista minutissi-
 ma peculiarem constituere classem conchylio-
 rum paruulorum litoralium, quae iam ad iu-
 stam magnitudinem peruenerint, nec amplius
 crescere possint: Statuendum potius est, ex
 conspiratione quam plurimorum doctorum
 virorum, omnia Ammonis Cornua Pelasgia es-
 se, & imo maris fundo inhaerere. id quod
 immanis eorundem moles, quae in petrefactis
 cernitur, exigere videtur. Quae autem in
 ante dictis litoribus tam copiosa inueniuntur
 cornua miuuta, pro foetibus habenda sunt.
 Ponamus pelasgia illa cornua, ad modum cor-
 nuum palustrium, ouipara, & ouula eorun-
 dem, materia mucilaginosâ & viscosâ, inuoluta
 esse: ponamus, hanc materiam tanquam pin-
 guem vnguinosam & oleosam, (id, quod etiam
 in semine piscium, ranarum, & conchyliorum
 palustrium cernere licet) aqua marina specifi-
 ce leuiorem esse, ideoque sublatis simul ouulis
 & conchyliis in iisdem reclusis, vtut aqua spe-
 cifice grauioribus, in altum adscendere, & su-
 perficie maris innatare, ut ouula ista radiis &
 calore solis maturari possint. Quibus satis
 maturatis, ruptisque ouulorum carceribus,
 conchyliis inde prodeuntia verisimile est, ma-
 teria ista mucilaginosâ, quae ipsis vehiculi, &
 alimentorum loco fuit, penitus consumpta, al-
 tissimum maris fundum repetere. Fieri ta-
 men

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

FRIDERICI ADOLPHI REINHARDI
SEREN. DUCIS MEGALOPOLITANI CET.

AB EPISTOLIS FORENSIBUS ACAD. SODA-
LIS ORDINARIÏ

COMMENTATIO

DE

ORTHOCERATITIBUS
MEGALOPOLITANIS

CIVITATE LATINA DONATA

A

M. HADELICHIO.

Quotquot prouincias in orbe terrarum, quam longe lateque patet, peragrarè suscipimus; tot diuersa profecto generum animantium, plantarum rerumque mineralium, facili reperiemus negotio. Neque quidpiam temere est, ex quo maiora capere incrementa queat vtilissimum illud historiae naturalis studium, quam ex accurata descriptione eiusmodi rerum, quae in singulis terrae regionibus hinc inde obuiaè sunt & animaduertuntur.

tur. Tantum vero abest, ut illud ex sententia hucusque peractum sit, ut vix vna alteraque provincia eiusmodi rerum notitiam suppeditet. Silentio ut enim praeteream illos terrarum tractus, ad quos peregrinantibus facilis nondum aditus patuit: illae etiam regiones, quas doctrinae sacrarium appellares, harum inopia mentionum magnopere laborant.

At forsan illis eiusmodi rerum copia non exuberat? Stulti profecto foret, talem fouere sententiam, quam experientia, fidissimae vitae magistra, primo quoque tempore refutare ac destruere potest. ●

Ne vero quid nimis dixisse videar: Megalopolitanis tantum regionibus id satis superque confirmabo. Vix enim coniecturae locus fuit hucusque, vtrum agri Megalopolitani Naturam ita fautricem habuerint vnquam, ut vel exiguam harum rerum portionem, parcaque satis manu illis, elargita sit. Postquam vero docti aliqui viri rem dignam iudicauerunt, in quam paullo curatius sustinerent inquirere: accidit, ut egregiam earum rerum, quae ad historiam naturalem pertinent, inuenirent copiam.

Res fossiles non vltimum certe locum in Historia naturali occupant. Atque harum quidem rerum tanta exuberat copia in regionibus Megalopolitanis, ut, quod admirentur rerum ●

rum naturalium curiosi, facile inueniant. Ex innumeris *Orthoceratites* tantum elegi, de quibus fusius quidpiam edisserem, propterea, quod non modo hic loci copiosissimi sunt, sed quod insignem etiam vixque credibilem structuram in illis animaduvertere mihi contigit. Petrefactis etiam pulcerrimis abundant agri! Megalopolitani, quippe quae ex fretis vndique, numerosa multitudine, congeruntur; e.g. lapidibus concharum & cochlearum, naturalibus & coloratis testis praeditis, atque rarissima saepe conchilia continentibus. Deinde optimis Astroitibus, inque pyrimachos transmutatis Echinitibus. Sed *orthoceratites* tantum describam, quandoquidem in paucis reperiuntur regionibus, ideoque, a rerum naturalium peritis, nondum satis sunt delineati.

Constans fuit hucusque doctorum virorum opinio, *orthoceratites* nullibi, nisi in regionibus versus septentrionem iacentibus, inueniri. Quam ob rem Anglia, Suecia Borussia vicinique agrorum tractus & versus septentrionem vergentes Germaniae prouinciae potissimum eorum videntur esse patria. Sed inter huius regiones id non, nisi de Pomerania, terris Megalopolitanis & Marchionatu Brandenburg. certo affirmare audeo. Vix enim aut raro admodum, illi in aliis reperiuntur prouinciis, idque vel ex eo probare possum, quod paucissimi autores, qui res fossiles, in Germaniae tracti-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

marini; quam certo scit, quod testa cochleae petrefacta, in omnibus naturali cochleae testae respondens, reuera antea fuerit testa.

Quod si quis in dubium hoc vocare velit, innumeri lapides copiose hic locorum reperiendi, concludentes minores maioresue orthoceratites, in copioso concharum, testarum coralliorumque cumulo, extra omnem dubitationis aleam ponere possent, eiusmodi animantia e maris litoribus esse oriunda. Praeterea vero adhuc monendum videtur, vulgata esse omnium opinionem, quod *orthoceras* seu animans illud, quod BREYNIUS sic appellat, ab illo, quod curuis ac sinuatis gaudet cornibus, istud distincturus, non amplius in maribus conspici inueniri que possit. Haec enim praeiudicata opinio tum demum ad veritatem accedit, quando de orthoceratibus, eadem gaudentibus magnitudine, quam in petrefactis adspicimus, sermo est. Sed quoniam magnitudo animantis non ipsam illius essentiam absoluit: ad hanc meam sententiam stabilendam sufficit testimonium Cl. BIANCHI & GUALTIERI, qui naturalem orthoceratis concham, siphone adeo directo notatam, licet admodum parvam delinearunt descripseruntque, ille in libro de conchis minus notis, hic in splendido indice testarum. Ex quibus liquido satis constat, haec animantia non interiisse penitus, sed suam tantummodo sedem, in ima
 maris

maris profunditate collocasse; ex qua tolli nequeunt, vixque minima, fluctibus faeuientibus, dilui, cumque aliis conchis adpelli possunt ad litora. Id quod pluribus accurate ostendit BIANCHI in descriptione arenae in litore Ariminiensi conspiciendae.

• Forſitan eadem eſt ratio cornuum Ammonis, multis cellulis diſtinctorum; quippe de quibus RUMPHIUS contendit, ea ſummis extremitatibus tam firmiter inhaerere rupibus, vt ne rapacibus quidem vndarum fluctibus quaſſari eripique poſſint; & fortasse teſta orthoceratis magis idonea eſt, quae tantae aquarum illuuię queat reſiſtere.

Tantum auctoritate virorum ſuffulto ſuperuacaneum videtur, multis oſtendere, me ipſum in portione quadam arenae Ariminienſis, haud exiguam inueniſſe copiam eiſmodi paruulorum ſiphonum, in ſuperficie extrema ſtriis in longitudinem porrectis multisque intus cellis diſtinctorum; neque minorem multitudinem cornuum Ammonis, in quibus parietes intermedii optime conſpici animaduertique potuerunt. Neque vero animus eſt, ad quaestionem toties motam reſpondendi, ſcilicet, qua ratione fiat, vt tantam rerum teſtacearum petreſactarum copiam, in regionibus praecipue noſtris, ſeptentrionem verſus iacentibus, inueniamus? Quum contraria ex parte pauca
cor-

cornua Ammonis, nautilites aliasque res, cum illis arcta cognatione coniunctas animaduertamus? Haec enim quaestio ad nauseam vsque ventilata, merito a sapiente quouis viro seponitur; neque vero negandum est, a curiosis harum rerum viris, eo magis omnia obscuritate inuolui; quo longius a simpliciore earum explicatione recedunt, nouisque student hypothsesibus. Sine vltiore igitur verborum ambage *orthoceratites* describam, qui in nostris potissimum regionibus Megalopolitanis reperiuntur. Non temere inueniet quispiam orthoceritatem nudum solumue iacentem; sed plerumque, lapidum aggere conglomerato, tanquam matrice sua, operiuntur; quanquam facili negotio ab illis dignosci queant ac separari. Copiosissimi in fusco, variisque distincto coloribus, coti molli caeduae Gothlandicae simili, atque marmoris indolem imitante lapide, reperiuntur; neque minus in aliis lapidibus silicis calcisue naturam habentibus. In pyrimachis autem, quorum tanta exuberat copia in nostris agris, vt arua illis velut tecta conspiciantur, nondum inueni aliquod eorum indicium. Conchas vero, corallia, poma marina eorumque mamillas & spinas permultas reperi in iisdem. Siphos, seu canalis per interiorum cellularum longitudinem protensus, de cuius vsu nihil adhuc certi constat, plerumque distinctus adspectuque facilis adparuit; in paucis defuit. Interdum, respectu ortho-

cera-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Caeterum, satis notum est, interiora diaphragmata esse partes superficiei sphaericae, cuius conuexitas versus acumen spectat.

Vereor, vt nimis longa orthoceratitidis delineatione patientem lectoris animum fatigem. Mutato igitur vltiore describendi conatu, exemplaria nonnulla in medium proferam, quae deprehendi in agro non ita magno, nec plura, quam alius, petrefacta continente. Primus orthoceratitidis fragmentum fuit in agris Neostrelizianis repertum. Lapide includitur incano filicis aliquatenus micacei naturam imitante. In diametro tres digitos Rhenol. exaequat, longitudo ad quatuor digitos adsurgit; & quoniam firmitas illius parum saltem extenuatur, verosimile est, totum corpus insolitam expleuisse magnitudinem pariter atque longitudinem. Sex cellulis distinguitur, quarum teneri parietes commode dignosci possunt in lapide. Siphon leniter instarque cochleae (Schraube) sinuatus, digiti mensuram in diametro absoluit. Cum illud fragmentum, quam longe patet, diffusum sit in medio, accidit, vt in altera parte extus lapide operta, ad latus iacentem fuscoque e flauo colore distinctum, vna cum diaphragmatibus, videre liceat. Altera vero fragmenti pars, quae lapide caret, cavitatem cui respondet siphon, iucundo adspectu repraesentat.

Flavescente colore distinguitur ab exteriore parte, testaeque perditae sunt. Quo fit, vt extrinsecus intueri queam adiacentes cellulus.

Alius orthoceratites, ab omni matrice separatus, longitudine octo & dimidium digitum Renol. exaequat. In diametro, vbi firmissimus est, vnum dimidiumque digitum, vbi vero tenuior euadit, $1\frac{1}{4}$ digitum absoluit. Ex quo colligi potest, haud minimam deesse mensuram ab hac parte, vsque ad cuspidis extremitatem. Lapide inuoluitur, in calcis naturam mutato, & duodecim circiter cellulas ostendit. Testa exterior periit, quo factum, vt cellulae apparerent, quae luculentum siphonis tenuis vestigium relinquunt.

Fragmentum orthoceratitidis, in agris Neostrelizianis repertum, longitudine $3\frac{1}{2}$ dig. absoluit, in diametro duos exaequat digitos, atque naturam duri glaucique lapidis induit. Extus., vbi testa periit, & e rubro fusco distinguitur colore, siphon albo cortice inuolutus, a partibus exterioribus in cochleae modum depressus est, & rursus eminet, nitidamque prorsus faciem exhibet, cum etiam tenuis stria instar cochleae illum circumdet; quae quoties gyrum absoluit, in angulum acutum declinat, atque tum, vt antea, sinuatur.

Alius cellulae a viridi fuscoque lapide replentur, siphoque fusco, nonnihil, flauo colore

re distinctus est. Alius minor totus in lapidem e rubro fuscum mutatus est. Quum vero in vno latere politus sit, diaphragmata videri possunt.

Pars orthoceratitidis iisdem aruis oriundi fuscoque rudere circumdati, sensim extenuatur, magnamque ideo mensuram longitudinis explet. Fragmentum enim hoc duos digitos consequitur longitudine, $\frac{3}{4}$ digit. diametro maximo. Testa, siphon, & diaphragmata pyrite vel Marcasita, auri colorem assimilante, distincta sunt; ideoque, postquam politura laminarum exinde excissarum accessit, iucundissima sunt adspectu. Si cui contigit cornua Ammonis Heluetica, metallis expleta, pulcreque polita, adspicere, huius pulcrum concinnitatem facile colliget; namque talis orthoceratitidis infinite rarior est. Huius vero pulcritudine eo maior exsurgit, quia cellulae pellucido spatho distinctae, oculos ad sui inuitant admirationem.

Aliud fragmentum eiusdem lapidis minorem repraesentat orthoceratitem, illi adiacentem; cuius testa ac diaphragmata simili ratione, marcasita armata, conspiciuntur.

In alio quodam orthoceratitidis fragmento, in lapidem spadiei coloris mutato, longitudo 4 digitos assequitur, diaphragmata distincte apparent, sed nullus vbiq; siphon reperiendus est.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

tant. Anteriores binae albo eoque pellucido crystallo spathoso repletae, a lacteo spatho, quo inuoluuntur, mirifice distinctae sunt. Has excipit cellula fusco lapide repleta, albaque, vt dictum, fimbria praeclare exornata. Hanc sequitur quarta cellula, albo crystallo oculos in sui adspectum inuitans; similique fimbria pulcre sepita. Quinta binis anterioribus similis, pellucido crystallo eodemque, vt illae, margine superbit. Sexta vero priori respondens, lapide incano impleta est. Hanc excipit crystallo referta, prioribus non dissimilis. Quam sequitur fusca materia repleta, prioribus fuscis exacte respondens, easque pulcra colorum varietate exsuperans.

OBSERVATIO

D. IOAN. PHIL. NONNII

DE

ISATE ET CARTHAMO OSSA
ANIMALIUM NON TINGEN-
TIBUS.

Radicis rubiae tinctorum, animalium ossa in colorem elegantissime rubrum mutandi, virtutem constantem mirati sunt eruditorum iam multi. Euentu gaudentes secundo, diuerso licet, vt ex eorum scriptis patet, ad alia, in re tinctoria vsitata, corpora, examinanda, animum adpulerunt. Indicum, Alcannam, Curcumam, Fernambucum, Santalum rubrum, Lignum Brasilianum, diuersis animalibus ad deuorandum praebuit Cl. BOEHMERUS, speratum autem euentum, dissectis corporibus, haud deprehendit. Tantos viros secutus, & consilio Cl. VOGELII in bibl. med. vol. II. p. 87. satisfactorius, in columbis iunioribus, quid Isatis praeparata, quidque flores Carthami off. facerent, tentare volui. Flores dictos itaque cum furfure remixtos & in bolos subactos deglutiebat harum vna, satis bene se habens, licet cita aluo laboraret principio, excrementaque flauo colore tincta exirent. Post quatuordecim dierum vsum praeter spem pabulum recusans, eodem adhuc die conuellebatur,

noctēque sequente morte occupabatur. Dissectum cōrpus nil coloratum nilque praeter naturam, nisi emaciatum se, ostendebat. Altera Isatim furfure pari modo remixtam & in bolos subactam, deuorabat, nonnullosque dies, secunda, vt videbatur, fruens valetudine, diutius vitam agebat, posthac autem similem luffit tragaediam, quam mors continuo sequebatur. Spem omnem frustra it dissectio; ventriculi enim intestinaque omnia viridi quidem mucilagine obducta erant, in ossibus autem nulla mutatio, nullus nisi naturalis color: Nunc quid extracta spirituosā aquosāque, quid decocta efficiant, experiundum est; aquosum enim rubiae tinctorum extractum plus, secundum cel. BOEHMERUM, praestitit, quam ipsa in substantia radix.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tio, multoque meliora construendi, qui etiam experientia satis fuit comprobatus.

In aliud tempus differo, quo vberius exponam, qua ratione aluearia ex axibus siue asseribus crassioribus extrui possint, vt omnia quidem aliorum commoda conspirent, incommoda vero exulent; iam vero non minus vtilem quam curiosam apiarii aedificandi rationem breuibus ostendam. Dolabra scrinia poliens secat triplici fissura asserem, duos digitos firmitate, duodecim vero latitudine aequantem. Quaelibet pars dissecta septemdecim digitos longitudine explet, inque quadratum coaptatur cum reliquis, vti fig. 1. & 2. ostendit. In parietibus bina latera constituentibus, a posteriore parte duo coagmenta, digiti firmitate, ducuntur; vid. n. aa. cum illis tertius paries coagmentatur, conglutinatur, cuneisque compellitur. Locus volaturae (das Flugloch) operculo aluearis submittendi deorsum, priorique parieti sursum inciditur. Posteriolem deinde parietem longitudine quindecim digitos aequantem, conficit asser, iisdem coagmentis instructus, binisque parietibus collateralibus probe cooptatus. vid. fig. 1. Huic parieti sinistram versus, foramen inciditur, duorum cum dimidio digitorum longitudine latitudineque vid. fig. 1. lit. b. Huic impages sculpitur, addito labro s. capsula quae tribus, quatuor pluribusque arcis, vnum alueare constituentibus sufficit. Praeterea in

supe-

Таб. VII.

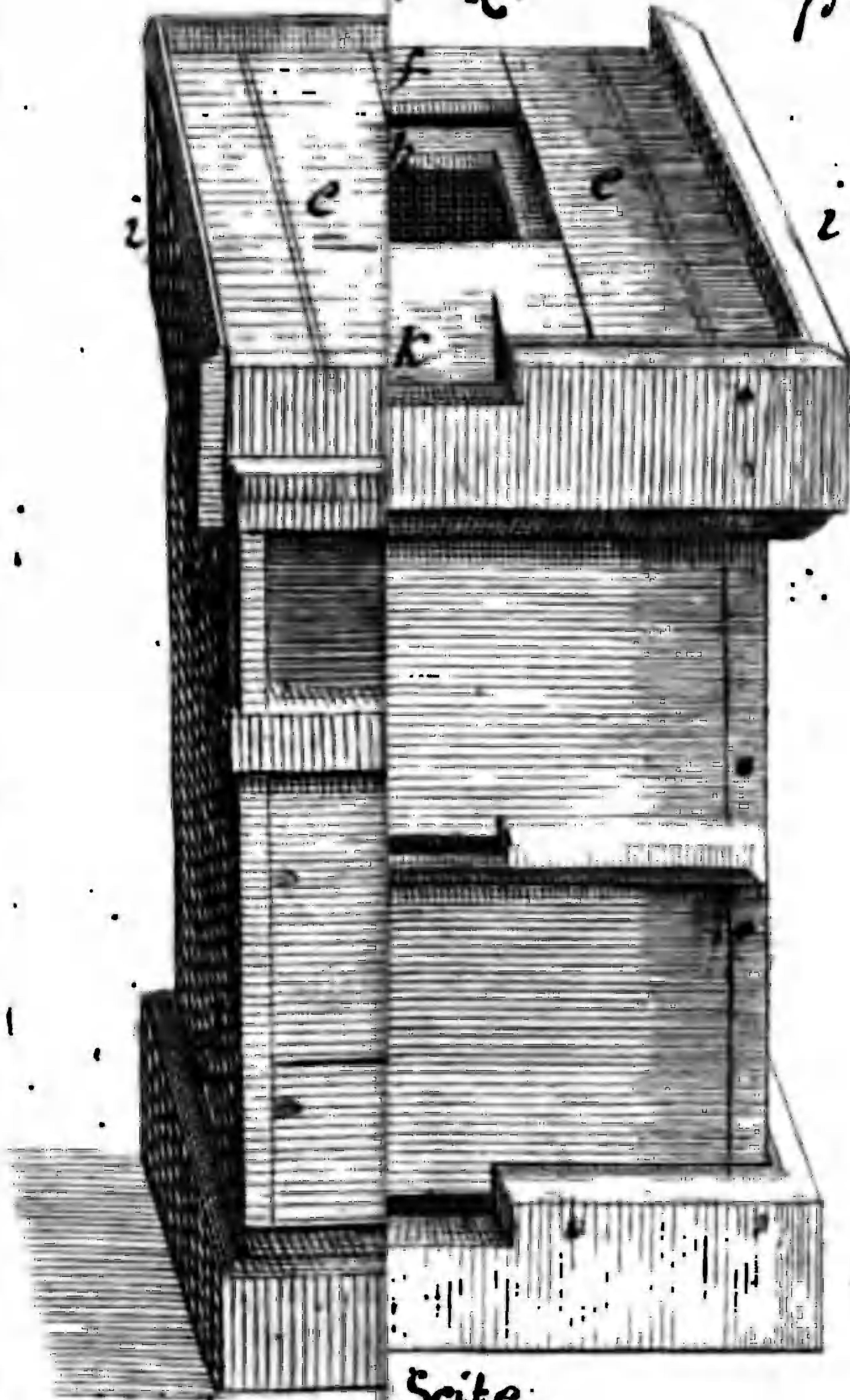

o

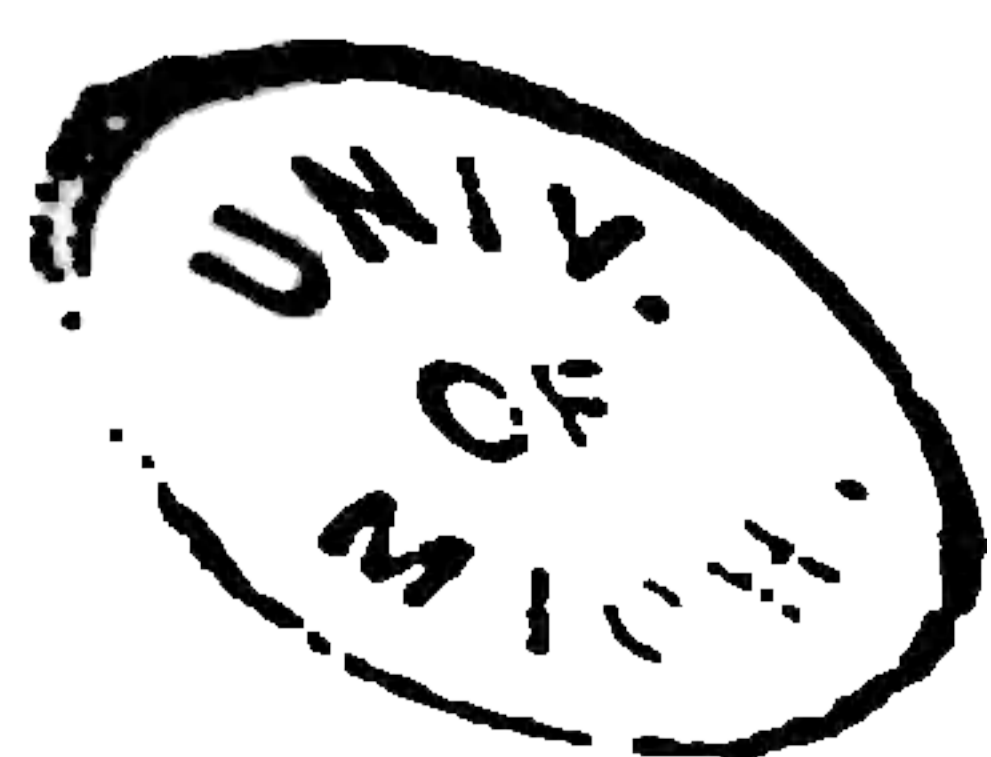
p. 135.

К. л.

p. 134.

Seite.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice to ensure transparency and accountability. This section also highlights the need for regular audits to identify any discrepancies or errors in the accounting process.

2. The second part of the document focuses on the role of the accounting department in providing valuable insights into the company's financial performance. It describes how detailed financial statements, such as the balance sheet and income statement, can help management make informed decisions about the future of the business. Additionally, it mentions the importance of budgeting and forecasting to set realistic goals and track progress over time.

3. The third part of the document addresses the challenges faced by small businesses in managing their finances. It notes that limited resources and a lack of specialized accounting knowledge can make it difficult to maintain accurate records and comply with tax regulations. To overcome these challenges, the document suggests seeking professional advice from accountants or tax consultants who can provide expert guidance and ensure that the business remains financially sound.

4. The final part of the document concludes by reiterating the significance of sound financial management for the long-term success of any organization. It encourages business owners to take a proactive approach to their finances, regularly reviewing their financial statements and adjusting their strategies as needed. By prioritizing accurate record-keeping and seeking professional assistance when necessary, businesses can minimize risks and maximize their potential for growth and profitability.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ma insculpitur 3. digit. lata, & $5\frac{1}{2}$ d. profunda. vid. *l. k.* Haec ad volaturae locum adacta, & operculo, & inferioribus arcae partibus, compingitur clavis. Quoniam vero ab vtraque parte digiti spatium eminet, duae striae similes *ii.* sine rimis agglutinantur. Harum striarum commodum ea potissimum re absoluitur, ut illarum ope, arca firmiter compingatur, aliaque interiicienda tutius quiescat; sublata enim vna arca, submissaque altera: superiores arcae quassari nequeunt. vid. *l. iii.*

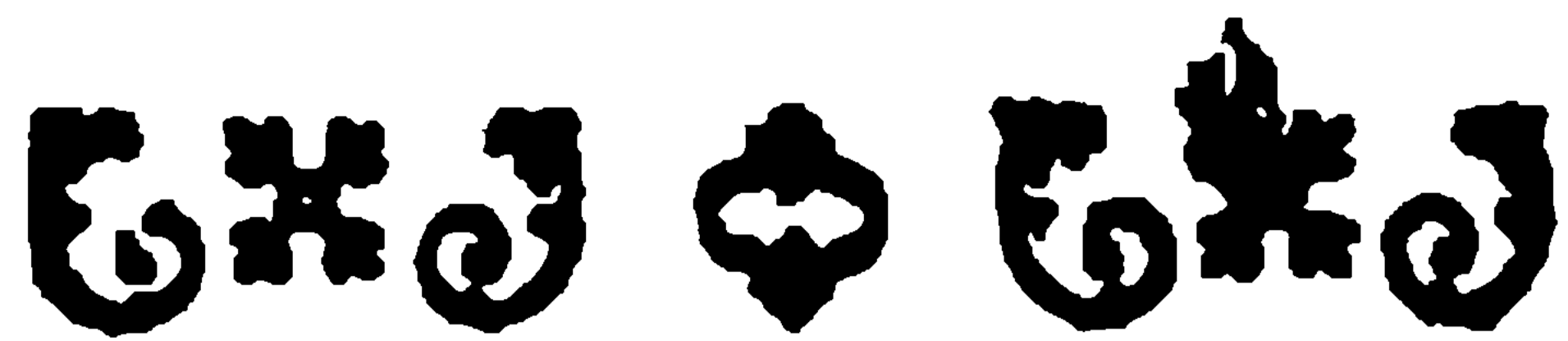
Quo facto scutula lignea foramini *h* adigitur, ut illud vndiquaque operiatur. Circulus deinde in operculo creta ducitur, scutula demta. Tum stria quatuor dig. lata, arcae adigitur, (vid. *l.*) posteriorique agglutinatur parieti. Commodum huius scutulae in eo continetur, ut mel iniectum commodius commedi queat ab apibus, striae vero, ut ne quis aer per teneras rimas penetret, apesue locum exulandi inueniant. Quibus factis in asserum 3. suturas, intergerium e ligno firmiore XI. digit. long. inferitur. v. *l. m.* Hoc in intergerio terebratur foramen *l. n.* quo commodius trahi retrahique possit.

§. 4.

Harum vero, quas iam descripsimus, arcarum numerus ad quoduis alueare vel examen quatuor vel quinque requiritur. Causae autem,

autem, cur non longiores latioresue eas aedificandas curauerim, hae potissimum sunt. Primo non opus est gradibus siue interstitiis, fauum sursum conseruantibus; deinde multo celerius fauo complentur; ideoque facilius expectari potest, vsque dum ad alteram arcam apes procedant, quo facto, superior sine vilo apium detrimento commode detrahi tolli potest. Denique vero apibus vna vice non facile nimium quid de melle auferitur.

E C H O
SONOS DUODEVIGINTI
DIVERSOS,

SIVE
SIMPLICES ILLISINT,

SIVE
CONCENTU AUCTI,
ORDINE REDDENS,

NARRAT
CHRISTIAN. REICHARDUS,
CIV. ERFORD. CONSUL.

ACAD. ELECTORAL. MOGUNT. SCIENT. UTIL. ET
REG. SOC. TEUTON. GOETTING. SOCIUS.

Reddi vocem a locis quibusdam, reflecti ab alijs numerosiorem, nemini miraculo est; nam & passim fit, & non contemnendam ea res animo voluptatem parat. Iterari sententias, aut modulamina suavius repeti, numeres inter rariora aurium oblectamenta, quibus minime capi, rusticum ingenium arguit. Et meminisse iuvat, me his permulsum deliciis, ante hos quinquaginta quinque annos, pervigilium' nymphe sacrum semel iterumque cum sodalibus egisse.

Est in agro vrbis nostrae locus paullulum editus, vt collem dicas, & si viam teneas, quae
 Ro-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

rum tot absoluitur. Posset autem absolui pluribus, nequaquam aucto mensurarum numero. Itaque & plures redderentur.

Diligentia vero quaedam adhibenda. Et vix cuiquam his deliciis perfrui dabitur, nisi inter nocturna silentia; dum ciuitas quiescit. Nam commotus aër clamoribus & frequentia forensi, vehiculorum equorumque strepitu, creditas sibi voces negligentius habet, imo totas perire sinit. Deinde coelum sit serenum, neque imbre grauidum, neque nebulis aut vento tumens. Vt intelligas urbanam esse nympham & ob id delicatulam, licet rustica magis affabilem.

**GENEROSISSIMI CUIUSDAM
ANONYMI,
ACADEMIAE SODALIS,
HONORIS CAUSSA ADSCRIPTI
EXPERIMENTA
DE
LIGNORUM GRAVI-
TATE SPECIFICA.
*CIVITATE LATINA DONATA***

Vlni	-	-	24	libras
Abietis decrepitae	-	-	26 $\frac{1}{2}$	-
Abietis frondentis	-	-	20 $\frac{1}{2}$	-
Pineae crassioris	-	-	20	-
Pineae gracilis	-	-	19 $\frac{1}{2}$	-
Taedae celsae	-	-	24	-
Taedae accrescentis	-	-	26.	-

§. 4.

Denique, quum eas binos menses continuos aqua submergi iussissem; denuo pondere examinaui, sequentemque illarum grauitatem animaduvertere licuit:

Pes cubicus

Quercus longaeuae	-	45 $\frac{1}{2}$	libras
Querculae gemmantis	-	52	-
Fagi	-	47 $\frac{1}{2}$	-
Fagi tenerae	-	48 $\frac{1}{2}$	-
Betulae	-	47 $\frac{1}{2}$	-
Vlni	-	46 $\frac{1}{2}$	-
Abietis decrepitae	-	40 $\frac{1}{2}$	-
Abietis frondentis	-	41 $\frac{1}{2}$	-
Pineae crassioris	-	33 $\frac{1}{2}$	-
Pineae gracilis	-	35 $\frac{1}{2}$	-
Taedae celsae	-	39 $\frac{1}{2}$	-
Taedae accrescentis	-	36 $\frac{1}{2}$	-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Bosea Linn. Hort. Cliffort. 84. *Yerva mora* Hort. Bosian. & Hispanorum, frutex Canariensis est, cuius partes fructificationis paucissimi Botanicorum distincte & methodice descripserunt. Praecipuum inter eos locus *Clariss.* LINNAEUS obtinet, qui characterem istius plantae genericum naturalem, hoc est, singulas sex fructificationis partes enumerantem, iuxta Auctorum descriptiones & iconum ope, viuis nempe floribus destitutus, concinnavit, eundemque in *Generibus Plantarum* (Edit. Halens. 1752. Gen. 238.) exhibuit. Hoc in characterem quaedam mutanda, quaedam vero adiicienda esse, recentes flores me docuerunt, quos vna ex Boseis, quae in horto medico Francofurti ad Viadrum aluntur, anni 1755: mense Augusto & Septembri explicavit. Notae genericae, quas *Clarissimus Vir* adfert, sequentes sunt:

Cal. Perianthium pentaphyllum, aequale: foliolis lanceolatis, concavis, erectis, margine tenuioribus.

Coroll. nulla.

Stam. Filamenta quinque, subulata, calice paulo longiora. Antherae simplices.

Pistill. Germen ovato-oblongum, cuspidatum. Styli duo, patuli. Stigmata simplicia.

Pericarp. Bacca globosa, unilocularis.

Sem. vnicum, acuminatum.

Characterem hunc ita emendo:

Cal.

Cal. Perianthium pentaphyllum, ~~equale~~ quale: foliis subrotundis, concavis, erectis, margine tenuioribus, quasi membranaceis.

Coroll. Petala nulla. Sed fundum floris obducit substantia quaedam glandulosa, rubra, madida, pro Nectario habenda.

Stam. Filamenta quinque, subulata, erecta, calice multo longiora, receptaculo adhaerentia. Antherae simplices.

Pistill. Germen conicum, laeve, filamentis brevius, calice longius, Nectario insidens. Stylus nullus. Stigmata duo, minuta.

Pericarp. Bacca subglobosa, unilocularis.

Sem. unicum, rotundo-acuminatum.

Praeterea circa fruticem hunc sequentia notari possunt:

1.) PERIANTHII externae superficiei squamulae seu foliola truncata, subtilia, duo, sibi opposita, incumbunt, quae PERIANTHIO non cohaerent, sed pedunculo adnascuntur.

2.) Flores suaevolentes, exigui, pedunculis breuibus, glabris instructi, & in racemos compositos, laxos digesti sunt. Inferiores racemorum ramuli foliis suffulciuntur, quae, sicut reliqua huius fruticis, simplicia sunt, petiolata, oblongo-acuminata, glabra, integerrima, venosa.

3.) Venae purpurascens, quae foliis Boseae a nonnullis tribuuntur, non semper adsunt. In aliis enim eius plantae indiuiduis folia per totam superficiem viridia obseruantur, citra intermixtam rubedinem, in aliis non modo venae, sed magis adhuc petioli, costae, margines foliorum rubent, & plurimis vtriusque conditionis folia sunt. Differentia haec accidentalis tantum & variabilis est, ab aëris scilicet, aut aetatis aut succi nutritii discrimine deriuanda. Maxime tamen aer liberior ac frigidior huius ruboris genesi ansam praebere videtur.

4.) Figura rami floralis Boseae aeri incisa, quam *Designatio Plantarum Horti WALTHERIANI Tab. 10.* sistit, flores nec satis accurate, nec distincte exprimit. Praeterquam enim, quod stamina & pistilla obscure delineata sint, priora etiam numerum naturalem superant, ac iusto breuiora sunt; & forma foliolorum calicis lanceolata atque acuta plantae nostrae haudquaquam conuenit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

lia deflagrato, vel e plantis ipsis, vel, quod quoque nonnulli contendunt, ex aëre atmosphaerico, cui salia haec diu exposita fuere, introductum est. Quae cum ita sint, memoratu non plane indigna videtur ea, quam communicabo, methodus, qua salia alcalica fixa seu fluxuosa, absque indolis specifica mutatione & saluis qualitatibus, ad figuram crystallinam atque polyedram deduci possunt. Methodum hanc, quae singulari quodam additamento nititur, & repetitis experimentis mihi satis innotuit, secundum varias circumstantias atque differentias indicabo.

§. 2.

Recipiatur nempe Nitri fixi aut Cinerum clauellatorum depuratorum quantum placet, & in aquae simplicis modica quantitate solvantur. Aqua, praesertim si Cineres clauellatos adhibueris, frigida esse debet, vt Salis mellis, quod Cineribus clauellatis inhaerescere solet, particulae, in aqua nonnisi calida aut fervida solubiles, intactae remaneant. Solutionis huius filtratae partes quatuor misceantur in vase vitreo cum vna parte Spiritus salis ammoniaci aquosi ope salis alcalici fixi parati, cuius loco etiam solutio Salis volatilis sicci ex Sale ammoniaco separati in vsum vocari potest. Finita mistura, quae utplurimum sine notabili limpiditudo turbatione contingit, liquor blando arenae calori exponatur, qui in eo gradu, quem manus citra noxam ferunt, seruan-

seruandus est. Sic primo ascendit fortior, quam antea odor vrinofus, nares acerrime feriens, qui sub continuata euaporatione sensim debilior euadit, ac tandem euanescit; deinde, fluido scilicet supra dimidium exhalato, in superficie liquoris residui crystalluli subtiles, nitidae, albae formantur. Adiuuante tunc lenissimo calore, maxima eius liquoris pars in crystallos elegantes ac prioribus maiores sensim concrefcit, & in fundo vasis simul conspiciuntur moleculae salino-terreae albicantes ex liquore deiectae, quae ab aqua soluuntur, eaque colore leniter lacteo, sine pelluciditatis detrimento, inficiunt. Hyemis tempore labor hic aequè feliciter succedit, si liquor, quamprimum obseruantur memoratae crystalluli in superficie congregatae, in locum frigidum transfertur, vbi intra aliquot horas crystallificatio absoluitur. Fluidum in vtroque casu relictum, quod grumulis terrestribus albo-cinereis plerumque inquinatum est, noua euaporatione similiter in crystallos, ast minus regulares & firmas, sed paulo vinctuosas abit.

§. 3.

Crytalli hoc modo enatae, si in charta bibula siccatae fuerint, nitore quidem, pelluciditate ac toto adspectu cum crystallis salium mediolorum conueniunt, naturae autem & proprietatum inuitu, vera adhuc atque perfecta salia alcalia fixe existunt. Videlicet saporem habent

habent acrem lixiuiosum, omni odore carent, cum quibuscunque acidis viuide effervescent, ac finita effervescentia, salis mediæ naturam adsumunt, in aqua frigida facile soluuntur, syrupo violarum colorem viridem inducunt, igne auctiori ad formem liquidam transferuntur, ex solutione Mercurii sublimati puluerem aurantium, ex solutione Aluminis terram albam aluminosam & ex solutione Vitrioli martialis non minus quam veneriæ terram metallicam ad fundum deiiciunt, variaque metalla & semimetalla in acidis soluta præcipitant. Non amplius quidem in aëre deliquescent hæc crystalli alcalicæ, ideo tamen ex alcalium fixorum numero neutiquam relegari possunt; deliquescenti enim facultas inter characteres horum salium essentialis haud referenda est; quoniam nonnulla eorum reperiuntur, quæ nihil fere humiditatis ex aëre attrahunt, e. g. Sal Sodæ, cui nemo tamen hac de causa locum inter alcalia fixa denegabit. Quæ adducta sunt momenta, abunde probant, integram adhuc esse salis nostri crystallini naturam alcalicam, cuius ratione crystalli Cinerum clauellatorum cum iis, quæ ex Nitro fixo parantur, accurate congruunt. Figurae etiam, firmitatis atque magnitudinis respectu, leuis solummodo differentia vtriusque salis crystalli intercedit. Crystalli Cinerum clauellatorum friabiles sunt, oblongæ, compressæ, vtrinque obtusæ seu truncatæ, tetraedrae, ita quidem,

vt

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 5.

Descripta methodus, qua Alcalia fixa, ante
 in aqua simplici soluta, ad figuram crystalli-
 nam rediguntur, locum etiam obtinet in Al-
 calibus humido aëreo in liquorem pinguem
 dissolutis, seu, ut vocantur, deliquescentis.
 Quando enim liquoribus hisce vel simplicibus
 vel aqua dilutis Spiritus Salis ammoniaci aquo-
 sus, proportione superius indicata, affunditur,
 idemque blandus caloris gradus admouetur,
 crystalli præcedentibus quoad naturam alca-
 licam, nitorem, pelluciditatem & consistentiam
 simillimae gignuntur. Crystalli, in quas coa-
 lescent liquor Cinerum clauellatorum per deli-
 quium paratus figura & magnitudine ab iis,
 quae ex solutione Cinerum clauellatorum
 aquosa prodeunt, nihil ferme discrepant, qui-
 bus etiam respondent crystalli, quas largiun-
 tur liquor Nitri fixi mediante deliquio pa-
 ratus, & Oleum Tartari per deliquium; ea ta-
 men differentia, quod illis latiores & subinde
 breviores sint. Notandum quoque, quod in
 Oleo Tartari, siue id aqua dilutum fuerit, siue
 minus, post spiritus vrinosi instillationem &
 sufficientem vasis incalescentiam, flocci albi-
 cantes in conspectum veniant, qui numero
 sensim augentur, & quorum plerique sub fi-
 nem evaporationis in crystallos mutantur.

§. 6.

Non solum autem Salia Alcalia lixiuiosa ex
 vegetabilibus aut Nitro mediante igne produ-
 cta,

Ita, salis urinosi & lenis caloris auxilio ad figuram determinatam atque crystallinam, sicut hactenus enarratum est, transferri queant, verum etiam eandem methodum quodammodo admittunt Alcalia mineralia, cuiusmodi est Sal Sodae, e Soda Hispanica impura elutriationis ac evaporationis ministerio eductum, quod, adhibitis memoratis enchêiribus, formam regularem pariter assumit. Nimirum saturata huius salis solutio aqua simplici parata, & postquam quatuor partes cum una parte Spiritus Salis ammoniaci aquosi commixtae fuerunt, igni leniori admota, simulac incaluit, turbida euadit, circumstantibus in ea frustulis albescentibus & nitentibus, quae ad spectu gelatinam nonnihil imitantur. Haec, quorum numerus successiue increscit, evaporatione mitissimo calore ad siccitatem ferme continuata, rursus disparent, & sal solutum in materiam abit albam, splendentem, friabilem, plumas vel spicula atque frondes figura referentem. Materia ista etiamnum perfecte alcalica est, & cum acido vitriolico in Sal mirabile GLAUBERI, Alkali mineralis more, transit. Non amplius tamen sub effervescentia cum Aqua forti aut Spiritu vitrioli pulverem coeruleum, (qualem Sal Sodae siccum hac ratione aliquando largiri solet) sed eius vice cinereum dimittit. In aëre sensim nitoris sui aliquam inerturam facit, & farinam quasi obducitur, quam mutationem Sal Sodae aliaque Alcalia mineralia

lia itidem subeunt. **Necessarium vero est, . vt**
 * **Salis Sodae solutio, spiritu vrinoso mixta, ad**
siccitatem fere euaporetur, quoniam vase,
 dum largior adhuc fluidi aquei quantitas re-
 stat, a calore remoto, frustula memorata debi-
 tam figuram atque firmitatem aegre acqui-
 runt.

§. 7.

* **Supereft, vt de causis huius crystallisationis**
 nonnulla adiciam, & modum, quo hanc mu-
 tationem producere valent salia alcalia volati-
 lia; exponam. Rationem in leuiter mutata
 Alkali fixi mixtione quaerendam esse, non sine
 probabilitate existimo. Videlicet Salia Alca-
 lia fixa, vti satis euictum est, pauca materia in-
 flammabili, paucio acido & copiosa quadam
 terra subtili ac solubili constant. Terra haec,
 in comparatione acidi, iusto largiori quantita-
 te mixtionem ingreditur, ideoque impedit,
 quo minus Salia huius generis figuram cry-
 stallinam assumant. Addito igitur Sale vri-
 noso, quippe quod particulis gaudet subtilissi-
 mis & singulari mobilitate ac volatilitate do-
 natis, eius particulae calore in velociorem ad-
 huc motum raptae & hinc magis actiuae red-
 ditae, agunt in Alcalia fixa, ac terrae solubilis
 immixtae partem aliquam secernunt atque de-
 iiciunt, & ipsae tandem, calore continuato, cui
 ob naturam suam volatilem diutius resistere
 nequeunt, in auras auolant. Sic Alcalia fixa,
 amissa superflua terra, & mutata principiorum
 pro-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tione, alia etiam exempla docent. Sic olea aetherea in vase vitreo, praesertim non adeo firmiter clauso, diutius asseruata, nonnihil de principio suo spirituofo inflammabili & aqueo in auras exspirant, vti minor odoris fragrantia & spissior consistentia indicant; nihilominus tamen mixtionem & naturam olei aetherei retinent, & ope distillationis humidae, adiectis speciebus balsamicis recentibus, priorem fluiditatem atque fragrantiam recipiunt. Ferrum igne vehementissimo fufum, spoliatur aliqua phlogisti sui parte & maiorem inde duritiem nanciscitur, Ferrum tamen, si mixtionem eius generatim respicias, integrum manet, & addito inflammabili pristinum malleabilitatis gradum recuperat.

§. 8.

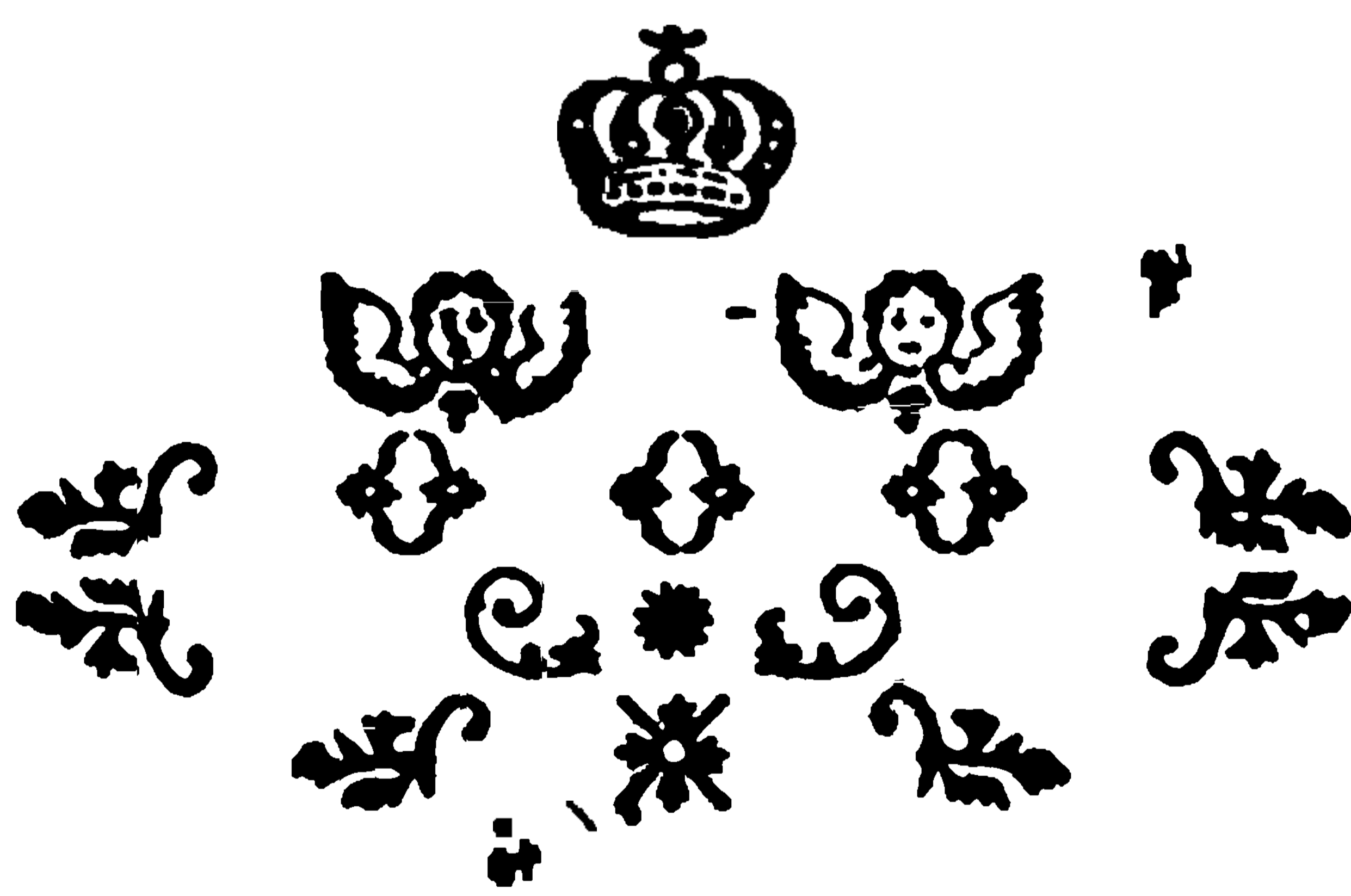
Hoc modo illius mutationis, quam Alcalibus fixis inferunt Alcalia vrinosa, explicationem dare tentavi, quae mihi ad veritatem proxime accedere videtur. Probabiliorem ac feliciorem, quam alii suppeditabunt, aetiologiam lubens amplectar, dum minime ignoro, quam ardua sit causarum inuestigatio, & quam frequenter in explorandis phaenomenorum naturalium rationibus mentes hominum defraudari soleant.

Scholium.

Similem fere, ac Cl. CARTHEUSERUS,
Salis alcalici Tartari crystallisationem
nem

nem vidi, dum aliquando pluribus,
 & septem repetitis vicibus, Illud aqua
 frigida soluerem, solutam colarem,
 & leni valde calore spissarem, unde
 tota massa in speciem hemisphae-
 rii, instar vitri vel glaciei Mariae pel-
 lucidi, quod diffractum crystallos satis
 acutas & firmas, ignei fere saporis
 praebebat, fuit mutata. Hic enim sa-
 lis medii residuum, & pars terrae sa-
 lis alcalici per repetitas colationes abi-
 gitur, quae in CARTHEUSERI Experi-
 mentis ope salis volatilis tollitur. Eo-
 dem modo, addito tamen vini spiritu,
 quandoque terram foliatam Tartari,
 de qua plerique etiam, quod crystal-
 los non det, contendunt, in eadem
 redegi.

C. A. M.

IOANNIS CHRISTIANI IACOBI,

DOCTORIS MEDICI,

DE ACADEMIA IMPERIALI, DICTA NATURAE CURIOSORUM,
ACAD. ELECT. MOGUNT. SODALIS SEDULI,

OBSERVATIO

DE

PIGMENTO COERULEO

E

CARBONIBUS-VITIS VINIFERAE.

Certum quendam in finem quum ligni vitis viniferae carbones salemque alcalicum fixum fusione per ignem vnire, incessit cupido animaduertendi, quale magisterium ex hacce massa, aqua mediante in lixiuium redacta, foret obtinendum. Instillabam igitur huic lixiuio spiritum vitrioli, qui magisterium cinereo colore tinctum perpulcris hinc inde maculis peruleis conspersum in fundum deiiciebat. Conspectu harum macularum adlectus, quieti per 24 horarum spatium illud tradidi, in spem adductus, totum hocce magisterium amoena tinctura coerulea imbutum iri, sed, effectu anxie desiderato, destitutum me sentiebam. Frustraneo quoque conatu portioni huius lixiuii, praecipitationis tempore aliquid de solutione vitrioli martis adiciebam. Quo facto, aliam lixiuii portionem solo spiritu vitrio-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

intentioni pictum colore, subsidebat, quod
 dulcoratum, eodemque, vt antea, modo, cal-
 cinatum, coeruleo colore insigniter exaltato
 fulgebat.

Ne coniecturas ansam praeberem, colorem
 coeruleum martialibus vitrioli spiritus parti-
 culis forte natales debere, e carbonibus tiliae
 cum sale tartari eadem proportione fusis lixi-
 nium conficiebam, quod cum spiritu vitrioli
 praecipitatum, atrum tantummodo exiguae
 quae quantitates puluerem in lucem edebat.
 Simili quoque modo laudatum coeruleum co-
 lorem in tentaminibus, cum variorum ligno-
 rum & fungorum carbonibus susceptis, mini-
 me deprehendi. Carbones etiam fossiles in
 subsidium vocabantur, quorum duplam, ob
 pondus notabile, respectu salis tartari quanti-
 tatem, sumebam.

Lixinium exinde confectum cum spiritu
 vitrioli mistum, pauculum quidpiam eiusmo-
 di, & parum splendidi coloris coerulei prae-
 bebant.

Ex modo dictis animaduvertere haud diffi-
 culter licet, quod, si spiritui vitrioli genesis
 coerulei coloris tribuenda foret, in omnibus
 eerte carbonum generibus ille omnino adpa-
 rere debuisset (ob easdem omnibus hisce in
 tentaminibus obseruatas circumstantias) Lo-

co spiritus vitrioli spiritum nitri & salis substituebam, iisque lixiuia diuersi generis, praecipue vero vitis viniferae carbonum praecipitabam, pauculum vero tantummodo subsidebat, colore atro tinctum, nullo coerulei coloris adparente vestigio. Eiusdem quoque, quoad quantitatem & colorem atrum, speciei praecipitatum, dicta acida è carbonibus fossilibus eliciebant. Vero itaque simile est, colorem huncce coeruleum ex congressu salis alcali fixi cum specifico phlogisto carbonum vitis viniferae suum trahere ortum, quoduis enim alcali maiori calcinatum gradu, vt cuius patet, in coeruleum abit colorem valde sensibilem. Phlogiston vero intensiori adhuc coeruleo splendore salem alcalicum tingere, experimentum Abbatis Menonii de coerulei Berólinensis ex soda prouentu, extra omnem controuersiae aleam ponit. Bina vero haec carbonum subiecta coeruleum tantummodo colorem producant, ob maiorem forsitan phlogisti, quod fouent, affinitatem subtilitatemque. Carbo enim vitis reliquos carbones subtilitate vincit, vti comparatio eorum cum aliis abunde nos edocet; fossilis etiam carbo ignem nondum expertus subtile phlogiston adhuc in sinu fouet suo. Quod vero ab acido nitri & salis nihil eiusmodi praecipitetur, eius ratio procul dubio in maiori praecido vitriolico, tanquam omnium ponderosissimo, leuitate, quaerenda erit.

De usu tandem pigmenti huius si quaeratur, experiendo cognoui, ignem illud ferre non posse, operi enim encaustico attributa plane disparuit. Tinctoribus usum nullum hucusque praestitit, si eodem modo, uti Indicum coeruleumque Berolinense cum oleo vitrioli iuxta regulas artis tinctoriae pertractatum fuit; adfusae enim aquae ne miculata quidem splendoris coerulei communicabat. Praecipitatum vero hoc in pulvis formam cum oleo vitrioli redactum chartaeque albae initium initio colorem fuscum fabis tostis Caffee similem, sistit, postea vero, transactis aliquot horis, pristino fulget colore coeruleo.

Quod reliquum est, vernici oleoso, & aquae, quae gummi habet, nullum, pictoribus delineatoribusque sua se commendavit amoenitate. An vero duret, nec aëris mutationem experiatur, de eo quidem temporis progressu certiores reddemur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

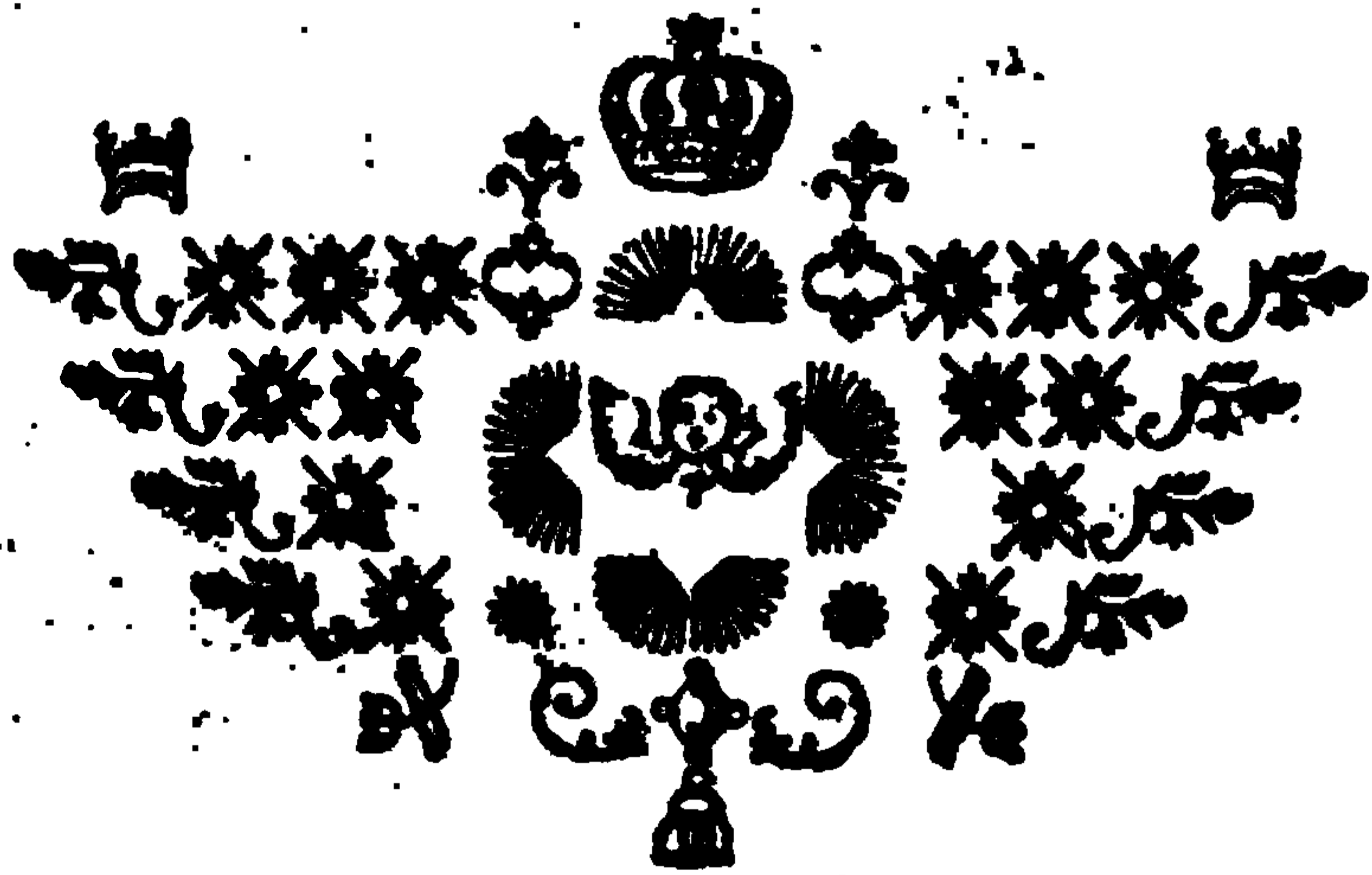
\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

dyni HOFFMANNI, & cum aqua perfecte edulcoratur, vt ne minimum quidem acoris vestigium remaneat. Tum siccatum & cum Spir. Vini alcoholisato resina subtilis extrahitur, quo facto cum aqua denuo digeritur, quae multum coloris fusci etiamnum extrahit, ita, vt residuum 4 vnciarum olei vitrioli & 16 vnciarum spiritus vini, remanens aquae adhuc tingat; residuo siccato in puluerem curiose redacto cum Gummi Arabico in aqua soluto pultis consistentia conciliatur, hocque capsulis chartaceis inditum & siccatum in vsus seruetur.

**CHRISTOPHORI ANDREAE
MANGOLDI,**

**PROFESSORIS ET DOCTORIS MEDICI ET PHILO-
SOPHI, DE ACADEMIA REGIA SCIENTIARUM
MONSPELIENSI, ACAD. ELECT. MOGUNT.**

ADDESSORIS ORDINARIJ,

EXPERIMENTA

QUAEDAM

COLORUM.

L 4

I. Sa-

1. **S**alis alcalici, fluxus albi dicti, cum partibus aequalibus sanguinis bouilli siccati, calcinati, exiguam quantitatem partitis vicibus in vnciam vnā salis ammoniaci fixi fluentis, ingessi. Flamma inde nata, odorem quasi phosphori spargens. Mistura, in aqua soluta, fere igneum saporem linguae imprimebat, leui sulphuris hepatis quodammodo similem.

2. Idem accidit, cum carbonum sinapis vnciam dimidiam in hanc misturam fluentem ingererem. Ambae solutiones (n. 1. & 2.) ab aceto distillato fusco colore praecipitatae, simulac hoc adfunderetur. Spiritus vero vitrioli, Nitri & salis viridi illas praecipitabant colore. Notandum vero, durante fusione virga ferrea agitata fuisse misturam.

3. Idem sal alcalicus (n. 1.) cum sanguine calcinatus, in aqua solutus, & colatus, per spiritum salis, colore cum flauo viridi, ad fundum fuit datus. Cum spiritu vitrioli & Nitri vero colorem exhibuit amoenum è viridi coeruleum. Aceto autem distillato praecipitatus colorem dedit viridescentem, qui vero breui post in elegantissimum purpureum mutabatur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

6. Sumimus, duce Promptuario Hamburgenſi (Hamburg. Magazin, vol. XIII, p. 43.) in quo vero proportio ſilentii pe- plo inuoluta eſt, vnciam dimidiam lima- turae ferri, adſperſa aqua rubiginosae red- ditae, tumque per aliquot horas candefactae, & ſubtiliter comminutae, vnciam vnam florum ſulphuris, duas vero vncias Nitri. Haec tigillo candenti immiſimus, & parum carbonum in puluerem red- ctorum, per vices ingeſſimus. Maſſam inde natam diſſoluimus, colauimus & eouſque ſolutionem vitrioli ferri & pau- ci aluminis addidimus, dum videbatur aliquid exinde praecipitari. Praeceptus factus puluis nigricans, non coeruleus. Addita tum per vices ſolutio ſodae, ſta- tim mutauit colorem hunc in optimum coeruleum Berolinenſe, poſtquam pul- uis exſiccatus & ſpiritu Nitri tritus eſſet, qui vnciam dimidiam, igitur tantum, quantum limatura ferri adhibita, pende- bat.

b. Eidem vero limaturae dictae, & ſulphu- ris ponderi additae tres Nitri vnciae, de- derunt puluerem, inſtar croci ferri, licet durante praecipitatione, & exſiccatione color coeruleus adpareret.

c. Drachmae duae croci Martis ſulphurati, cum totidem drachmis ſulphuris, & vn-
cia

cia atque dimidia Nitri, fusae & cum drachmis duabus pulueris carbonum detonatae, dein vero adhuc per horam in igne detentae, post solutionem in aqua, & colationem, saporem aquae impertierunt, instar sodae Hispanicae solutae. Addita tum vncia vna cum dimidia aluminis, & drachmis 6 vitrioli Martis, in aqua solutorum, ortus color vilis, croco Martis similis; non corrigendus vltiori adfusione solutionum quarumcunque.

d. α) Eadem proportio croci Martis, sulphuris, Nitri & carbonum ostendit quidem colorem egregie coeruleum, cum solutio vasi vitreo, vbi 2 drachmae solutionis vitrioli & aluminis in fundo haerebant, infunderetur; sed puluis inde separatus, elutriatus & exsiccatus, non erat, nisi crocus Martis; pondere gran. XXIII.

β) Lixiuio residuo, prius praecipitans, nempe solutio vitrioli cum pauco alumine infusum, dedit colorem eleganter viridem saturumque. Puluis vero, praecipitatus, gr. XXVIII. pondere, vilem etiam croci Martis colorem habebat.

e. Similis fere fuit euentus, sumpta vncia dimidia carbonum, ad proportionem (n. 6. a) & drachmis duabus solutionis aluminis, vncia vero dimidia sol. vitrioli.

COROLLARIUM.

Igitur aliae adhuc proportionae mixturae (n. 6. a.) tentandae, & videndum, quid possit vis carbonum aucta, vitrioli vero inanimata. Videtur enim, in phlogisti quantitate, & in paucitate vitrioli multum situm esse; illud contendunt experientissimi viri; Ill. Iusti & Geoffroy; hoc exinde probabile fit, quod color non adparuerit absque solutionis sodae admixtione, qua Anonymus Promptuarii Hamb. non opus habuit. Tentandum etiam, quid possit absentia Nitri, quam idem Celsus Iusti suadet, nam incerta sit operatio, si non satis alcalicum sit redditum; nec desunt salia perfecta alcalica. Meretur hoc pigmentum plura tentamina, cum per n. 6. a. adeo parvo constet pretio.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tem habeo Cl. IACOBI, qui pleraque experimenta sequentia etiam magno cum studio instituit. Cum tamen satis memorabilia sint & utilia, lubet ea prioribus addere.

§. 2.

EXPER I.

1. Sumimus magnam vim Nitri vetusti, & a sale iam satis repurgati; idque lixiuo saponariorum è calce viua & cineribus ligni faginei confecto, adeo forti, vt ouum sustineret, & plumam combureret, atque sale fusili Marggrafiano (Mem. de l'Ac. R. des -Sc. & des belles Lettres, 1746. p. 84. & sequ.) nondum depurato, in parca copia, imbuto, soluimus, solutumque ter spissauimus ad subtilem cuticulam usque; qualibet vero vice paulo minus, quam praecedenti; sicque obtinuimus post debitam crySTALLISATIONEM, & siccationem Nitrum paulo flauescens, fusile, & viuide cum inflammabilibus corporibus, quin candela accensae admotum, fulminans, cumque multo sibilo, absque crepitatione, vel leui, comburendum, pondere dimidiam partem Nitri adhibiti explens.
2. Miscuimus Nitri huius (n. 1.) 2 partes cum 3 partibus florum sulphuris, secundum mensuram, hocque mixto metalla
cum

cum Mercurio antea amalgamata, teri curauimus, vsque dum miscela cinereum, fere nigrum indueret colorem.

3. Æthiopem, qui inde proueniebat, metallicum, in crucibulo satis capaci compressum, addito chartae candentis tantillo, partite fulminauimus, & metalla, absque vlla dispersione & reductione, secus ac fieri solet, si puluis fulminans è Tartaro, Nitro & sulphure paretur, arserunt propriis suis pulcris coloribus, inque calces mutata fuerunt varias. Sic e. g. stannum dilutum rubrum, igneum-ue viridiusculo mixtum praebuit colorem, atque calx eius in primis fulminationibus rubra, dein vero repetita eadem operatione, additis nempe massae post primam fulminationem relictæ 2 iterum partibus Nitri cum floribus sulphuris in dicta portione misti, e viridi flaua adparuit. Fulminationes vero eo vsque repetitæ fuerunt, dum residuum album referret cinerem.
4. Quodsi crucibulo (n. 3.) patinae aqua fere repletæ, imposito, supertegeretur vitrum ingens cylindricum, flamma quidem primitus etiam adparebat, sed tum flores metalli in maxima copia vitro sese adponebant, qui itidem varii erant pro varietate metallorum, vel mineralium. Sic e. g.

e. g. flores minerae bismuthi cobaltinae erant in prima fulminatione è rubra violacei, & in medio vitri nigricantes; in secunda vero, vbi flores primos miscueramus cum residuo & nouum puluerem addideramus, flauis & instar laterum coctorum rubri. Residuum erat excauatum instar fauorum apum, fere, vt KUNCKELIUS calces suas describit. Aurum in prima fulminatione dabat flores nigros, nonnihil violaceos, instar cinnabaris Antimonii prima vice sublimatae; Argentum plane nigros flores praebuit; sed in sequentibus fulminationibus dilutus magis fuit color. Minera antimonii Hungarica primitus flauam, tum vero albam flammam cum iisdem floribus exhibebat. Residuum subtus erat è flauo fuscum, superne vero & interius purpureum.

5. Soluimus residua aqua purissima bulliente, & obtinuimus variè coloratas solutiones sulphuris metallo imbuti, quaeque talem itidem odorem spirabant. Solutio minerae antimonii (n. 4.) è rubro fusca, stanni vero & ferri solutio è viridi flaua erat, sed cum huic, à terra sua separatae, postquam ad $\frac{1}{2}$ partem inspissabatur, instillaretur spiritus vini bonae notae, sal inde praecipitabatur, qui magis magisque colorem saturatiorem nactus est, & tan-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ret distillatum in residuum, ingens in re-
torto vase oriebatur calor, & vehemen-
tissimus subsultus materiae in illo conten-
tae, fere vt in digestionem feruidiori Essen-
tiae succini solet obseruari. Repetita ve-
ro hac operatione, adfusionis nempe distil-
lati in residuum, minus tumultuata est
materia, minusque caloris excitauit.

7. Miscuimus etiam quandoque flores (n.4.)
cum residuo quarumcunque detonatio-
num, & 2 partes pulueris fulminantis ite-
rum addidimus, denuoque fulminauimus.

§. 3.

EXPER. II.

1. Eadem fere euenerunt omnia, ac Exper.
praeced. dum 3 partes Nitri ad 2 partes
sulphuris sumimus, & metalla, excepto
plumbo & stanno, ante amalgamationem
cum 2 partibus reguli Antimonii mar-
tialis non depurati, sed vna solum vice
fusi, fudimus, atque Mercurium tamdiu
cum hac mistura, curiose admodum prius
comminuta, teri curauimus, vsque dum
vnguinosae quasi fierent, addita per vices
aqua calida pluuiali in mortario calefa-
cto, vt amalgamatio eo citius procede-
ret; quo facto probe miscuimus partem
1. huius amalgamatis cum 2 partibus
pulueris fulminantis, modo dicti, & quo-
ties detonatio peracta esset, residuo 2 par-
tes

tes pulueris fulminantis addidimus. Prodiit sic in quinta fulminatione massa cineri coloris, pondere $2\frac{1}{2}$ librarum, cum semper creuerit quantitas misturae. Cl. IACOBI aurum eo modo 16 vicibus fulminauit, viditque in vltimis etiam fulminationibus flammam iucundissimas è rubro purpureas, mistas cum aliis, quae persicorum florum colorem imitantur, quales posteriores etiam vidi, cum Nitrum rubrum Respurii, liue Nitrum cum floribus Zinci per aliquot horas, igne demum intenso, fustum, pararem; quo facto, cum crucibulum ex igne auferrem, Nitrum dictum colorem egregie purpureum, in superficie cum viridi & flauo mistum, ostendebat, ac aquae adfusae, cum qua intense, cumque bullulis, incalescebat, impertiebatur, quod vltimum Cel. HENCKELIUS nunquam, sed loco eius colorem tantum pallidum roseum, obtinere poterat (Anmerckungen über Respurs Versuche p. 135.)

2. Quaedam tantummodo phoenomena paulo aliter sese habuerunt, ac Exper. praeced. sic e. g. solutio stanni (n. 5. ibid.) erat colore minus flauo sed potius è viridi albo tincta; flamma è viridi flaua (conf. n. 3. ibid.) Solutio plumbi in aqua bulliente, & flamma eiusdem, in vtrisque Experimentis erat è glauco alba.

Flores in hoc Experimento fere toti nigri. Caetera fere omnia praecedentibus erant similia.

3. Solutio cum multa aqua feruida, cum qua etiam bulliebat massa fulminata, vsque dum cuticula adpareret, semper prius colabatur, tumque aequalis, secundum mensuram, spiritus vini rectificatissimi quantitas simul ac semel calenti solutioni adfundebatur. Nullum metallum adeo amoenum colorem post praecipitationem dedit, ac ferrum, quod, quo longiori tempore Spiritu vini fuit superfusum, eo magis ad aurantium pomorum colorem, adcessit, antequam etiam solutio per abstractionem spiritus vini spissaretur. Ferrum praecipitatum hunc colorem post siccationem seruauit; Sal vero subtilis, in spiritu vini solutus, post abstractionem huius, & subsequentem siccationem, leuiter tantum eo colore distinctum conspiciebatur.

4. Cl. IACOBI obtinuit etiam cinnabares metallicas è floribus, (Exper. praeced. n. 4.) dum hos cucurbitae inditos, sublimationis igne vrgeret; exusto enim nimio, quod illis adhaeret, sulphure, cinnabaris lateribus vitri adhaesit, communi bis sublimatae, similis. Drachmam semissem florum auri & argenti mistorum candefeci in crucibulo; residuum pondere $\frac{1}{4}$ grani.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 5.

COROLLARIUM I.

Igitur ipsum metallorum phlogiston inter se differt, cum metalla varias flammæ, flores, & solutiones præbuerint, & in aliis etiam Experimentis præbeant; & videntur nimis festinanter egisse docti quidam viri, qui phlogiston ubique sibi simile, quin in omnibus naturæ regnis idem esse, pronunciarunt; quod, si esset, sane metalla haud difficulter colorem, & alias proprietates, à phlogisto pendentes, aliis metalli, etiam nobilis, acquirerent, quod tamen haud ita facile contingere videmus; observamus potius, semper prius specificum, siue determinans abigi vel mutari debere, antequam vnum phlogiston vegetabile, vel animale mutetur in aliud; sic, e. g. in reductione metallorum, in calces redactorum, ope inflammabilis cuiuscunque, semper multum flammæ, & fumi conspicitur; remanet tantum fixius, quod metallicæ naturæ magis adpropinquat, igne interim calcem metallicam in maiorem motum ciente, & pristinae proclivitate ad fusionem & splendori metallico, socia opera, restitente. Phlogiston autem verum metallicum, speciem determinans, nunquam plane abigitur vel eo modo mutatur, ut in pristinum statum metallum nequeat reduci, nisi hoc vel in totum exustum sit, vel in vitri, non amplius reducendi, speciem abierit; quo factò, novæ quandoque compositiones,
& de-

& determinationes, oriuntur. Et in procliui est, phlogista metallorum diuersa ostendere, si haec cum Tartaro Vitriolato, vel sale fusili MARGGRAFIANO, vel aliis, fundantur, aut sublimatione fulminationeue, vnacum terra metalli, aliquam partem, in altum tollantur, vbi ne tum quidem in metallum reduci nequeunt, nisi nimium saepe iteretur operatio.

§. 6.

COROLLARIUM II.

Igitur metalla concreta sunt è certa quadam quantitate phlogisti, & terrae peculiaris; quorum illud patet è numeris 3, 4 & 5 Exp. I. & è numeris 1, 2, 3, & 4, Exp. II; hoc vero praecipue è praecipitato, n. 5, Exp. I. Vt non opus sit, plures, pro explicandis metallorum phaenomenis, in medium adducere substantias, Mercurialem v. g. nam terra ista, nisi pluries fulminata, vel diu nimis calcinata sit, perinde vt altera pars metalli (§. 5.) a solo phlogisto, pristino splendori & fusilitati restitui, reduci que potest. Quae enim BECCHE-
RUS de metallo quodam contendit, quod è tribus terris, vitrescibili puta, sulphurea, & mercuriali, siue è sale alcalico, Nitro vel sulphure, & sale marino se parasse dicit, innumeris dubiis obnoxia sunt, cum modum, istud metallum è dictis corporibus producendi, reticuerit. Sufficit, terram istam esse ponderosam, & pro ratione variorum metallorum mineraliumque specie grauitatis differre, atque phlo-

giston itidem varium esse (Coroll. I.). Excitato vero per nimis repetitas fulminationes, & calcinationes, metallorum phlogisto, mirum non est, si partim aliquid eiusdem, sub flammae & fumi specie, abeat, & instar Mercurii fugae se det; partim vero calces, vitri naturae adpropinquare queant. De his vero omnibus, alibi fusius, additis Experimentis, dicetur.

§. 7

SCHOLIUM.

Aurum, Experimentis dictis adhibitum, fuit Batavicum, argentum vero Luneburgen-
se. Licet igitur in subsequens dubium oriri possit, an effectus horum salium in corpore humano vel in aliis experimentis, hisce metallis, an vero particulae cupri illis plerumque misti, quod praesertim in fusione argenti cum borace & Nitro, quandoque ter repetenda, ubi scoria indies minus fit viridis, adparet, sint adscribendi; tamen certo scitur, eos effectus esse utiles, praesertim, cum perill. SWIETENIUS (Tom. III. p. 438. Comment. in BOERHAAV. Aphorism.) asseueret se vidisse remedium, longo labore ex cupro praeparatum, quod adsumtum nullam fecerit nauseam, sed miram quandam formicationem quasi per totum corpus ad extremos digitorum apices usque, seque nosse, illud quibusdam epilepticis profuisse; & cum idem Aretaeum, cuprum in epilepsiae curatione extollentem, nonnullis à natura illius petitis argumentis, laudet. Nam-
que

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

daretur, intra vnum & dimidium diem omnia essent integra, & aeger rursus obambulare posset. Lenem quandoque mouit sudorem, vrinamque pepulit, quandoque etiam alui deiectiones secutae sunt. Notare vero decet, me fere tantum sale martis, vel solis, quod, an differat multum ab illo & ab argenti sale quoad adplicationem ad corpus humanum, nondum certo determinare aulim, vsum fuisse; sale Iouis modo in quibusdam morbis chronicis, & sale saturni, argenti & cupri nunquam. Sale Iouis insuper cautissime, atque, non nisi singulis alternis diebus, neque diu vsus sum, cum non nihil arsenicalis, quod stanno inesse, Cel. MARGGRAFIUS solide demonstravit, etiam hic suspicarer. Egregios interim à tali ratione exhibitto, in morbis arthriticis, rheumaticisque, & in calculo, vidi effectus, resoluit enim potenter, & per plures excretionum vias materiam ad concretionem aptam, eliminat, interpositis praesertim subinde temperantibus, atque laxantibus antiphlogisticis. Iudicio vero subactto hic opus esse, & considerari in primis debere causam mali, cui libet rerum gnaro per se patet.

§. 10.

Notabilis est Cl. IACOBI obseruatio, quod, si sal saturni detur in principio variolarum, fere nunquam calor vehemens in eruptione fiat, & quod vehemens, adeo terrenus saepe & conuulsiones excitans, ad naturalem gradum reduca-

ducatur, secundoque subinde die, minimum tertio, variolae compareant, vrina simul turbida cum multo sedimento reddita, licet ante caloris diminutionem rubra esset & pellucida. Post eruptionem vero, & calore sedato, sal martis datum, optime sudorem lenem mouet, vrinamque cum coctione eius pellit, quod ipse vidi. Si calor non sit nimius, sal martis eruptionem promouet. Praecaueri hoc modo feliciter ut plurimum potest febris secundaria FREINDII, si opportune remedium adhibitum fuerit; si vero iam adsit, ut in confluentibus variolis, methodo antiseptica & antiphlogistica cum lenibus laxantibus, ut alias, utendum est, interposita quandoque vna vel altera dosi salis solis, quod admodum lene est, cum sal martis adhuc quantenus irritet, & resolutionem, quae tunc summa est, augeat.

§. II.

SCHOLIUM I.

Notandum vero, in variolis adultorum non aequè conuenire salia quaedam, ac in infantibus, in quibus fere nunquam expectationem frustrant; praeter enim sal saturni, quod calorem, qui praeter naturam est, demit, quodque perinde ut saccharum saturni, à Cl. HUNDETMARCKIO (Exercit. Acad. de Sacchari saturni usu interno salutari) ad inflammationes internas, vbi alia omnia frustra fuerunt, quaeque

que gangraenam iamiam minitarunt, tantope-
re commendatum, cautissime, & non nisi vr-
gente necessitate, in vsum est ducendum; alia
salia, vtpote ex parte alcalica, sulphurea, &
magna vi ob massam praedita, non facile in
adultis sunt praebenda, cum non aequae simul
temperent calorem, ac sal saturni. Agunt
enim in genere, vt lene hepar sulphuris sa-
linum, quod & sapor & odor eorum, praefer-
tim, si spiritu vini nondum sint imbuta, ma-
nifestat.

§. 12.

SCHOLIUM II.

Ratio, cur in variolis aultorum non ae-
que conueniant, ac in variolis infantum, haec
esse videtur, quod in adultis omnes humores
magis sint acres, ad phlogisticam diathesin
dispositi, & quod fibrae magis sint rigidae,
quam in infantibus, vbi plerumque omnia
sunt blanda, humida magis lymphatica & se-
rosa, fibrae laxae, facile cedentes, & stimulo
eapropter, atque irritatione leni indigentes;
vt adeo maior in adultis ab hisce salibus oria-
tur resolutio, atque acrimonia, fibras spastice
stringens, augeatur, cum corrigi & euacuari
deberet. Quandoque enim in adultis tanta
praesto fuit variolarum copia, vt in sola lin-
gua & palato, obseruante Cl. IACOBI, centupli-
ces fuerint; purpura alba, malo omine, sub-
inde illis sese adiungente. Non nocent vero
oppor-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

bulo, gossypio instructo, indere. Adiciere tum suadet aquam limpidam, & cum colatum est, leni calore, spissare, atque paucis guttulis aquae acidulae, in fulminatione collectae (n. 6. Exper. I.) humidare. Sic, inquit, breui tempore leni conclavis calore in vitro cylindrico, sal metallicum ad latera vitri in forma niuis candidissimae sese eleuabit, quod instar fulminis omnes corporis nostri partes penetrat. Quilibet peritus videt, hic actionem hepatis sulphuris metallici (§. 11.) tam per Nitrum, quam per acidum clyffo simile, mitigari.

§. 17.

Caeterum monendum, non miscenda esse haec salia, praesertim illa, quae contrariam qualitatem obtinent, e. g. Sal Iouis & Sal Saturni; illud enim, teste experientia Medica & Chemica, resoluens est, hoc temperans & inspissans; nec danda esse amplius, si pulsus ad naturalem harmoniam iterum adcedat; tumque corpus solum analepticis esse reficiendum.

§. 18.

Quod dixi de variolis, (§. 13.) valet etiam de aliis febris morbisque, vbi salia haec tempora augmenti, status & declinationis breuiant, cumque crisi accelerant, si scilicet prudenter adhibeantur. Sic e. g. quandoque in
pete-

petechiis breui tempore sudor maculis infedit, cuteque alba reddita, squamae deciderunt. Variolae serosae, siue aquosae, ab usu horum salium breui intumescunt, & rumpuntur.

§. 19.

Nec inutilis est sal per spiritum vini è solutione spissata praecipitatus, (n. 5. Exp. I.) qui instar saponis humido quodam milti, spiritu vini adcedente, coagulatur. In morbis enim chronicis, e. g. febribus intermittentibus, cum vel sine cortice Peruv. & in arthritide plus fere praestitit, ac alia resoluentia, cum praeter salem medium, qui maximam eius partem efficit, etiam quibusdam partibus alcalicis, sulphureis, metallicis & mercurialibus imbutus sit. Qui potentiam hepatis sulphuris, etiam absque Mercurio, in metalla bene nouit, & è Cel. STAHLII scriptis, & ex propria experientia, miram eius facultatem, ea breui tempore soluendi, & actiua reddendi, didicit, illi satis erit, si vel digito saltem horum salium, tam praecipitatorum, quam in spiritu vini solutorum & dein crystallifatorum, quorum tamen haec illis longe sunt praeferenda, efficacia illi commonstretur; videbitque is, si alia remedia metallica, & ipsas adeo, sic dictas, Tincturas auri, in usum aliquando duxerit, quantum distent aera lupinis.

§. 20.

Monendum adhuc, vero propius esse, virulentas quorundam metallorum & mineralium facultates domari & salubres reddi, si sale subtili medio & alcalico sulphureo iuncta sint. De sulphure enim satis constat, illud ipsius arsenici vim infringere; & de salibus alcalicis notum est, quantum, in reguli Antimonii, cupri & stanni viribus domandis possint, exemplo diaphoretici Antimonii, (de quo *ὡς ἐν παρόδῳ* monere placet, eius fere dimidiam partem in proprio lixiuio temporis mora solui, vt ab amico certior factus, vidi) vitri Antimonii, & Tincturae metallorum, vt alia plura taceam. Quod vero salubres reddantur illae facultates, tam ex obseruatione Cl. Siverfii, benevole mecum communicata, de febre quartana a 4 iam inde annis aegrum adficiente, & ad incitas fere, ob vires deficientes, illum redigente, duobus praebitis lixiuii reguli Antimonii Martialis, è quo sulphur auratum Antimonii parari potest, quarum quaelibet drachmam vnam habebat, perfecte curata; quam ex obseruationibus Cl. IACOBI de vsu Arsenici peculiari modo domati, quae deinceps sequentur, quasque nequaquam ad imitandum proponimus, sed augendae tantum scientiae destinamus; simile fit vero.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Insignis, à saeculo inde nostro exhibitus, observationum tentaminumque cumulus, runde indigestumque veterum Systema Chemicum limae subiiciendi, materiam equidem locupletissimam praebuit; iacturae tamen rerum, sane multarum; antiquitati cognitarum, resarciendae, impar omnino inferiorque ad hunc usque diem extitit. Ne vero quid praeter rem dixisse videar, quorundam tantum metallorum, e. g. auri, argenti, stanni, & plumbi vires medicas in scenam produxisse, operae pretium fore existimo.

Adsignabant nempe veteres auro virtutem roborantem, seu vt genio nostro adcommo-
tius loquar, efficaciam motum oscillatorium cordis, & vasorum quocumcunque, morbo imminutum, restituendi, debitamque hisce organis viuacitatem conciliandi. Argentum vero vitis cerebri & neruorum destinabatur. Stanno, viscerum infimi ventris obstructionem expediendi, plumbo aestum sanguinis nimium imminuendi, efficaciam tribuebant. Obscuritatis autem peplo inuolutae veterum hac de re traditiones, a limatiori scrutinio altiorique indagine recentis aetatis Medicos auocarunt, prauisque interpretationibus iamquam aperuerunt. Numerosa nempe Neoteri-
corum cohors, beneficio solutionis horum metallorum in liquoribus summe causticis, atque aliquà subsequente ablutione, eiusmodi virtutibus imbuta medicamina é lauda-
tis

tis metallis conficere, omnem mouebat lapidem, omnesque adhibebat machinas. Verum enim vero mire corrosiuus discerpta dilacerataque, rite postea edulcata, aegrisque propinata metalla, effectum prae ceteris medicaminibus insigniorem nullum, aut menstruis illa comminuentibus vnice tribuendum, edidere, speque hoc modo vana lactati, Corinthum adire plane prohibiti sunt.

Irriti hi conatus eo impulere Neotericos, vt neglectis eius commatis laboribus, eximias horum metallorum virtutes medicas, roborantem nempe auri, cephalicam argenti, stanni visceralem, saturni refrigerantem, facultates, suauibus, ioco vnice inseruientibus, veterum somniis irent adnumeratum, easque repudiarent prorsus, Rem vero accurata iudicii lance ponderantibus facile patebit, fieri plane non posse, vt dicta prius via a Neotericis monstrata, recta elaboratio eiusmodi medicamentorum ex dictis metallis obtineri queat.

Omnia telluris corpora solida, praeter glaciem forte, è duobus elementis physicis, substantia nempe terrea, specie diuersa, & phlogistica, itidem diuersa, sunt conflata, vt supra p. 183. satis iam de mineralibus demonstratum est, & alibi magis adhuc demonstrabitur. Multiplicis varietatis rerum, quas fouet nostra tellus, causa, vnice in subtilitate, puritate diuersaque proportione harum rerum, quae plerumque

etiam cum aëre & aqua iunctae sunt, quaerenda est.

Metallica igitur corpora ex iisdem quoque elementis sunt composita, & a vegetabilibus animalibusque in eo vnicè differunt, quod terra, eorum speciem constituens, pondereque, quod essentiam & primarium characterem abfoluit, insigniter differens, phlogisto vario, exactissime intertexta, & in subtilissimas partes diuisa sit; vnde omnes eorum reliquae qualitates, tam notabiles, suos trahunt natales. Chemiae peritis, asserta haecce ex innumeris experimentis euieta, demonstrataque sunt. Quum igitur in hacce terra metallica, phlogisto proprio iuncta, totum discrimen situm sit; facile perspici potest, misso phlogisto externo, & substantia mercuriali, superficie tenuis adhaerentibus, solam illam terram vsui medico esse adaptandam; hinc separandam, si voti compotes fieri & pharmaca excellentia producere, suscipiamus.

Illi, quorum manibus diligenter & assiduo teruntur, quae à sublimioris Chemiae peritis veteribus memoriae prodita sunt, sciunt, igne sic dicto Philosophico opus esse; si metalla in principia resoluendi, animus sit. Totius ergo terrae huius metallicae separationis cardo in ignis Philosophici cognitione & ad metalla adplicatione situs est.

Sed parum profecto certi de hoc igne nobis aperiunt Chemicorum scripta! Verborum proii-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

In hoc sale latent metallorum vires, specie diuersae, medicae, veteribus cognitae: hoc modo obtinentur praestantissima & desiderata pluribus roborantia, & sic dicta cephalica atque visceralia. Saturni vero sal refrigerans tutissimum, innoxium, aestum microcosmi, ad instar incantamenti, sistit. Occasio, mihi luce veterum & recentiorum uso, variis & indole alia atque alia distinctis, morborum speciebus medelam faciendi, nata, fili loco Ariadnaei erit, cuius ductum in narratione mea secutus sum.

Vir septuaginta, & quod excurrit, annos natus, opibus licet affluens, per aliquot tamen annos, victu pauperum, auaritia ductus, usus, continuamque vitam viuens sedentariam, ad haec ob varia negotia, quae illi curae cordique erant, dies noctesque insomnes, multis intermixtis animi turbis, trahens, tandem febre tertiana intermittente corripiebatur, cuius medela autem sinistre adeo successerat, vt febris illa proffigata, hydropem relinqueret. Aeger, cuius iam mentionem feci, vtraque hydropis specie, ascite nempe & anasarca, per semestrem spatium diuexatus, tumore iam colli suprema occupante, opem meam efflagitabat. Laxans, initio medelae binis propinatum vicibus, crebriores excitans alui deiectiones, tumoris perseverantia, lassitudinis respirationisque difficilis incremento stipata, euacuationem hancce irritam fore indicabat. Refugium quae-

quaeſiui in diuretico è ſpiritu ſalis ammoniaci aquoſo cum calce viua parato, ſucco citri perfecte ſaturato, aqua flor. calcatripp. ſufficienter diluto & ſyrupo ceraſ. edulcato, de quo ſingulis horis, quantum cochlear capit, exhibebatur; notabilis autem diureſis, aliquali leuamine ſuccedente, tumore paululum deſidente, laſſitudine non minuta, ſubſequebatur. Ultimum itaque ſymptoma, aſcitem indicans, aegrotum ſemimortuum reddens, curationem praecipue eſſagitabat. Medicamentum igitur è ſtanno dicto modo paratum per vices aegro exhibere conſtitui. Effectus diaphoreticus diureticuſque mirum quantum morbi ſchema mutabat; factò enim, intra quadrantem anni, periculo, diuina fauente gratia, adpetitu cibi ſomnoque reſtitutis, aegro libera obambulatio facultasque ſcalas domus leuiſſimo negotio conſcendendi reddebatur. Rerum itaque non naturalium uſus legitimus ſentinam morbi reſiduam in nihillum redegiffet; niſi diuitiis noctes diesque inhianti maxima cura fuiſſet, vt prae aliis auro nummiſque potens euaderet; parſimoniae hinc nimis dedito, debitores, nomina non rite exſoluentes, bilem valde mouebant, priſtinamque morboſam conſtitutionem reuocabant, ſic, vt trimetri ſpatio veſtigia tumoris pedum oedematofi, in abdominis tumorem deſinentis, apparerent; inſuper omphalocele, quam aeger initio ſilentio preſſerat, malorum myriades adaugebat, adeoque inualue-

rat umbilici transfiguratio, vt artificis plane nullo pristinum in ordinem redigi posset.

Quaestus igitur pecuniarius mentem continuo inquietam reddens & aerumnis, curis, aliisque turbamentis aegrum inuoluens, aquarum congeriem, tandemque umbilici diruptionem induxit, sex modis propemodum aquae, data hacce porta, effluentibus. Hoc vulnere itaque rite deligato, inflammatoriae febris vestigia conspiciebantur, quae sedecim horarum spatio insignem in modum inualuerant, urgente aridas fauces siti vehementissima, atque praeterea vrens pungensque abdominis dolor, stupatus deliriis, aegro exitium minabatur. Refrigerans saturni destructi qualitas hic me non destituit, bina enim cum aqua conuenienti exhibita grana, tantum refrigerationis aegro conciliabant, ut dicta febris acuta, iterato memorati medicaminis usu, loco penitus cedere cogere-
tur, nec nisi de coaceruatione aquae cohibenda restaret cogitandum.

Tum vero Sal Iouis per vices propinatum aegro, inundationem corporis diminuendo, conducebat, umbilici vulnere maxima ex parte persanato. Sed aeger, cuius mentem quaestus nummarius nimium quantum obsidebat, omne tempus literis ad coercendos & monendos debitores exarandis impendens, recuperatas ex usu medicaminum vires, quotidie de-
nuo exhaustum ibat, vt iacturae refarciendae
impar

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

maca, quae motum oscillatorium augendo vasa ad maiorem contractionem sollicitant, simul vero putredini obicem ponunt, * aut remedio, ex substantia terrea metallica alcalina solubili & valde penetrante, composito eiusdem voti compotes nos reddere valemus.

Huic scopo inserviunt salia dicta metallica, quae tanta gaudent subtilitate, ut nervos comprimis, reliquaque etiam solida intrando, puncta contactus copiosissima praebent, cohaesionemque maiorem efficiant; robore sic aucto, humoribus propellendis & conquassandis egregie inserviunt, & ob alcalicum Sal praesens, putredini etiam alium inducere genium valent. Nihil insuper periculi, quod alias ex usu volatiliū calidorum stimulantiumque bezoardicorum facile exsurgit, extimescendum; fessis membris redit plane pristinus vigor, ut aegri corpus flectere, erecti in lecto sedere, & alacriter loqui valent, cum antea fractis viribus lecto affixi tenerentur, id quod in illis cumprimis animadvertere mihi licuit, a quibus in statu de-

* Si nempe Pringlio fides habenda. Ipse enim serum lactis acidum, & acetum vini distillatum cum alcalicis salibus simul aegris propinat: & has medicinas exulare iubet, si phrenitis, subsultus tendinum, & inflammatio ocalorum adsit. (Observ. on the nature and cure of hospital and iayl fevers). Et monendum, etiam Cl. LACONI debito tempore aegris dedisse acida. C. A. M.

demum morbi in consilium vocatus fueram. Casus aliquot maiorem rei foenerabuntur lucem.

Femina 36. annorum, temperamenti cholericò-sanguinei, constitutionis vegetae, neglecta phlebotomia, subito haud mediocri frigore, per bihorium durante, anxietatibus circa praecordia caloreque intensiore corripiebatur, caput doloribus deliriisque infestabatur, cutis tactu sicca erat, comite tussi vehementi. Aegra per biduum dictis doloribus vexata, tandem arcessendum me curabat. Vehementiae ante omnia caloris, granis aliquot praeparati salis saturni cum aqua distillata propinati, frena iniecti, quo facto, aegra mentis compos reddita, cephalaeam imminutam sentiens, de tussi conquerebatur cum anxietatibus circa praecordia. Saepius sequenti die iteratas Auri praeparati doses propinabam, statim vigorem aliquatenus restituentes, sed somnus inquietus succedebat, perque aliquot horas anxietatibus valde conturbata, exigilabat. Quum autem corpus ad maiorem transpirationem dispositum cernerem, grana III. salis solis in aqua soluti iteratis propino vicibus; quo facto, copiosum e corpore dimanantem sudorem, purpura rubra 5to comitabatur die. Quibus peractis tussis, angor calorque minuebantur; aegra, dictu mirum, viuida vegetaque erat, vllius absque adminiculo in lecto corpus componere, & aliquam diu ibi situm erectum servare poterat;

pau-

paucorumque dierum interuallo continuatus remedii vsus morbum in totum profligabat.

15. Annorum Iuuenis temperamenti sanguineo-cholerici, praeter opinionem anxietatibus aestuque maiori correptus, delirare coepit, de pectoris constrictione conquestus, spiritum aegre trahebat, sudoreque plane diffluens, dies aliquot, nullo adhibito medicamine, transigit, nihilque leuamenti sentiens, opera mea utebatur. Coloris excessum sale saturni, interposita salis Auri dosi, mitigabam, quo facto vigor quidam artus occupabat, purpura alba, alacritate pueri nullatenus imminuta, in conspectum prodiente. Quoniam vero ipsa ptisanā leniter acidula, vsu cereuisiae plane interdicto, concedebatur, absentia adstantium, illi ansam electo exsurgendi, cubiculumque, hypocausto contiguum, petendi, praebebat; qui etiam reperto ibidem vrceo sat capaci cereuisia repleto, affatim bibendo sibi indulgebat. Refrigeratio hautu frigido inducta, syncopen producebat, cumque aliquot minutorum interuallo, quidam cubiculum intrantes, illum semimortuum conspexissent, illi ab his in lectum delato, solerterque fotibus refocillato, anima redibat. Nuntio huius rei mihi relato, trium granorum dosin salis Auri, cum aqua duabus vicibus propinabam, quo facto purpura rubra in apricum producta aestum mitigabat, sed debilitas praegrandisque anxietas, aliquot diebus inter-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tam peruadens, totque funestas strages vbiuis locorum relinquens.

Variolae initio benignioris erant indolis, nec propemodum auxilio Medici indigere videbantur, ineunte autem Maio in grauius discrimen aegros coniciebant: Ab hoc mense ad Augustum vsque status aegrotorum eiusmodi erat.

Calor intensior & insignis pectoris anxietas primo in scenam prodibant, variolae hisce symptomatibus stipatae iusto equidem tempore adparebant, calore & anxietate remittentibus, suppurationeque ex voto succedente, pus haud malae sed decentis potius crassitudinis videbatur, adeo vt nihil extimescendum esse credidisses; sed vndecimo imminente die, nonnulli autem decimo tertio demum, febre secundaria semper, multi etiam purpura alba corripiebantur, idque numerosioris inter aegros stragis, qui Medicorum consilia respue- rant, causa extitit. In morbi huius initio sal saturni praeparatum feruori sanguinis opponebam, quem sal Auri praeparatum excipiebat. Hoc, exoptatissimo successu, (quod ipsemet miratus sum) eruptionem & suppurationem celeriter adeo promotum ibat, vt elapso iam octiduo, initio exiccationis facto, nihil vtriusque remaneret. . Iis vero, quibus febres secundariae superueniebant, quae tum temporis febris inflammatoriae species erat, itidem salis saturni doses aliquot exhibebam, sed praeparatum

paratum hocce per totum decursum morbi in usum vocare non licuit, quum non tam refrigerium, quam robur solidorum ad euacuationem materiae retrogressae irritantis, & stagnantis, requireretur; iam contra ea vires salis auri, intermixtis potionibus acidulis & laxante antiphlogistico, aut clysteribus, periclitabar. Omnia haec ab orci faucibus liberabant illos, qui largius sale auri potionibusque acidis usi fuerant; contraria vero parte ab Augusto ad Decembrem vsque variolae tristioreni ludebant scenam; confluentes nimirum apparebant, & materia ichorosa pustulas implebat, quibus collapsa in mediis variolis superficies erat. Odor putridus vereque cadauerosus aegris adstantibusque intolerabilis, nares feriebat, & insignis virium, organa praecipue vitalia, infestans, defectus summam arguebat malignitatem; febris secundaria, quae decimo iam die multos corripuit, non inflammatoria amplius erat, sed in putridam malignam degenerauerat, quae, adhibitam antea curandi methodum, respuebat. Hancce variolarum speciem sale saturni initio adgressus sum; postea vero, vt antea, Auro praeparato eruptionem promoui, tempore vero suppurationis potionibus fortiter acidulis redditis, putredinem, aegrotorum languorem vero eodem sale auri oppugnaui, quod organa vitalia mirum quantum roborabat, vt decumbentibus, quos antea sopor languidus habebat, quibusque pul-

O

sus

sus debilis micabat, post granorum aliquot usum vigor cum pulsu forti rediret, & quoties morbi malignitas virium, ut antea, iacturam minitabatur, sal hoc auri vicibus suis ex sententia functum est, leni cum leuamine succedente sudore. Vrgente febre secundaria putrida laxantibus antiphlogisticis, interposito sale auri, materiam expugnaui. Hic veterum traditioni de vi roborante auri, corpori nostro debite proprii quasi redditi, victas dare manus cogebar. Sequentes notatu dignas de variolis malignis confluentibus casus recensuisse iuuabit.

Puellam sexennem obesae constitutionis variolae adoriebantur, quae per continuos sex dies, calore haud parum illam vexantes, in conspectum prodire non poterant. Parentes remedii loco tinctura tantummodo papav. rh. utebantur; Septimo tandem die, copiosius quidem variolae, sed bullarum specie cum foveis, apparebant. Nonus dies, quo dictarum variolarum eleuatio decensque suppuratio alias contingit, in cassum aduenit; calore, anxietatibus, angoreque mirum in modum auctis. Aliquot salis saturni doses calorem minuebant, & sal auri adhibitum variolarum copiosarum eruptionem producebat, eleuatae vero meram tantummodo lympham putridam continebant. Vsu salis auri continuato aegra summe alacris reddita cibum crepundiaque appetebat.

Vnde-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Puer quadrimus ingentem caloris vomitusque accessionem sentiebat; tertio die variolae in scenam prodibant. Dictum sal auri cum potionibus, acidulis redditis, propinabam, quas taedio prosequeretur, solutionem auri praeparati, saporis odorisque expertem, tantum sumens; cumque variolae de confluentium grege essent, profundis foueis in superficie praeditae, ichorem fouebant. Per triduum semper de die sal auri quater propinabam, & quod rarum, ichor genuinam puris naturam recipiebat, cumque die decimo tertio febris putrida secundaria vehementior inuaderet, medicamentum hoc, interpositis potionibus, acidulis redditis, exhibere perrexi, aegro feliciter conualescente.

Praemissis hisce, quantum pro angusti tractationis huius cancellis licuit, refrigerantem Saturni, Iouis visceralem, siue resoluentem cordialemque auri vim, vel potius insignem eius in fibras neruosque, actionibus vitalibus inferuientes, energiam, satis euidenter demonstratum dedi; de viribus tantummodo cephalicis, siue neruinis, argenti, recensito nostro modo praeparati, nonnulla restant edisserenda. Rescissis quibusuis ambagibus, bini, qui sequuntur, casus, veritatis assertionis nostrae dubium relinquent nullum.

Vir quadraginta, & quod excurrit, annorum, temperamenti cholericis, vitam sedentariam,

riam, lucubrationibus continuo dicatam, viuens, diaetam vinosam curae cordique habens, Venerilitans, plethoricae succulentaeque constitutionis, violenta tussi & coryza per hebdomadam tentabatur; cum vero dolores conquieuisent, salis Sedlicensis vncia vna, reliquas corporis impuritates penitus eliminare studebat. Laxante hoc desiderio eius satis faciente, bi-duo post lassitudine vehementique capitis obscuratione grauabatur, cumque, coryzae non-nihil remanuisse, suspicio esset, conuenientibus obuiam iui remediis. Maior tamen capitis debilitas omniumque membrorum lassitudo paulo post succedebant. Pulsus tardus admodum debilisque erat, aegerque breues quam difficillime caedebat sermones; mentis hebetudo, obtuso capitis dolore comitante, in horas inualefcebat, appetitu prostrato, lotioque sanorum simili existente. Lusum paroxysmi, horis pomeridianis initium facientis, ludere incipiebant symptomata haec, per sex, postridie vero, per duodecim horarum spatium, saeuientia. Accessionem apoplexiae extimescens, marte simili modo praeparato, vicibus aliquot deglutito, interitum accessioni parare tentabam.

Fortuna voto subscripsit meo; lotium turbidum redditum, paroxysmus in fugam versus, & aeger lecto vale dicens, atque concla-uis spacium pedibus emetiri potens, in portu nauigabat; sed de rebus seriis attente secum

cogitare, tempusque in libris euoluendis consumere, vehemens mentis stupor, obtuso capitis dolore stipatus, non permittebat.

Hac igitur debilitate, adhibito licet sale Martis praeparato, in fugam se non conuertente, per 6 hebdomades salis Lunae dicto modo praeparati doses sufficientes propinabam, quo facto, debilitas paulatim minuebatur, adeo, vt aeger meditationibus iterum vacare posset, qui nunc athleticè viuit.

Mulier 30 aliquot annorum, temperamenti phlegmatici, constitutionis cachecticae, asthmaticis accessionibus per aliquot annos iam vexata, & lassitudine haud infimae notae omnium membrorum, quae lecto affixam illam tenebat, excruciatam, in laeuo corporis latere, stuporem insensibilitatemque persentiscebatur, adeo vt omnia, quae sub tactum caderent, sensum vestis pelliceae exhiberent; pungi, vellitari, vlla sine sensatione poterat; totum sinistrum latus quaquauerfus tactu frigidissimum erat, & capitis debilitatio cum iactura sensuum respiratioque difficilis haud parum negotii aegrae facessebant, adeo, vt re vera apoplectici nonnihil latitare videretur; cumque aegrotans pharmacophoba esset, liquida pharmaca tantummodo sumebat, quae vel insipidi, vel haud pessimi saporis erant.

Quum igitur salia metallica saporem parum adficient, respectu horum capitis symptomatum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

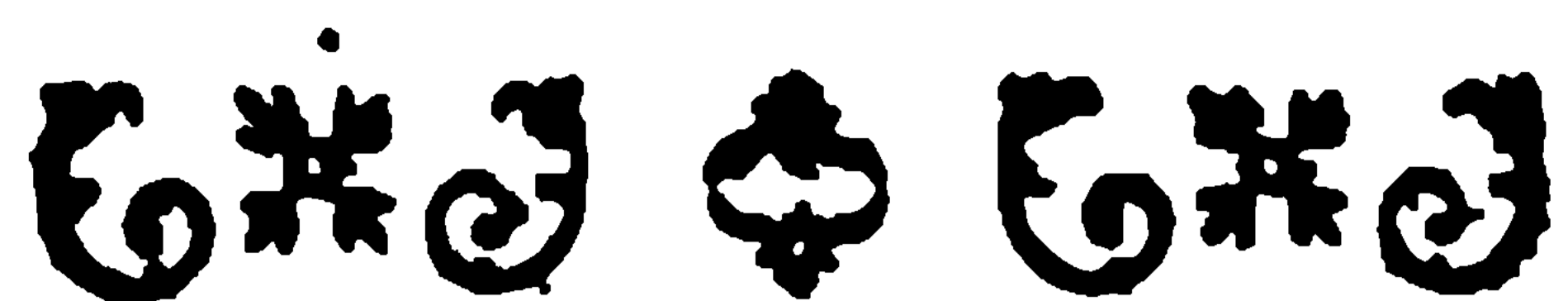
for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

E I U S D E M

D E

PRUDENTI VSU ARSENICI,
 SALE ALCALICO DOMITI,
 INTERNO SALUTARI,
 DISSERTATIO.

Venena licet detestabilium olim classi adscriberentur, illorumque solummodo memoriam antidotorum refricaret excogitatio; nostra tamen aetate observata, selectissimorum vsuque probatissimorum dosi excedente propinatorum medicaminum, venenata qualitas, Medicos reddidit conuictissimos, non quoad essentiam, sed respectu maioris minorisue quantitatis, quae edendis sufficit operationibus, illa a se inuicem differre. In proclivi itaque erit veneni in pharmacum conuersio, detecta infinite parua proportione, qua eo, actionem suam in corpus nostrum, tantummodo edere valet gradu, vt reactio partium nostri corporis facta tectaue conseruetur, minimeque destruat; sic enim sufficienti pollebunt facultate, salutare in apricum produciendi effectus.

Tan-

Tantum ergo abest, ut Heberdeenium ducem * auctoremque sententiae agnoscamus, qua stabilitur, uniuersa telluris nostrae corpora exoptatissimam certissimamque, rite illa adhibentibus utilitatem praebere, pharmacaque posse ex venenis produci; ut potius laudatam sententiam, ceu communi nostri aevi Medicorum omnium plausu exceptam salutemus. Videtur equidem hac assertionem nihil noui contineri, siquidem PARACELsus, vestigiaque eius prementes praestantissimi Chemici, in salutari hac venenorum transmutatione haud infauista desudarunt Minerua; Verum enim vero, cum hi omnes in perfecta venenatae qualitatis extirpatione, certorum additamentorum ope, intendant neruos, utique haec conamina huc plane non faciunt, cum prorsus non naturae veneni inuersio perfecta, sed potius infinite parua proportio, qua pharmaci ad instar actiones edere valent venena, non nihil domita, desideratur, quaeritur, inuestigatur. Eiusmodi rationem computatione dimensioneue Mathematica erutam velle, aquam esset e pumice postulare; numerosa potius a peritis in arte suscepta pericula hoc in casu omne tulisse punctum constat.

Sic Experientissimum Prof. HUNDERTMARCHIUM ** Excell. P. Albinus edocuit, qua proportio-

O 5

* Gesellschaftliche Erzählungen. 4ter Th. p. 98. seq.

** Append. Vol. VII. Act. Natur. Curios p. 110. seq.

portione SACCHARUM Saturni interne sumtum
 ſanitati reſtituendae conueniat, & veteranus
 Auctor Medicus Philo-Chemicus, cui nomen
 I. C. BERNHARDI, * ex traditione Praeceptoris
 ſui, methodum fungos venenatos, qui Germa-
 nico idiomate (Fliegen-Schwämme) audiunt,
 vſui medico adaptare docuit.

Eodem auſpicatiſſimo ſucceſſu craſſam, qua
 ſalutaris interna obuoluta erat arſenici propi-
 natio, caliginem, detecta genuina proportione,
 medicorum nonnulli penitus videntur diſſipaſ-
 ſe, proſtigaffe. Tranſeant commenta POPPII,
 eiusque commentatoris, Agricolae, de proficuo
 interno Arſenici vſu in cancro, morſu canis ra-
 bidi &c. qui arſenicum forma & eſſentia nimis
 mutatum exhibent. De Excellentiff. potius
 quondam Prof. Med. Ienenſ. SLEVOGTIO mihi
 ſermo eſt, qui peculiari Programmate inaugu-
 rali ** virtutem Arſenici febrifugam, WEPFERI
 temporibus non incognitam, magno commen-
 dat opere, aſſeuerans; illud innumeris febrici-
 tantibus medelam attuliſſe, debitaque pruden-
 tia & circumſpectione adhibitum funeſti nihil
 produxiſſe; cui ſententiae, ſi ab aliis compluri-
 bus diſceſſeris, Clariff. D. FRICCIUS, *** apud
 Ulmen-

* BERNH. Chymiſche und Erfahrungen p. 318. ſeq.

** de Arſenic. modeſt. excuſat. 1719.

*** Tr. de virtute venen. medica.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Hisce praemissis, facili negotio Lectores mei perspicient, quo in praesenti collimem tractatione: rationem nempe indicaturus sum, qua arsenici usus esse queat salutaris, quaeque huic scopo inseruiant; deinde eiusmodi in scenam producam tentamina, quae euidenter certiores nos reddunt, arsenicum & eo tempore, quo in nostrum recipitur corpus, & sex octoque annorum interuallo, lethiferi nihil, & ne quidem mali quid, exseruisse. Ad primum quod attinet, id inprimis notandum, arsenicum in sicca forma plane praebendum non esse, verendum enim, ne quacunque exigua portione corpus nostrum ingrediatur, incommodis quibusdam ansam praebet: cum enim haud parum actuosarum particularum, in spatio infinito paruo inclusarum, foueat, hae omnes in paucissima nostri corporis puncta coniunctis viribus agunt, cumque hae impares resistendo sint, residua utique arsenicarum particularum vis, corpus nostrum, si non destruere, solidas tamen partes praeter naturam irritare, fluidasque vehementius mutare, hocque modo multorum malorum fons origoque existere potest.

Praestat potius, Arsenicum coquendo in aqua soluere, quod fieri posse B. NEUMANNUS, * Cl. POTTIUS, ** CRAMERUS *** aliique satis euictum dede-

* Prael. Chem. edit. ZIMMERM. p. 1488.

** Diff. de auripigm. p. 59.

*** Anfangs-Gründe der Probier-Kunst, p. 16.

dedere; hoc nempe modo particulae arsenicales in magnum quaquaversum spatium aequaliter extenduntur, adeo, vt paucae tantummodo eandem versus vnum corporis nostri locum actiones suas, nec immediate quidem, sed aquae beneficio exserere possint; aqua enim, vndique arsenicales circumdans particulas, multo rarior cum sit, multo quoque debiliorem cum particulis nostri corporis cohaesionem efficiet, adeoque arsenicale duplici modo virus infrinet. Magnopere falleremur, statuentes, aquam arsenici naturam destruere, cum enim, si in aqua soluta fuerit, omnia exhibeat phaenomena, quae sicca in forma deprehenduntur, saluam incolumemque naturam eius permanere necesse est.

Conuenit quoque, aquae certam salis tartari quantitatem indere, liquidem NEUMANNI observationes* dudum edocuerunt, arsenicum a sale hoc non minus, quam a pura aqua solui, solutio vero supponit receptionem corporis cuiusdam in interstitia alterius, ita ut corpora soluta pristinam semper mixtionem conseruent: Hac igitur mixtione integra manente, aliqualem huic veneno, quod copia salium acidorum insigni, quae ob intimiorem affinitatem sali Tartari adhaerent, turget, mitigationem eo prope modo, quo Mercurio sublimato, addito
Mer-

* l. c.

Mercurio, dulcedinem conciliare, eoque tutiorem eius usum reddere valemus, conciliamus.

In Medicum nunc scopum inquisituri, trinae hae partes commodissime hoc modo sunt coniungendae. Si Arsenicum sit — I. erit numerus aquae — 168. salisque Tartari — 12. Haec dicta ratione commixta, continuo bullitu, ad dimidii aquae consumptionem, coquantur; facta refrigeratione pars aquae euaporata iterum additur, adiecto pauxillo spiritus vini ad meliorem conseruationem; sic adcommodatam vsibus internis arsenicale prodibit remedium.

Remota iam leni vomitorio, aut pro renata, purgante, in ventriculo & intestinis hospitante, medelamque febris impediante, impuratum saburra, perque decens temporis spatium consuetis remediis, feбри debitis, propinatis, corticis Peruuiani vices remedium hocce supplet. Exhibentur adultis guttae 30; infantibus pro aetatis ratione 6. 8. 10. 16. diebus intercalaribus hora 7. matut. 3. & 6 pomerid. nonaque vespertina, quo facto conspicuum euadet, post 3, subinde etiam $1\frac{1}{2}$ vnciarum huius remedii usum, febrem in fugam conuerti, siue fortassis accessionum febrilium quidpiam rursus emerferit, iteratis remediis vomitoriis & laxantibus, prout res postulat, huius medicamenti adhuc propinati vncia vna morbum profligabit. In acutis vero, accessiones habentibus, aut apoplexiam minitanti-

bus

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

iam per duodecim horas in hoc statu decubuisse; elapsis 2 horis iterum obseruo illum, caloremque quadantenus imminutum sentio; asseuerabant adstantes, solere tres aut quatuor horas tantummodo paroxysmum cessare, postea vero calorem denuo incrementum. Sua sor igitur aegro eram, vt decocto corticis PERUVIANI subinde vteretur; cum vero plane deglutire non posset, quid? quod, si tantillum dicti corticis assumeret, de intentiori faucium constrictione angoribusque statim querelas funderet, omniaque eius generis medicamenta auersaretur, nihilo vero minus paucum, quod restabat, temporis, vsui medicamentorum impendendum esset, ad vitam conseruandam, periculum hoc anceps me eo audaciae impulit, vt 24. guttas huius ex Arsenico praeparati medicaminis, cochlearis aqua repleti ope, aegri faucibus immitterem.

Aeger hoc per dimidium horae retinebat, quo facto, totidem guttas, ad nouum vsque paroxysmi accessum propinabam, qui initio priori vehementia par erat, post bihorium vero caloris decrementum somno dulci succedente, sensibus integris illaesisque, succedebat; & transactis quinque horis, proxysmus ad finem perductus erat, quod vbi audio, singulis horis totidem guttas iterum porrigo, paroxysmo per 12 horas cessante, postmodum vero mitius ingenium induente; cumque huius medicaminis 3 vncias deglutisset, de casu hoc-

hocce lethifero nihil penitus extimescendum erat; atque aeger aliis medicaminibus congruis corroboratus, Libitinaeque ereptus cum sanitate prorsus in gratiam rediit. Viuit adhuc athleticè vitam, vlllo sine incommodo, iis viribus, quibus aetate pares multis praecedit parasangis, singulisque diebus equo vectus in publicum prodit, negotiis suis ex asse vacans. Mactum felici euentu cupido de nouo incessit vxori aliquot 30 annorum, eadem febre continua quotidiana per 14 dies decumbenti, idem exhibendi pharmacum.

Paroxyfmi aequali vehementia breuissimis-que interuallis sese excipientes tandem ad incitas redegerant aegrotam. Horis itaque intercalaribus sumebatur medicina laudata, accessione vero inuadente, antiphlogistica, diaphnoicis nupta, in auxilium vocabantur, quorum vsus hostem hunc infensum loco cedere cogebat. His obseruationibus suffultus, eadem medicina varias eiusdem indolis febres, eodem tempore similem scenam ludentes, expugnauit, febribus intermittentibus epidemicis, tunc quoque late vagantibus, dicto mediante remedio perfecte debellatis.

Illustris quaedam admodumque debilis texturae foemina annorum circiter 40, tertiana intermittente correpta, consuetoque more liberata, cibis insalubribus pasta, in recidiuam
P inci-

incidit, quae vero, cortice Peruviano in usum vocato, iterum evanescebat: breui post iracundia exardescens, nouaque febris accessione vexata, enixe operam meam efflagitabat; nausea a diuturno chinchinae usu contracta suadebat huius medicamenti periclitationem; effectuque voto respondente, diram adeo febrem depuli. Insignis igitur eius efficacia facile coniecturae locum relinquit, aliis & delicatae & robustae constitutionis aegris, hoc medicamentum multoties à me fuisse propinatum, nimisque longum foret, si omnibus his fusc recensendis, immorari vellem.

Hoc tantummodo monendum mihi restat, multis infantibus, ob nauseam corticem Peruvianum, aliaque febrem fugantia auersantibus, istud medicamentum in febribus, quibus tunc quoque corripiebantur, eximie profuisse; omnesque illo usos, quae Dei gratia est, in sanitatis vigore constitutos, quotidie conspicio. Neque vero hic acquievi, sed ulterius progrediendum ratus, innoxio huic remedio ex alienis tentaminibus maius robur conciliare tentavi. Quo fine illud quibusdam meorum confunctissimorum aperui, qui vno ore id, quod tentamina me edocuerant, confirmatum ibant.

Prae ceteris autem Medicus Ciuitatis Zwic-
cauiensis Ordinar. Experientiss. & Cl. GRÆ-
DINGIUS, casum memoratu maxime dignum,
per

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

primum potest, quantam medicamentorum, externorum non minus quam internorum ferruginem, infans iste, frustra licet, deuorauerit.

Tribus abhinc circiter hebdomadibus vehementior tussis, grauedo, subpuratio oculorum febrisque singulis diebus ingenti adeo saeuitie urgebant, vt quouis momento in Libitinae rationem venire videretur. Spiritum aegre decebat, abdomine mirum in modum tumente. In summo igitur vitae discrimine constituto singulis horis 10 huius Essentiae guttas exhibui; quo facto, proxyfimi statim sistebantur; sed retentio vrinae illis succedebat. Neque vero hoc, neque reliqua symptomata atrocissima impedimento erant, quo minus medicamento vti pergerem, praesertim cum aeger lotium, epota aqua petroselini, iterum redderet; continuato tandem medicamento e febre reliquisque cruciatibus euadens, hilaris fiebat, cibumque appetebat, abdomine tantummodo adhuc inflato; cui methodo Sydenhamiana, praeparato vino diuretico, iuimus obuiam.

Licet igitur de vita infantis postea nihil certi rescierim, multis tamen antea memoratis casibus satis euictum dedi, septem abhinc circiter annis vsum huius medicamenti tot hominibus plurimum commodi attulisse; & huic posteriori casui ea cum primis mente a me locus hic assignatus est, vt innoxium remedium

medii huius vsum in maxime impuris, & haudquaquam sanis hominibus, demonstratum irem.

Superuacaneum foret, plures casus cumulare, in quibus haec medicina aegris haud exiguo adiumento fuit; suffecerit tantummodo commemorasse, hominem quendam febre apoplectica, a Celeberrimo WERLHOFIO l. c. eruditissime descripta, correptum, ea vsum, pristinam recuperasse sanitatem.

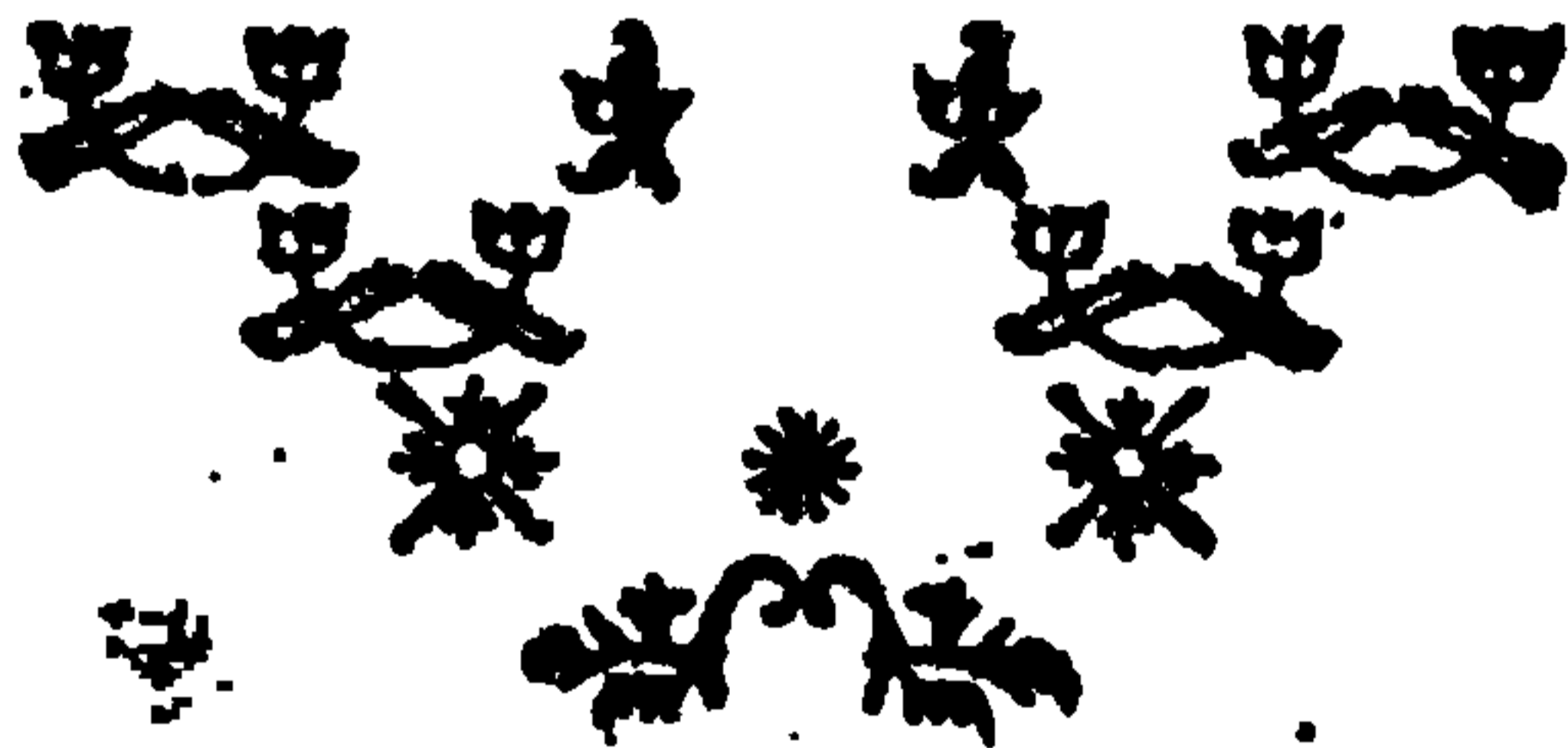
Num igitur male, quaeso, ageretur, si quis Arsenico, praeter venenatam, insimul salutarem febrifugam indolem tribueret?

Cum de hac salutari Arsenici virtute a me prolatis obiici quidquam posse desperem, iniustum, credo, fuerit, si consuetae curae febrilis methodo vale vellemus dicere; quod enim facile medelam admittit, eiusmodi non exposcit remedia, quae summa tantummodo πρόνοια adhibenda veniunt, quorum applicatio iustum tempus, quo cura inchoanda, illaque iterum ad colophonem deducenda est, desiderat, atque ubi omnia antecedentia & concomitantia curatius pensitare decet.

Quod si vero necessitas vsum remedii nostri vrgeat, noli aliam arsenici proportionem, aliamue cum iam recensitis compositionem in

communicatorum locum substituere, de aliis enim ex Arsenico praeparatis remediis constat, vsum eorum pessimis stipatum esse. Symptomatibus, manifesto indicio, indicatam a nobis rationem; quantum notum est, vnicę esse genuinam. Neque etiam nimis diu, paroxysmo cessante, hocce medicamentum exhibendum erit; ingens enim copia successu temporis in corpore coaceruata haud parum incommodi forsan paritura esset.

Quod si igitur sanior Medicus hoc remedium dictis conditionibus in vsum vocabit, exoptato certe nunquam destituetur effectu; in manibus vero empyricorum idem illud erit, quod gladius in manibus furiosi. ●

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

spiritus spissatam, in liquorem è rubro fere nigrum, dulcem, & iucunde sulphureo sapore imbutum redeggi, atque in multis, praesertim cutis pectorisque adfectibus, cum fructu in usum duxi. Sed insigne tincturae huius pretium, crebriorem eius usum impediens, nos omnino sollicitos reddidit, sulphur auratum liquidum vilioris pretii producendi. Totius vero huius negotii cardo quum in eo vertatur, ut non vltimae solummodo, sed omnes sulphuris aurati Antimonii praecipitationes, a prima ad vltimam vsque, huic scopo adaptentur, operam dedimus, ut solutionem sulphuris aurati e scorijs reguli Antimonii mediante aqua factam, obseruatis adpropriationis legibus, cum corpore quodam, alcalinam lixiui acrimoniam ex asse corrigente, sulphurique aurato soluto vim emeticam demente, illud tamen solutum seruante, coniungeremus, ut totum sulphur quantum quantum est, in nostros conuerteretur vsus.

Auctor Processuum, beati ROTHII Chemiae annexorum, in descriptione Arcani Tartari antimoniatu huc collimasse videtur, lixiuium sulphuris aurati Antimonii ad siccitatem euaporatum sensim, ut in Arcano Tartari fieri solet, cum aceto distillato saturare, perfecteque saturatum in spiritu vini soluere, iubens. Quo quidem modo & alcalici salis acido & sulphuris aurati vis emetica minuuntur, solutioque partis cuiusdam sulphuris istius obtinetur.

tur. Sulphur enim in lixiuio euaporato haerens haud paucas alcalinas particulas obducit, ab iisque immediatum aceti particularum contactum arcet, eoque ipso debiliorem effervescentiam, quam in Arcani Tartari sibi relictæ præparatione, producit, quo fit, vt ob saturationem, lento peractam modo, præcipitatio sulphuris Antimonii perfecta, ex particularum alcalinarum amplexu, contingere nequeat.

Quanquam vero hoc modo particularum harum coniunctio non tollatur, fieri tamen non potest, vt totum, excepta subtilissima tantummodo sulphuris Antimonii parte, in spiritu vini soluatur, atque quin ingens distillati aceti copia pretium eius haud parum adaugeant. Nec etiam residuum, in aqua solubile, in vsum vocare iuuat, cum corpus salinum, sulphuris aurati particulis continendis, impar sit, quin potius illae fundum petant, & sic liquidam non praebeant Tincturam. Quod si igitur perfectiori adhuc modo sulphur Antimonii liquidum obtinere velimus, corpus quoddam huic lixiuio iungere, necesse est, quod cum alcalico sale non minus quam cum latitante ibi sulphure intimam amicamque plane subeat iunctionem, hocque modo vtrumque soluat. Quo quidem in casu oleoso tantummodo corpori præcipuus assignandus erit locus, id quod etiam DIPPELIUM iam pridem eo induxit, vt eadem ratione sulphur auratum è scoriis Reguli Antimonii spiritu vini, addito oleo dest.

, P 5

Iunip.

Iunip. scoriis affuso liquidum reddere allaboraret; qua ratione saponaceum corpus produxit, quod saponis Chemici nomine insignitum, interne aequae ac externe ad hunc usque diem cum utilitate adhibetur. Negare equidem non possumus, finem desideratum hocce sapone quodam modo obtineri, tincturamque sulphure aurato impraegnata[m] prodire; sed non aethereum modo ibi latitans oleum eam nimis calidam reddit, ut in usum caute vocari debeat, sed etiam sulphuris aurati perfecta deficiens solutio impedit, quo minus intentioni poltrae ex asse respondeat.

Scopo vero nostro propius accedit illa Tinctura, quae in SCHULZII Prael. in Dispensator. Brandenburg. p. 635. memoriae prodita est, ubi spiritus vini cum sapone Alicantico aut Veneto in lixivio alcalino forti, soluto, & ad pristinam crassitudinem rursus spissato, digeritur, donec flavo colore tinctus appareat, tumque demum scoriis reguli Antimonii calidis affunditur, & sic, adiuvante hoc spiritu saponaceo, solutio particularum sulphuris aurati obtinetur. Sed nec haec tinctura totum sulphur auratum solutum continet, ut adeoque de alia solliciti esse cogamur. Sequens vero obiectio nobis prius remouenda erit: ambagibus hisce quid opus? sumite unciam 1. purissimi sulphuris aurati, hocque leniter cum expresso quodam vel destillato oleo coquite, prodibitne desiderata sulphuris aurati solutio? En responsio-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

tandem evaporationi subiicienda est, donec
 oleum illi innatare possit; tum vero statim ae-
 qualis quantitas olei express. papav. vel A-
 mygd. admisceatur, & leniter coquatur, do-
 nec oleum non amplius conspiciatur, & massa,
 digito facillime obediens, prodeat; postea suc-
 cessive altera lixivii dimidia pars affundatur
 cotidieque continetur, usque dum alcalini sa-
 poris nihil deprehendatur, nec oleum ampli-
 us sibi relictum appareat. Mediante vero
 hac coctura non compactum satis perfectum-
 que saponem obtinemus, quia sulphur auro-
 rum immediatum salis alcalici cum oleo con-
 tactum impedit; sequenti ergo modo ad eius-
 modi crassitudinem redigi debet. Nempe haec
 pulti similis massa, saponem referens, cucur-
 bitae indatur, & affuso spiritu vini alcool. ad
 eminentiam 5. digitorum per biduum dige-
 stioni subiiciatur, tunc abstrahatur, & remane-
 bit in fundo cucurbitae magna aquae copia,
 quam spiritus vini extrahit, & cui materia in-
 patat; hanc evaporare sinamus, siccamque
 massam, crassitudinem communis saponis ha-
 bentem, nauseosique odoris plane expertem,
 obtinebimus. Sapo hicce cum arcano Tarta-
 ri perfectam dabit solutionem, eiusque sapor,
 adhuc paululum nidore grauis, aliquot gut-
 tis olei distill. Lign. Sassafr. corrigendus erit.
 Haec vero methodus sulphur potabile auro-
 rum obtinendi ea non est, quae hic nobis de-
 scribenda venit, quanquam proposito nostro,
 totum

totum sulphur liquidum reddendi, ex asse faciat satis. Sapo enim noster auxilio exoptato est, quo adiuuante, sulphur aurat. inibi haerens, lenissima digestionem cum Tinct. Antim. instituta, vna cum ipso in laudatam tincturam recipi potest, qua quidem re, perfecta sulphuris aurati Antim. solutio obtinetur, id quod antea, quantum mihi constat, non ita contigit, liquidem eiusmodi Tincturae cognitae, extractiones tantummodo quarundam particularum subtilissimarum sulphuris aurati fuisse. Verum igitur sulphur liquidum Antimonii conficiendi modus est, qui sequitur.

Sumatur huius saponis, quantum lubet, portio quaedam, probe desiccetur, & in vitreo lapideae mortario, cum tinctura acris Antimonii per abstractionem spiritus vini ad dimidium redacta, ad eminentiam 3 digitorum affusa, per horas aliquot probe teratur; postea cucurbitae indita per 24 horas digeratur, & peramoena omnis acridinis expers tinctura dulcis prodibit, quae totam saponis portionem vna cum sulphure aurato solutam sistit, nullo in cucurbita residuo relicto.

Cum tincturam hanc, vltimo loco memoratam, non ita pridem prima vice parauerim, nondum quidem adseuerare possum, eam omnes illos effectus praestare, quos Cel. VATERUS de sua literis prodidit; tempus enim tentamina eiusmodi non admisit; occasio tamen mihi nata fuit, fausto euentu in leproso morbo

hanc illam adhibendi, frustra prius sanguinem
 mundantibus euacuantibusque remediis in
 usum vocatis: optimis nempe propinatis de-
 coctis, quin Mercurio dulci ex methodo ab
~~ILLIUS~~ WIO. descripta, in pauca dosi, scilicet ad
 gr. ʒ. mane & vesperi cum millepedibus, per
 3. menses, exhibito; quin etiam Aethiopi An-
 timoniali Perill. ELLERI, Tincturae Antimonii
 Ill. LUDOLFI, & denique remedio alteranti
 BLUMMERI morbus cedere recusabat. Hanc
 vero medicinam sequenti administrabam mo-
 do, ut scilicet aeger mane & vesperi 5 grana
 saponis ad formam pilularum redacti hora an-
 temeridiana 10. & pomerid. 4ta, 40. guttas
 tincturae huius sulphuris aurati vna cum deco-
 cto quodam, ex radic. Iunip. sumere deberet,
 quo facto, dictus leprosus habitus spatio bi-
 metri disparuit, aegerque pristinae sanitati
 redditus est.

Vnicus hicce casus sufficere mihi videtur,
 ut remedium hocce Vaterianae Tincturae fere
 simile censeam; nec, quantum in me erit, vlli
 studio parcam, quo, data occasione, instituen-
 dis tentaminibus in cancro Lueque Vene-
 rea vires remedii huius subu-
 ciam.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

praefarendam, eo quod hoc pacto subtilem purumque spiritum manciscamus; sapor tamen spiritui vini Gallico, ratione exposita, similis hoc pacto illi conciliari non potuit.* Qui spiritum frumenti super vitriolum mart. calcinatum, praevia per biduum digestionem, rectificaverunt, propius metam attigere, quoniam hoc pacto acidi vitriolici quidpiam spiritui frumenti sese insinuat, spiritusque vitrioli dulcis generatur, qui ob exiguam quantitatem valde debili equidem, sed haud inamoeno odore totum spiritum imbuit, sed ad saporem spiritus vini Gallici minime accedit.

Quum vero Experimentis Cl. MANGOLDI (in tr. supra p. 231 cit.) compertum habeamus, massam nigram, a destillatione liquoris anodynii mineral. HOFMANNI residuam, resinam amoeni odoris saporisque fouere, hoc cum primis intentioni nostrae videtur congruere. Componitur nimirum illa ex oleis spiritus vini particulis, quae beneficio acidi Vitriol. coagulatae

* Retulit mihi industriosus amicus, KRAFTIUS, se quandoque spiritui frumenti, ope pomorum Borsdorsianorum, radula contritorum, spiritum inde semel vel bis, in vesica, peniculo stramineo & lapide illi imposito, ne empyreuma contraheret, in fundo munita, destillando; amoenum valde odorem & saporem, conciliasse; atque quosdam artis peritos idem fecisse.

latae, inque crassitudinem resinofam redactae, atque eo ipso, à nauseoso sapore, acidi huius additamento, ex asse liberatae sunt.

Quandoquidem vero hae oleosae resinae particulae, cum oleosis in Spir. Vini contentis particulis, quam maxime sunt homogeneae, priores, ex appropriationis legibus, arctiorem plane cum posterioribus coniunctionem ubi-
re, necesse est; quumque, ceu corpora ho-
mogenea, interstitia spiritus vini, antea a cras-
siori oleo vacuefacta, intrent, arcte adeo in ea
penetrare debent, vt etiam in rectificatione
spiritus frumenti, subtilissimae resinae huius
particulae alembicum simul transcendere, nec
a laudato spiritu seiunctae permanere queant.
Sed huic scopo apprime conducit, nigram
hancce massam residuam, iterata aquae purae
affusione, penitus ab acido liberare; quo fa-
cto, spiritus frumenti, eo, qui iam sequitur,
modo, venit corrigendus.

Sumantur circiter 8. congii spiritus fru-
menti, atque euocentur rectificatione à probe
exccatis cineribus clauellatis, quo oleum cras-
sius interstitia spiritus relinquat; hicce spiri-
tus cum atra illa edulcata massa iungatur &
quidem huic quantitati spiritus, tantundem
massae addatur, quantum obtinetur si 8 vn-
ciae olei vitriol. & 32 vnciae Spir. Vin. pro
liquore anodyno obtinendo, destillatae fuerint.

Q

Intra

Intra viginti igitur & quatuor horarum
 tum, digestionem peracta, spiritus desuper
 stillatur, qui odore saporeque multo pro
 spiritus vini Gallico, quam qui super
 enarratis modis habetur, accedit.

Vt potari possit hic spiritus, aequali
 lum purae aquae quantitate commiscer
 venit. Ea igitur novam utilitatem atrac
 sae liquore anodyno residuae, quae non
 nus ac atramenti Indici ex eadem con
 fectio, (de qua v. p. 165.) mere
 tur annotari.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 22.

EXPER. IV.

1. Vncias duas argenti viui, è cinnabari reuiuificati, per quatuor continuos dies, cum aqua pluuiâ terendam curauî, semperque, vbi aqua satis inde turbida esset reddita, & puluis cinerei coloris, illam turbidam efficiens, sponte & absque mora fundum peteret, turbidum effudi sollicitè, vt ne argentum viuum simul proreperet, recentemque affudi aquam pluuiam. Finitis 4 diebus ponderauî argentum viuum, & deprehendi, restare tantum drachmas 7 & semissem.
2. Ex aqua effusâ, temporis mora, ingens vis pulueris cinerei subsedit, quem in vasis murrhinis planis leni calore siccandum curauî. Pendebat hic 7 drachmas, & 18 grana. Quod ponderi totius (n. 1.) deerat, drachma nempe, cum 12 granis, abstulerant sine dubio aquae & vasa, pistillumque; pars etiam forte inter effundendum periit.
3. Residuo argento viuo (n. 1.) addidi iterum $4\frac{1}{2}$ vncias argenti viui, easque cum aqua dicta teri iussi; & idem fuit euentus; namque tempore 5 circiter hebdomadum, tritu omne argentum viuum

uum in puluerem eiusmodi mutatum erat, exceptis 7 drachmis; quod tritus non amplius continuaretur. Perit circiter vncia dimidia cum aliquot drachmis.

4. Quod si quandoque, ultra signum (n. i.) expositum, tereretur Mercurius, non amplius tam cito subsedit, sed aquae firmius immistus fuit puluis siue calx Mercurii, haecque speciem quasi amalgamatis, quod tamen transit per corium, praebuit. Semper vero caudam, ut dicunt, exhibet, pulvisque semel productus, scabra sua superficie, tritu continuato, Mercurium citius & celerius in sui similem puluerem mutat. Nec si nimis cito effunderetur aqua turbida, debite subsedit puluis. Proiicienda vero prima aqua turbida, nisi Mercurius fuerit purissimus, & vel reuiuificatus, vel saltem per corium traiectus sit, neque caudam trahat amplius.
5. Loco pistilli, quandoque etiam rudicula Garayiana, quae celerius adhuc puluerem dictum producit, vsi sumus.
6. Calx illa Mercurii, crucibulo immissa, & candefacta, reliquit semper quartam partem pulueris fixi, coloris carnei; atque

que operculum crucibuli flauo & rubro, nonnihil purpureo colore fuit tinctum; euenit hoc simili modo, praesentibus quibusdam, Regiae Monspeliensis scientiarum Academiae, cum qua partem aliquam horum, cum calce Mercurii institutorum, Experimentorum, Monspe-
lii degens, communicaueram, arbitris clarissimis.

7. Plumbo etiam fuso, iniecta eadem, & pari quantitate (n. 6.) ibi remanens, ignem sustulit. Crucibulum enim, quod extus exiguis croceis maculis, intus vero colore carneo distinctum, ab hac operatione rediit, quodque $1\frac{1}{2}$ vncias; cum drachma 1 vero calcis, & drachmis 3 & gr. 16 plumbi, 2 vncias & 16 gr. pependerit, leuius quidem post fusionem $\frac{1}{4}$ horae, ubi illud impense canduerat, visum est, 18 nempe granis; sed restabant tamen 14 grana calcis coloris carnei.

8. Vncia vna eius calcis (n. 2.) cum aqua excocta perdidit drachmam semissem, & cum Mercurius viuus, illi adhaerens, fecerneretur, eadem quandoque quantitas, prout effusio, caute vel minus, facta esset, demenda fuit.

9. Ace-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

12. Cl. SCHREIBERUS, Episcopo quondam Herbipolitano à consiliis aulicis, qui nobis pluram Experimenta vtilia, subinde etiam non succedentia, ab alio edoctus, indicauit, apud Cl. IACOBI, è 2 vncis calcis exiccatae, (n. 2.) oleo lini purissimo, in crucibulo feruenti reddito, immissis, & cum eo per aliquod temporis spatium coctis, oleo plane deflagrato, obtinuit aliquot grana metalli albi, instar argenti. Dixit SCHREIBERUS, calcem istam nondum satis a Mercurio viuo adhaerente, fuisse separatam, eamque plus daturam, si auferretur Mercurius. Alia vice Cl. IACOBI nil eius metalli vidit prouenire, quod nimius adplicatus esset ignis, ita, vt oleum, simul ac ingereretur calx ista, se prorueret è crucibulo, & magnam calcis copiam secum raperet; in residuo autem nil metalli deprehendit. Plura igitur prius instituenda sunt experimenta, quam certi quid hac de re dare possimus.

13. Zincum, cum Mercurio amalgamatum, eousque cum pluuia aqua, perinde, vt Mercurium solum, teri iussi, dum calx cinerei coloris inde oriretur. Euenit hoc multo facilius, ac breuiori temporis spatio, quam cum Mercurius solus tereretur.

14. a) Iniecimus drachmas 2 huius calcis (n. 13.) partite, in argenti fluentis Brunsvicensis drachmas tres cum semisse; post dimidiam horam restabat adhuc drachma vna & dimidia calcis spongiosae, cinerei coloris; lapis sub crucibulo positus, vt & operculum crucibuli in scoriam, vitro similem, conuersa erant, & operculum curuum redditum fuit. Argentum ab hac operatione, multis poris distinctum, rediit; supra illud vero pauxillum vitri cinerei coloris, cum stella, adparuit.

b) Argentum hoc, quod pondus pristinum retinebat, cum Mercurii sublimati tribus partibus tritum; statim flauum colorem, instar auri, in quibusdam partibus, induebat; cum vero Mercurius inde sublimaretur, argentum quidem rubrum & è violaceo fuscum adparebat, sed miculae tamen aurei coloris adhuc melius, quam in mistura nondum in sublima lata, cernebantur. Mercurius sublimatus pendeat tum, vna cum Argentum, drachmas $15\frac{1}{2}$; pars vero sublimati in deliquium abierat; alia autem pars talci formam referebat. Argentum, cum oleo lini & sale Tartari reductum, nonnihil flauum, subtus vero violaceum erat, & valde ductile; ruptumque la-

mellas violaceas ostendebat. Hoc in aqua forti praecipitata solutum, multum dimilit calcis nigrae, quae aqua calida edulcata & ficcata, 9 pependit grana; cum 2 neinpe granis, quae in aqua ablutionis subsederant. Calx vero hac cum borace & nitro reducta, album erat metallum, facile ab aqua forti solvendum; & in aqua Regis soluta colorem quidem nonnihil flavum, sed simul viridem dabat; oleumque Tartari per del. nil fere inde ad fundum deiciebat.

c) Vncia dimidia salis mirabilis GLAUBERIANI siccati, & in pulverem redacti, cum vncia semisse calcis zincinae, (n. 14. a) & drachmis 3 & dimidia argenti, fusa, adiectis 2 drachmis salis Tartari, & paucis inflammabili, dedit argentum nonnihil flavum, malleo resistens, & intus colore ferreo distinctum. Argentum hoc in fusione viridem praese ferebat colorem, instar auri fusi; & in aqua forti solutum dabat idem calcis, ad fundum deiectae, pondus, ac n. 14, b. Calx haec in charta quidem notam auri exhibebat, sed cum borace & Nitro reducta, album itidem erat metallum.

15. Sumsi 3 grana pulveris mercurialis (n. 2.) tempore matutino, & ter inde
aluum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

rum simulacris stultos ludere, atque iocosas perpetuo, nouasque semper induere figuras, dum interim in imo maneat corde vnus semper & idem (Elem. Chem. P. I. p. 551, Edit. Lipsf.) Similis vero quodammodo videtur calx rubra Mercurii, illi, quam BOERHAAVIUS obtinuit tritu, digestionibus, & destillationibus, sæpissime repetitis; (v. Eiusd. Experimenta de Mercurio.) præterquam, quod noster maiori copia fixior fuerit redditus, & coloratos dederit fumos.

§. 24.

COROLLARIUM II.

Igitur iusta oritur dubitatio, an Sal Mercurii, quem Illustriss. Comes de Garaye, tritu cum aqua, parari posse, contendit, (Chymie hydraulique, p. 232. Edit. German.) verus fuerit sal eiusdem; neque enim paucissimus ille sal calcareus, quem obtinui, ruber extitit, (n. 12.) quem tamen colorem Comes sali Mercurii adscribit; neque, quod aqua coquendo extraxit, rubrum fuit, sed turbidum cinerei coloris (n. 8.) Inquirendum igitur, an apparatus Comitum, paulo à nostro diuersus, mutationem quandam producat. Vero valde est simile, salem calcareum, qui fere expers saporis erat, terræ calcariæ, in aqua pluuiæ, ab acido nitroso & salino, solutæ, quam Cel. MARGGRAFIUS (Mem. de l'Ac. R. des Sc. & des belles

les Lettres, 1752. p. 136. & sequ.) in eadem adesse, solide demonstravit, originem suam debere; aliquid forte etiam contribuere, ab abrasâ instrumenta, quibuscum tritus peractus fuit. Forsan etiam acidum nitrosum, è crystallis nitrosis, quas MARGGRAFIUS, ex aqua pluvia, ope olei Tartari per deliquium obtinuit, coniciendum, colorem leuiter rubrum in calce candefacta, & plumbo fluenti iniecta (n. 6 & 7.) atque in extractionibus (n. 9. & g) nec non fixitatem eiusdem, produxit, vel certe promouit; namque eadem fere mutationes in conspectum prodeunt, si Mercurius, ope acidi nitrosi, in Mercurium praecipitatum rubrum, fixitate tamen paulo diuersum, mutetur.

§. 25.

SCHOLIUM I.

Quod si experientia vltior fixationem calcis Mercurii in metallum album (§. 22. Exper. IV. n. 12.) confirmaret, vero similis inde redderetur illa coagulatio Mercurii cum oleo lini, quam tradit B. IO. MAURITIUS HOFMANNUS (Act. Laborat. Chemici Altdorfni, p. 246.) qui Mercurium viuum inter candentes prunas in crucibulo calefieri iubet, vsque dum copiosum fumum emittat, & instar aquae bullientis subsiliens strepitum edat, quo facto eum in oleum lini affundi & extingui iubet. Spondet mal-

leabi-

leabilem sic Mercurium acquirere texturam, si haec calefactio & effusio in oleum lini subinde repetatur: (verbis eius utor); non tamen spondet fixitatem. Ceterum Experimentum BECCHERI, de ferro ex oleo lini & limo vulgari, licet solummodo reductionem ferri è terra martiali limi, non vero generationem metalli arguere videatur, cum hoc (n. 12.) comparatum, probabile reddit, esse quid in Mercurio, quod metallum fixius praebere possit; & terram siue calcem fixam (n. 6. & 7.) ad hanc mutationem subeundam, aptam esse.

§. 26.

SCHOLIUM II.

Cum calx Mercurii non fluat, metallis fufis ingesta, igne verò continuato, praesertim solari, conuertatur in vitrum, quod Geoffroyius, * quoque Experimentis demonstravit; videtur, basin Mercurii esse calcem, siue terram calcariam, peculiarem, grauissimam, non prius in vitrum redigendam, quam aliquid inde abierit, vel illi adpositum fuerit. Si verum esset, quod idem dixit, de pondere Mercurii, ope digestionis, paulo fixioris redditi, aucto, aliquatenus probabile fieret, aliquid adponi; sed abigi etiam quidpiam ex eo, é BOERHAAVII & GEOFFROYII Experimentis, collatis, concludi potest, nam,

* (v. eius *Traité de la Matière Medicale* T. I. p. 432.)

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

quandam, facile transiturem in salem & vitrum, quam primum ignis, vel alia corpuscula actiua, sub quibusdam circumstantiis, adcesserint. Non enim ostendi potest, vitrum oriri absque sale, occulto saltem; cum ex omnibus corporibus, vitrum dare aptis, elici possit sal quidam, & ad vitrorum confectionem requirantur sales, nisi hi iam latitent in istis corporibus.

§. 27.

SCHOLIUM III.

Annon etiam è numero 15. Exp. IV. concludi potest, salini quid in calce Mercurii latere, praesertim si conferantur, quae BOERHAAVIUS de pulvere rubro, in quavis destillatione remanente, dicit: quod nempe nauseosum metallicum praebeat saporem, cum Mercurius nullo antea sapore praeditus fuerit? Vidi etiam vim eius resolventem & stimulantem in foemina quadam, ulcere cacoetho, foetido & cancroso muscoli pectoralis & partis mammae, afflicta, quod ad arteriam vsque axillarem proserperat, quodque ob labia dura & callosa omnia vasa neruosque, ibi sitos, comprimebat, ita, vt non solum brachium totum valde intumesceret, sed etiam ipsi tendines, multis in locis, nodis essent obsiti, sensusque in brachio hebesceret; à pulvere hoc dosi indicata, cum aequis partibus cinnabaris, quous die dato, omnès

omnes excretiones mirum in modum proritate; transpiratio nempe aucta reddita, urina copiosa turbida, instar feri lactis, expulsa, & alvi dejectiones plures secutae; tumore post aliquot dies valde subsidente, & doloribus minutis, atque effluvio ichoris ex ulcere primum valde aucto, dein vero indies imminuto; cum vero diaetae & transpirationis plane non studiosa esset aegra, usum pulveris dicti non continuavi. In phthifico quodam, in quo post haemoptoen vomica in loco quodam, ubi pulmo contingit pleuram, rupta erat, atque, praeter summum suffocationis periculum, etiam titillationem in faucibus, & constrictionem earundem, sine dubio ob neruum simul adfectum, produxerat, ita, ut loqui non posset; miros etiam inde vidi effectus; a granis enim tribus mane, & decem florum sulphuris post meridiem & vesperi datis, ingens urinae, coagulato pure plenae, profluvium excitatum; sudor vero, qui prius erat nimius, moderatus, & aequalis redditus, remittente difficili respiratione, & tussi, loquela, & agilitate, restituta, excreatione promota, atque urina pallidiori reddita; quae tamen, cum per aliquot horas requievisset, multo coloratior euasit. Non noui, Medicum quendam Mercurium in phthicos curatione, in usum duxisse, praeter Anglum, Douer (Legs d'un ancien Medecin á sa patrie. Hag. Com. 1734. p. 180.) qui argumento á curatione ulcerum venereorum ducto,

vim eius balsamicam & pulmonibus saluberrimam, observationibus confirmatus, adstruere conatur. . Monendum tamen, in quibusdam aegrotis, quibus diu datus fuit hic puluis, (n.2.) ptyalismum fuisse secutum; & vanas esse plerasque eorum pollicitationes, qui Mercurio vim, saliuam mouendi, quouis modo, siue per sulphur, siue per corpora terrestria, siue denique per depurationem, demere conantur, quod expertus adseuerare possum, cum ipsum purissimum, atque pluries cum sale ammoniaco & aceto destillato tritum, Mercurium, quem tamen Cl. Louis, Mercurio non mouenti saliuam, sed sudorem, Torresii, Hispani, substitui posse credit, ptyalismum excitare viderim. Non nego vero, alio quodam modo Mercurium esse posse perducere, vt saliuam inde non proritetur, atque eos effectus, quos TORRESIUS de suo praedicat, exhibeat; de quo vero alio forsitan tempore plura.

§. 28.

SCHOLIUM IV.

Cum metalla, in amalgamata redacta, tritu adcedente, itidem in calces, tumque in vitra mutantur, teste STAHLIO,* BORRICHIO,** MODELIO

* im Bedenken über BECCHERS Naturkündigung, passim; ubi tamen in dubium reuocat Mercurii in vitrum conuersionem, cum illi GEOFFROI. Experimenta non essent nota.

** Tr. de Sapiencia Hermetis & Aegyptiorum. Hic, si

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

si Mercurificatio metallorum per calcem viuam
 & salia alcalica, per experientiam aliquando
 confirmari posset; & si adplicatio terrae calca-
 riae ad fixationem, metallisationem, & redu-
 ctionem mineralium, quam Cel. POTTIUS in
 Lithogeognos. P. I. p. 13. & 14, tantopere di-
 gnam inquisitione esse, censet; atque extinctio
 metallorum in aqua calcis vivae quam WESSEL
 van der LINDEN commendat, quaque aliquot
 adeo auri grana produci adseuerat, si argen-
 tum subinde in eadem extinguitur, satis iam
 indagata esset, forsitan aliquam hisce tenebris,
 in inuestiganda occulta & quasi inuoluta mine-
 raliura natura, lucem adfundere posset, prae-
 fertim, si Experimenta HENCKELII, de creta cum
 pyrite arsenicali tractata, vnde argentum spon-
 det, vltcrius proueherentur, vbi calx minera-
 lis, arsenicum nempe, quod praeter acidam sub-
 stantiam, etiam aliam, calci minerali volatili, igne
 in vitrum fixius redigendae, similem, adeoque
 naturae calcis metallicae, minimum volatilis,
 declarandae adhuc magis idoneam, habet, simul
 concurrit. Si etiam consideretur, quod Cl.
 GELLERTUS (Metallurgische Chymie. P. I.
 p. 290.) monuerit, lunam cornuam sale alcali-
 co fixo, absque inflammabili quodam, & cal-
 cem plumbi & Antimonii per terram alcali-
 nam e. g. cretam reduci posse; quod Ill. Iusti
 mineras alcalicas detexerit; quod arsenicum,
 cum Tartaro & inflammabili quodam fu-
 sum, in regulum splendens argentei coloris
 abeat,

abeat, atque quod summus STAHLIUS (Specim. BECCHER. p. 180.) vitrificationem metallorum, exemplo reguli Antimonii caustici, scoriam succineam praebentis, & plumbi, cum Nitro in vitrum conuertendi, nixus, alcalico sali tribuat; probabilia saltem fient, quae de natura calcaria alcalina metallorum & mineralium dixi, neutiquam tamen alia excludens principia. Nec impossibilem esse ipsius calcis viuae, adeo tamen adhuc à metallica natura alienae, in vitrescibilem terram, saltem quoad partem, mutationem, Cel. GEOFFROI Experimenta de silicis artificialis formatione è calce quadam viua, (Mem. de l'Ac. R. des Sc. 1746. p. 284.) & POTTII in Lithogeognosia argumenta, (p. 25. P. II. & alibi) Experimentis confirmata, probabile reddunt; quin lapides etiam quosdam & terras calcarias in vitrum igne solari mutari, vel fundi saltem, docuit Cl. CHRISTIANUS GOTT-HOLDUS HOFFMANNUS (vol. 5, p. 279. & 282, Prompt. Hamb.)

§. 29.

SCHOLIUM V.

E numero 14, lit. b & c, adparere etiam videtur, quasdam calces in aqua forti ad fundum deiectas, nil esse, nisi argentum vel metallum album, à phlogisto quorundam corporum, cum quibus funditur, quodque nonnullas eius partes nigras reddit, ita defensum, vt solui nequeat; quod magis adhuc confirmabitur aliis Experimentis.

R 3

§. 30.

§. 30.

EXPER. V.

Ante plusculos annos incidit in mentem, Mercurium, cum auro & argento, amalgamare, & per plures hebdomades in phiala, igne gradatim aucto, figere. In fine digestionum datus maximus sublimationis ignis; Mercurius tamen permansit fixus; sed cum aperto dein igne urgeretur massa, fere omnis Mercurius abiit in auras. Ex animo vero iam effluxit, quantum fuerit materiarum pondus, & quot hebdomades in hanc operationem fuerit infumtae.

§. 31.

COROLLARIUM.

Patet igitur saltem, digestionem Mercurii cum metallis nobilibus cum figere quodammodo, sed non ita, ut in igne aperto maneat; & seruiunt haec, atque quae statim sequentur, augendis BOERHAAVII Experimentis de Mercurio, qui quidem nonnulla metalla, plumbum nempe & stannum, cum Mercurio digessit, & destillauit; sed stannum non attigit. Stannum, per Experimentum BOERHAAVII, comparatum cum nostro, magis conuenit cum auro & argento quoad vim figendi nonnihil Mercurium, quam plumbum cum iisdem; remansit enim cum eo in fortissimo suppressionis igne, $\frac{1}{7}$ & quod excedit Mercurii per 4 horas, atque arena tota
can-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

addebantur 3. unciae Mercurii
 tis, uncia 1; & in tertia, qua nihil addeba-
 tur Mercurii, uncia dimidia.

4. Omnia vero residua collecta dederunt
 in noua quadam, optata nempe destilla-
 tione, fortissimâ, uncias 1½ Mercurii;
 etque collectae eo modo fuerunt & unctae
 Mercurii Zincini.

S. 33.

COROLLARIUM.

Igitur (per Exper. hoc & V.) magis videtur
 tur cohaerere Mercurius cum auro & argento,
 minus cum Zinco & minime cum sulphure,
 cum quantitas carbonum, eo insumentorum, gra-
 dus ignis, & tempus diuersa fuerint; vt adeo
 quadantenus inde confirmaretur ea sententia,
 qua leuiora corpora minus cohaerent cum gra-
 uioribus, quam ea, quae gravitate magis sunt
 aequalia. Sed multa adhuc obstant, quo mi-
 nus in dubium nullum eam venire credamus,
 cum stantem etiam fortius retinuerit Mercu-
 rium, quam plumbum; atque hoc, licet gra-
 uius sit argento, & Mercurio quoad gravitatem
 propinquius, in amalgamatione tamen plum-
 bi, argento iuncti, digestionem & ablutionem, faci-
 lius longe abigatur e vinculis Mercurii, quam
 argentum; nec in coniunctione sulphuris, vel
 hepatis sulphuris cum metallis & mineralibus,
 ea se semper obtineat; nec ignis adhaerens
 diuer-

diuersis valde grauitate corporibus, Mercurio, aquae, oleo, vniue spiritui eam sequatur, demonstrante B. RICHMANNO in Comment. Ac. Imper. Petropolit. A. 1750. & 1751.; & aurum fufum adhaereat ferri baculo, vt ostendi facile potest. Igitur illam legem tantum pro particula principii cuiusdam vtilioris habeo, quod principium similitudinis & aequalitatis, hisque contrariae dissimilitudinis & inaequalitatis, vocare lubet, deque quo alia vice acturus sum; multa enim nos credere cogunt, non solam quantitatem, sed etiam qualitates similes vel dissimiles facere, vt corpora sibi inuicem magis vel minus adhaereant, vel vt vnum attrahatur ab altero.

§. 34.

EXPER. VII.

1. Uncia semis argenti cum vnciis 2 bismuthi in crucibulo duplici, cui interiectum erat vitrum cum borace, cupellata, post repetitionem eiusdem operationis vigesimam quartam, additis scilicet, quavis vice, 2 vnciis bismuthi, perdidit $\frac{1}{8}$ sui ponderis. Maxime vero cautum fuit, ne quid per poros crucibuli se proriperet, aut hic fissuras contraheret.
2. In igne colorem hoc argentum decimam octavam vice monstravit viridem, instar

stharagdi, & instar auri in cupella fluentis, igne nempe paulatim imminuto; & indies maiorem illud nactum est splendorem. Circuli interiores fluentis metalli adhuc viridiores erant exterioribus. Argentum hoc soluebatur quidem in aqua forti; ast 3 tamen grana, e drachma vna, experimento facto, remanserunt non soluta.

3. Drachmae duae huius argenti cum tribus partibus Antimonii fusae, dederunt 3 exiguos regulos; qui 5 horarum spatio, ignis & follis ope dissipati, pulcherrimos virides & rubros monstrarunt colores; remanente a dissipatione ista drachma vna, cum 15 granis argenti optimi fluentis.

§. 35.

COBOLLARIUM.

Eatenus igitur argentum, hac ratione tractatum, accessit ad auri naturam, cum alias argentum ab antimonio mutetur in scoriā; sed falleretur, qui putaret, omne argentum non pati dissipationem reguli Antimonii, cum illo fusi.

§. 36.

SCHOLION.

Inseruiunt haec confirmandis Cel. de Iusti Observationibus de bismuthi adplicatione ad
 con-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

quae $1\frac{1}{2}$ libras pependerit, pendeat adhuc 1 libram, 2 vncias & drachmam 1. Sabulum cucurbitae circumiectum variis coloribus, rubro scilicet, viridi & violaceo, infectum conspiciebatur, & vitrum fere instar vasis murrhini, semi opacum, lacteum, fere vt opalus, & nonnihil viride erat reddatum, sic tamen, vt luci obuersum flauum videretur, & vitri instar acutum esset, ubi frangeretur.

§. 38.

SCHOLIUM I.

An ingreditur haec minera compositionem vasorum murrhinorum, siue porcellanae optima? Certe peritus quidam Chemicus mihi asseueravit, mineram quandam vilis pretii illam ingredi, seque tria talia vasa cupellasse, & calculo subducto, deprehendisse, porcellanam istam in centenariò continere 2 libras argenti, quod parum dederit auri. Iam vero constat, mineram bismuthi esse vilis pretii, & argentum illi inesse. Igitur Exper. VIII. & hoc, obscuritates hasce quodammodo in lucem ponunt.

§. 39.

SCHOLIUM II.

Ex hoc & sequentibus 2 experimentis, quae ob conuenientiam mox subiungam, clarum fiet, nihil aeque figere phlogiston externum mineralium (v. p. 181. & 198.) siue volatiles eorum

im tingentes spiritus & tincturas, quam vitra vitrescibiles substantias.

§. 40.

EXPER. IX.

1. Sulphuris rubri vnciae 5 cum totidem vnciis salis armoniaci, & 10 vnciis calcis viuae, pro exploranda diuersitate sulphuris rubri à flauo, distillatae dederunt spiritum omnium, quos noui, maxime penetrabilem, nullis enim lutis potuit coërceri, ne totam fere domum fumis repleret densissimis; horis 5 exactis, & postquam retortum vas diu iam excandisset, nebulaeque adparuissent albae, deprehendimus in recipiente vase pau- culas vncias spiritus perpetuo fumantis, ruberrimi, & in fundo magma quoddam nigrum, sub spiritu haerens.
2. Vt extraheremus, quod lateribus vitri adhaerescebat, vncias 2 spiritus vini re- ctificati, qui tinctus fuit colore valde ru- bro, dein vero adhuc 2 vncias spiritus vini tartarisati, infudimus, qui sulphur praecipitabat, & residuo in recipiente va- se colorem demebat; ipse vero nullum inde adsciscebat colorem.
3. Residuum in retorto vase valde bullie- bat cum aqua frigida, valdeque incalef- cebat.

nisi tum cucurbitam in ignem arenae, & pedetentim gradus ignis usque ad summum ibi obtinendum, administraui. Sublimatus fuit Mercurius coloribus variis, inferius cinnabario, vasi arctissime adhaerente, nec fere inde separando, superius diluto rubro, viridi & flavo; verbo, pavonis caudam, vt solet, referebat. In fine adplicauit carbones circum cucurbitam; & reducta fuit pars quaedam argenti, quaedam vero distinctis maculis aurea egregie adparuit; & vitrum, quod album erat, sub his maculis in tota sua crassitudine colore rubro tinctum fuit. Arctissime vero adhaerebant hae maculae vitro, ita vt separari inde possent nevtiquam.

§. 43.

COROLLARIUM.

Confirmantur inde dicta (Schol. II. Exper. VIII.) & adparet, non esse contemnendam phlogisti Mercurio sociati vim penetrantem, atque tingendi, si vitro fixum redditum sit, potestatem.

§. 44.

EXPER. XI.

- I. A Salis Tartari, libra dimidia, oleo vitrioli saturata, humido omni abacto, abstraximus pluries spiritum vini rectificatum. Post decimam abstractionem

Tar-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

absque sublimatione. Spiritus hic omni nota referebat liquorem anodynum mineralem HOFFMANNI siue potius liquorem aethereum FROBENII; in quinquagesimâ enim abstractione spiritui dicto oleum quoddam siue NAPHTHA supernatabat, penetrantissimi, sed suavis, odoris. Residuum redolebat spiritum salis ammoniaci absque empyreumate. Videtur BECCHERUS, vel, quem citat, Chemicus elevationem massae huius, quae, in nostris experimentis, spongiae instar intumit, habuisse pro sublimatione; ut quidam etiam terram foliatam Tartari, spiritu vini rectificatissimo bis, pro conciliando candore & subtilitate, solutam, & iterum, relictis faecibus spissatam, sublimari aiunt.

§. 45.

Confirmatur hoc experimento seiunctio salium contrariorum per intermedium oleosum, quae hinc tanta fuit, ut & oleum vitrioli, saltem quoad partem, a spiritu vini sui redderetur iuris, & alcalicus sal fixus in residuo spiritum exhiberet volatilem; adeoque ipse quodammodo redditus fuerit volatilis. Monstrat simul idem Exp. quantum conducat spiritus vini siue potius oleum eiusdem ad reddenda fusilia, quae refractaria nonnihil sunt.

§: 46.

EXPER. XII.

1. Naphtha dicta (n. 6. Exp. XI.) cum luna cornua fusa, facilem reddidit argenti, addito in igne pulvere reducente, qui fuliginem exceperat, reductionem. Erat hoc argentum reductum coloris egregie flavi; & tam hoc quam prius (n. 3. Exper. XI.) in Aqua forti solutum, aliquid monstravit calcis, quam vero tum non ulterius, cum eius parum esset, examinavimus.

2. Tartarus vero vitriolatus fusilis, (n. 1. Exp. XI.) cum aequa quantitate argenti cornui fusus, dedit regulum quasi quendam valde fusilem, ceram quodammodo referentem, qui flammae admotus é flavo ruber redditus fuit; pars vero statim reducta adparuit. Supra hunc conspicuus erat sal quidam, salem communem referens.

3. Dimidium huius massae ponderosae, cerae similis, (n. 3.) fustum cum tribus Nitri partibus, mutatum fuit in speciem quandam scoriae valde rubrae, quae iniecta altero dimidio massae ponderosae (n. eod.) super quam parum sebi prius deflagrauerat, argenti reductionem iu-

uit. Argentum hoc externe videbatur valde purum, sed interius regulo Antimonii simile erat; & addita drachma vna argenti, ad duas huius argenti fragilis, in igne formam metallicam demum perfecte recipiebat.

4. Hoc in aqua forti solutum calcem quandam auri ad fundum demisit, quae abluta & exsiccata pendeat grana 4, & chartae adfricta colorem dilutum flauum monstrabat; sed reducta erat alba, vt argentum, & tum iterum aquae forti indita, ab ea solui non poterat; inque nigrum puluerem fatiscebat, qui cum aqua forti excoctus, & post ablutionem exsiccatus dedit granum vnum calcis egregiae auri; chartae, cui adfricabatur, genuinum auri colorem imprimens.

§. 47.

COROLLARIUM.

Adparet inde, etiam phlogiston spiritus vini salibus quibusdam mediis iunctum, colorem, stabilem quoque, & alias proprietates memorabiles metallis posse tribuere; patet hoc ex omnibus num. huius Exp. Repetituri vero sumus vltimum Exper. (n. 4.) cum argento cupellato & purissimo; nam, licet purum admodum fuerit nostrum; non tamen

prius

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 50.

SCHOLIUM.

Confirmantur inde dicta (Schol. Exp. XI.) & adparet, Tartarum illum vitriolatum fusilem esse salern planè peculiarem, cuius principia ita ad se inuicem distent, vt facile inde principia salis armoniaci á se possint disiungi.

§. 51.

EXPER. XIV.

1. Sublimauimus aliquando flores salis armoniaci martiales & residui partem dimidiam miscuimus cum aequali quantitate Mercurii sublimati, & in cella deliquescere curauimus; alteram vero partem, etiam per deliquium solutam, praecipitauimus ope olei Tartari per deliquium; crocum inde obtentum digessimus cum liquore priori, in cellâ parato, & tres liquoris vncias miscuimus cum vncia dimidia lunae cornuae per vices, & exsiccauimus mixtum. In sublimatione leni crocus hic retinuit volatile mixti, ita vt parum eius sublimaretur. Reduximus argentum hoc cornuum cum puluere é fuligine, Nitro, Tartaro & Sale, & obtinuimus inde vnciam dimidiam argenti purissimi, & candidissimi.

2. Argen-

2. Argentum dictum (n. 1.) in aqua forti magno igne & ope bullitus fortis solutum, (nam leni solui recusabat) dedit calcem quandam, quae forti igne excocta, & post exiccationem, ope boracis reducta, metallum dabat album, supernatantibus scoriis valde rubris. Metallum hoc, solutum iterum, parum calcis flavae monstrabat; postquam ipsum reditum fuerat flauum.

§. 52.

COROLLARIUM.

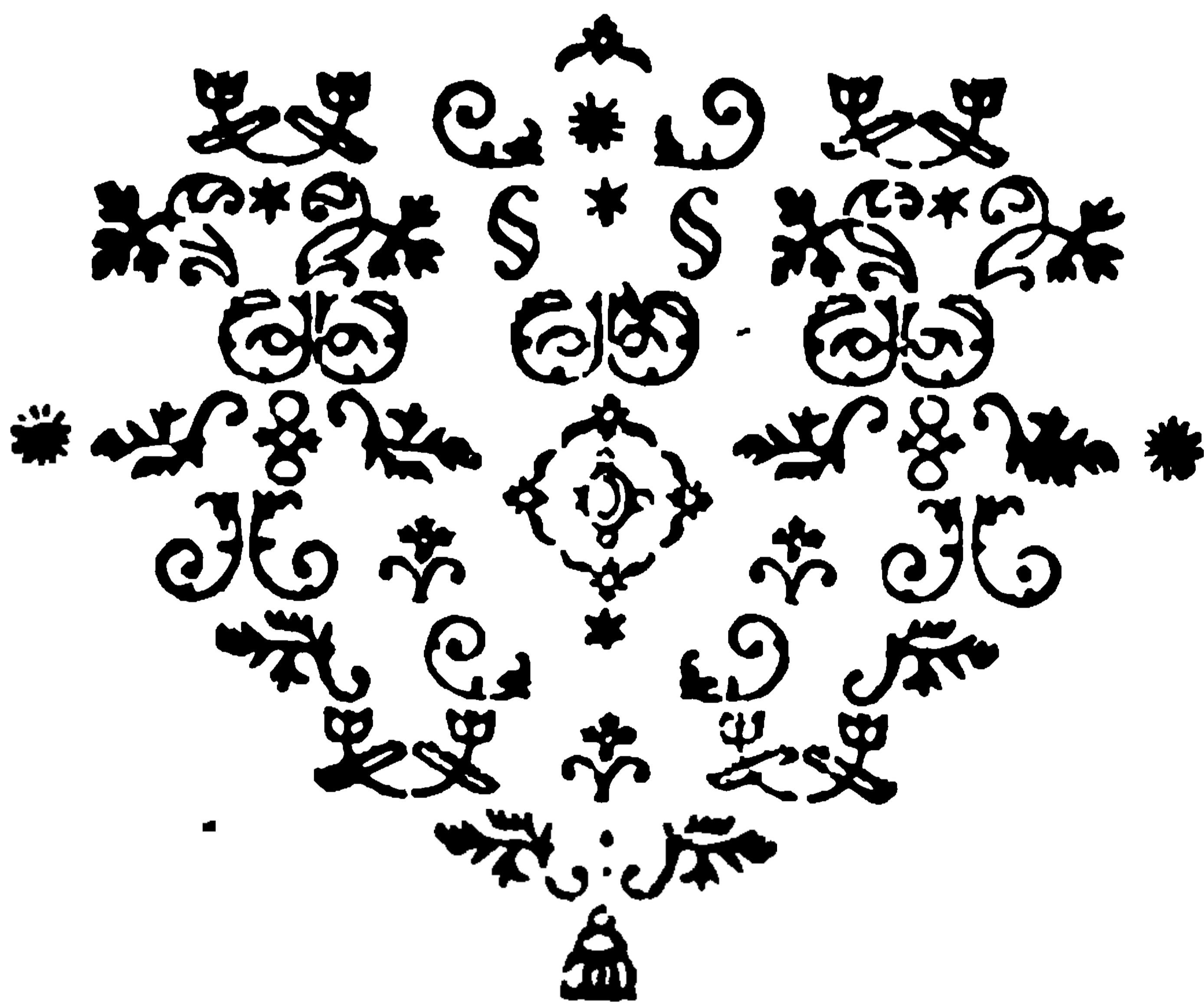
Cum igitur in luna cornua tantum tres quartae partes sint argentum, reliquum vero salinum, cumque accurate idem argenti pondus, $\frac{3}{4}$ nempe in vncia dimidia lunae nostrae cornuae alias deprehenderimus; adparet, aliquid ferri, drachmam nimirum vnam in argentum fuisse mutatum, & ferrum tinxisse quadantenus partes quasdam argenti. Non cupellauimus quidem illud; ast aliis tamen aurificum notis tale adparuit.

§. 53.

SCHOLIUM

Videtur inde confirmari ortus metallorum nobiliorum é terra ferri, tanquam prima & vbiuis propemodum reperiunda terra metallica; si scilicet per actionem soluentium subter-

raneorum & motum quendam intestinum, maxime ponderosum illius, quod in plurimis punctis sese contingit, praecipitetur & firmissime coalescat. Non nego, alia etiam metalla eam continere terram, e qua nobiliora produci possint metalla; potius ipse experimenta, hoc stabilientia, in medium sum adlaturus; sed ferrum tamen non raro pleraque continere metalla deprehenditur, quod nuper etiam ostendit Cl. LEHMANNUS (Abh. von den Metall-Müttern, p. 204.) & RUDOLPHI (in Elementis amalgamationis, ARNSTADII, 1712.) qui e plurimorum fluuiorum & riuulorum arena, limo, talco, mica & aliis vilibus mineralibus, ope amalgamationis, & variorum salium, eduxit ferrum, ex hoc cuprum, tum e cupro argentum, & ex hoc denique aurum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

latile succini in sufficienti aquae simplicis quantitate caloris auxilio soluitur, partes oleosae sub solutione separatae percolatione remouentur, & liquor clarus blanda euaporatione ad formam siccam crystallinam redigitur.

Etsi autem duplex hic sal succini depurandi modus laude sua neutiquam priuandus sit, vix tamen ac ne vix quidem sal istud debitam puritatem acquirit, sed in eodem, vtrouis modo rectificato, multae adhuc partes oleosae remanent, vti odor aequae ac sapor bituminosus empyreumaticus satis sensibilis & color vt plurimum flauus euincunt. In aliam igitur methodum, qua sal succini ad maiorem puritatis gradum transferri, & ab oleo adhaerente, ac citra salis acidi destructionem separando, plane liberum reddi posset, inquisiui, & voto meo sequens modus satisfecit: Immisi sal volatile succini impurius in spiritum vini rectificatissimum, & adiuuante leni calore, solutionem inde adeptus sum claram, diaphanam & aureo colore praeditam. Vni huius solutionis parti affudi sex partes aquae vulgaris frigidae. Ita solutio clara momento temporis turbida euasit, & lacteum colorem assumpsit, non secus ac fieri solet, si spiritus vini oleo quodam aethereo aut resina praeditus aqua miscetur. Cognoui inde, particulas oleosas salis succini per aquam affusam e nexu eius & spiritus vini eiectas ac separatas esse, idcoque mixtu-
ram

ram turbidam, ad remouendas impuritates istas fluido tenaciter adhaerentes, per colum chartarium crassum traieci. Liquorem colatum, qui aquam puram colore ac pelluciditate referebat, in vase vitreo arenae calidae ad lenem euaporationem imposui. Fluido sensim ablato restitit sal volatile succini purissimum, album, nitens, lamellas referens, crystallinum, quod sapore & odore parum aut nihil bituminosi empyreumatici amplius manifestabat.

Descripta methodo iteratis vicibus ad depurandum & rectificandum sal succini usus sum, idque semper purissimum memoratisque qualitatibus instructum prodiit. Quo maior aquae portio solutioni admiscetur, eo purius deinde sal euadit; plerumque tamen sex aquae partes ad vnam solutionis partem sufficiunt. Imminuta aquae proportione plures particulae oleosae remanent, vnde sal succini flauescit, & plus minusue indolis empyreumaticae retinet. Ad maiorem tamen puritatem euehi potest, si denuo spiritu vini solutum aqua miscetur & mixtura colata caloris beneficio ad formam solidam & siccam transfertur. Plenae puritatis signum est, quando solutio eius salis spiritiuosa affusione aquae non amplius turbida fit, aut lactescit, sed clara ac limpida manet. Monendum adhuc est, quod sal succini perfecte sic depuratum lentius ac difficilius quam antea, cum

cum partibus oleosis onustum esset, in spiritu vini rectificatissimo solvatur.

Ratio, qua nititur descripta depurandi methodus, in aprico est. Sal nempe succini impurum duabus constat partibus, acido-salina & oleosa, quae ambae spiritus inflammabilis coniunctionem subeunt. Simulac aqua copiosa solutioni affunditur, spiritus vini ad sustinendam partem oleosam infirmus redditur, unde illa secedit, & solutionem antea claram turbat; qualem effectum aqua in solutionibus oleorum & resinarum spiritu vini paratis semper producit. Pars acida contra ea, quae aeque facile in aqua ac in spiritu vini solubilis est, aqua affusa haud praecipitatur, sed soluta remanet, & particulis oleosis colo segregatis, fluidoque per evaporationem absumto, in sal volatile succini purissimum abit. Notandum hic, quod separabilis tantum olei pars, hoc est, quae acido salis succini laxius iuncta, non autem intime immixta est, tali modo remoueat. Quaedam enim olei pars subtilior cum acido arctius combinata est, hinc ad mixtionem salis succini spectat, eique formam solidam & siccam, solubilitatem in spiritibus vinolis, inflammabilitatem, aliasque proprietates conciliat. Haec igitur olei portio principium salis succini essentielle existit, nec citra destructionem eius disiungi potest: quae res exemplo spiritus vini modice rectificati optime illustra-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

VIM ELECTRICAM
PALPEBRARUM SUPERIORUM
LAPSUM AUFERENTEM

PROPOSUIT

D. IOAN. GUIL. BAUMER, "

PATHOL. THERAP. ET PHYSICES PROF.

§. I.

Quam in programmate de electricitatis effectibus in corpore animali de casibus quibusdam exponendis fidem dedi, iam pro viribus firmaturus sum: dum actorum Acad. Electoralis collectio officii mei me admonet. Me quidem non fugit, viros eruditione clarissimos respectu huius medelae generis in diuersas ire sententias, aliis scilicet ei permultum attribuentibus, aliis vero exiguam spem in illud collocantibus. . Tantum abest, vt arbitri partes in hanc rem mihi deposcam; vt potius, ingenii mei imbellicitatis conscius, ad doctissimorum quorumque arbitrium rem ponderare, paratissimus sim. Promissis tamen staturus, non nisi ea in medium afferam, quae, experientia duce, cognoscere, & ex cognitis, inter se collatis, iudicando elicere mihi contingit; doctorum quorundam de hoc morbo sententiis breuiter summatisque annexis.

§. 2.

§. 2.

Literatus quidam, annum quadragesimum superans, motus haemorrhoidales experiebatur. Sanguine autem exitum non habente, & transpiratione sub ioue pluuio simul cohibita, hemicrania corripiebatur. Rure degens, & medici consilium non expectans, balsamo SCHAUERI locum inungebat affectum, inuadentem incognitumque hostem pulsurus. Inclinata dein in frontem materia, dolore eius obtuso & ponderoso afficiebatur, tumore palpebrarum superiorum quoque accedente. Hic quidem nonnullis diebus post iterum disparuit, relicto tamen frontis pondere grauabili, frigoris in eodem sensu, & palpebrarum conspicuo lapsu, ita vt supercilia non solum descenderent, sed etiam superaccederet impotentia pro lubitu eadem mouendi. Per interualla, coelo in primis nubilo, & post potum, torpore palpebrae affligebantur insignique spissimo, sero acri ex oculis simul effluente. Sub tali statu renisus palpebrarum cutisque frontalis tantus erat, vt digitorum vi maxima nequirent attolli. Interdum tamen, aegrotante scilicet ex improviso in obiectum aliquod allidente, sermonem clara voce continuante, fidi- bus canente, diutius masticante, vel mane in lecto euigilante, oculus sinister sponte aperiebatur, sed tantum conuiebat magis affectus. At post unum alterumue momentum redibat palpebrarum collapsus & impotentia mouendi.

§. 3.

§. 3.

Rebus tam misere comparatis, munerisque vices subire nequiens, consilia medicorum complurium, doctrina vsuque peritissimorum, flagitavit aeger. Hi partim in eandem, partim in diuersas medendi vias procedentes, nihil intáctum reliquerunt, quidquid medicina aegrotantibus promittit. Sed vim medicamentorum morbi elusit pertinacia.

§. 4.

Hoc malo annum & nonnullos menses ma-
 etatus aeger, brevi ante solstitium hibernum
 consilium a me exquisiuit atque operam. Spe
 dubia ad morbum profligandum animum ap-
 puli, & nonnullos menses interne medicamen-
 tis resoluentibus, laxantibus, diaphoreticis at-
 que tonicis, & externe resoluentibus & robo-
 rantibus, interpositis sanguinis ventilationibus,
 praescriptisque diaeta & regimine, in cassum
 pugnavi. Spe frustratus, animum ad cogi-
 tandum vltius institui, & mutato consilio,
 vim electricam in morbo adeo refractario ten-
 tandam esse, iudicavi. Quo autem res ex sen-
 tentia succederet, & hoc medelae genus adhi-
 bita ratione atque industria applicaretur, aegro-
 tantem hospitio inuitatum, vt quotidie aliquo-
 ties vi electrica vteretur, commonui.

§. 5.

Sub commotione electrica, per vices vnam
 alteramue horam continuata, scintillas in fron-
 te

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

fans, nunc erat multo liberior, ita vt plerum-
 que aluum bis quotidie deponeret. Sub ipso
 & quidem continuato electricitatis vsu aliquo-
 ties profluxit sanguis ex vasis haemorrhoida-
 libus, & aegrotus luminis vsu, annuente gra-
 tia diuina, iterum donatus, consuetas suas vi-
 ces iam subire assolet. Dextra tamen palpebra
 non tam alte vt sinistra, inprimis coelo humi-
 do frigido, tollitur. Qua de causa consilium
 dedi, vt, comparata machina electrica, hoc au-
 xilii genus, re exigente, repeteret, nec nouas
 morbi causas admitteret. Dicto obediens va-
 letudine secunda fruitur, & haud ita pridem
 per literas sciscitanti respondit: Weil ich von an-
 dern Medicamenten keine Besserung gespürt;
 so habe ich weiter nichts, als meine electriche
 Machine, gebraucht, und ich kan mein Amt oh-
 ne die geringste Hindernis verrichten.

§. 8.

Morbo eiusque curatione enumeratis, nunc
 dispiciendum est, quaenam ex allatis possint
 erui consequentiae. Quod de vniuersa medi-
 cinali arte praedicari potest, quod scil. vix vl-
 la perpetua praecepta recipiat, id quoque va-
 let de vi electrica, non nisi relatiuum sponden-
 te auxilium. A vero igitur aberrare viden-
 tur, ab illa nullam sperandam esse salutem, qui
 contendunt acriter. Corporis praeparationem
 legitimamque applicandi modum ad saluta-
 rem plurimorum medicamentorum vsum per
 mul-

multum facere, communi consensu affirmant periti artis medicae; eadem requiruntur a tentaturis vim electricam. .

§. 9.

In palpebrarum lapsu & affectibus consimilibus e. g. paralyticis, obstructionibus catarthalibus frigidis prudens non susque deque habenda electricitatis applicatio. Partium solidarum elasticitatem, fluidarumque motum progressivum, adeoque motum in tota animali machina adauget vis electrica, & quidem pro diuersa subiectorum sensibilitate, varia connexorum ratione, diuersoque ipsius administrationis gradu; id quod experimentum Leidense & Parisiense extra dubitationis aleam ponunt. Prout vero ipse sanguinis circuitus variat, diuersimode etiam submitunt se arteriae & attollunt. Diuersus motuum producendorum gradus in electricitatis usu magis ab arbitrio medentis pendet, quam in multorum medicaminum usu. In quibusdam morbis chronicis, vim aliorum medicamentorum eludentibus, electricitas opem ferre potest admirabili efficacia.

§. 10.

Motus a vi electrica productus materiam viscidam stagnantem resoluit, stasesque aufert, fluiditate illi reddita. Pellit frigus materiae stagnanti debitum, partesque affectas

refocillat calore gratissimo. Eiusdem opera, materia peccante expulsa, sopiuntur. spasmi, vitalis humorum affluxus liberque transitus per minima etiam vascula partibus redditur antea obstructis. Vasis apertis vi elastica agentibus, materia mobili motuique progressivo obtemperante, multum iuuantur secretionum cum excretionibus: Ergo motus, vi electrica rationali modo productus, naturali non contrarius, sed potius est proficuus, & hunc excitat languentem. Reliquas autem inter excretionem periphericam, seu vniuersalem, maxime elicit, ita vt etiam particulae solito viscidiores eliminantur sudoris beneficio. In morbis, motu nimio, humorum vitiosa resolutione, nimiaque excretionem vel viscerum laesione peccantibus & in obstructionibus cedere nesciis, damnum electricitatem inferre posse, vel me non monente, satis est perspicuum.

§. II.

Cum motus vniuersaliter auctus particulares excretionem quoque promoueat; non experientiae solum, verum etiam rationi videtur consentaneum, alui deiectiones, lotii excretionem, quid quod haemorrhagias naturales promoueri electricitatis beneficio in subiectis idoneis. Ex iisdem vero elucet rationibus, hoc medelae genus illis non conuenire, qui haemorrhagiis praeter naturam contingentibus e. g. haemoptysi, vomitui vel mictu cruento sunt obnoxii.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

seruauit eodem tempore. Nec dubito, nervos tamquam partes maxime sensibiles ab hoc naturae arcano valde ad motum incitari.

§. 14.

Super est, vt de morbo hoc iudicia veterum recentiorumque nonnulla attingam breuiter, alios etiam in malo hoc superando desudasse, omnemque lapidem, vt pateat, mouisse. Quale remedium Celsus l. 7. de medicina c. 7. n. 8. ex chirurgicis huic malo praescribat, neminem fugere arbitror. De eodem morbo Galenus l. 4. de loc. affect. c. 2. exponit suam sententiam. Varia eruditorum de indole & curatione huius morbi iudicia collegit B. T. von Güldenkleee in epistolis & consiliis medicorum p. 3. vbi quid LAZ. RIVERIUS, PETRUS SANCHIUS, Professores Monspel. IOH. MICHAELIS Prof. Lips. & WERNERUS ROLFINCKIUS Prof. Ien. de hoc malo senserunt, vberius exponitur. In hoc autem illorum conspirant sententiae, quod sit affectus paralyticus a materia stagnante trahens originem, multumque facessens operae, curationisque spem relinquens paucissimam.

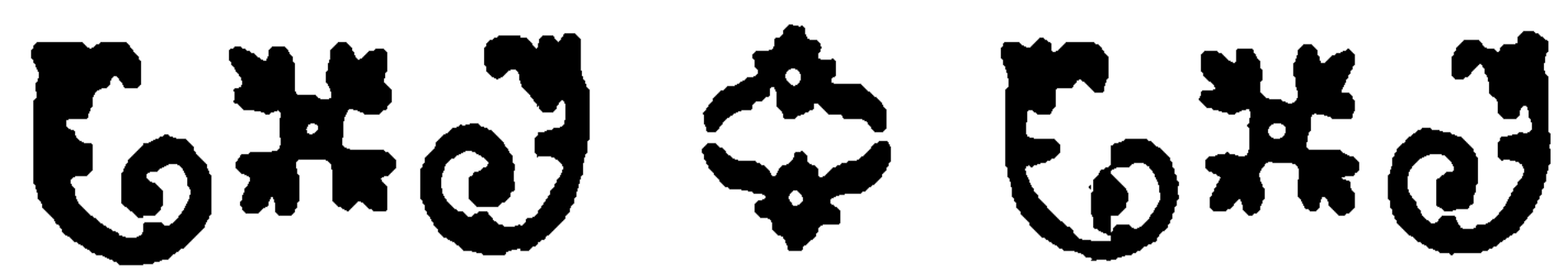
§. 15.

D. L. Allen in synopsi medic. pract. c. 10. p. 83. append. Atonia ton blepharon est affectus, inquit, palpebrae superioris ex impotentia muscoli attollentis ortus, & malum prorsus incurabile; neque curatio sectione, vt nonnulli

nulli suadent, tentanda est; ne grauius malum, nempe Lagophthalmia arcessatur. Licet autem, me iudice, hoc malum operatione circumspēcta possit praecaueri; attamen non video, quo modo hac via muscoli eleuantis resolutio, vel saltim insignis debilitatio, remoueatur. Vt taceam dolorificum operationis modum, quem aegrotantium plerique respuunt.

§. 16.

Cel. 10. ZACH. PLATNERUS in chirurgiae rationalis institutionibus hoc vitium, inquit, oritur, si musculus ille, quo superior palpebra tollitur, resolutus vel transuersa plaga dissectus est, cui malo iam a vetustissimis auctoribus inuenta curatio, qua cutis, quae in palpebra abundare videtur, exciditur & glutinatur. Si oculus aperiri nequit, quia musculus resolutus est; expedit, prius imponere medicamenta roborantia, linimenta ex spiritu expressa & his superdare saccellos ex herbis roborantibus. Si haec parum proficiunt, experiendae catharides sunt; minimum enim emplastrum ex iis compositum, imponi potest mediae palpebrae. Cel. BOERHAAVE in tract. de morbis oculorum p. 11. rem ita proponit: lapsus ille dicitur, cum palpebra eo vsque laxata & adeo elongata est, vt actione muscoli eleuantis palpebram ita eleuari non possit, vti. alterius oculi palpebra, neque totus oculus nunc detegatur, vnde aliquando caecitas fit;

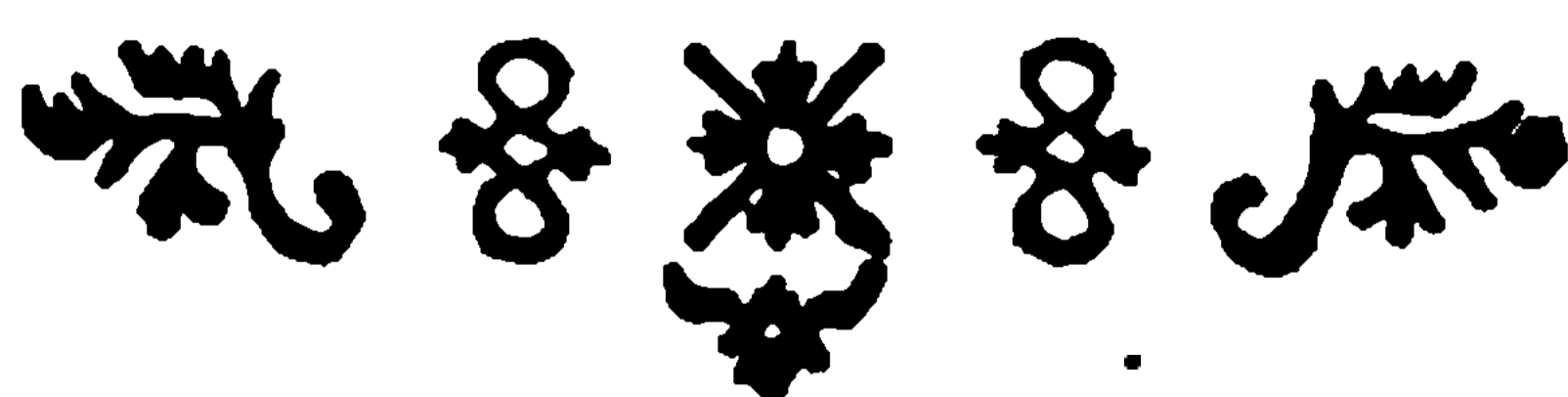
nisi palpebra manu continuo eleuetur. Vitium hocce non pendet a paralyfi palpebrarum, quae non mouentur, sed a fibrarum laxitate. Idem in hoc malo commendat operationem chirurgicam.

§. 17.

His in medium positis, tuum B. L. iudicium facio, an vis electrica, cum grano salis adhibita, in praxi clinica locum habeat, an sit exigenda potius. Ad meam sententiam corroborandam alium casum breuissimis adhuc subiuncturus sum, ex quo operae in illa adhibenda constabit fuisse pretium. Mulier quaedam triginta annorum, cum affectibus arthriticis diu multumque conflictata, ita, vt super articulos ex callo quaedam innascerentur tubercula, & manuum genuumque subsequeretur ancylosis, adeo inueterato laborauit morbo, vt neque manus neque pedes officium suum satis facerent.

Huic post medicamentorum resoluentium & euacuantium vsum satis diu continuatum, cum non satis voto responderet curatio; electricitate vt vteretur, praecepi bono omine. Nec spe frustratus sum, morbo enim superato, pro lubitu incedere manusque mouere potest.

Oleo animali DIPPÉLII insuper resolutae disparuerunt collectiones istae tophaceae.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 2.

In praxi clinica obseruavi, illud quod per se multoties destillando depurgatum, & ab aëris accessione colorisque mutatione defensum, tam in vsu externo quam interno esse praestantissimum. Odorem spargit aromaticum, satisque gratum. Saporem praestat penetrantem, aromaticum, dulcem; quod de minus depurato non aequè affirmari poterit. Hoc nauseam, & in nonnullis vomitum, somnumque vigilia vel anxiiis insomniis interruptum excitat. Illud vero placidum solitoque diuturniorem somnum inuitat, largo sudore non raro subsequente.

§. 3.

Post morbos arthriticos ex callo super articulos nata tubercula oleo animali externe illito saepius abstuli. Exostoses tres ossis frontalis dimidiam partem nucis iuglandis magnitudine aequantes, quarumque vna exulcerata fuit, in femina quadam, nonnullos annos hoc malo mactata, sat cito, vt penitus disparerent, eodem effeci remedio, coniunctis tamen interne medicamentis resoluentibus atque euacuantibus. In topho radii & tibiae multo maiori in alia femina resolutionis effectum quoque vidi expectatissimum. Hoc tamen cum discrimine, vt oleum limpidum multum illo deprehenderetur efficacius, quod, propter aëris accessum, ex albo pellu-

pellucido in subrubrum, fuscum vel prorsus nigricantem colorem degenerauerat-

§. 4.

In indurationibus glandularum recentibus hoc medicamen auxilium adfert promptissimum, id quod in puerpera vidi, cuius mamma, post sinistram inflammationis tractationem, induruerat, sed intra nonnullos dies statum recuperauerat pristinum. Longe autem aliter se res habet in glandularum inueteratis tumoribus, valde enim pertinaces sunt & vim medicamentorum internorum & externorum resolutoriam vt plurimum eludunt; id quod in parotide sinistra, & glandulis WARTHONIANIS diu multumque obthuratis virginis cuiusdam vidi, oleum animale externe & resoluentia nec non euacuantia interne assumpta eludentibus: tumor enim paululum quidem mollior, sed & maior factus fuerat, vt opus esset operatione chirurgica.

§. 5.

In mammis quarundam virginum, antemense menstruarum, paruas obseruavi glandularum indurationes, pisum vel nucem auel lanam aequantes magnitudine. Hae quidem vsu laudati olei, subiunctis emmenagogis resoluentibusque medicaminibus, multo minores & vix tactui sensibiles factae sunt, sed circa tempus sufficientis etiam fluxus menstrui, apparuerunt iterum, veteremque propemodum

dum acquisiuerunt magnitudinem. In vicibus chronicis labia callosa ab olei animalis usu externo disparent, vt, propter nouum quibũ effugium, admittant consolidationem.

§. 6.

Quid in epilepsia ab hoc medicamento sit expectandum, tentavi aliquoties, & vnum alterumue casum in medium afferre libitum est. Inter adminicula, quae recte specificis praemitti solent, generalia, venaesecionem perutilem vidi nec non laxantia, in multis enim accessiones rariores breuioresque vel sanguinis missione vel alui subductione factae sunt, prout scilicet alterutrius usum causae suadebat diuersitas.

§. 7.

His medicamentis generalibus & dosi olei animalis vnica XXVIII annorum iuueni, binos annos, post graue corpori admissum frigus, epilepsia laboranti periodica, efficacem medelam attuli. In huius pollice dextro venientis accessionis tempus praesentiebatur accuratissime. In duabus puellis fluxus menstrui emanatione laborantibus emmenagoga cum oleo animali auxilium attulerunt firmissimum.

§. 8.

A scabie retro pulsa aliquoties morbum comitalem ortum sumfisse, expertus sum. v. c. in XIV annorum puero & duodeuigesimum annum.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

citer. Lectulo mandatum infuso theae tepido & Essentia Scordii atque Vincetoxici ad diapnoën disposui. Proxima nocte totum occiput obsidebatur porriginè, & morbus nullum sui per integros hos quinque annos reliquit vestigium.

§. 12.

Noctu paroxysmi epilepticorum frequentiores sunt quam interdiu. Aliis citius, aliis tardius accessiones redeunt. Alii paroxysmos breues tantum sentiunt, alii maectantur multo grauioribus. Sub horum insigni mitigatione spes curationis non vana affulget. Quidam subito concidunt, nullo signo praemoniti. Alii in parte quadam corporis instantem praesentiunt accessionem. In quibusdam morbus est periodicus, in aliis ordine caret omni. Nonnulli facultatum mentis detrimentum capiunt, quos scilicet morbus grauior & longus torquet. Alii, in quibus ratione contraria se habet, mentem serenam retinent; si breue tempus excipias post accessionem. Diuersae motuum epilepticorum sunt causae antecedentes, nec aër intestinis crassis inclusus, vt Cl. quidam Doctör Medicus affirmat, causa proxima semper esse videtur.

§. 13.

Denique meminisse iuuabit, iuuenem vigesimo tertio aetatis anno emprosthotono sub cursu

cursu incitato correptum fuisse. Accessio
 huius morbi integrum iam decennium singu-
 lis mensibus semel, interdum etiam bis, re-
 diens drama sequens lusit: ingruente pa-
 roxysmo, se Moschi odorem naribus attra-
 here, terram coaceruari, lapidesque subtra-
 tos saltare, ipsi videtur. Humum procidens
 & antrorsum incuruatus capite ad alterutrum
 latus reclinato, internis aequae ac externis
 priuatur sensationibus. In tali situ per horae
 quadrantem detento mens redit, cum frigo-
 ris sensu, aequae diu durante. Hoc excipit
 insignis lassitudo somnusque bihorium conti-
 nuatus. Praemissis medicamentis generali-
 bus, sanguinisque ventilatione instituta, oleum
 animale sumere iussi. Vespere bis vomebat,
 et integram noctem ad summum mane somno
 explens, largum in toto corpore, cum pri-
 mis autem in facie, sudorem experiebatur.
 Sequenti die hora octaua matutina febris to-
 tum corpus afficiebat, incipiens ab horrore,
 dimidium horae durante, deinde calor erupit
 sumens horam integram, cephalalgia simul
 coniuncta. Finita febre, sudor, oris exulce-
 ratio sequebantur & vnus dies integer. Ter-
 tio die febris hora septima, quinto hora sexta
 matutina eodem modo reuertebatur, & hoc
 die finiebatur sub vsu medicamentorum fe-
 brilium. Paroxysmus morbi praeteriti ultra
 consuetum tempus cessans, admissio regiminis
 & diaetae vitio rediit quidem, sed multo mi-
 tior,

tior, & nunc vsus docebit, an repetita medicamina dirum hunc hostem prorsus profligatura sint.

EMBRYONIS OSSA
 PER. MULIEBRIA CUM FECIBUS
 ALVINIS EXCRETA

OBSERVAVIT

D. IOAN. GUIL. BAUMER.

Ossa embryonis per aluum interdum excerni, ill. Eques I. S. WINTHRÖP, Cl. I. SIMON, Cl. Littre aliique literati passim annotarunt. Cum autem eiusmodi casus non adeo frequenter occurrant; illum qui se in praxi clinica mihi obtulit, breuibus enarrabo: Mulier quaedam temperamenti melancholici annumque quadragesimum primum agens, sanguinis ventilatione nonnullos annos neglecta, pedum dolore & tumore inflammatorio laborauit. Fluic paulo post accesserunt hypochondrii sinistri dolor acerbus, febris inflammatoria & purpura alba. Morbo acuto superato, dolorificus ille lateris sinistri sensus ad obitum vsque recrudit per certa temporis interualla. Anno aetatis quadragesimo secundo menstrua fluere cessarunt, sed illorum loco ora vasorum sanguiferorum intestini recti sub excretionem aluina quotidie sanguinem fuderunt.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

cium, sensuque tensorio et quam maxime dolorifico perinaei, adeo extensi, vt diruptionem timeret, querebatur; quae forte ossibus embryonis maioribus, exitum haud inuenientibus, adscribenda fuerunt. Nec operationem chirurgicam admittere voluit, nec ob summam corporis emaciati debilitatem illi ferendae par videbatur. Paucis diebus elapsis, & in statu conclamato medicamentis in cassum adhibitis, miseram, quam ducebat vitam, cum morte, toties exoptata diuque expectata, commutauit.

CONSTITUTIO
EPIDEMICA

A
FINE AUTUMNI ANNI MDCCLIV IN VER VSQUE
ANNI MDCCLV,
MOGUNTIAE OBSERVATA

A
CAROLO STRACKIO,
M. D.

EMIN. ELECT. MOGUNT. A CONSILIIS IUDICII
AULICI, ACAD. ELECT. SOCIO.

*Verumque est, ad ipsam curandi rationem nihil
plus conferre, quam experientiam*

AUR. CORN. CELSUS DE MEDICINA LIB. I.
IN PRÆFATIONE.

Si medici in ipsa morborum curatione paulo magis observationibus dediti essent; emolumenti plus Reipublicae afferrent.

Hac agendi ratione modoque HIPPOCRATEM COUM artem sanandi perfectam adeo reddidisse, ut orthodoxorum medicorum princeps merito habeatur; itaque certas illum posuisse regulas, secundum quas morbos curare liceat, commodumque, quod inde est, multiplicasse, nomenque suum semper colendum reliquisse, nunquam satis repeti inculcarique potest.

Hac ipsa industria, ut notum est, alter superioris saeculi HIPPOCRATES SYDENHAMIUS, tectas multorum morborum causas & genium detexit, noua malorum genera dilucidauit, qua ratione eisdem medendum sit, docuit; atque mala, quae a morbi indole sunt, & quae ab aduersa medendi methodo fieri queunt, optime diiudicauit: duplici vero hac ratione Auctor est, ut innumeri post illum homines sani saluique reddantur.

In scholis, & dum Tyrones salutarem artem addiscimus, iis rebus paulo magis adhaerescimus, quae maxime splendent, mentem suauiter fallunt, disputandi libidini potissimum fauent, atque hypothesebus ludere concedunt. Iusto quoque maiorem fidem artis nostrae praecceptoribus saepe damus; potissimum vero, si hosmet ipsos aut popularis rumor commendauit, aut horum praecepta eruditionis
fucus

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

bus, nec bene peruestigatis, aeger saepe moritur inuito atque inscio medico.

Hanc autem bene obseruandi facultatem non nisi omni industria habemus studioque in id, quod vel minimum in morbis esse potest; certumque est, ad ipsam obseruandi artem nihil plus conferre, quam ipsam obseruationum frequentiam.

Hac in re antiquissimus olim HIPPOCRATES omnes, quotquot hucusque erant, medicos longe superauit: & a superiori saeculo ad nos usque hac arte pauci ad SYDENHAMIIUM accesserunt. Atque ideo maiores aliis fuerunt medici: horumque scripta vera sunt, aeternaque erunt.

Verum si vnquam, certe tum omni opus est in obseruando industria studioque, vbi nouus morbus est. Nam cum idem veteranis exercitatisque medicis nouus plane, ignotusque est; eius certum reperiri remedium non potest, antequam huius genius, & indoles (non absque priorum aegrotantium saepe damno) nota atque perspecta sit. *Vita breuis, ars longa, tempus praeceps, experimentum periculosum, iudicium difficile sunt.**

Sunt morbi populares noui, & ignoti plane: sunt quoque populares morbi noti, qui certo anni tempore saepe esse solent: sunt denique communes, familiaresque morbi; ve-

* HIPPOCRAT. Lib. Aphor. Sect. I. A.

rum qui, communi licet larua inter se conuenire videantur, tecta tamen, atque singulari indole multum a se discrepant.

De posterioribus his ea, quae hac hyeme obseruare licuit, iam describere iuuat. Et licet hic labor, hocque opus plurimum conferre non videatur, idem tamen non inutile plane esse reor.

Qui epidemicos morbos describere aggreditur, omnes is æris tempestatumque vicissitudines notare solet. Hoc equidem ego (non infiteor) neutiquam egi: tum quia gerendarum rerum & aegrorum multitudo ita agere negarunt; tum vero praecipue, quod morbum esse epidemicum nescimus prius, quam horum plures agitandos habuerimus; interea dum & temporis, & prioris tempestatis plus transiuit. Verum tamen nec nobis tantum, sed omnibus notum est; variam fine autumni, hacque hyeme & mutatam saepe fuisse æris temperiem; post multos longosque imbres ingens fuisse frigus; paulo dein post tempestatem fuisse perhumidam; tum vero ab hac diu multumque fuisse frigoris. Erat praeterea nix plurima, summumque frigus. Paucis post haec diebus benignior aura niuem colliquefecit; subitoque summum frigus, quidquid niuis in aquam fusum fuerat; in glaciem durissimam redegit. Sic, vt multa fuerit tempestatis humidae benigniorisque & frigidae siccaeque vicissitudo.

Populâres hoc tempore morbi erant *Catarrhus*, *Arthritis vaga*, *uteri Haemorrhagia*, *Erysipelas*, *Tabes* atque *Icterus*. Hos ego, quo fuerunt, ordine proponam

CATARRHUS. Fine superioris Autumni tempestas erat humida, quam summum frigus excepit; quod tantum, quantum Anno 1740. aut Anno 1709. fuerat, esse videbatur. Breue hoc fuit frigus, 24. scilicet horarum, quod densa nebula mitius factum est. Hac tempestate, hocque anni tempore, licet multae, more solito, fuissent pleuritides, erat tamen *Catarrhus* communis omnino, perquam difficilis, & maxime longus. Quibus foris gerendarum rerum causa tussis nulli curae erat, hi 4 aut 5 mensium spatio acriter tussierunt. Qui vero domi erant, hos eadem fere tussis adficiebat. Quique pharmacis vsi sunt, his ea nulli praelidio erant. Fuerunt, qui se phthilicos ideo putarent. Neque ab his, quorum guttur oleo Amygdalarum, spermate ceti, canis axungia, pro malo & antiquo medendi modo, probe inunctum fuit, *Catarrhus* facile promoueri potuit.

Observando attigi, a vino ut ut generoso vetustoque plus tussis fuisse; hosque, quibus altior, maiorque fuit concio, acrius tussisse. Nonnullos vero e pectore multum doluisse.

Erat

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

gummi tragacanthae mucilago nec lenire potuit, nec cynoglossi pilulae sopire.

Pertinacia huius catarrhi, qua omnem usque huc medicinam vanam reddiderat, & quod ingens sputi copia nullum tamen levamen attulerat, ad credendum me adduxerunt, mucum non laryngi, pulmonive solis inhaerere, sed omni uniuersi corporis sanguinis massae inesse; eundemque inde ad pulmones circulando afferri; ibidemque separari, atque tussiendo, screandoque reddi. Perinde ac in Peripneumonia notha esse consuevit.

Quare aegrorum quibusdam venam secari iussi, istorumque sanguinem vidi foedum, glutinosum, quasi gelatina carniū esset; sic ut missus è vena eorum est, qui aut Peripneumonia notha aut Chlorosi laborant. Imo & quorum sanguis olim, dum sani erant, belle rutilus fuerat; horum is, cum catarrho laborassent, nunc ita glutinosus, decolorque erat. Praeterea obseruando attigi, dolorem, qui quorundam pectus occupabat, subito a venae sectione euanuisse; id quod etiam in me ipso expertus sum.

Cum igitur certam esse sententiam meam nouissem; iussi aegros solutas Mannae vncias tres quinto aut sexto quouis die bibere: queis nimium mucum e sanguinis massa ad intestina non deriuarem tantum, sed & eundem his ipsis quodammodo dissoluerem: notum namque est, partem catharticoꝝ in ipsa corpo-

ris

ris interiora intrare. Hanc ipsam ob causam tres tantum Mannae vncias, nec plus, propinaui; ne soluta nimium aluo omne pharmacum cito elaberetur; sed vt paulo diutius corpori inhaerens dissolueret plus, quam purgaret.

Haec medendi ratio fausta omnino fuit; namque inde sputi plus, idque maxime facile fuit. Neque timui hocce laxans in ipso fere morbi principio dare; modo a paucis iam diebus sputi quidquam redditum esset.

Atque sic longum hoc & pertinax Catharri genus facile citoque 14 intra dies medicabile fuit. Quibus autem alia Medicina fuit, hi ver tussiendo attigerunt. Erantque multi, qui tussientes aestatem expectarunt, spe, miti hoc anni tempore coeli clementiam praesidio fore, quibus nullum a medicina iuua-
men erat.

ARTHRITIS VAGA. Hoc ipso anni tempore, & quamdiu hyems erat, multi laborabant Arthritide vaga. Saepissime dolor a coxendice & crure initium duxit. Quorundam membra dolor cito pertransiuit, rediitque. Multorum vero artus idem diutius occupauit. Maxime autem diutiusque (atque hoc omnibus fere aegris commune fuit) ibi dolor saeuit, vnde ortus est. Quorundam (verum paucorum) caput dolor scandit, ibidemque maxime saeuit;
sic

sic vt aegri non longe a neruorum distentionibus abesse viderentur. Quorum vero pectus occupauit, his difficilis erat spiritus; peiusque se habuerunt, ac qui vera pleuritide laborant. Dum vero cruciatus in imum ventrem descendit, faeuus ibidem erat dolor colicus.

Fine hyemis hoc tormenti genus exultatum iuit. Nec nisi perpauci erant, qui proximo vere ita vexabantur.

Praesidio fuit decoctum lignorum largiter epotum, & comesta mane vesperique antimoni crudum puluerisati grana octo.

HAEMORRHAGIA VTERI. Initio hyemis, & posteaquam a pluuio superioris autumnii coelo tempestas perfrigida subito fuisset, crebra erat foemineo sexui vteri Haemorrhagia. Haec non iuuenas solum, quibus pro more parca fuerant catamenia, occupauit: sed & has, quae quadragesimum annum aetate superarunt, & quibus menstruus sanguis esse desiit, aut rarior fuit. Quin sexagenariae tum sanguinis tantum reddiderunt, quantum iuuenes plethoricae quot mensibus stillare consuescunt. Mulier supra septuagesimum aetatis annum debilis decubuit, eo quod eiusdem vterus sanguinis nimium effudit. Et Anus, quae octuagesimum secundum annum aetate

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

morbus iugulauit; quidquid acidum est, his leuamini fuit, non Medicinæ,

Non longe a recto aberit, qui asseuerabit, perhumida hæc autumnæ tempestate omnes vniuersi corporis fibras ita laxas redditas fuisse; vt impares inde fuerint, serum in sanguinem conuertendo, aut suam sanguini densitatem conseruando: sed mucum potius sic factum fuisse. Hunc vero ipsum mucum (cum constrictis subito frigore fibræ vasisque ad pectus ascendisset) catarrhum generasse: Tabem vero, dum idem mucus viscera occupasset: hac vero fibrarum laxitate locum nimis humoribus concessum fuisse, queis vteri quoque vasa intumere. Itaque, dum vniuersum corpus summo frigore constrictum erat, ipsa simul compressa vteri vasa liquidum abundantius plorasse.

ICTERVS. A media hyeme in ver vsque medium multi Aurigine tincti sunt. Horum plurimi quibusdam diebus frigerunt, incalueruntque, antequam flauï facti essent. Quosdam vero tum demum Icterus occupauit, dum priori morbo, febrique liberi, erecte obambulantes, saluos se existimabant.

Fuit hoc morbi genus familiare magis foeminis quam Viris.

Secundam valetudinem facile his reddidit Medicina acida, refrigerans, Nitrum, sal polychrestus, terra foliata tartari, Roob ribesiorum,

rum, acetum destillatum vini, mixta cum aqua stillatitia. Horum potui additum fuit oxymel. Diaeta erat tenuis, & alius saepe laxa purgante sale medio.

ERYSIPELAS. A medio hyemis in ver vsque frequens erat Erysipelas; quod, si suppuratum non fuit, mortem attulit.

Non erat haec inflammatio communis ordinis, sed metastasis materiae morbosae; quam qui resolvere aut retroagere studuit, aegrum iugulauit. Quin, si forte intus reuerfa sponte fuisset, omni eandem studio atque labore ad exteriora reuocare fas erat; ad saluandam aegroti vitam.

Occupauit autem haec inflammatio, labia, fauces, guttur, faciem, inguina, pedes, atque manus.

Horum aegrorum plurimis erant exanthemata ad oris labia. Multorum quoque faciem eadem occuparunt. Quibusdam vero erant ambustiones ad pedes; nec nili in vnus aegri inguen mala haec materies descendit.

Omnibus his aegris primum multumque fuit frigus, post quod magnus calor accensus est, qui biduo, triduoue magis excandescens vagis saepe horroribus interstinctus fuit. Tum rubor visus est ad labia, indeque refrigerium, atque leuamen erat. Atque prout labiorum vlcera suppurarunt, ea ratione modoque secunda rediit valetudo.

Quorundam in collo malum prima posuit fundamenta; febrimque, quae maxime exarsit, accendit. Altero vero die labia Exanthematibus floruerunt; atque angina (ut ut horribilis eadem fuerit) subito euanuit.

Haec morbi materia, nisi suppurando foras effusa, sed intus reuersa esset, aegro febrim ardentem reddidit; eundem conuulsionibus agitauit, atque praecipitauit: nisi forte (namque in hoc vnica salutis spes erat) eadem ad externas corporis partes denuo delata fuisset, ibidemque vlcerano effusa.

Vir 50 annos natus frigit, & paulo post incaluit; erat ei febris, quae magis magisque exardescens triduo eundem lectulo affixerat. Visa est 4to die in pede dextro & sinistra manu rubedo; quae indies assurgens intumuit, & qua aeger doluit: verum & nunc aeger bene habuit, e lecto surrexit, atque e foco sedit.

Huic tumori inflammato imposuit medicamenta repellentia Empirius. Euanuit itaque & rubor & tumor: aegerque aegrior factus est medendo.

Namque subito maxime intumuit, doluitque scrotum. Inde malum in imum ventrem ascendit; atque scrotum, quod iam concidit, deseruit. Dira erant aliquamdiu in abdomine tormenta. Tandem altius scandens malum pectus impetiuit; atque omnem fere spirandi facultatem praeripuit. Denique caput occupauit; idemque dextrorsum conuulsus est; illuc

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

magnitudine maioris monetae argenteae; nunc bene habuit mulier; erat ei denuo edendi desiderium, atque e lecto surrexit. Altero, post hunc, die evanuit rubor; & mulier tum aequae male se habuit, ac primo die. Demum altera vice prodiit ibidem haec macula rubra, sed paulo propius ad auriculam: atque & nunc denuo optime se habuit mulier. Medicamenta sudorem elicientia nec potuerant hanc materiam magis promouere, nec rube- dinem cuti altius firmiterque infigere. Nam- que omnis denuo evanuit rubor, & ma- ligna materia in sanguinem reuersa est; atque iterum iterumque mulier pellime aegrotavit. Tandem prodiit haec materia, atque rubedo ad nucham: atque iterum more solito bene habuit aegra. Ne vero malum diutius nos luderet, iussi subito Emplastrum vesicatorium parti inflammatae imponi; quo pus factum, quidquid mali erat, suppurando eliminatum est, & secunda rediit valetudo.

Est vbi partitis vicibus haec morbi mate- ries ad cutim defertur, ibidemque saepe sup- purando eliminatur. Atque his aegris con- tinua est febris, que noua semper deposita materia magis excandescit.

Ita puerum 16 annorum vidi, qui 14 die- rum spatio febre laborabat, quae quot diebus exacerbata fuit, deposita scilicet noua indies ad faciem materia, ibidemque toties exulcerata.

Crede-

Crederē fas est, materiam hanc esse pessimae sane indolis, & pestiferam plane; cum, ut ut exiguae molis eadem sit, malignum tamen morbum causet, mortemque minetur.

Faeminae 54 annos natae superius oris labium subito intumuit. Ita a summo frigore, in quo aliquamdiu mulier versabatur, esse putabat. Quare accensi mastichis fumo labium calefecit; quod & facile concidit. Duabus post haec diebus friguit mulier, deinde incaluit; eratque ei febris magna. Huic secta est vena; data sunt medicamenta refrigerantia; & magnum subito acreque emplastrum vesicatorium nuchae applicatum est, quo malignam materiam foras reuocare liceret.

Calor interea, reliquaque, quae circa febrim esse solent, symptomata creuerunt; eratque aegra delira. Die tandem septima idem superius labium denuo intumuit, rubuitque exanthemate, subitoque ita erat aegrae & recta mens, & corpus sanum.

Notandum autem, nec minus mirandum simul est; haec exanthemata cum maxime & floruisent; & exulcerata essent, non nisi tria lini semina magnitudine aequasse.

Haec ipsa materia, vbi suppurando foras non educitur, sed interea cuti diutius inhaerendo mitescit, dira, si aegrum non iugulat, mala tamen post se relinquit.

Mulier 50 annorum, posteaquam per quosdam dies frigisset, caluissetque, ambobus pedibus doluit, tumuitque cum rubore. Verum hic rubor nec inflammatus magis est, neque omnino in suppurationem abiit. Inter ea temporis caluit aegra, & febre laborauit.

Consului vt rubris pedis partibus imponerentur epispastica acria, largusque esset decocti lignorum potus: queis materia magis magisque ad externas partes & moueretur, & in suppurationem ageretur.

Bibit equidem aegra decoctum; non vero his, quae volui, epispasticis vsa; sed horum vice, consilio muliercularum obtemperans, cassidum siccumque muscum pedibus imposuit. Euauit equidem non ita pridem rubor: verum aegra pedum impotens sextam ante hebdomadem è lecto surgere non potuit. Postea vero baculis suffulta talis male firma inhaesit; pedibusque multum tumida, quibus aqua erat intercus. Concidit tandem, queis nescio pharmacis iussus, pedum tumor: Verum hoc ipso tempore aegrae pectus asthma corripuit, quod saepe trium quatuorue horarum spatio id occupauit, aegramque misere anhelam reddidit.

Crederet licet, hancce morbi materiem epoto diutius lignorum decocto attenuatam fuisse, eandemque excitato inde sudore aliquantum è corpore effusam fuisse: vtroque vero modo & copia & acore multum perdidisse.

Hoc

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

potest tamen febrim reddere malignam, diurnamque. Huius generis non paucas hac ipsa hyeme agitavi 20 dies excedentes, nec manifesta crisi solutas. Erant his aegris Aphthae tussis quidquam, sputum quandoque tenax: nec vlli erat respiratio aut densa, aut difficilis. Horum plurimi 14 aut 18 dierum tempore a recta ratione aberant: nec nisi post 21mum morbi diem in vado erant.

Est haec exanthematum species vera crisis nulla tenus perturbanda. Quia ea medendi ratio, quae communi inflammationi competit, hic aduersa est. Hanc salutari naturae conamini relinquere fas est; vt, quam bene coepit, eandem optime perficere possit. Praestatque nihil moliri priusquam malum omne foras prolatum sit, nec de eo quidquam de nouo intus reuerti possit.

Ita monialem virginem annos forte 40 natam curavi: cui, posteaquam triduo & friguisset & incaluisset, ingens in sinistro pede fuit ambustio. Omne ego molimen Naturae perficiendum reliqui: & licet pes ad genu vsque maxime intumisset, ruberrimus & ardens fuisset, rubraque zona pedem ad inguina vsque emensa fuisset; nihil tamen medendo egi prius, quam ampullae Ichore plenae omnem pedem occupassent; queis didici, malam omnem materiem ita foras prolatam fuisse, vt nihil ad interiora reuerti posset. Quemadmodum praceptum HIPPOCRATIS est: *quae iudicantur & quae*

*quae perfecte iudicata sunt, neque mouere, neque innouare oportet, nec medicamentis, neque aliis irritamentis, sed sinere. **

Verum si forte maligna haec materies cuti inhaereat tantum, nec foras magis progrediat, hanc omni studio, atque arte, acribus potissimum applicatis euocare salus aegri postulat; quemadmodum supra proposui: eo quod, vbi intus reuertitur, haec aegrum iugulat.

Iuuat vnam adhuc addere morbi historiam; quae, si quis hanc eiusdem non esse generis putabit, digna tamen est, quae describatur, nec ab his multum distare videtur.

Iuuenis 28 annos natus sub finem mensis Martii laborabat quartana, cuius paroxisimi mitis erant, nec nisi sex horarum spatium implebant, & frigus & calor leuia ita erant, vt aeger in sedili sedere facile potuerit; nec decubuerit. Erat praeterea illi appetitus ciborum integer; nec ita male habere videbatur; sed consueta peragebat munia.

Febrim hanc, quod leuis & praeterea vernalis esset, sponte abituram spes erat; atque hac ipsa sanguinem (quem mucosum valde esse priore labe & iam olim nouimus) februari atque purificari plane putabamus: itaque febrim ipsam praesidio fore; vti HIPPOCRA-

X 5

TES

* Lib. spher. Sect. L. sph. 20.

RES * promittit, & CELSUS ** quare & haec nullis pharmacis agitata fuit.

Quatuor erant aegro febris paroxysmi. Altero post quartum paroxysmum die, ingrebat dolor in dextro inguine, ibidemque tertio die erat & doloris incrementum, & cuiusdam inguinalis glandulae tumor.

Erat hic tumor BUBO (non venericus, certus loquor) a materia febrili hic deponenda. Hanc suppurantis cataplasmatibus ope huc magis magisque deriuare, eandem colligere ibidem, atque omnem suppurando inde effundere allaboravi; quod rectae medendi rationi maxime consentaneum atque perquam salutare esse putavi.

Verum noctu evanuit tumor; & omnia fere uniuersi corporis membra conuulsionibus tentabantur. Neque potuit mala materia fomentis aeribus ad locum priorem reuocari, nec vesicantibus ad corporis superficiem educi, neque etiam forti enematum stimulo a capite auerti; nec epotis aromaticis decoctis calidis foras agi. Erat namque idem semper conuulsionum modus. Neque verum erat, quod

* De morb. popul. Lib. I. Sect. III. Lib. VI. Sect. VI. de morb. Lib. I. cap. 4. Coac. Praenot. Lib. de iudicat. Lib. aphor. Sect. IV. aph. 57. Sect. V. aph. 5. & 70. Sect. VI. aph. 40. 44. & 51. Sect. VII. aph. 52.

** Lib. II. cap. 8. Lib. III. cap. 9.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

HIPPOCRATES * hosque non leui cura studioque profecutus sum. Putoque operam meam, licet maximi non sit momenti, non tamen esse minimi.

SCHOLIUM.

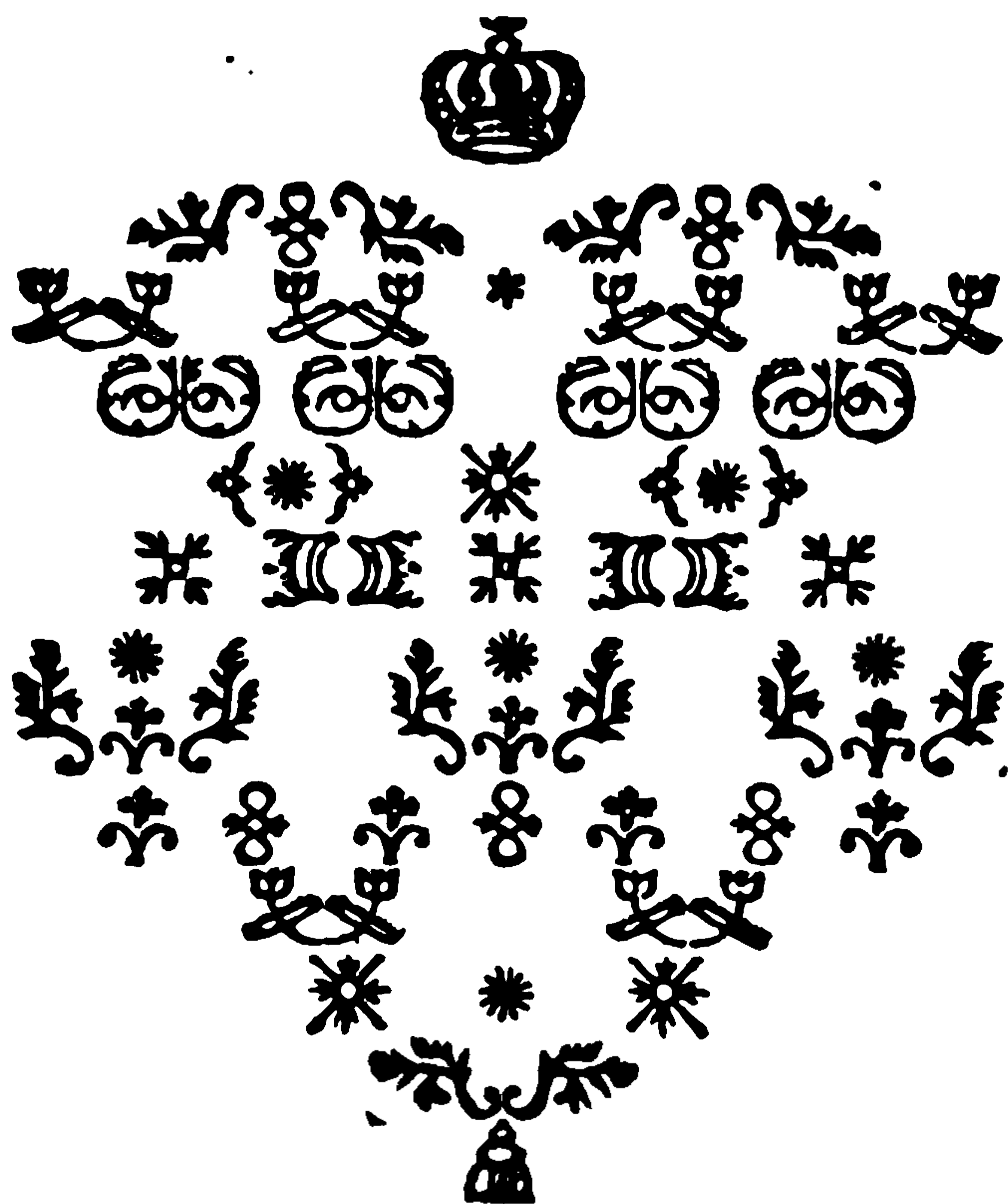
Experientiae fide adseuerare possum, me in constitutionibus quibusdam epidemicis Methodum ab Ill. STRACKIO, morbis ab illo descriptis medendi, adhibitam, exceptis iis casibus, quorum occasio mihi non fuit oblata, veram deprehendisse, licet, cum in Medicina, nisi spectes genera & species, sed indiuidua saltem, nil sit perpetuum, nec Ill. STRACKIUS, nec ego in vniuersum ea sic se habere credamus. Praesertim vero in catarrho, etiam cum febre iuncto, praeter lenia laxantia, & maxime mannam, profuit sal volatile ex tempore paratum Perill. GORTERI, quod in Descriptione & Curatione morbi epidemici per diaphoresin (HARDEROVICI 1733.) cum orbe medico communicauit, quodque pro re nata cum aliis medicinis, acidis nempe, diaphoreticis, laxantibus dulcibusque, quorum tamen vsus nimius, fluxiones, quin tandem ichorem producendo nocet, cum parcus liquefaciendo prolit, nubi potest. Magnopere vero fallitur is, qui eadem Methodo, & medicina, eosdem fere, quoad quae-

* de morb. popul. Lib. III. Sect. III. constit. temporis pestil.

quædam symptomata, morbos curare aggreditur; isque demum recte curaturus est, mone[n]te CELSO, quem prima origo causæ, addo: præsertim proximæ, non fefellerit; quod vero magnam sagacitatem, scientiam & attentionem requirit. Confirmant hæc vberius Ill. STRACKII de erysipelate obseruationes, & vero videtur simile, quandoque in erysipelatis quibusdam speciebus nil externi moliri debere Medicum; quandoque vero, si morbi epidemici ingenium id ita postulauerit, plane suppurationem esse optandam, vel saltem non inhibendam. Consentientem in priori re habet STRACKIUS Cl. Ruellanum, & Mauroy, Medicos Parisinos, qui in Diff. An Erysipelati topica? vltro citroque agitatis omnibus, concludunt, topica plus damni inferre, quam emolumentum. In posteriori vero re, propter ea in obseruatoris nostri sententiam lubens eo, quod plures homines, erysipelate pedum subinde adfectos, pingui carne, quin ipso lardo recenti tenuiter scisso, & foliis nucis impositis, a Gallico quodam præsidario Medico, aliisque, qui hunc imitati erant, curatos sciam; licet ipse huius remedi generis, paradoxo sane, periculum facere, nondum voluerim, cum aliis & internis præsertim, medicinis feliciter hoc malum debellauerim, & exulceratio nunquam sit præferenda curationi securiori. Notandum tamen, post vsum huius remedii, quod post aliquot dies multum ichoris

ichoris flavi, quem graphice descripsit STRACIUS, e partibus, quibus adhibitum fuerat, eduxit, aliquot hebdomadam, quandoque etiam quaternarum, spatio, exulcerationem, absque recidiva, finitam fuisse. Quos vero sic curatos vidi, hi quidem succi & pinguedinis erant pleni; inque his, vt autumo, materies erysipelatis perspirare non rite poterat; qua re sine dubio recidivae plures productae fuerant. In aliis, qui erysipelate faciei saepe tentabantur, quandoque scarificationem cervicis, singulis binis hebdomadibus, repetitam, impositis simul faciei sacculis paregoricis, profuisse novi. Hi vero sanguinis magis abundantia laborabant.

C. A. M.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

rarius agrotum adspiciens, inueni maculas,
 praecipue nates, lumbos & dorsum oecu-
 pantes, quarum nonnullae ad pulicum stig-
 mata accedebant; pleraeque autem neuti-
 quam regularis figurae & maioris ambitus
 erant & sanguinem sub cute extra vasa hae-
 rentem exhibebant, ac si quis virgulis ve-
 hementer castigatus fuisset: nec interiores
 oris partes, vt gingiuas, linguam atque fau-
 ces, hae maculae non obsidebant. In sinistra
 & interiori genarum parte conspiciebatur ve-
 sicula sanguine, extra vasa posita, turgens,
 caerulea, ad duorum pilorum magnitudinem
 accedens, quae digito tacta sanguinem dimit-
 tebat, ex qua sine dubio sanguinis profluuium
 praecipue deriuandum est. Gingivae forte
 simul riuulos suppeditaverunt, quippe quae
 digitis admotis etiam sanguinem stillabant.
 Cum aeger maculas quasdam latiores in pe-
 dibus scalperet, & ex his quaedam sanguinis
 guttulae promanabant. Pulsus inueni pau-
 lulum celeriore. Aluus erat aperta. Neque
 parentes neque ipse puerulus aliam singularis
 huius phaenomeni causam indicare poterant,
 quam quod aegro fuerit moris, post vehe-
 mentes corporis exercitationes vestimenta
 exuere, immo frigida potulenta auide ingur-
 gitare, quod & nunc factum fuisse, affirma-
 bant. Remedia, quae ordinaui, ex absor-
 bentium antimoniatorum fixorum, nitroso-
 rum & acidorum numero erant, cum regi-
 mine

mine exacte observando. Cum altero mane aegrotum vitium iuilem, audiui, noctem tranquillam fuisse cum aucta transpiratione absque sanguinis effluvio. Maculae vero rubicundae, caeruleum colorem induerant. Quarta luce, a morboſa afflictione, sanguinem iterum aeger exspuerat, nouaeque conspicuae erant macula, ab iis, quae iam ante aliquot dies prodierant, in eo differentes, quod illae rubicundi, haec vero caerulei, viridis ac lividi coloris essent, quas non accuratius depingere valeo, ac si post factam quandam contusionem cutis varios imitatur colores. Aeger interdiu obambulabat. Diebus aliquot praeterlapsis omnes maculae evanuerant, exsiccauerant quaedam.

Expositus casus inter rariores referendus mihi visus fuit. Evolui varios auctores practicos, sed perfecte similem iis non occurrise, ex silentio eorum colligo. Quaeritur vero, quo nomine ille designandus & quae causa eiusdem fuerit? Quamvis vel ecchymoses vel sugillationes plerumque externae cuidam vi, vel ab instrumento obtuso vel a casu illatae, ortum suum debeant, non possum tamen non, quin descriptum morbum ad has referam. Observabantur enim non tantum rubrae quaedam maculae, quae sine dubio inde evenerunt, dum sanguis per laterales quosdam canales, alii fluido transuehendo destinatos, transitum quaesivit; sed & inveniatur san-

Y

guis

guis extra vasa sub cute constitutus. Prior mutatio sugillatio, haec autem ecchymosis vocatur. Hos utrosque affectus a repentina corporis exaestuantis refrigeratione vel ab aëris liberioris ac frigidi accessu, vel a potu frigido productos esse, omnino affirmare licet. Constat enim, frigus cutim constringere, & hanc constrictionem eo magis fonticam ac periculosam esse, quo maior fuerit cutis sensibilitas. Nunc concipiamus nobis filiolum ob vehemens corporis exercitium quasi ardentem, & sanguinem ad cutem fortissime adpulsum. Nonne inde fieri potuit, ut vestibus exutis, aëreque frigidori admissio, vasa minima sanguinem ferentia peripherica contracta sint? Hic, vasis contractis & praesente adhuc directione humorum ad peripheriam, sanguis laterales quosdam canales dilatauit ac introiit; qui cum tenerioris texturae sint, nonnullorum horum vasculorum disruptio facile potuit euenire. Et mirum sane est, quod nec internorum viscerum labem expertus sit puerulus, praecipue si frigidum potum simul assumerit. Vnum adhuc memorabile mihi videtur, quod nempe nonnullae maculae, quarto die demum, in conspectum prodierint, reliquis iam longe aliam faciem induentibus. Verum & his posteris eundem natalem uti prioribus adscribo. Quod vero non simul cum reliquis ad summam cutim peruenerint, vel vasorum teneritati, fluido vero multo grauiori, vel situi vasorum & longiori

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

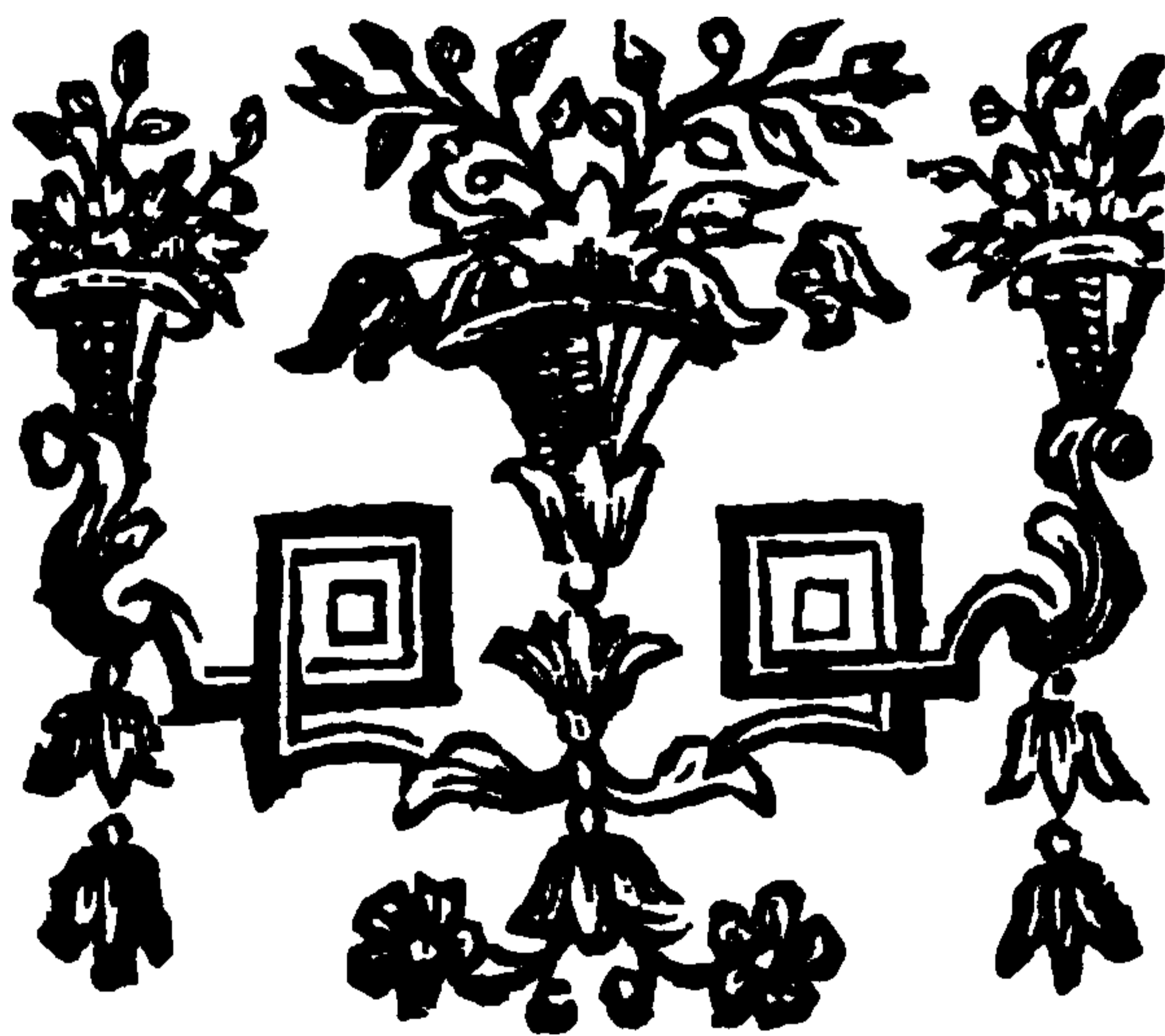
Continue

*Fair usage policy applies

petentem, caeterum vero cibos vel optimos, & cupedias nauseantem, vino largius impleuisse; atque se, hoc facto, lectum petentem innumeras per totum corpus bullas sanguineas, ciceris magnitudinem exaequantem, & parum a se inuicem distantes, observasse. Abierunt eae pedetentim, sola perspiratione, tecto praesertim noctu corpore, probe elicita; adpetitum ciborum inde restituto, & viribus plane geminatis, sic, ut melius nunc valeat illis, ac antea. Videntur haec bullae quaedam quodam modo fuisse crisis, & hanc crisis speciem esse rariorem.

C.A.M.

**PHÆNOMENA
NON NULLA PECULIARIA,
IN HYDROPHOBO QUODAM,
ET EIUS DISSECTIONE,
OBSERVATA**

A

**IOANNE CHRISTOPHORO RIEDELIO,
EMIN. ELECT. MOGUNT. A CONSILIIS, ANATO-
MES, CHIRURGIÆ ET BOTANICES PROF. PUBL.
ORDIN. ORDINIS MED. ET ACAD. ELECT. SCIENT.
UTIL. ADSESS. ORDIN. ET ACAD. IMP. DICTÆ
NATUR. CUR. SODALI.**

§. 1.

Vir quidam, annos 45. natus, perfecte prius sanus, a rabido cane mordebatur in vola manus dextrae, eo loco, quo venter muscoli abducentis minimi digiti est. Vulnus calido vino, vinique Spiritu eluebatur, variis simul, quae ad inflammationes, & ab inflammatione febres, valent, remediis in usum ductis. Irrepebat, his non obstantibus, pedetentim aquae & fluidorum omnium, quin tandem ciborum, auersatio, quae quidem primitus ore tenere, deglutire vero minime poterat. Vesperam versus febricula, cum paucis horrore, capitis dolore, & leui delirio, aderat. Notabile vero est, eum ne aëris quidem adflatum, si vel pallio, vel toga aut cycladibus is commoueretur paulo vehementius, versus extrema praesertim, ferre potuisse; inde enim dolor cum suffocationis periculo. Quadragesimo denique a morfu die, absque acerbis nimium conuulsionibus, secuta mors.

§. 2.

In dissectione, secundo post mortem die facta, vulnus fere adhuc recens, nondum sanatum, & ne per adiposam quidem membranam perfecte penetrans deprehensum; circa illud vero obscurus rubor, & liuentes quaedam maculae, magnitudinis respectu canis dentibus proportionem respondentes, quales etiam in ventre abducentis minimi digiti muscoli inque dorso manus conspiciendae erant,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

magis, quam arytaenoidei & aryarytaenoidei, valde crant inflammati.

§. 7.

Arytaenoideae cartilaginee, quae fere gutturnii speciem praebent, atque oesophagum versus diriguntur, pollicis crassitudine intumuerant, & ad perpendiculum in sublime lata, glottidem fere totam claudebant; praeter ea plumbeo pallido colore erant praeditae, & quasi liquor quidam iniectus esset, granis & punctis nigris talibusque vasis, rubris tamen etiam quibusdam, oblitae. Ab hisce cartilaginibus adeo comprimebatur oesophagus, ut totus clauderetur, & cartilaginee integrum eius spatium replerent, in ipso plane haerentes, & tam quoad crassitudinem, quam quoad longitudinem magnitudine insigniter auctae; quo fiebat, ut & rima ligamentorum istorum duorum, quae veram constituunt glottidem, tota clauderetur. Ex ipso larynge ichor effluebat detestabilis odoris, qualis initio statim disseccationis nares feriebat. (§. 4.) In aspera arteria idem ichor, multa cum saliva deprehensus.

§. 8.

Quoad larynx contegit oesophagum, etiam hic valde erat inflammatus; paulo magis vero deorsum, minus. In toto pharynge atque in faucibus multa nigra & plumbei coloris granula visa sunt, omnesque, modo dictae, partes obscuro rubro & fusco colore erant praeditae;

ditae ; cephalopharyngaeus vero musculus totus adparebat niger & sphacelo corruptus. In fornice pharyngis aderat maxima vis ductuum & ingentium sinuum, alias plane ignotorum, qui foetidum ichorem plorabant. Ductus mucosus in fornice pharyngis, a Celeb. HEISTERO in Compend. Anatom. p. 110, not. 58, descriptus, sextuplo maior erat, quam ibi indicatur; aderantque simul ibidem 10 vel 12 alii ductus in fornice, inque lateribus pharyngis, qui valde profunde, & partim versus sinum sphaenoidalem manifesto penetrabant. In quosdam ex his, absque vi adhibita, 1 - 2 crassa tritici grana intrudi poterant, & adspectu sentiebatur, eos non esse ulcera, sed naturales, dilatatos tamen, sinus, perfecte ut in tonsillis.

§. 9.

Palatum, velum palati, thyreoidea glandula, epiglottis, glottis vera, maxillares glandulae, & parotides grauitur erant inflammatae, tumidae, vasis adeo refertae, ut viderentur esse iniectae, fuscae & obscure rubrae; omnes tamen hae partes, perinde ut supra (§. 5.) dictae, in dextro latere magis, quam in sinistro ita erant affectae. Nec linguae musculis sua deerat inflammatio, minor licet, ac in reliquis partibus.

§. 10.

COROLLARIUM.

Igitur potissima & maxima inflammatio existebat in partibus. praecipue membranaceis.

ceis, arytaenoideas cartilagine succingen-
tibus.

SCHOLIUM.

- 1) Cum alii homines, quos idem momorde-
rat canis, referente itidem Ill. RIEDELIO,
ad sine necessitudine & benevolentia mihi
coniunctissimo, hoc malo non adfecti fue-
rint, forte, quod omnem, ut perhibebant,
exstillare e vulnere sanguinem curauis-
sent; cumque hydrophobus noster liqui-
da & cibos quidem ore tenere, deglutire
vero minime potuerit, & ab ipso aëris mo-
tu laesus fuerit, (§. 1.); vero fit simile,
volatile rabidi canis venenum e sanguine
aliisque in vulnere contentis, succis, (§. 2.)
magna satis celeritate penetrasse in partes
etiam remotas, salivam, vel & mucum se-
cernentes; ibique maximam produxisse
sensibilitatem & irritabilitatem; atque ex his
omnia explicari posse mali phaenomena.
- 2) Namque praecipue inflammatae, tumidae
& corruptae fuerunt partes, quae facil-
lime acrimoniam similem illi, quae in rabi-
dis canibus saevit, quaeque putrescentis &
viscidae indolis est, teste odore (§. 4. & 7.)
& visu, quo canum talium lingua licca, &
exerta est, oculi vero squalore obselli
sunt, adquirunt; id enim patet conferen-
ti sum 7, 8, & 9; cum ex iis adpareat, eas
praecipue partes, quae tales humores ob-
fabricam suam secernunt, qui cum saliva
& mu-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

litatem progignat, adeoque spasmos, inflammationem demum, cum vasa constringantur, febrem, deliria, doloresque varios producentes, (§. 1.) procreet; hocque, per dicta, praecipue fiat in partibus, salivam secernentibus & mucum, facile patet, cur aegri quandoque nec ipsum aëris adflatum (§. 1.) nec Mercurium, nec potum, ori, insciis ipsis, admotum (ut Cl. observavit RATHLAVIUS) nec ipsa denique in fine solida ferre possint, cum statim omnes partes, praesertim vero dictae, in summum tremorem, oscillationem, & ipsas demum conuulsiones abripiantur. (ibid.)

4) Laryngis & cartilaginum in primis arytaenoidearum, situs mutatus (§. 3. & 7.) spasmos; & odor cadaueris, atque laryngis praesertim detestabilis, acrimoniam in putredinem procliuem, extra omnem dubitationis aleam ponunt.

5) Cum igitur in partibus membranaceis, & glandulosis, (testibus periculosis ibi saepe orientibus inflammationibus, & exulcerationibus, quin gangraena,) humor, qui salivae quodam modo similis est, & mucosus, ad acrimoniam istam concipiendam maxime sit aptus, & quo magis subtilia sunt vasa, illarum humores secernentia, á rubrorum ordine remota, adque nerueorum vasorum subtilitatem adcedentia, eo magis illa spasms & inflammationi, pateant; atque

que cum cartilagine arytaenoideae, alias laryngem motu suo mutant, arytaenoideique recti, & aryarytaenoidei siue decussantes se muscoli, glottidem in statu sano constringentes, plus, quam omnes aliae partes fuerint inflammatae, tumidi, & mutati; (§. 6. & 7.) duo illa ligamenta, veram glottidem constituentia, itidem summe inflammata (§. 7.) oesophagus vero à cartilaginibus arytaenoideis & à propriorum muscutorum & aliarum partium tumore (§. 8. & 9.) clausus; patet, cur deglutitio summe fuerit impedita, atque cur suffocatio ab ipso aëris adflatu ingruere visa sit.

- 6) Quod vero à dextro praesertim latere omnes fere partes magis fuerint inflammatae, & tumidae; id quidem vicinitati veneni in dextra manu demorsa, tribuendum.
- 7) Quod si vera sunt, quae passim circumferuntur hydrophiae absque morfu rabidi canis exempla; ea non alia ratione evenire posse censendum est, quam quod itidem acrimonia quaedam & irritabilitas sensilitasue, à Perill. HALLERO in larga luce posita, in hisce partibus (n. r.) genitae fuerint, ex qua phaenomena explicari queant. Sic e. g. perhibetur, eos, qui saltem halitum animantis rabidi admiserint, vel instrumenta, quibus cum confossus fuit, vel alio modo necatus, canis rabidus, ori applicaverint, hydrophobia tactos fuisse; quin extat

tat in Ephem. N. C. exemplum hominis, qui á pastillis farinaceis nimis calidis, & quasi feruentibus, superbibita aqua glaciale, comestis, in horrendum hoc malum incidit, quique ne lucis quidem & linteaminum alborum conspectum ferre potuit, & ubi in dissectione corporis muscoli tum externi, tum interni pharyngis & laryngis, vna cum glandulis, inflammati deprehensi sunt, in tertio vero cerebri ventriculo circa pinealem glandulam materia quaedam compacta, solida ac duriuscula; & alia, vbi melancholica adfuerunt deliria, respirandiue difficultas, & anxietates; vel cholera cum siti intolerabili quae vix copiosissimis antea potulentis extingui potuit; atque vbi á vermibus, & ab herniotomia adcessit hydrophobia. Cum enim ex omnibus hisce causis perinde nausea ideae molesta oriri possit, ac neruorum partibus hisce (n. 1.) aequae in cerebro respondentium, quam praecipue recurrentium, quaedam mutatio; mirum non est, si aegri, sic adfecti, quandoque ne aquae quidem, vel corporum lucidorum aut alborum, vel aëris adflatum ferre possint.

- 8) Maxime quoque notabile est, Medicum quendam Italum, Scaramuccium, in foemina quadam hydrophoba, obseruasse lingul^otum, & alios rabidi veneni effectus, á radio quodam quasi, cum inflammationis sensu
per

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ad aëris quoque vel leuem motum trementem, cum tendinum continuis subsultantibus agitationibus, & ad vomendum conatibus, sistit. Urina in hoc fuit lixiua & pauca, id quod acrimoniam supra (n. 8.) traditam, quoque confirmat; & illam alcalicam esse, probabile reddit. In hujus dissectione praeter circulos asperae arteriae cartilagineas, & humerum scapulasque lateris commorssi, & dorsum, sphacelo adfecta, pulmo praecipue sanguine extra vasa in cellulis posito veliculisque, suffarcinatus fuit deprehensus. Itaque peripneumonico modo plerique hydrophoborum perire videntur. Diaphragmatis etiam sphacelus incipiens hoc in corpore visus, ad quaedam phaenomena singultumque (n. 8.) in primis, explicanda valet.

- 10) Cum Ill. RIEDELIUS, qui demorsum dissectuit, morbi historiam (§. 1.) é relatione solum imperfecta uxoris defuncti, quam dein, alio morbo adfectam, curavit, sciat, placet ex aliorum adhuc de eodem morbo historiis, quaedam, quae ad explicationem phaenomenorum faciunt, adducere. Cl. Nungent, qui omnium optime de eo scripsit, vt tamen quaedam ob dissectionis defectum, & alias ob causas, aliter, ac nos, explicaret, (*Essay on the hydrophobia, to which is prefixed the case of a person*

son who was bit by a mad dog) observavit in demorsa quadam femina: nausea eam tantam fuisse, id, quod probat, hoc symptoma saepe in partes venire causarum metus aquæ; cum, licet summa quandoque adsit sitis, aqua tamen ob illud aequè, ac alias ob causas, sumi nequeat; notum vero est, putridum vel alcalicum quid adpetitum valde imminuere, & nauseam procreare; quale adesse, licet specie ab aliis valde diversum, é n. 2. & 9. probabile fit: eam insomniis de conflictu cum canibus, atque de profundis aquis territam fuisse, maximeque metuisset canum conspectum latratumque; vnde per nervos brachiales ad prouincias quasdam cerebri, hisce perceptionibus respondentes, effectum veneni propagatum fuisse, concludo: pustulas rubras cum albis apicibus in loco morfu tacto, adparuisse, fere, vt Celeb. BOERHAAVIUS de signis acrimoniae alcalicae tradidit (Instit. Med. §. 917.); pulsum quidem fuisse naturalem & fortem, sed tamen celeriore (p. 18.): id, quod arteriarum etiam irritationem, vt in nostro casu (§. 1.) febris, arguit. Caetera symptomata, vt animi inquietas, & modo morositas, modo nimia alacritas, stupor atque dolor humeri & brachii,

chii, lateris demorſi, conuulſiui motus, & acerrimus dolor per totum hoc brachium ad fauces vsque adſcendens, haſque partes, cultri vel ſagittae ad inſtar, quaſi tranſfigens, faucesque conſtringens, atque loquela abolita, confirmant ea, quae dixi de irritabilitate & ſenſilitate ſumme auctis, vt tamen viſciditas veneni (n. 2.) in partes veniat cauſarum ſtuporis. Notandum vero, feminam iſtam ſenſum cuiuſdam quaſi boli in faucibus haerentis, & deglutitionem impediētis, quin ſuffocationem minitantis, indicauiffe; quod quidem Cl. NUNGENTIUS, vt alia omnia ſymptomata, ſpaſmis quaſi hystericis tribuit; ſed quod, ſi noſtra & aliorum conferantur diſſectiones, magis haerentibus hic mucosis & ſaliuae naturam habentibus humoribus ſanguinique, videtur tribuendum, licet ſpaſmus, pro ſua parte, humorum hanc collectionem adiuuare potuerit. Quod denique neque febris, neque ſitis, neque alia inflammationis ſigna in illa adfuerint; id quidem leuitati vulnuſculorum videtur eſſe adſcribendum; cum aliquot tantum ſanguinis ſtillae ex vno profluxerint; ex altero vero plane nullae; cumque cutis in hoc tantum vexata fuerit; quin, ipſam temperiem demorſi hominis,

& mor-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

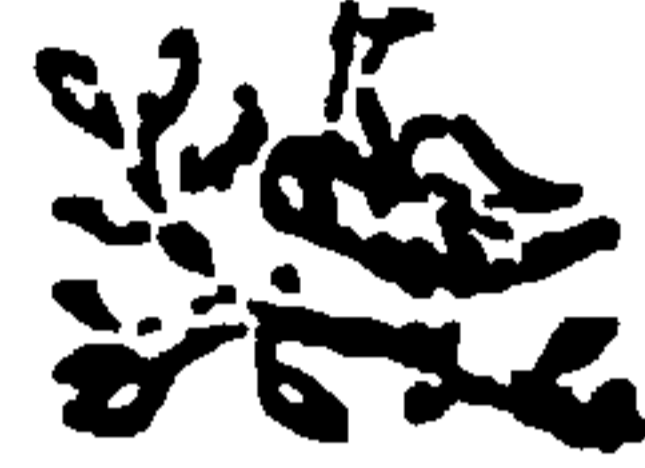
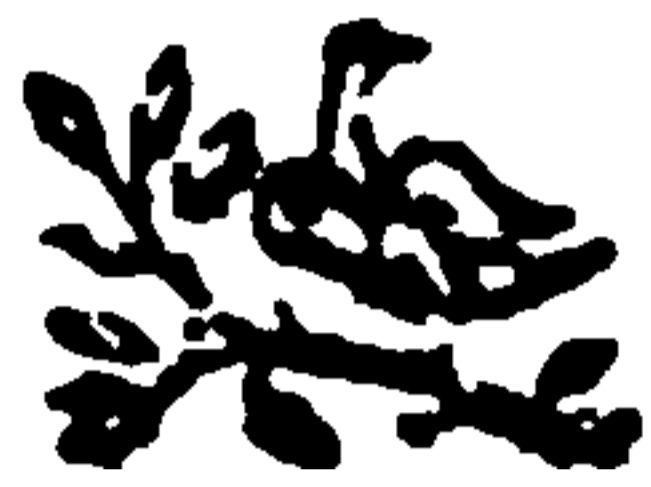
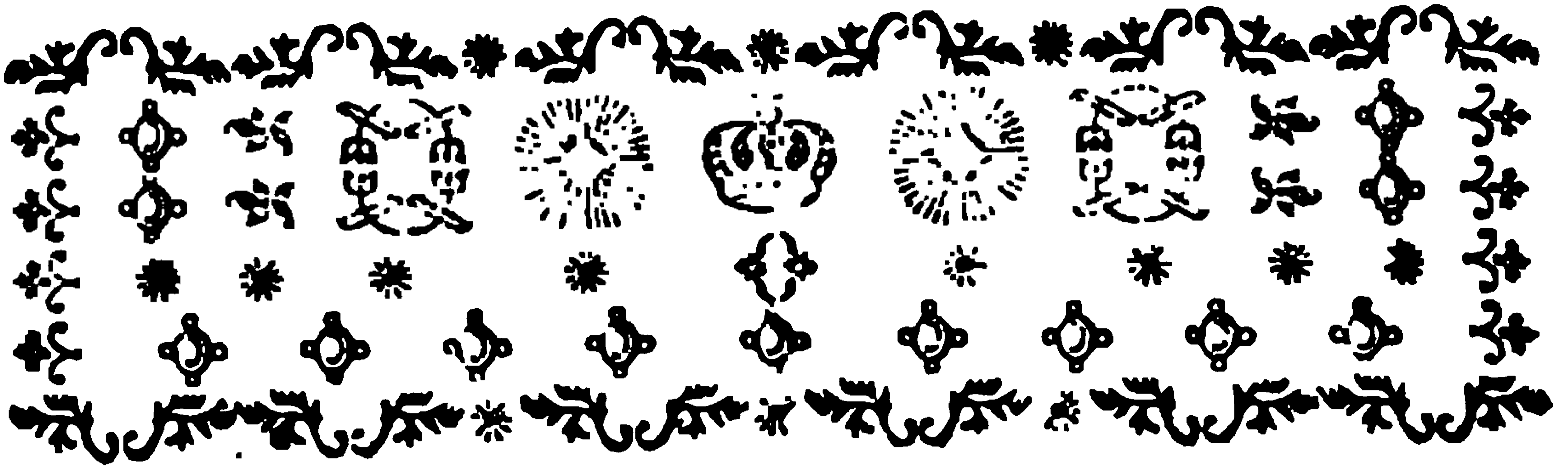
*Fair usage policy applies

symptomatum est, adscribi debere. Omnibus hisce fauet quoque Cl. THOMAE WILBRAHAMI Observatio: de hydrophobo quodam, in quo praeter vomitum, pulsum celerrimum, neutiquam tamen debilem, fauciumque, viunte eo adhuc, inflammationem, deliria perpetua, & spumofam ex ore profluentem salivam, post mortem sanguis in utroque cordis ventriculo fluidus, ut é vena missus in NUNGENTII observazione naturalis, fuit deprehensus; quod illi, qui effectum alcalicorum salium in corpus nostrum, probe callet, non erit mirum; atque in quo, ut in ZWINGERI observazione (n. 8.) pulmones sanguine fuerunt pleni, asperaque arteria spumoso humore, salivae simili, & ventriculus liquore adfluens fuit repertus. (Philosophical Transactions, Vol. XLVII. 1751. and 1752. Art. 68. p. 412. & sequ.) Quin, bilem etiam putridam, & nigram, & abundantem esse, & acrimoniam dictam augere posse, Cl. Morandi suadet Observatio (della cura preservatiua della rabbia canina. In Ancona, 1755.); qua etiam intercostales, subclavium, dentatum superiorem dorsi, superiorem & anteriorem eiusdem nominis, & nonnullos sternocostales musculos, ventriculum,

culum, intestina, vesicam & cauernosa penis corpora inflammata fuisse constat. Caeterum ex omnibus hisce, atque é NUNGEN-TII Observationibus, simul adparet: hydrophobiae primum gradum antiphlogistica & antispasmodica Methodo profligari posse, cum experientia hoc docuerit, ea quae temperant & inuoluunt acrimoniam hanc peculiarem, quaeque irritabilitatem sensitatemque nimiam tollunt, hic profuisse; quod ultimum ea re adhuc confirmatur, quod laudatus WILBRAHAMUS, quindecim opii grana sumsisse aegrum, neque tamen stuporem inde fuisse inductum obseruauit. Notum vero nouissimis Experimentis Gottingensibus est, quantum tollat opium hasce proprietates. C. A. M.

AD

NARRATIONEM TACITI

DE

EXPEDITIONIBUS GERMANICI
CAESARIS TRANSRHENANIS

ANIMADVERSIONES,

FERD. GUIL. BEER.

§. 1.

Vt ea quae Tacitus de Germanici bello in populos transrhenanos sumto, memoriae prodidit, lucem aliquam accipiant, duae potissimum res curae nobis erunt. Nam & nomina populorum fluminumque quantum per ingenii mediocritatem licet, explicare & quibus locis Germanorum populi a Caesare bello

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

meatus, sociorumque auxilia facile reciperet, tum in omnes partes expeditionem facere, ipsumque oceanum classibus petere permetteret, motus ea re TIBERIUS, Vetera bello quasi sedem delegit, ac limite aggeribusque, quam potuit firmissime muniuit.

§. 4.

Ex his veteribus, Caesar Germanicus, postquam Rhenum ponte iunxisset, legiones in hostem duxit, "qui tunc, ut Tacitus refert,* *haud procul*, & ob noctem epulis ludicram, laetus agebat. Castra eo die in ipso limite posita; proxima vero nocte, ventum ad vicus Marsorum; iuuitque ipsa sideribus inlustris. Circumdatae igitur stationes: stratis etiam tum per cubilia hostibus &c."

§. 5.

Caesar cum eodem die & copias ponte traiecerit, & castra in ipso limite posuerit, limitem hunc modico sane spatio a veteribus remotum fuisse, intelligitur. Quod autem ad *Marsos* attinet, eadem est nominis huius ratio, quae plerorumque quibus germanorum populi a Romanis censentur. Nam quod loca fertilia atque pascuis maxime laeta significat, de regione explicandum est, de gente aliqua minime. Hinc fit, ut aliis atque aliis in locis Marsos inuenia-

* C. Annal. i. cap. 50. l.

ueniamus. Simile quid *Sicambri* accidit. His enim traductis ab AUGUSTO in Gallias, pristinum nomen *Sigae* accolae significans, periit, & ad illos qui in locum illorum successerant, transiit. Hanc ob rem PTOLEMAEO Sicambri ad laeuam Rheni ripam nulli memorantur, sed ad dextram, *Buactoris* paruis, proximi.

§. 6.

Pergit TACITUS: "Germanicus 50. millium
"spatium ferro flammisque peruastat. - - pro-
"fana simul & sacra, & celeberrimum illis gen-
"tibus templum; quod *Tanfanae* vocabant,
"solo aequantur. Exciuit ea caedes *Brueteros*,
"Tubantes, *Vsipetes* &c.

§. 7.

De *Tanfana* sententiam olim diximus. Summa eo redit: antiquissimam vocem *Tan*, siue *Dan*, pluribus & Scytharum & Celtarum populis olim communem, nunc a nonnullis eorum adhiberi; significare vero, *terram* aut *regionem*; *Daniam* proinde, regionem aut patriam esse, *Iutorum* puta, aut *Iotarnorum*, *Danemarcam* vero, fines limitesue regionis illius. His, similibusque olim prolatis, nunc addere placet antiqui cuiusdam scriptoris verba, ab OLAVO in Lex. Run. p. 64. ex *Knitlingu Sogu* recitata, *Vier* inquit ille: IOTARNER *hofum leingi haft valld, til at kiösa Kong yfer Dana Velle.* "Nobis Iotarnis ab antiquis inde tem-

”poribus potestas est, eligendi regem, qui patriis oris quantum illae patent, imperet.” Diversum esse populi nomen a regionis appellatione, & Daniam a Jotarnis habitari, nemo non intelligit. Quare, cum *Fan* imperium siue potestatem significet, facile apparet, quae Tacito gentibus illis celeberrimum Tanfanae templum dicuntur, aedes conuentibus publicis sacras, pluribusque gentibus communes fuisse. Iisdem vero communes fuisse intelligimus, quas caedes illa exciuit, Marsis, Tubantibus, Bructeris & Usipetibus.

§. 8.

Ex his Marfi, Tubantes ac Bructeri, societatem inter se primi coluisse, deinde vero, in eandem & *Usipetes* recepisse videntur. Quod enim ex historiis colligere nobis licet, grauissimae semper similtates Sueuorum inter gentes atque Cattorum intercessere. Et has quidem, grauissimo bello a Romanis petitas, nullo illarum auxilio vsas legimus. Abscedentibus deinde Romanis, Chatti Cherusque vetus Arminii miles, bellum in Maraboduum sumserunt. Mox Chatti ab Hermunduris ad interuentionem fere deleti. Itaque Caesaris Dictatoris tempestate, cum res Sueuorum praeualerent, transgressa Moenum pars eorum, quae inter illum & Rhenum habitabat, proximam sibi gentem, Usaeque fluuio vicinam, grauiter afflixit, solumque tandem vertere coegit. Usipetes

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 10.

Apparet itaque (I.) frustra laborare, qui *Tanfanan* numen aliquod diuinis honoribus cultum, fuisse autumant. Tacitus enim, aedes concilio publico dicatas, templum appellans, pro linguae patriae genio, romanorumque more locutus est. Nam & senatus in templo numini cuidam sacro cogebatur, & Romani cuncta quae apud barbaros fieri videbant, ad ritus suos referre solebant.

§. 11.

Deinde apparet & hoc: (II.) nomina populorum apud Tacitum hucusque obuia, ex natura locorum petita, eamque ob causam, nequaquam genti alicui, sed regionibus propria fuisse; Errare itaque (III.) eos, qui nomina ista ab initio non nisi singulis familiis, quae procedente tempore in populi frequentiam creuerint, propria fuisse, perhibent. Quod si quis existimet, nos properantius quam par sit agere, paucisque exemplis in medium adductis, quae multis demonstrari deberent, exinde colligere, eum quidem, quam primum nomina deinceps a nobis explicanda, eadem conditione ac priora illa modo explicata, uti cognouerit, sententiam facile mutaturum confidimus. Nunc ad Tacitum reuertimur.

§. 12.

”Druso Caesare, C. NORBANO Coss. Germa-
”ni-

”nicus bellum quod in aestatem summa vi para-
 ”bat, *repentino in Chattos* excursu praecepit.
 ”- - - Posito enim castello super vestigia pater-
 ”ni in monte *Tauno*, expeditum exercitum in
 ”Chattos rapuit, C. APRONIO ad munitiones
 ”viarum & fluminum relicto. Nam rarum illi
 ”coelo, siccitate & annibus modicis inoffen-
 ”sum iter properauerat; imbresque & flumi-
 ”num auctus regredienti metuebantur. Sed
 ”Chattis adeo improuisus aduenit, vt quod
 ”imbecillum aetate ac sexu, statim captum aut
 ”trucidatum sit, iuuentus flumen *Adranam*
 ”nando tramiserit; Romanosque pontem coe-
 ”ptanteis arcebant, dein tormentis sagittisque
 ”pulli, omissis pagis vicisque in *siluas disper-*
 ”*guntur*. Caesar incenso *Mattio*, *aperta po-*
 ”*pulatus*, vertit ad Rhenum. Fuerat animus
 ”Cheruscis iuuare Chattos, sed exterruit Cae-
 ”cina, huc illuc ferens arma. - - - Nec multum
 ”post legati a *Segeste* venerunt, auxilium oran-
 ”tes aduersus vim popularium a quis circum-
 ”sidebatur. Germanico pretium fuit conuer-
 ”tere agmen, pugnatumque in obidentes, &
 ”ereptus *Segestes* - - cui Caesar sedem *petere**
 ”in prouincia pollicetur.”

§. 13.

Primo loco, de monte *Tauno* nobis dicen-
 dum est. \

Hunc

* Sic legendum esse arbitror. Nam sedem petere Germanici erat, concedere TIBERII.

Hunc aio ad laeuam Rheni positum, & Alshemiorum agris a meridie obiectum, abesse ab vrbe Moguntia milliar. germ. circiter tria, pristinumque nomen* adhuc hodie seruare.

§. 14.

Noui equidem, montem Taunum a quibusdam ad dextram Rheni collocari, sed ea de re testimonium dicat ipse Tacitus. sic enim ille Ann. L. XII. c. 27. 28. "Iisdem, inquit, (CLAUDI) temporibus in *superiore Germania* trepidatum, aduentu Chattorum latrocinia agitantium. Deinde C. POMPONIUS legatus auxiliares Vangiones & Nemetas monuit, vt antecirent populatores vel delapsis improuisi circumfunderentur - - diuisique in duo agmina, qui laeuum iter petiuerant, recens reuersos circumuenere. At qui dextris & propioribus compendiis ierant, obuio hosti & aciem auso, plus cladis faciunt, & praeda famaque onusti ad *montem Taunum* reuertuntur vbi POMPONIUS cum legionibus opperiebatur." Ait TACITUS, trepidatum esse in *superiore Germania*; ad *laeuam* ergo Rheni: Ait, populatores ab auxiliaribus circumuentos proelioque superatos esse, victores autem ad montem Taunum reuersos: proelium itaque in superiore Germania, Rhenum inter & montem Taunum

com-

* Qui olim *Mons Taunas*, nunc *Donnersberg* appellatur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ibi castello Germanicus excursum in Chattos moliens, ne per somnium quidem cogitare poterat. In easdem difficultates incidunt & illi, qui Taunum patrio sermone *die Hoehe* interpretantes, castellum ipsi a DRUSO impositum, fontibus *Wilae* fluvii proximum, in medijs Chattorum finibus, inter Rhenum, Moenum atque Niddam quaerunt.

§. 16.

De *Adrana* flumine maior haesitatio. Hoc enim, quod Caesar Chattis improuisus adesset, iuuentus illorum nando tramisit. Proximum igitur. At *Edera* fluuius a Rheno abest non minus 25. mill. germ. Qui igitur factum esset? vt gens pugnacissima, hostem tot dierum itinere remotum, per ipsos fluminum vortices fugerit? At, Germanicum copias raptim egisse credibile est? Fecit itaque, quod illis locis ne expedito quidem viatori facere licet. Quamprimum enim a Rheno fluuio modicum discedis, in loca iniqua incidis. Superanda tibi sunt continua montium iuga siluis densissimis horrida; calcandae viae angustiis impeditae, saxis asperae; amnes traiciendi, quam plures. Quibus difficultatibus Caesar exercitum si implicuisset, ecquid Chattos tunc maxime fugitasse autumas? ne hostes vndique circumuentos cernerent. Longe alia Tacitus. Refert enim, I. Germanicum tanta celeritate Rhenum traiecisse, vt Chattis omnino impro-

improvisus adfuerit, ac iuventus eorum flumen quoddam nando tranſierit. II. Caesarem deinde illud ipsum flumen tranſiſſe, ſed ponte, Chattos autem pugnae ſe impares ſenſiſſe, & ob eam rem diſperſos fuiſſe in ſilvas. III. Haec Caesarem minime tentari, ſed aperta populatum, incendioque *Mattio*, quod genti caput, vertiſſe ad Rhenum. Haec cum ita ſint, quiuis perſpicit, Germanico, locis ab illa Rheni parte longe diuerſis bellum in aetatem paranti, neſtquam in animo fuiſſe, ut Chattos peragratis eorum finibus ad deditio- nem cogeret, ſed ut *repentino incurſu* terre- ret, ac quibus ad aliud bellum properans poſ- ſet, damnis afficeret. Nec alia aut ab his diuerſa molitum fuiſſe apparet: nam vitatis ſiluarum cuius, Mattium deleuit & aperta vaſtauit, quae ut diximus, modico ſpatio interiecto monti- bus excipiuntur. Deinde, ad Rhenum vertit. Aberat autem Mattium haud longe a Rheno; quod ex Marcellino diſcimus, * qui SEVERUM contra Mattiacas aquas Rhenum tranſiſſe ſcri- bit, & Tacitus ipſe libro de moribus: "Eſt, "inquit, in eodem obſequio & Mattiacorum "gens, protulit enim magnitudo P. R. ultra "Rhenum vltraque veteres terminos imperii "reuerentiam. Ita ſede finibusque in ſua ripa, "mente animoque nobiſcum agunt." Mitto iam, Caesarem traiecto Edera, ad Rhenum ver- tere nullum potuiſſe, niſi Tacito vertere idem eſſe, ac veſtigia relegere exiſtumes.

Aa

§. 17.

* L. XXIX. c. 4.

§. 17.

De Adrana igitur quid statuemus? satis ut opinor, manifestum est, misso Edera, alium nobis fluuium quaerendum esse. Ait autem TACITUS, properatum Caesari iter, quod rarum illi coelo siccitate & annibus modicis fuerit. Sed Adrana Chàttis nando, Caesari ponte traiectus, vado, quamuis modicus, transiri uon poterat. Altum itaque & aquarum mole grauem circumspicere oportet. At quoniam Chatti Romanos transitu arcentes, sagittis pelli poterant, latitudinem fluuio modicam fuisse necesse est, nec Moenum pro Adrana, Taurum pro monte Tauno legere licet. Quod superest, quoniam Caesar fluuio illo non nisi semel traiecto ad Rhenum vertit, huic ipsi misceri intelligitur, neque amnem cui haec omnia conueniant alium nouimus, nisi aut *Lanam*, quem ratio magis probat, aut *Acranam*, quem lectio promptius admittit.

§. 18.

Lanam & vicinia montis Tauni, vbi castellum Caesar condiderat, & aquarum copia commendat. Adde quod thermarum indicium Matiacos illis locis coluisse prodit. Emserianae enim Lanae proximae sunt; Wisianae modicum ab illo remotae; Vtraeque calidae, nisi quod haec longe feruidiores, Plinio cognitae videntur. Sed priscum Lanae nomen *Langa-*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

fluuium, sed pagum fluuiio adiacentem (*We-
sergen*) significat. Similis Visurgi, *Obrincus*
PTOLEMAEI. Ait enim cap. IX. "Regio quae
"circa Rhenum fluuium est, a mari ad *Obrin-*
"cum fluuium vsque, inferior *Germania* ap-
"pellatur, quod autem ab *Obrinco* fluuiio ad
"meridiem tenditur, *Germania superior* apper-
"latur, in qua ciuitates sunt ab *Obrinco* si ini-
"tium numerandi facimus: *Nemetorum*: *Neo-*
"magus, &c." : Debebat ex animi sui senten-
tia dixisse: *Inferior Germania* a mari ad *Na-*
uum* vsque fluuium, & qui ab ipso nomen ha-
bent *Nemetes*, protenditur. Apud hos enim
est pagus qui illorum sermone *Obrincus*, id
est superioris *Rheni* appellatur. Sane miran-
dum, abreptos fuisse hoc *PTOLEMAEI* errore,
viros quosdam doctissimos, vt *Obrincum* flu-
uium quaererent, qui nusquam erat.

§. 20.

Locum vbi *Segestes* obsidionem tolerabat,
Tacitus non indicat. Si hariolari licet, vici-
num illum *Segae* fluuiio fuisse autumo. Nam
apud Germanos terrae a fluuiis quibus adiace-
bant, nomina trahere saepe solebant, eaque
consuetudo ad hunc vsque diem durauit; a
terra nomen deinde sibi capit cuius in patri-
monio aut imperio ea est. Erat autem *Sege-*
si frater *Segimer*, filius *Segimundus*, ex fratre
nepos

* Nahe.

nepos *Sesitacus*. Haec itaque familia nomen a Segga trahebat, quod pagum illum in patrimonio, certe in imperio habebat. Sunt enim *mer*, & *gest*, nomina dignitatis, quorum hoc iudicem, illud praefectum aut Ducem significat; *mund* filium familias dicit. Sesitacum euphoniae gratia, pro Segsitacum a Tacito scriptum, atque Sittach praedium quoddam ex quo vitam ille sustentabat fuisse, existimo. Sed de his iudicium cuiuslibet integrum esto. Reperiuntur apud Tacitum plures Cattorum principes, iisdem temporibus imperantes, quorum ex numero sunt *Adgandester*, *Arpus*, *Catumer*, & *Acrumer*, ut facile intelligas omnem Cattorum regionem in pagos diuisam, pagis quibusdam nomen a fluuiis, unicuique autem pago rectorem suum fuisse. Quod si rectorum quorundam nomina apud Tacitum obuia, a pagis quibus praecerant, desumpta puto, id quidem ea ratione ductus facio, quod Segimer lingua nostra praefectus sit prouinciae ad Seggam, Acrumer, praefectus prouinciae ad Acrum fluuium, neque de hac nominum istorum explicatione dubium moueri possit. Noui equidem, multos in ea opinione esse, cognomina, quod in subscriptionibus tardius occurrunt, Germanis antiquitus nulla fuisse; sed vim argumenti non perspicio. Arabes igitur, quod cibum capientes non nisi dextra utuntur, sinistra carere dixeris? Sed de his alio loco.

§. 21.

Tacitus postquam benigne exceptum a Caesare Segesten retulit, cetera hoc anno gesta persequitur. Sed, quoniam illa ex rebus proximo anno gestis, lucem aliquam accipiunt, visum est nobis, ut posthabita temporis ratione, de illis quidem secundo loco agamus, nunc autem ad tertiam Germanici expeditionem pergamus.

§. 22.

Hanc igitur aggressuris nobis venia praefanda est, quod nonnulla aliter ac a multis doctissimisque viris factum fuisse videmus, explicanda duximus. Ne autem aliquis existimet, nos siue contradicendi studio, siue noni-
tatis dulcedine captos, ab aliorum sententia discessisse, constituimus animo, ut allatas in medium rationes quibus ducti in alias partes iuimus, vnius cuiusque arbitrio submittamus; quam ob causam lectores aequo in nos animo fore, confidimus.

§. 23.

”Decreuit Caesar, exercitum nauibus im-
”positum, per lacus ipsumque oceanum oris
”alueisque fluminum iuehere. Dum adigun-
”tur naues, Silium cum expedita manu in Chat-
”tos mittit; ipse audito castellum Luppiae
”flumini adpositum obsideri, sex legiones
”(ex veteribus) eo ducit. Sed obsessores ad
”famam

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Atellum & Rhenum aggeribus permuniuit. Quae cum ita sint, qui quaeso castellum quod Angriuarios, Bructeros, Cheruscas per Oceani & fluminum ambages aggressurus Caesar communiuit, in mediis eorum finibus esse potuit? Nam si facile Germanico fuit, ab vrbe Paderborna ad Rhenum vsque, limitem communiire, pacata inter urbem istam Rhenumque erant omnia; superata viarum aspera, auia sylvarum; peruentum erat ad loca aequa, ad fines Angriuatorum Bructerorumque, quos bello petere decreuerat; ad Visurgin: Quid igitur copias tunc quidem abduxit, statim vero nauibus impositas per oceanum & Amisiam ad eosdem illos Bructeros vexit? Scilicet vt Vlysses ageret. Quae quam absurda dicta sint, quilibet perspicit. Adde, quod limes ille ad 25. mill. germ. longitudinem protensus, intra paucos dies communiendus fuisset. Muniebatur enim dum naues adigebantur.

§. 26.

Deinde negamus, castellum a Druso extractum vrbi quae nunc est, Paderbornae, vicinum fuisse. Audiamus ea de re Dionem ipsum. * "Initio, inquit, veris rursus in bellum profectus, Rhenum transiit, Vlipetes subiugauit, *Lupiaeque* fluminis ripis ponte iunctis, in Sicambros irrupit, perque eos in Cheruscorum regionem, vsque ad Visurgin *pre-*

* Lib. 54.

"processit. Id vt ei liceret, Sicambrorum
 "in Chattos, qui soli finitimorum auxilia ne-
 "gauerant, totius populi viribus facta expe-
 "ditio effecerat. Quo tempore Drusus, iis
 "imprudentibus, regionem peragrauit. *Visur-*
 "*gin* etiam transiturus, ni eum inopia alimen-
 "torum, ac hyemis propinquitas, praeterea
 "examen apum, in castris visum, deterruif-
 "set. Ingressus igitur in sociorum terram, in
 "summum deuenit periculum, insidiis hosti-
 "um frequenter laesus, & aliquando in loco
 "angusto concauoque circumclusus, haud pro-
 "cul abfuit, quin caperetur. A qua eum per-
 "nicie nihil aliud eripuit, nisi hostium teme-
 "ritas. Qui cum contemptis Romanis, quasi
 "iam captis, & vno velut ictu concidendis,
 "nullo ordine eos aggressi essent, victi inde,
 "ferociaque sua fracta, discessere. Ex eo nem-
 "pe barbari propius adire veriti, eminus tan-
 "tum hostem infestauere, ita vt Drusus iis vi-
 "cissim contemptis, castellum contra eos ad
 "*Luppiae & Elisonis* confluente, aliudque in
 "Chattis ad ipsum Rhenum extruxerit." ⁴ Ha-
 etenus Dio.

§. 25.

Ex hac narratione colligimus, I. Chattos
 eo tempore in societate Romanorum fuisse;
 II. Drusum traiecto Luppia, & peragratis Si-
 cambrorum finibus, peruenisse ad flumen
 quod Dio *Visurgin* nominat; III. flumen hos

Caesarem minime traiecisse, sed in sociorum, Chattorum puta, terras ingressum, ibique insidiis petitum, vix tandem evasisse; IV. incutos fuisse abscedentem hostes, sed congregari non ausos, V. contemptis itaque illis, Drusum extruxisse castellum *contra eos*, ad Luppiae ac Alisonis confluentes. Quinam vero hostes illi fuerint, ex Floro atque Orosio discimus. Erant *Sicambri, Tencteri, Cherusci, Chauci, Bructeri, Suevoi*. Cum itaque castellum *contra eos* extruxerit, castellum illud minime in ipsis eorum finibus, sed ad coercendos illorum incursus, in solo pacato extructum fuit. Neque Dio aliter. Disertissime enim refert, gestum fuisse bellum illud in Chattis; intrasse peragratis Sicambriis terras eorum Drusum, quod commeatus inopia premebatur, adde, quod sociis graviter periclitantibus auxilium ferre debebat; aedificasse deinde rebus in tuto collocatis, castella. Quae cum ita sint, vnde quaeso apparet, castellum illud in hostilis soli medio, ad Cheruscorum Chaucorumque confinia, urbemque Paderbornam esse quaerendum?

§. 27.

At, aedificatum fuit ad Luppiae & Alisonis fluviorum confluentes? Sane argumento tam levi nunquam nisi essent viri eruditi, si vim vocis cognitam habuissent. *Isse*, quod a quibusdam *Is*, & *isch* pronunciatum, aquam signi-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Else, amnis, ad quam vrbs *Hadamar*.
Miscetur deinde Lanae.

Else, pagus amni adiacens.

His addamus pagum *Else*, Paderbornae
vrbi vicinum, amnique eiusdem nominis ap-
positum. Plura perquirat qui volet. Nobis
sufficit vim nominis indicasse, ne quis castel-
lum loco caruisse putet, aut ibi quaerat vbi
nunquam extitisse existimandum est.

§. 27.

Sed vt omnis de Paderborna deque vici-
nia castelli dubitatio facessat, dicendum nobis
est de flumine illo quod nisi hyems obstitisset
& comteatum inopia, transiturus erat Drusus.
Dio *Visurgin* appellat. Haftenus bene. Duo
autem sunt fluvii eiusdem nominis, *Wefera* &
Wettera. Supra monuimus, sibilum illum
priscum, Anglis familiarem, transisse apud
nos in cognatos sibi sonos. Quemadmodum
igitur antiquum *Mether* nunc a quibusdam
Messer enunciatur, ab aliis *Metter*, rursus ab
aliis, transalbianis maxime populis, *Mezer*;
ita & antiquum *Wether*, nunc aut *Wefer* aut
Wetter aut denique *Wezer* profertur; nec ali-
quis linguae nostrae vel mediocriter peritus
negabit, *Weferam* si vim vocis spectes, a *Wet-
tera* plane nihil differre. Superest, vt dispi-
ciamus vtrum ex ambobus fluuiis traiciendum
Drusus existimauerit? Fingamus *Weferam*:
ergo affirmandum erit, parum imperatorie
eum

eum egisse. Posthabita enim omni cura de sociorum, deque exercitus sui salute, censuit illis quidem grauiter periclitantibus opem minime esse ferendam, Visurgin vero traiciendum, interque illum atque Albim fluuium tantisper deambulandum, donec sociis ab hoste deletis aut ad deditiōnem coactis, ipse reditu excluderetur. Quae cum de tanto imperatore fingere omnino absurdum sit, nos misso Wesera, ad *Wetteram* accessisse Drusum contendimus. Transire animus erat, & in Cheruscos irrumpere, vt vim hostium in se conuersam a sociis Chattis distraheret; sed timebatur hyems & inopia com meatuum. Qua quidem in re ab exploratoribus deceptus minime fuit. Nam si transisset, incidisset profecto, quod a nemine regionis illius gnaro negabitur, in loca vbi maxima alimentorum inopia laborandum ipsi fuisset. Itaque ab incoepto destitit, & in sociorum terras ingressus est. Tantum abest, vt proxima Paderbornae loca tentauerit, ibique castellum extruxerit. Sane si quis animo expendat, Romanos illo tempore summa rei militaris laude claruisse, ipsique Druso, ne ductu illius auspicia domus Augustae turbarentur, praestantissimos duces adfuisse, stupeat is, necesse est, portenta castelli ad Luppiae fontes, inter auia sylvarum, in medio hostium structi.

§. 29.

Quam plurima profecto castella tum ab

aliis

aliis Romanorum imperatoribus, tum ab ipso Druso contra Germanos munita fuere, quorum situm si explores, eiusmodi fuisse deprehendes, qualem usus belli & ferocia hostium postulabat; ut comneatus de proximo suppeteret; ut facile subueniri posset. Utraque opportunitate castellum illud carebat. Aberat a Rheno multorum dierum itinere; submitti auxilia nulla poterant nisi per socios male fidos, & ferocissimos hostes, per praerupta montium & sylvarum insidias; praesidiarium militem glande vesci oportebat: nam si raptu vivere juberet, quod raperet nusquam erat; & constat annalium fide, eandem Paderbornam quae nunc vrbs est, CAROLI MAGNI tempestate, vix villam * fuisse vastis nemoribus undique septam. His ita se habentibus, locum istum a Druso esse delectum, ut suum ibi castellum conderet, minime dicendum arbitramur, nisi quis incredibilia & prorsus inaudita proferre cupiat.

§. 30.

Nunc, si quispiam ex me locum quaerat, ubi conditum fuerit, quid ex Dione responderem, vix esset. *Julius enim Obsequens*, libro

* *Poëta anon. Saxo.*

Tanto concilio locus est electus agendo
Quem *Parbalbronnem* vocitant . .

Tunc ibi *villa* fuit tantum, nunc pontificalis
Ecclesiae consueta dicit clarissima sedes.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

· §. 32.

Summa disputationis nostrae eo redit: castellum cuius Tacitus meminit, a Druso conditum videri, si ex duobus illis Dionis, alterum appositum erat Luppiae. Huic enim fluuio imminebat illud, inter quod, Alifonem & Rhenum, Germanicus cuncta nouis aggeribus limitibusque muniuit. Factum id fuisse dum naues adigebantur, paucis diebus, refert Tacitus, eaque narratione, spatium quod munitione firmabatur, modicum fuisse innuit. Supra monuimus, vocem *Iffe* significare flumen, ac reperiri complures in Germania nostra amnes solo hoc nomine contentos. Horum in numero fuit tum Ysala tum amnis ille ad cuius & Luppiae confluentes castellum ponimus; spatium quod castello & Ysala vtrunque clauditur, ad milliare germanicum fere vnum cum dimidio protensum, montibus ac siluis paene totum repletur, eamque ob causam partim aggeribus partim concaedibus intra paucos dies muniri poterat. Hoc enim Tacitum & aggeres & limites memorantem, velle existimo. Obiciebatur itaque Veteribus ac Rheno a borea, Yssala; ab oriente sole munitiones quas diximus; a meridie Luppia; ager his limitibus definitus, militumque vsibus & alendis eorum equis pecoribusque sepositus, Neronis tempore, quod maximam partem vacuus & incultus iacebat, primo a Frisiis, deinde ab Ansibariis, sed frustra, tentatus fuit.

§. 33.

Huic limiti vicinum fuisse *Teutoburgiensem* saltum, tumulumque *Varianis* legionibus structum, *Tacito* auctore contendimus. Saltus ad huuc vsque diem superest. Initia illi ad oppidum *Ratingen* vrbi *Kayserswerthae* vicinum. Mox priscum nomen seruans, vrbi *Duysbergae* imminet; a duobus deinde fluuiis *Rora*, & *Emsera* diuisus, ambit vastas paludes; * tandem *Luppiae* proximus, atque oppidis pagisue *Kruydenberg*, *Gardrop*, *Galen* vicinus in aperta loca desinit.

§. 34.

” Iamque classis advenerat, cum praemisso
 ” commeatu & distributis in legiones & socios
 ” nauibus fossam cui *Drusianae* nomen ingressus,
 ” lacus inde & Oceanum vsque ad *Amisiam*
 ” flumen, secunda nauigatione peruehitur.
 ” Classis *Amisiae* relicta, laeuo amne,
 ” erratumque in eo, quod non subuexit, (sed)
 ” transposuit militem dextras in terras iturum,
 ” ita vt plures dies efficiendis pontibus
 ” absumpti.”

§. 35.

Habebant tum *Romani* in *Chaucis* & praesidium & hiberna ipsis *Amisiae* ripis imposita. Refert *Tacitus*, „ vexillarios praesidium in
 ” *Chaucis* agentes, anno qui expeditionem
 ” hanc *Germanici* proxime praecesserat, seditionem
 ” coeptasse, praefectum vero castro-

B b 2

” rum

* *Dingslaeker Broek.*

” rum, Mennium, raptum vexillum ad ripam
 ” vertisse, & tumultuantes milites ex praesi-
 ” dio in hiberna reduxisse.” Itaque, cum ca-
 stra romana vallo fossaque circumdata noue-
 rimus, credibile est, loco nomen a fluuio fuisse,
 Caesaremque eo tanquam tutissimo, classem
 reliquisse. Extat *Amisia* apud Ptolemaeum,
 cuius latitudo est 51. 30; longitudo 31. 30.
 Facit autem ille lat. ostiorum 55. 0. vt oppi-
 dum *Amisia* distet ab ostiis fluuii gr. 3. m. 30.
 Errore grauissimo. Est enim latitudo *Lupfur-*
di oppidi aut loci, *Luppiae* flumini absque
 dubio adiacentis, gr. 51, 40; qua ex re apparet,
 latitudinem *Amaliae* illius iusta minorem esse
 positam. Meminit Ptolemaeus oppidi *Asca-*
lingii quod ad *Amisiam* fuisse suspicor. Nam
 in litore maris non erat, quia non in climate
 Germaniae maxime boreali, sed in secundo
 ab illo; ad fluuium igitur, quia vox ista *sta-*
tionem nauium dicit: Romanis vero; praeter
Amisiam flumen, si quorundam ostia excipias,
 aliud tentatum nunquam fuit. Ergo ad *Ami-*
siam fuisse videtur *Ascalingium* istud, vt dixi-
 mus. Distat vero ab ostiis fluuii Ptolemaeo
 auctore gr. 1. min. 15. Qua proportione
 seruata, incidimus in urbem *Lingiam*, *Amisiae*
 vtique appositam. Habent enim in mappa
 Frisiae orientalis, a *Coldewego* edita, ostia hu-
 minis orientalia lat. 53. 43. *Lingium* vero
 vrbs, in mappa *Maieriana*, 52. 30. Differen-
 tia inter vtramque latitudinem, est 1. gr. 13.
 min.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

ris cosque irrumpere, sed frustra. Mutato igitur consilio, copias nauibus impositas, per Oceanum & Amisiae alueum terris inuexit, quo vires equosque neque onere commeatuum tormentorumque fractos, neque siluis paludibusque mulcatis, sed viribus integros, in hostem duceret. Classem reliquit in Chaucis quod hiberna ibi, castraque munita Romani habebant; copias autem in dextras terras, in ripam occidenti soli oppositam ponte traduxit. Ratio erat, quod in dextris terris & iter nullis fluminibus impeditum, in solo pacato patebat, & latus vnde hostis timeri posset, obstructo flumine Amisia, munitur. Alterum latus claudebant, aut socii aut in deditiōnem accepti, Frisii & Tubantes. Vix nobis pretium est monere, dextras sinistrasque partes, ex illis in quas respicitur, aestimari. A Borea autem Germanicus meridiem versus tendebat.

§. 37.

” Metanti castra Caesari Angriuariorum defectio a tergo nuntiatur. Missus illico Stertinus cum equite & armatura levi, igne & caedibus perfidiam ultus est.”

Legendum esse *Ampsiuarios* aut *Amsiuarios*, facile vt opinor perspectu est. Hi enim Caesari a tergo erant, quia Chaucis finitimi & ad flumen Amisiam colentes. In eosdem Germanicus a Cheruscis reuertens Stertino bellum mandarāt, ni deditiōnem maturantes veniam

veniam accepissent. Idem naufragium deinde passos Romanorum multos ab interioribus redemptos reddidere, quod de Angriuariis intelligi in primis nequit. Idem denique Neronis tempore a Chaucis pulsi, vacuos agros & militum usus sepositos, duce Boiocalo occupare. ” Huic quod rebellione Cherusca vincula passus, mox Tiberio & Germanico ducibus stipendia meruerat, Auitus agros dare promisit, populo negavit. ” Amfiuarii igitur eodem quo ipsorum Dux in Romanos animo haud semper fuere.

§. 38.

Peruenit Caesar ad *Wisurgin*. Hoc enim flumen Romanos Cheruscosque interfluebat. Narrat deinde Tacitus praelium ibi commissum.

Germanicus complures jam annos bellum contra Cheruscos Chattosque gesserat. Et prioribus quidem annis per Rhenum irrumperere conatus erat, proximo, per Amisiam. Decertatum acie fuerat saepius, sed quod res ipsa ioquitur, certaminibus istis tam parum profectum, ut hostes aut cladibus attritos bellum timere, aut poenitentia actos amicitiam malle, ne Caesar quidem ipse sperare auderet, eamque ob causam bellum in hanc aestatem visum summa pararet. Adactae mille naues, impositae octo legiones, additus auxiliarium equitumque ingens numerus, nec quod ad difficile bellum eunti usus esse potest, quidquam omis-
sum.

§. 39.

Haec cum ita sint, portenti instar habeo, tot viros & ingenii & doctrinae laude clarissimos, Visurgin hunc Taciti pro nobilissimo illo Germaniae fluuio accepisse. Sane si explicationem hanc dubitatione aliqua dignam habuissent, facile perspexissent, eam nulla ex parte vel veri aliquam speciem prae se ferre, vel veram esse omnino posse; Germanicum vero de traiciendo Wesera nunquam cogitasse, nisi mente captum aut proditorem exercitus. Et profecto non imperatorie sed stolide egisset, si hostibus infenso animo, audacia, numero terribilibus, post tergum relictis, in populos locorum natura munitos, numero infinitos, bello audacissimos, sibi vero nulla iniuria cognitos, duxisset, ut noua hostium multitudine in se concitata ab omni parte circumueniretur. A qua infania tantum ille abfuit, ut populos inter Rhenum & Visurgin bello aggressurus, nihil earum rerum omiserit, quibus aliquos eorum ad amicitiam & belli societatem permoueret. Quod si populis inter Visurgin Albimque colentibus arma Romana ostendere animus erat, quid quaeso Amisiam classe petebat? Visurgin petere oportebat. Sed haec eiusmodi sunt, ut vel a quouis diiudicari queant: quod autem proferre pudet, hac Germanici traiectione ad eam necessitatem redigimur, ut Cheruscos & Angriuarios inter Visurgin & Albim fluuios coluisse dicendum sit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

tur. De *Wesera*, res notissima est; *Wetteram* a Romanis itidem *Visurgis* nomen accepisse, supra demonstrauius; parem *Vidro* fortunam fuisse, Lipsius dudum obseruauit, & ex rerum gestarum ordine cuius haud difficulter apparet. Germanicus enim, ab Arminio recedens, exercitum ad Amisiam reductum, classe ut aduexerat reportat. Sed postquam ad ostia fluminis deuentum est, legionum quas nauibus vexerat, duas Vitellio itinere terrestri ducendas tradit, quo leuior classis vadoso mari innaret, vel reciproco fideret. Vitellius tandem penetrat ad amnem *Visurgin* quo *Caesar* classe contenderat; impositae deinde legiones & in hyberna reditae. Pro *Visurgi* vir quidam celeberrimus, *Vnsingin* legit. At *Vnsingis* Amisiae ostiis proximus est. Qui itaque *Caesar* ad illum contendisset? ut in naues reciperet legiones, quas ut leuior classis mari innataret, pedestri itinere ire iusserat. Duo fluuuii Vitellio occurrebant, *Vidrus* & *Yssala*. Horum vterque in lacus effunditur, vterque Romanis ponte traiciendus erat. Itaque ne milites viarum difficultatibus fracti, eo labore onerentur, *Caesar* mare emensus ad proximiorum sibi classe contendit, quo receptas ibi legiones, per *Yssalam* & fossam *Drusianam* hybernis redderet.

§. 42.

Posset quis existimare, Arminium dum legiones per Oceanum classe aduehantur, collectis

lectis copiis, hosti obuiam processisse, eoque factum ut ad Vidrum fluuium pugnaretur. .
 ” Obstant autem quae Tacitus narrat, militem
 ” in loco proelii aggerem struxisse & in mo-
 ” dum trophaeorum arma [subscriptis victa-
 ” rum gentium nominibus imposuisse; hanc
 ” speciem dolore & ira adfecisse Germanos, ut
 ” raptis armis Romanum agmen repente in-
 ” cursauerint, turbauerintque.” Haec in-
 quam, obstant, quo minus proelium in ripa
 Vidri commissum existimemus. Haud pe-
 rinde Germanos vulnera, luctus, excidia quam
 ea species dolore & ira affecit: affecisse ne cre-
 das, quia species ea trophaeum erat, sed quia
 in ipsis eorum finibus excitata. Nec apparet,
 qui eo dolore incensibilem, primores, iuuen-
 tus senesque agmen romanum repente incur-
 sare potuerint, nisi in ipsorum solo haerens.
 His addantur excidia. . Itaque praelium illud
 alium sibi fluuium deposcere existimo. Nam
 Vidrus per terras eo tempore pacatas in la-
 cum Fleuum defertur, poterantque excitata
 ibi trophaea inter cetera inania titulorum a
 Germanis contemni; patrio solo imposita, fer-
 uitutem exprobrabant.

§. 43.

Ad *Werissam* pugnatum fuisse autumo.
 Oritur is in extremis *Strombergenium*, plu-
 ribusque annibus auctus, ad oppidum *Han-*
dorp Amiliae iungitur. Modicum esse fate-
 mur; modicum Tacitus innuit. Nam & Ar-
 mini-

minium cum fratre ex ripa collocutum fuisse, & Caesarem nisi pontibus praesidiisque dispositis legiones in discrimen dare, haud imperatorium duxisse refert. Tramitti ergo legiones absque pontibus potuissent, dummodo imperatorium fuisset.

§. 44.

Series rerum gestarum ex nostra sententia haec est: Caesar ut paludes vitaret quibus Amisia ab utroque latere clauditur, copias classe terris inuexit, & ad eum circiter locum, ubi nunc est vrbs Lingium exposuit. Relicta ibi classe, exercitum in dextris terris duxit, ut hosti fluvium ab oriente sole obiiceret. Sic procedens & hosticum ingressus, peruenit ad Werissam fluvium, eoque transiit, proelio conflixit. Refert Tacitus, anxio eum animo fuisse, propinquo summae rei discrimine, nocteque coepta, egressum augurali, ut omen caperet. Nec vana sollicitudo animum inceserat. Claudubatur enim, hinc Werissa, inde montibus aut siluis, a tergo Amisia flumine, ut ab omni parte circumuentus videretur. Et Germani catenas in Romanos, ut non dubio euentu, portauerant. Victi, alii silvas petiere, quae pugnantibus a tergo erant; alii Werissam quae sinistrum cornu muniuerat, transire conati sunt; reliqui aliam fugae viam quaesivere, ut decem millia passuum cadaueribus & armis opplerentur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

hibuisse haud videtur. Caesar enim a flumine longius discedere veritus, agmen ad ultimos Bructerorum duxit, puta meridiem versus; nam si ad ultimos orientem versus, duxisset cuncta inter Amisiam & Visurgin vastasset; sed Tacitus depopulatum omnia inter Amisiam & Luppianam refert, id est aperta Angriuariorum, ultimis Bructerorum ad Boream, confinia. Quo facto, haud longe aberat, a saltu Teutoburgiensi, quem Luppiae vicinum fuisse, supra demonstrauimus.

§. 50,

” Igitur cupido Caesarem inuadit, soluen-
 ” di suprema caesis ibi militibus.” Et ha-
 tenus nihil de Arminio; postquam vero
 primum extruendo tumulo cespitem a Ger-
 manico positum, idque Tiberio minime pro-
 batum fuisse Tacitus retulit, statim ita pergit.
 ” Sed Germanicus cedentem in auia Armini-
 ” um secutus, vbi primum copia fuit, inuehi
 ” equites, campumque quem hostis insederat
 eripi iubet.” Dum itaque ferali officio Ger-
 manicus perfungitur, Arminium collecto in-
 terim exercitu, in eum mouisse, pugnae vero
 copiam non statim fecisse, sed puido & ce-
 denti similem, Romanos in locum in ipsis iniquum
 adduxisse, intelligimus. Refert Tacitus, prae-
 lio commisso ” fufum equitem, impulsas & in-
 ” paludem trusas cohortes subsidiarias; de-
 ” inde vero, postquam legiones pugnam ex-
 ” ceperint, manibus aequis abscellum esse,
 mox-

” mōxque Germanicum reducto ad Amisiam
 ” exercitu, legiones classe vt aduexerat, re-
 ” portasse.”

§. 51.

Haec cum ita sint, quo pacto rebus a Ta-
 cito narřatis integritas sua constare queat, si
 Varus Visurgi fluuio proximus occubuisse, il-
 lorum curae permittimus, quibus ea senten-
 tia placet. Supra demonstratum est, saltum
 Teutoburgiensem limiti romano proximum
 fuisse: nec cuiquam Tacitum attentius legen-
 ti, ea de re dubitare licet. Germani enim,
 castellum quod ad Luppiae ripam erat, obli-
 dione aggredientes, & veterem aram Druso
 sitam, & tumulum legionibus positum disie-
 cerant. Germanicus vero aram, quod nempe
 limite continebatur, restituit, tumulum in
 hostico positum, iterare haud visum, cuncta
 vero nouo limite aggeribusque firmavit, di-
 gressus deinde naues petiit & per Oceanum
 in Amisiam enauigauit. Quod si tumulus Vi-
 surgi proximus erat, Visurgin Germanicus
 classe petere debebat, Amisiam minime. Nam
 Chauci in eo bello gerendo Romanos adiuua-
 bant; ceterae autem gentes, a tumulo & Vi-
 surgi ad Rhenum vsque colentes, quoniam
 limite nuperrime firmato comprehendeban-
 tur, in deditionem venerant, eamque obrem
 Germanicus, bellum minime cum hoste ali-
 quo, sed cum sociis gentibus aut pacatis ge-
 sturus, exercitum ad Amisiam duxisset. Quae
 quam

quam absurda dictu sint, nemo tam habes est, quin perspiciat. Quantulum vero obstat? *Varum in media Germania ius dixisse.* Quippe rhetoris haec sunt, qui ius Germanis a Varo in ipso eorum solo redditum fuisse dicit. Longe alia Dio. ” Loca quadam inquit, Germaniae Romani tenebant, non continua, sed ut forte subacta fuerant hinc inde. Iis in locis hiberna romani milites habebant, & oppida condebant, barbari vero mores eorum imitati in forum confluebant, & pacate cum ipsis agebant. Deinde vero, cum Q. Varus Germanis tanquam mancipiis superbe imperare, ac perinde ac si imperio eius subiecti essent, pecunias extorqnere coepisset exacerbati illi, conatus eius aequo animo minime tulere.” etc. Loca ista, Dioni oppida, Tacito castella appellata, proxima finibus imperii, Amisiae & Rheno, vbique deprehendimus. Neque enim Romani tanta stultitia agebant, ut iis locis quibus subueniri non poterat, castella imponerent. Sed iuuat ipsum *Velleium* audire. ” Intrata, inquit, protinus Germania, subacti *Caninefates*, (Chamaui) *Attuarii*, *Brueteri*, receptae *Cheruscae* gentes & amnis mox nostra clade nobilis; transitus Visurgis, penetrata vltiora.” Refert cunctos ad amnem illum colentes, Chamauos nempe, Attuarios, Brueteros, Cheruscos, aut vi subactos, aut in amicitiam receptos esse, amnem itaque ipsum, ab
ostio

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Veteribus ad castellum, quoddam Amisiae appositum, duxisse arbitror. Nam plura ad eundem fluuium castella munita fuisse, veritati maxime consentaneum tibi videbitur, si rationem, qua ducti Romanorum imperatores extruendis illis operam dabant, spectare volueris. Oportebat id agi, ut flumen classibus pateret, socii in officio continerentur, & contra hostium incursiones auxilium haberent: pluribus ergo castellis opus erat, quorum aliud ipsis ostiis imminebat, aliud confinis Bructeorum etc. Sane, cum Caesar classem Amisiae reliquerit, deinde vero legiones illi impositas per Amisiam flumen Oceano inuexerit, castellum illud flumini aequiuocum, minime ostiis, sed superioribus ripis appositum erat. His accedit quod saepe monuimus, Caesarem quo paludes vitaret, legiones terris inuexisse. Refert praeterea Tacitus, tum a Caesare monitum Caecinam, cum legiones aut classi iam imposuerat, aut proxime impositurus erat. Adit, Caecinam notis itineribus regredi debuisse. Rediit itaque iisdem quibus venerat, a Veteribus nempe ad Amisiam. Quod castellum si eo circiter loco, quo nunc est vrbs Lingium extitisse fingas, non deerunt profecto, ad Vetera exinde proficiscenti, paludes, riuicelles, & cetera quorum Tacitus meminuit.

§. 53.

Nunc, quibus locis populi bello a Germanico petiti, coluerint, dispiciendum nobis est.

Che.

Cheruscorum mentionem primus facit Dictator Caesar. Hic enim *Ubiis* in deditiōnem acceptis, contendit in *Sicambros*, qui ab ipso inter Sueuorum gentes referuntur, ac vastatis illorum finibus, in Galliam rediit. Cum autem *Ubi* quod in Romanorum amicitiam venissent, a vicinis Sueuis grauiter premerentur, nec vim eorum diutius ferre possent, Caesar Rhenum rursus traiecit. Ab exploratoribus *Ubiis* certior fit: "Sueuos (*Sicambros*) omnes ad extremos fines se recepisse. Siluam ibi esse infinitae magnitudinis; quae *Bacenis* appellatur, hanc longe introrsus pertinere, & pro natiuo muro obiectam, *Cheruscos* a Sueuis, Sueuosque a *Cheruscis* iniuriis incurfionibusque prohibere; ad eius initium siluae Sueuos aduentum Romanorum expectare constituisse."

Ubios quondam in dextra Rheni ripa, e regione Coloniae Agrippinae egisse, satis notum est. Habebant itaque ad orientem solem *Sigam* fluuium & *Sicambros*; hi vero *Baceni* sylua a *Cheruscis* dirimebantur.

§. 54.

Nomen *Bacenis* diuersis modis, qui tamen ad idem redeunt, declarari potest. Caesaris Dictatoris tempore, littera C licet vocales E & J, praecederet, vim litterae K habebat. *Ken* (e producta) lignum aut syluam dicit; *Bac*, quod satis notum, aquam viuam. Quamobrem *Bacenis*, sylua aquis irrigua, est. Porro,

si ken, a *kennan*, generare, deducas, vt sit quod verbale appellatur, ab imperatiuo defumtum; interpretabimur Bacenin *matrem aut Principium aquarum*. Itaque res eodem redit, vt diximus. Idem ergo hodie, si vim spectes, nomen syluae illi est, quod olim; nunc enim *Westerwald* appellatur, corrupta ex antiquo Wether aliquantulum voce. Et pulcherrime quidem rei nomen congruit. Vix enim in Germania nostra siluam reperias, quae tantam vim aquarum & amnium ex se dimittat.

§. 55.

Oritur autem Bacenis sylua in Sicambria, inter Sigam Lanamque fluuios, & ingenti flexu in ortum aestiuum tendit. *Cherufci* itaque supra Sicambros septentrionem versus colebant, totumque illum tractum montibus silisque horridum ad Werram vsque tenebant. Quod vel ex ipso nomine patet. *Hersch* enim lingua nostra, *ferum, siluestre* denotat; inde ceruus *Herschbeck*, caper siluestris, aut breuiore voce *der Hersch* appellatur; *Herschkorn*, granum siluestre, quasi frumentum spurium dicas. Neque praetereundum nobis est, ipsis iis quas Cherufci olim habitabant vicinisque Franconiae regionibus, ceruum miliumque vulgari lingua minime *Hirsch* & *Hirs*, sed *Hersch*, ipsam quoque regionem Cattorum principibus nunc permissam *Herschfeld*, appellari. Eadem constantia linguae ceteris austrum versus colentibus Germaniae populis est. Inde

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Ampsiuarii, quod pars eorum essent, Tacito bella Germanici prosequenti, memorati haud fuere. *Amsiuarios*, ad Amisiam nempe colentes, defecisse, deinde immisso Stertino ~~v~~statos, ac tandem ad deditonem coactos refert.

§. 58.

Ab his diuersi *Ampsiuarii* siue *Amsiuarii* ad *Emserum* fluuini colentes, Angriuariorum pars. *Chasuaros* ad amnem *Hesse* coluisse existimo. *Dulgibinorum* memoriam ab oppido *Dulmen*, vico *Dulmenhuys* & toto isto tractu cui nomen *Dulman* seruari crediderim. *Gebinne* idem dicit quod recepto nunc vocabulo, Territorium; terras nempe limitibus suis circumscriptas. His locis forsitan quaerendum esset *Tulifurdum* Ptolemaei, item *Tulifurgium*. Vtrumque ad clima Germaniae secundum ab eo refertur. Propiores austro, in altera Luppiae. ripa *Chamaui* colebant, & deinde ad *Emserum* amnem, *Amsiuarii*.

Angriuariorum gentes a fronte excipiebant *Frisii*, aut quod perinde est, ad laeuam Amisiae habitantes *Brueteri* illi quos consensu vicinarum gentium deletos fuisse Tacitus narrat. Nam & iuxta Tencteros olim, in ripa Rheni occurrisse scribit, & Deos ne spectaculo quidem praelii Romanis inuidisse exultat. Romani vero cum ea tempestate trans Rhenum neque vlla castella, neque alio quam quo diximus loco limitem haberent, spectaculo proeli

lii ad dextram Amisiae commissi, frui minime poterant. Ibi autem *Brueteri* Cheruscorum socii agebant, a septentrione & oriente Chaucis finitimi, ab austro Cheruscis & Angriuariis. Occidentale latus flumen Amisia claudebat.

§. 59.

Itaque fides sua Vellejo constat, narranti subactos esse a Tiberio Chamauos, Attuarios, Bructeros, receptum amnem mox Romanorum clade nobilem, receptos Cheruscos, transitum Visurgim. Gentes enim ad Luppiam colentes, aut armis victi aut in societatem recepti omnes fuerant. Chamaui australem fluminis ripam colebant; vtramque Cherusci, sed capiti amnis proximam; Attuarii longius remoti, tangebant Bructeros, per quos ad Visurgin itum. Omnes itaque Angriuariorum gentes subactae, quoniam ab vtraque parte ultimae.

§. 60.

Amsuarii a nobis modo dicti, iidem sunt, in quos multis postea aetatibus *Arbogastem* duxisse Gregorius Turonensis ex Sulpitio refert. "Transgressus Rhenum Bructeros ripae proximos, pagum etiam quem Chamaui incolunt depopulatus est, nullo vnquam occurrente, nisi quod pauci ex Ampsiuariis & Chattis in vltioribus collium iugis apparuere. En tibi Bructeros Rheno proximos! a quibus digressus Arbogastes cuncta ad Emserum vsque & vltra, depopulatus est.

§. 61.

Diuerſi ab his Amſuarü, ad Amifiam, co-
 lentes & a Chaucis pulſi, quos duce Boiocalo
 limitem Romanum occupaffe Tacitus narrat.
 Nam ad Emſerum habitantes, pelli a Chaucis
 non poterant, niſi pulſis antea dextris Bruete-
 ris, aut in ſocietatem belli venientibus: Sed
 Brueteris illis animus erat Amſuarios bello
 contra Romanos iuare. Ergo Amifiae ripas
 cõluiffe eos, neceſſe eſt. Videntur populus
 Friſiorum fuiſſe, a Chaucis ob veteris iniuriae
 memoriã bello petitus. Eo enim tempore
 quo Romani in Chaucos mouebant, Friſii auxi-
 lio ipsis fuerant. Boiocalus ipſe, Tiberio &
 Germanico ducibus, ſtipendia meritis, nec cum
 Friſii deficerent, animo mutatus, quinquã-
 ginta annorum obſequium praefterat. Inui-
 ſa itaque Germanis gens, reiecta a Romanis,
 retro ad Uſipios & Tubantes conceſſit, Chattos
 deinde & Cheruſcos petiit, tandem deleta, &
 imbellis aetas in praedam diuiſa. Qua quidem
 in re grauitè a Romanis peccatum fuiſſe, arbi-
 tror, quod ſociam gentem, de ſe optime me-
 ritam, nec ſedibus nec armis iuuerint. Et
 patebit hiftorias legenti, ex eo tempore trans-
 rhenanos Germanorum populos, neque arma
 Romanorum veritos fuiſſe, nec amicitiam eorum
 curaffe.

Intelligitur itaque, qui Amſuariorum gen-
 te penitus deleta, Amſuarii tamen ab Arboga-
 ſte bello peti, imo ab imperatoribus inter auxi-
 lia

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

erant, & locorum situ minus iuuabantur; nulla tamen gens, quamdiu bellum istud durauit, a societate recessit, aut committendum sibi existimauit, ut ipsa quidem laboris & periculorum immunis esset, ceterae vero hostium consiliis relinquerentur; sed coniunctis semper viribus communi saluti studuere. Quod si aliqua earum propter repentinam vim, aut quia socii auxilium ferre tunc nequibant, partem facere coacta fuerat, vitato tamen periculo, ad societatem statim rediit. Itaque, cum socii sibi quidem inuicem tanta virtute & animi constantia opem ferentes, nullum pro communi libertate periculum subire recusauerint, proximas autem gentes alias, a Romanis vinci parum curauerint; necesse profecto est, ut communi nomine permoti, & necessitudinis quae inter ipsos intercedebat, memores, ita se gesserint. Et haec omnino vera esse, eo minus dubitari potest, quod singula gentium sociarum nomina aut a natura regionis quam incolebant, aut a flumine quo terrae ipsarum alluebantur, desumpta appareant, quorum neutrum accidere potuisset; nisi aliud ipsis nomen & omnibus commune fuisset. Nam nullum fuisse, quia Romanis haud cognitum, aut a scriptoribus eorum tunc non proditum, minime dicere debemus. Quin ceteras saepe gentes, quibuscum bellum gerebant Romani, profecto non minus fortiter ignorabant. Diu enim barbarorum omnium maxime barbari, neque

neque historiis delectabantur, neque scientiis operam dabant; sed alienis opibus inhiantes, libertati populorum insidiabantur. Deinde, cum ad Graecorum litteras accessissent, & historias scribere conati essent, parum feliciter in eo negotio versati sunt; tum quidem, quod rationem eius rei minime intelligebant, tum, quod in prouincias missi, aut sua sponte illuc profecti, summam laudem in explenda libidine & auaritia sua positam esse arbitrabantur, linguam vero populi illius, apud quem degebant, & cetera antiquitatis monumenta adeo flocci faciebant, ut mores & instituta, quibus ille viueret, curiosius nosse, grauitate sua indignum iudicarent. Quo factum est, ut non solum ipsi, quibus locis essent, quocum bella aut negotia gererent, puerili aliqua scientia scirent, sed scriptores quoque eorum, quando necessitate coacti, res externas attingunt, pudendam sane ignorantiam prodant, & in turpissimos errores, digna moribus suis frequentia, prolabantur.

Haec eam ob causam dicta sunt, quod Germanorum populos, eadem illa quibus hodie celebrantur nomina, multis post Tiberium aetatibus assumpsisse, parum probabile nobis videtur. Augusti quidem & primis Tiberii temporibus, Germani Rhenum inter & Visurgim habitantes, asperrimis bellis exagitati fuisse; deinde vero, quod pacari nullo modo poterant, quiescere permitti. Ex eo tempore

Roma.

Romani nunquam, nisi laceſſiti, neque vt Germanorum gentes imperio adiicerent, ſed vt prouinciis eas arcerent, bellum in eas ſumſere. Qui igitur dicimus? tunc maxime factum eſſe, vt de propulſanda Romanorum vi Germani cogitarent. Quod ſi metu non impellebantur, an igitur accidit? vt nulla vrgente neceſſitate, ſed per laſciuiam, priſtina vitæ conſuetudine relicta, moribusque maiorum abolitis, qui origine, lingua, moribus diuerſi erant, in vnum populum coaleſcerent, & illorum imperio ſubeſſent, quibuſcum iſtis aut leuis amicitia aut omnino nulla intercedebat: Tunc ſcilicet ſaluti ſuae pulcherrime conſultum iri exiſtimantes. Quod ſi omnia illa collectis in eandem rempublicam gentibus eadem fuerant, idem ergo plures gentes populus erant, populumque iſtum nomine aliquo vocitatum fuiſſe oportet, niſi quis aut parentes non habuiſſe, aut populos nomine facile carere, & fieri ſolere, arbitretur.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. I.

Herodis Character.

Herodem M. infamatum a plerisque multis eluxisse virtutibus, nemo temere ibit inficias, si modo a partium studio fuerit alienus. Negari quidem non potest eum, ob insidias Soteri adhuc in cunis vagienti structas, * infantes in agro Bethlemi e medio sublatos, variasque & extra & in familiam perpetratas caedes utique mereri, ut inter tyrannos summo numeretur iure. Verum enim vero, si quis insignem eius prudentiam, rei militaris scientiam, annonae subleuatam caritatem, templum Hierosolymis magnifice exstructum ** aequo considerauerit animo; facile ad Herodem applicauerit illud, quod vulgo de Purpurato Richelieu dici solet:

Il a trop fait de bien, pour en dire du mal.

Il a trop fait de mal, pour en dire du bien.

§. 2.

* Ζητῶν τὴν Ψυχὴν τῆ παιδία. Matth. II. 20.

** Vellem, ut quis τὰ τεσσαράκοντα καὶ ἕξ ἔτη, quibus templum Herodianum Ioh. II, 20. exstructum perhibetur, nobis exponat perspicue, cum ad tot annos imperium Herodis non affurgat. Neque nobis, neque aduersariis nostris sufficit, quando Celeb. WOLFIUS ad hunc locum obseruat: *dissentire interpretes, & Iudaeos prae imperu contradicendi, tanquam homines plebeios & historiae parum gnaros vel errorem vel mendacium commisisse.* Seruatori certe non cum plebe, sed cum principibus

• §. 2.

Herodis funus.

Illud silentio minime videtur praetereundum, principem nostrum splendore ac dignitate vitae facile superasse reliquos, quare etiam funus eius tanto fuit celebratum apparatu, ut res digna videatur, de qua differatur fusius, imprimis cum ab aliis hanc circumstantiam annotatam fuisse vix meminerim.

• §. 3.

Iosephi de eo narratio.

Producam igitur in medium verba Iosephi, edit. HAUERKAMP. pag. 848. HUDSONI vero 771. ex Lib. XVII. C. VIII. §. 3. Ant. Jud.

ΕΥΤΕΥ-

pibus ciuitatis erat sermo, quorum mendacium certe non tulisset aequo animo, & quicquid de perfidia Iudaeorum dici possit, certe non apparet, quare hoc quidem in loco & in re memoriae recentioris a veritate voluissent proferre aliena. De Serubabelis vero templo, praeter alias difficultates, illa verba intelligi non posse, inde apparet, quia Herodes istud plane destruxerat, ut nimirum magnificentius aliud restitueret. HOLBERG. Hist. Iud. T. II. p. 129. Vid. interim, quae praeclare monuit Celeb. BAUMGARTEN. H. E. Sec. I. p. 33. seq.

† Quidam e nostratibus in ea versatur opinione, huic loco difficillimo, ex antiquitatibus Iosephi, lucem accendi posse splendidissimam. Iosephus enim, cuius historiae iustum hodie pretium magis magisque statuitur. lib. XV. c. 14. antiquit. Iudaic. commemorat,

Ἐπιεύθεν δὲ τάφον ἡ-
 τείμαζον τῷ Βασιλεῖ
 μελήσαντ Ἀρχελαῷ.
 πολυτελεσάτην γενέσθαι
 τὴν ἐκκομιδὴν τῆ πατρὸς
 καὶ πάντα τὸν κόσμον
 προκομίσαντος εἰς ὃ
 συμπομπεύσει τῷ νε-
 κρῷ.

Ἐφέρετο δὲ ἐπὶ κλίνης
 χρυσέας λίθοις πολυτε-
 λέσι ποικίλδις διαπε-
 πασμένοις.

Στρωμνὴ τε ἦν ἀλευ-
 γῆς καὶ ἡμπέσχετο πορ-
 φυρίσιν ὁ νεκρὸς διαδή-
 ματι ἡσκημένος ὑπερ-
 κειμένῃ σφάνῃ χρυσέῃ,
 σκῆπτρον τε τῇ δεξιᾷ
 παρακείμενον. Περὶ δὲ

At post haec funus
 parabant Regi, id agen-
 te Archelao, vt pater
 splendidissime efferre-
 tur, atque omnem or-
 natum proferente, vt
 magna cum pompa
 comitaretur mor-
 tuum.

Ferebatur igitur in
 lectica aurea multis &
 variis ingentis pretii
 lapidibus distincta.

Stragula murice ful-
 gebat & corpus pur-
 pura erat amictum,
 cuius vertici adhaere-
 bat diadema, supraque
 corona aurea, & dex-
 tra sceptrum gerebat.

τὴν

morat, Herodem M. per octo annos templum, in-
 stauratione facta, multis modis mirifice exornauisse;
 deinde etiam mandasse sacerdotibus, vt ὡρ
 εἰ ὡρ quoniam ipsi aditus negabatur, instaura-
 rent. Cui rei unum dimidiumque annum impende-
 runt. Hoc tempus, si addas illi, quod Zerubabel
 adhibuit templo aedificando, utpote quod Herodes
 M. non funditus euertit, sed muris relictis, magni-
 ficentius extruxit, τεσσαράκοντα ἔξ ἔτη facili
 habebimus negotio.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ἑτάδια ὀκτώ: Τῆδε γὰρ **ibi enim, vt ipse man-**
 αὐτῷ ἐγένοντο αἱ ταφιαὶ **dauerat, sepultus est.**
 κελεύσματι τῷ αὐτῷ. **Et Herodes quidem**
 Ἡρώδης δὴ τῆτον ἐτε- **hoc modo . ex vita**
 λύντα τὸν τρόπον. * **excessit.**

§. 4.

Contradictio Iosephi apparens.

Idem locus iisdem ferme verbis legitur
 L. I. de B. I. Cap. XXXII. §. 9. p. 142. edit.
 HAUERKAMP & p. 1043. edit. HUDSON. vbi
 Iosephus videtur sibi contradicere, dum ita
 verba eius fluunt: ἑτάδις ἐκομίσθη τὸ σῶμα
δια-

dum, hic notasse iuuabit, situm illud fuisse in eo
 loco, quo Herodes Parthos atque Iudaeos debella-
 uerat, aberatque ab Vrbe duos lapides. Arx sita
 erat in editissimo monte, ad cuius radices varia ex-
 structa erant munimenta atque aedificia, vt haec
 oppidum constituerent non contemnendum. Vid.
 HOLBERG. p. 125. Non confundenda est haec arx
 cum palatio Herodis, quod Hierosolymis con-
 spiciebatur. †

* Ex hoc funeris apparatu lucem aliquam accipit ista
 controuersia, quae dudum sub iudice est, num ni-
 mirum Herodes Iudaeorum vel Romanorum sacris
 fuerit addictus?

† Liquido satis constat, hanc eandem esse urbem,
 quae postea Caesarea appellata fuit in honorem
 Caesaris, & cuius in N. T. saepenumero mentio
 fit. Caeterum probe illa distinguenda est a Caesa-
 rea Philippi, vtpote quae in Galilaea a Philippo,
 Herodis filio, in honorem Tiberii Caesaris, sic fuit
 compellata.

διακοσίαις εἰς Ἡρώδιον, ὅπρι κατὰ τὰς ἐντολας ἐτάφη. Octo nimirum stadia, quibus funus deducendum erat, in priori indicauerat loco, in posteriori vero ducenta. Sed, quod iam HAUERKAMPIUS atque HUDSONIUS praeclare monuerunt, fieri facile potuit, ut tantum agmen octo modo per stadia secutum sit capulum, quod emensi, reliqui redierunt domum, paucioribus saltem relictis cadaueris comitibus.

§. 5.

Germani milites funus prosequentes.

Eruditis permittō arbitris pompam tanti regis funebrem considerare penitus, mihi enim patriae amore ducto atque maiorum nostrorum, Germani tantum memoria digni videntur. Omnino enim notatu dignum existimo, Germanos iam eo tempore, quo Soter noster vix lucem huius aspexit orbis, in terra sancta in honore fuisse. Missos igitur facio δορυφόρους * Thracas Galatasque cum militari agmine splendidissimoque reliquo comitatu.

D d 3

§. 6.

* Hi iam apud Persas in magna erant dignitate, soliti excipere vestem regalem, currum regis ante ibant, quo ipse eminens vehebatur, teste CURTIO L. III. Cap. 3. §. 15. ad quem locum obseruat Pitariscus, quod fuerint hastati iique fortissimi ac praestantissimi, quodque aurea mala praefixa hastis tulissent, melophori fuisse appellati. Vbi simul allegat

§. 6.

Cur Herodes externo usus sit milite?

Verum enim vero quo minus Thraces Germanos atque Galatas in gregariorum militum referam numerum, videtur obstare ipse JOSEPHUS, qui illos a reliqua exercitus multitudine, πάντος τῆ στρατῆ, sollicite distinctos voluit. Neque causa in obscuro est, quae Herodem permouerit, ut externum sibi comparauerit militem, cuius nimirum ope, ob bella cum finitimis Parthis atque Arabibus, ut etiam aduersus Iudacos subinde res notantes, opus erat, ubi legionibus domi conscriptis non usquequaque licet confidere.

§. 7.

Cur praecipue Germanos mercede conduxerit? Ratio prima.

Cur vero inter tot gentes maxime Germani fuerint electi, huius rei ratio prima quaerenda est in incredibili eorum fortitudine. Si enim Romanos, qui virtutem etiam in hostibus iustis efferendam esse laudibus, probe sciebant, audire iuuat, *nihil erat maioribus nostris*
ani-

POLYAEN. STRATEG. IV. 3. 24. ita scribentem:
 Πέρσαι μὲν πρῶτοι πεντακόσιοι μηλοφόροι
 περὶ τὴν σκηπὴν ἐντὸς Ἰσαντο πορφυραῖς
 καὶ μηλίνης ἐσθῆσιν ἐξησκημένοι. Hi satel-
 lites hastati sine dubio, cum reliquo luxu, ex Persia
 transierunt ad Alexandrum, eiusque Successores,
 & tandem ex Syria in Palaestinam.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

iterum * *omnem speciem reconditi astus odere.*
 Quis igitur quaeso princeps non sibi eiusmodi
 exoptaret milites vel ex distitis arcessendos
 finibus?

§. 9.

Ratio Tertia.

Accedit, quod etiam Romanorum Imperatores nullam gentem potiore habuerint, cui corporis crederent custodiam, quam Germanos. Augustus, qui, teste Tacito, primus cuncta discordiis civilibus fessa nomine principis sub imperium accepit, *Germanorum manum, usque ad cladem Varianam inter armigeros circa se habuit.* **. Caligula vero Germanorum corporis custodum fidem moribundus etiam fuit expertus, qui perpetrata a Romanis caede *accurrentes nonnullos ex percussoribus interemerunt.* *** Inde factum est haud dubie, ut cum Claudii aetate † *Germanorum legati in popularia deducti, cum animadvertissent Parthos & Armenios sedentes in senatu, ad eadem loca sponte transirent, nihilo deteriore virtutem aut conditionem suam praedicantes, permissum iis fuerit in orchestra capere locum honoratiorem.*

§. 10.

* Id. ib. p. 153.

** SUET. AUG. C. 49.

*** SUET. CAL. C. 58.

† SUET. CLAUD. C. 25.

§. 10.

Quomodo Germani innotuerint Herodi?

Illud fortè non adeo difficile fuerit explicatu, quo casu vel occasione euenerit, vt Germani Herodi innotuerint? Nimirum notus est eximius ille, quo Herodem Augustus tantum non semper complexus fuit fauor. Cum ille, auctoritate senatus populique Romani, Rex atque amicus publice erat salutandus in Capitolio, haec solennia peragebantur praesentibus Antonio atque Augusto; * quem etiam conuenit Antiochiae ** & ad minimum tribus vicibus in Italia ipsa. *** Huc accedit filios eius Alexandrum atque Aristobulum, ex Mariamne prognatos, Romae omnibus studiis, quibus puerilis aetas impertiri debet, fuisse imbutos, vbi primo domicilium inueniebant in aedibus Pollionis, amici paterni, donec ipse Caesar eis locum concederet in palatio suo, vt scilicet eo felicius sub oculis tanti hospitis adolescerent. † Quae cum ita sint, nemo temere sibi persuadebit, Herodem eiusque principes iuuentutis aliquid temere praetermisisse, quod ad statum aulae, imperii atque vrbis penitus cognoscendum facere potuit. Non potuit non igitur fieri, vt eorum in con-

D d . 5 spectum

* BAUMGARTEN, Hist. Eccl. N. T. Sec. I. p. p. 28.

** Ibid. p. 29.

*** Ibid.

† PRIDEAUX P. II. p. 747. HOLBERG Hist. Iud. P. II. p. 125.

spectum etiam venerint Germani, satellites Augusti, quorum forma, fide atque fortitudine cognita, facile fieri potuit, ut tam egregiam manum in suam deducerent regionem, variasque destinarent eam vñibus.

§. 11.

Ex quo pago Germaniae suos euocauerit
Satellites?

Cum Germania in tot olim diuisa fuerit gentes, illud determinare vix ausim, ex qua gente cohors Herodis Germanica fuerit oriunda? Facile tamen crediderim Rheni praecipue accolae, eorumque finitimos, fortasse Triboccos, Bructeros, Cattos, Cheruscos, Nemetes, Sicambros, Treuiros atque Vangiones fuisse euocatos, cum hi praecipue Romanis fuerint cogniti.

§. 12.

An ad Herodianos pertineant?

Cum in tribus Scripturae sacrae locis occurrant Herodiani, anceps diu fuit quaestio, quales potissimum homines sub hoc lateant titulo? Decem Sententias ex Serario recenset WOLFIUS ** ex quibus nulla magis ridicula est, quam HUETII, qui sectam hic inuenisse se credidit haereticorum, qui Herodem pro Messia habuissent, secutus in hac opinione Tertullianum, Hieronymum, Chrysostomum, alias-

* Matth. XXII. 16. Marc. III. 6. XII, 13.

** In Curis ad h. l.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Ἐπεὶ δὲ αὐτὰς Γερμανίας ἀψαθαι τῆς ἀποστάσεως καὶ τὸν πόλεμον ἐξεγκεῖν πρῶτον μὴ ἢ φύσικ ἕσα λογισμῶν ἔρημος ἀγαθῶν &c.

Ipsos autem Germanos ad defectionem bellumque inferendum extulit quidem primo naturæ bonis cogitationibus vacua &c.

Non ignoro, quæ de ignorantia & stupore nostrorum traduntur ab auctoribus, nec excutere vacat in præsentî, quo sensu mihi tribuat Tacitus: quod litterarum secreta viri pariter ac feminae ignorauerint. Certe nostra ætate nemo temere Germaniam nostram ἔρημον λογισμῶν ἀγαθῶν appellare ausurus est, cui rei, præter alia, documento sunt tot societates litterariæ, ex quibus præ aliis Illustrissimæ, quæ Erfurti flores, Moguntinæ omnia in emolumentum Academiae atque orbis eruditi cedere volo, voti mei

- redditus compos impense laetaturus.

DE
DUOBUS NUMIS
BRACTEATIS

COMMENTATIO

AD

INLUSTR. ELECT. MOGUNT. ERFURT. ACAD.
SCIENT. VTI.

I. A. FABRICII.

§. I.

TENVITATIS meae mihi ipse probe con-
 scius, vtrum ad commentarios IN-
 LVSTR. E. M. E. ACAD. SC. VT.
 meum quaecumque adicerem symbolum,
 dia multumque dubitavit. Haesitanti vero
 de ea re mihi, scrupulum non exemit
 solum, sed calcar etiam addidit, singularis
 ELYSI erga me benevolentia, qua me & suis
 adscripsit, & adscriptum iussu SVO ad hoc
 ipsum excitavit. CVM vero ex feculis meis,
 in praesentiarum, nihil quadam attentione
 dignum, IPSI que obferendum obcurrat, prae-
 ter *duos numos bracteatos*, eos ipsos, cum
 eorum levi descriptione, exhibendos putavi.
 FIGVRAM eorum ostendunt praesentes ima-
 gunculae :

§. 2.

Non est, vt iam in iucunditatem & utilita-
 tem rei numariae, praecipue antiqui & maxi-
 me mediū aevi, vbi bracteati potissimum cu-
 riosorum excitant attentionem; excurram;
 hanc enim negare puto posse neminem. ET
 qui

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

qui HISTORIAE operam nauant, & qui in
 IVS PVBLICVM studium suum, laborem at-
 que aetatem conferunt omnem, ii adscribent,
 ad hoc de re numaria iudicium, non aliorum
 modo, sed suum ipsorum etiam sententiam.
 INTERIM non nego, maiorem saepe numero
 a quibusdam tribui studio rei numariae utili-
 tatem, quam ex rei veritate illud secum fert,
 & non numquam ipsius cultores a numis se
 videre praeter opinionem destitutos. SCRI-
 PTORES rei numariae fere omnes enumerant
 ANSELMUS BANDURI, BURC. GOTTH. STRUV,
 MART. LIPENIUS, & IO. BURC. MENCKE *

§. 3.

SED ne per ambages & longe exorsa le-
 ctorem teneam, ad bracteatos meos propius
 adcedo, quos tenui ad modum lamella argen-
 tea, ex vno tantum latere cusa signataque con-
 stantes esse numos, docet oculorum inspectio.
 SCRIPTORES de *numis bracteatis* enumerant
 itidem I. B. MENCKE, recensent ACTA ERU-
 DITORUM LIPS. WILH. ERNESTUS TENZELI-
 US, & IO. ALEX. DOEDERLINUS, qui IO. CHRISTO.
 OLEA-

* BANDURI *bibliotheca numaria* cum adnot. IO.
 ALB. FABRICII Hamb. 1719. 4. STRUV. *biblioth.*
numismatum Jenae 1693. 12. LIPENIUS *bibl. Philos.*
 voce *numi*. MENCKE *bibliotheca* p. 220-228. add.
Abriss einer allgemeinen Historie der Gelehrsamkeit,
 tomo I. p. 328. & *Monatl. Auszüge* 1700. m.
 Majo p. 189. seq.

OLRARIUM, W. E. TENZELIUM, C. SCHLEGE-
LIUM, I. A. SCHMIDIUM, IO. GEO. LIEBKNECHTIUM,
OTTO. SPERLINGIUM, IO. PET. DE LUDWIG, I. M.
HEINECCIUM, DAVIDEM HOTTINGERUM, IO. GEO.
ERUCKFELDIUM laudat, ex quibus pauca quae-
dam, quae ad nostros facere videntur descri-
bendos, eorum explicationi liceat mihi prae-
scribere. *

§. 4.

SUNT & *bracteati*, a quibusdam, *pellicula-*
ti dicti aliqui, in quibus aes tertiū argenti
bractea obducitur, quae fraus ingeniosa, iam
in AUGUSTI triumviratu coepit, & ex sen-
tia auctoris *de la science des medailles*, CLAUD.
IOUBERT cuius opus denuo prodit Paris 1740.
12. 2 Voll. LATINITATE donatum a C. IUN-
GERO, Lips. 1695. 8. & GERMANICO idio-
mate inductum a I. NEGELEIN, Norimb. 1737.
8: antiquitatis in numo nota est certissima, **
sed horum consideratio iam ad nos non spe-
ctat.

§. 5.

* MENCKE l. c. p. 233. ACTA ERVD. 1694. p.
218. 1709. p. 345. 1717. p. 21. 1715. p. 297.
1719. p. 470. 1721. p. 541. 1725. p. 526. 1729.
p. 143. 1730. p. 333. &c. TENZEL *Monat. Unter-*
red. 1689. p. 441. 1694. p. 403. 1695. p. 867.
952. 972. &c. DOEDERLIN *de numis GERM.*
mod. bract. & canis &c. Norimb. 1729. 4. Vid.
ACTA ERVD. 1730. p. 331. *Monat. Auszüge* l. c.

** Vid. ACTA ERVD. 1694. p. 218. TENZEL l. c.
1695. p. 867.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

bracteatis numis HASSIACIS &c. Helmst. 1716.

4 probare nititur, iam iam CAROLINGORVM tempore bracteatorum vsum in WETTERAVIA inualuisse, IS inquit, ad evitandas, vt creditur, latentes sub numis spissioribus metalli vilioris adcellione adulteratis, fraudes, percussos bracteatos, a solis ferme nostris maioribus, vno tantum in latere signatos, quorum nullus determinatum ortus sui annum prae se fert. g)

§. 8.

VEXATISSIMAE quaestionis de prima bracteatorum aetate meminit 10. GEO. LEVCKFELD, in *Historische Beschreibung vieler alten Blechmünzen*, Lips. & Wolfenb. 1721. 4. vtrum tempore iam OTTONVM, an saec. demum XII. bracteati sint cusi? & illam sub iudice relinquit; at *num.* 32. ab illo adductorum adparent aliquot numi *bilaterales*, quales cufos esse & cudi potuisse in bracteis aliqui dubitarunt. h)

§. 9.

BRACTEATORVM originem OTTO SPERLINGIVS, de *numorum bracteatorum & cauorum nostrae ac superioris aetatis, origine & progressu ad R. IAC. A MELLENI epistola* Lubec. cio 1000. 4. saec. XIII. adscribere auctori historiae numismatum nouorum I G. (IO. GROENINGIO) in *geöffneten Ritterplatze*, tom. I.

P.

g) Vid. ACTA ERVD. 1717. p. 21.

h) Vid. ACTA ERVD. 1721. p. 541.

p. 32. temere videtur, i) huic enim opinioni refragantur, quos iam adduxi auctores & praeter hos summus ille SCALIGER, qui se ante CHRISTVM natum cufos bracteatos vidisse adserit, IO. DAN. MAIOR, qui ex HENRICI MEIBOMII de aurea bulla tom. I. rerum Germ. p. 483. bracteatum HENRICI LEONIS A. C. CIÖCLXXX. profert, k) nec non IO, ANDR. SCHMIDIVS, qui numum bracteatum quemdam HENRICO II. comiti BLANKENB. saec. XIII. vindicat, l) ipse etiam SPERLINGIVS expressis verbis saec. XII. primos apud GERMANOS protulisse bracteatos, putat. m)

Ee 2

§. 10

i) Vid. *Monatl. Auszüge* 1700. p. 189. vbi simul scripta tam edita quam promissa, de re numaria & praesertim de bracteis IAC. A MELLENI, aliorumque recensentur, v. g. OLEARII, SAGITTARIORVM, WAGENSEILII, IO AND. SCHMIDII, C. SCHLEGELII, TENZELII, IO. DAN. MAIORIS, CAR. DV FRESNE, &c. & nescio, qui factum sit, vt GROENINGIVS SPERLINGIO longe aliam mentem tribuerit. De OLEARIO vid. *Monatl. Auszüge* 1700. p. 202.

k) Vid. TENZEL *Monatl. Unterred.* 1695. p. 954. seq. ex IO. DAN. MAIORIS *bevölkertem Cimbrien, Plön* 1692. f. libro egregio.

l) Vid ACTA ERVD. 1719. p. 470. prodiit scriptum hoc Helmst. 1718. 4. add. ei. SCHMIDII *numi bractei Numburgo - Cizenses Pegaviensesque*, Jenae 1695. 4.

m) Vid. *Monatl. Auszüge* 1700. p. 200. seq.

§. 10.

INLVSTRIS IO. PET. A LVDEWIG in *Einleitung zum Teutschen Münzwesen mittler Zeiten*, Halae Vened. 1709. 8. cap. III. historiam recenset bracteatorum mense Octobri 1708. effossorum in area agricolae, pago GOERIZ adscripti, in vicinia HALENSI, vbi sexcenti numi bracteati fuerant generis eiusdem, cap. V. falsas causas ridet confutatque eorum, qui fraudis cauendae ergo factum esse existimant vt bractee tenuissimae in vno tantum latere fuerint excusae & efformatae, cap. VI. nouam aperit, tribuitque bracteatos ignorantiae mediæ aevi in arte sculptoria & aeris maximae tum penuriae. Cap. VII. originem adfert bracteatorum a temporibus OTTONVM, tum enim monetandi iure, ex leuissima quaque causa ordinibus concesso, immanes procuratos horum numorum abortus, quosdam etiam memoriae causa factos fuisse, docet. Cap. XVI. de imagine s. MAVRICII & iure monetandi antistitis summi MAGDEBURGICI HALAE, plura adfert notatu digna n).

§. 11.

CHRISTI. SCHLEGELIVS qui *de numis antiquis SALFELDENSIBVS ARNSTADENSIBVS & IENENSIBVS*, Dresdae 1697. 4. schediasma ediderat, dissertatione *de numis antiquis GOTHANIS, CYGNEIS, COBURGENSIBVS,*
VINA-

n) DE LVDEWIG vid. ACTA ERVD. 1709. p. 345.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tificis monetarii industria constaret. MAIOR ex ipsius sententia longe copia superat inferiorum statuum, ecclesiae praesulum, episcoporum, monasteriorum, addo & ciuitatum, quam imperatorum atque principum, quod hi, in impensis faciendis largiores, maluerint splendidiore solidos nempe ferire numos; & istam bractealium turpitudinem dedecori sibi futuram putauerint. NVM etiam aurum, atque aes? in vtramque partem disceptata quaestio est, ad quam *επιχει* vir clarissimus. NON nisi orbicularem figuram illas ostendere arbitratus est celeb. DE LVDEWIG, alii tamen quadratos etiam se vidisse adfirmant, quod & auctor noster confirmat, qui insuper contra eundem virum inlustrem numos illos *ακροαλας* & in quibus nulla plane conspicitur impressa effigies bracteatorum censu habendos esse existimantem, contrarium operose adserit. ANNO 1729. WEISSENBURGI, in veteris cuiusdam aedificii ruinis, casu quodam, cum vrna aliqua detegeretur, quae non contemnendam huius modi bracteatorum copiam contineret, ipsi vero ad ignotae rei spectaculum obstupescerent inuentores, & ethnicae superstitionis reliquias, immo quiduis aliud potius, quam medi aeui numos existimarent, meliora ipsos hac de re edocere voluit auctor suo commentario q).

§. 14.

q) Vid. ACTA ERVD. 1730. p. 333. & supra not b).

§. 14.

ANNO 1725. innotuerunt inter arandum singulis annis in BORNHOLMIA insula nonnullae bracteolae aureae, variis figuris humanis signatae a rusticis inuentae, quae bono fato in doctissimi MELLII manus peruenere. EXSTANTIORES is aeri incisās commentatiunculae suae adiecit, ex quibus auctores ACTOR. ERVDITOR. dicto anno aliquas selegerunt, quas etiam tabula quadam ob oculos posuerunt, & vberius explicarunt. EX his, quae figura 7 & 5 conspiciuntur, exacte cum numi nostri maioris figuris conueniunt, & quamuis auctores CHRISTI. DEMOCRITVM recte refutent, qui hic sacerdotes AEGYPTIORVM, OSIRIDI sacra parantes, capite canino, deprehendisse sibi visus est, DISAM tamen deam, SCANDIS FREIAM dictam & ISAM hac imagine notari, non negauerim r).

§. 15.

EGO vero tandem ex his omnibus conligo & sentio, numos bracteatos a prima monetandi origine apud omnes omnino gentes in vsu fuisse, (§. V. VI. VIII.) bilaterales, (§. VII.) aureos, argenteos, aeneos, (§. XII.) maxime tamen eos ex GERMANIS superesse, (§. VII. VIII. VIII. X. IX.) rotundos, quadratos, immo varia figura, (§. XIII. XIII.) vel sine addito anno, vel cum eo, non ex probi-

E e 4

tate.

r) Vid. ACTA ERVD. 1725. p. 520. 526.

tate GERMANORVM ad fraudem euitandam, nec inscitia melioris notae numos ferendi, nec penuria metalli nobilioris atque argenti, nec sordida parsimonia, nec ignorantia artis sculptoriae, (§. X. XIII.) quamuis hanc non causam sed tantum accidens bracteatorum putem, sed ex mero arbitrio & lubitu, vnde distinctio in numos *solidos* & *bracteatos* invaluit, vti nostris temporibus distincto, in numos ex puro argento (*fein Silber*) & admixto alio metallo conflatos, satis nota est, licet maxima sit bracteatorum & nostrorum ex argento puro differentia, & denique bracteatos non numquam memoriae causa esse cufos, (§. X.) saluo tamen dissentientium iudicio.

§. 16.

HIS praemissis ad explicationem nostrorum bracteatorum me conuerto. EX his maiorem puto antiquiorem, refert enim duplices imagines, inuentis in insula *Bornholmensi* ex aere similes, (§. XIII.) ex vtroque latere virumculum medium tenentes. CVM nulum christiani cultus, in hoc numo, ad modum rudi, vestigium adpareat, & is potius deam SCANDIAE, dictam, DISAM, referat, vel aliam quamdam, si placet, diuinitatem, cum saec. X. cufum esse a deorum cultoribus, paucis, ante christianam religionem a SAXONIBVS in CIMBRIAM introductam, temporibus, quod ipsa eius conditio suadet, conicio. Ad modum enim vero simile videtur, eum a SAXONE

NE

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

nostris numum, qui s. MAVRICIVM refert sedentem, nimbo sanctorum ornatum, dextra manu pedum episcopale, sinistra clauam militarem tenentem, addita epigraphe: SANT MAVRICIVS. HVNC MAVRICIVM signum summi praefulis MAGDEBVRGENSIS esse, inter omnes constat. (§. X.) EVMDEM, DOCTISSIMO atque EXPERIENTISSIMO artis salutaris DOCTORE MOSDORFIO, ad finitatem mihi iuncto, duodecim fere ab hinc annis, dono accepi, qui eum ex sexcentis aliis, in agro MAGDEBVRGICO, prope IERSLEBEN effossis, & a rusticorum manibus dilactis, forte fortuna seruauerat.

§. 19.

QVO anno vel saeculo vero cusus sit? nullum in eo exstat vestigium, interim ex notis quibusdam circa effossionem obuiis haud obscure conligitur, eum auspiciis THEODORICI ROSELWID, summi MAGDEBVRGENSIVM praefulis, saec. XIII. prodiisse, is enim ab anno 1361. ad annum vsque 1367. d. 16. Decembris, sedem archiepiscopalem summa cum laude tenuit. Eius vitam & effigiem exhibet de re litteraria insigniter meritis GEO. GOTTFRIED KVSTER, in denuo edita quondam rarissima MARTINI FRIDERICI SEIDELII collectione imaginum centum ex MARCHIA oriundorum clarissimorum virorum s).

§. 20.

s) Prodiit Berolini 1751. f.

§. 20.

CVM notatu dignissimum summi huius sacerorum antistitis opus sit dedicatio templi cathredalis MAGDEBURGENSIS, quam A. C. 1363. perfecit, non inepte coniicere mihi videtur, qui hunc numum in memoriam tantae cusum putauerit dedicationis. Sittit s. MAURICIVM, patronum ecclesiae archiepiscopalis, (§. X.) sedentem, in signum imperii, cum summa dignitate archipraefulis coniuncti, quod idem confirmat pedum episcopale manu dextra S. MAURICII, claua vero militaris in manu sinistra, ipsius S. MAURICII vitae genus, qui dux legionis christianaemartyrium subiit A. C. cclxxxvii, iussu MAXIMIANI HERCVLEI, propter OCTODVRVM in VERA-GRIS in AGAVNO, nunc fano S. MAURICII, t) a SIGISMVNDI BVRGVNDORVM rege A. C. 15 con- dito, denotare videtur. De nimbo sanctorum signo, caput s. MAURICII ambiente, non est vt plura hic adferam, quippe signo notissimo, quem pictores & sculptores non a deorum cultoribus, sed ex historia sacra sumsisse, vult IO. NICOLAI u). Leue denique est, in hoc numo

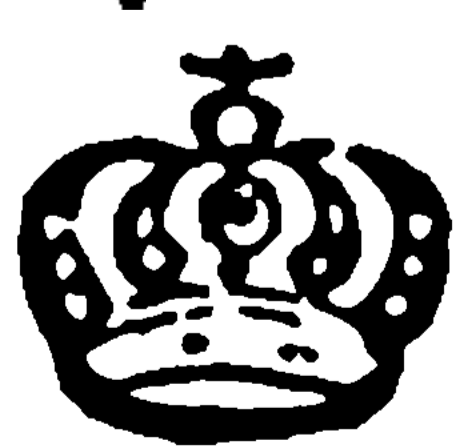
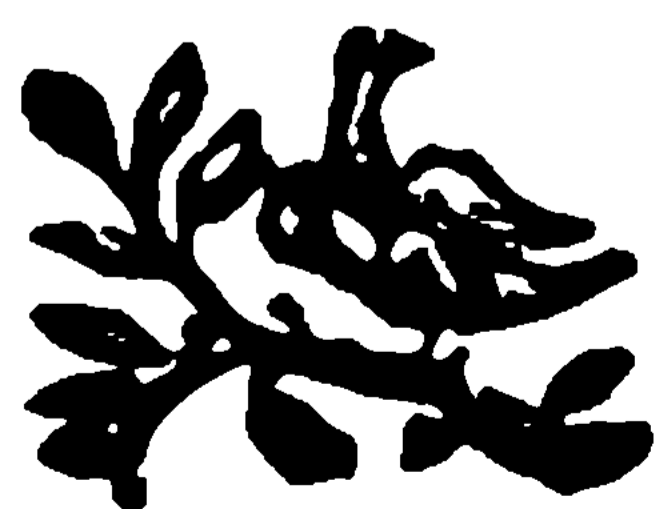
t) Vid. AEGIDII SCHVDI de prisca & vera alpina RHAETIA, Basil. 1560: 4. p. 100. Gottfried Gengenbach Beschreibung der Stadt Magdeburg 1678. 4. p. 11. ex DRESSERI Sächsischen Chronick p. 252. seq.

u) NICOLAI de nimbis antiquorum, 1699. 12. p. 108. seq.

numo adparere nomen MAVRICII per C, non MAVRITII per T, quam orthographiam probat C. CELLARIVS & GALLORVM S. MORICE ex LATINO deriuatum.

§. 21.

SED haec sufficientiant de his duobus numis bracteatis, in quorum explicatione lubens volensque, meliora me docenti, cedo. VTI vero THEODORICI, archiepiscopi immortalis, praecipuum opus dedicationem splendidissimi templi cathedralis MAGDEBVRGI fuisse, iure meo adseruisse mihi videor, ita renouatam eius rei memoriam, ACADEMIAE SCIENTIARVM VTILIVM, auspiciis SVMMI nostrae aetate sacrorum in GERMANIA-PRAESVLS PRINCIPIS ELECTORIS INMORTALIS, omnes hominum laudes supergressi, QEVN DEVS orbi litterario totique GERMANIAE, laude numquam intermoritura, seruet! conditae atque dedicatae, vtpote praecipuo TANTI PRINCIPIS operi, quam aeternum florentem auguror & precor duraturam! obferendam putavi. EO magis, quod simul ista amorem patriae meae, quondam dulcissimae, mihi in memoriam reuocet, quae vt sub REGE SAPIENTISSIMO orbisque miraculo, fausta sit diu & felicissima in votis habeo!

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Incidit nuper in manus meas, splendidissimum monumentorum veterum, anaglyphorum, toreumatum; gemmarum collectio, quam haud ita pridem nonnulli Itali, viri, singularis eruditionis fama non solum, apud populares suos, sed etiam apud exteros conspicui, *Musei cortonensis* a) titulo, cum republica literaria communicarunt. Et si quidem opus egregium ita comparatum est, ut splendore, rerum antiquarum varietate, ingenii atque doctrinae praestantia, quae ex omni fere pagina elucet, quemlibet ad se adlicere, & inuitare possit; multa tamen sedulus lector, & illi inesse animaduertet, quae noui, inauditi, & paradoxo aliquid omnino prae se ferre videntur. PAVSANIAE b) enim ut vnum tantum modo, heic in transitu proferam exemplum, repugnant auctoritati, quae de

a) Opus splendidum talem prae se fert. titulum: *Museum Cortonense, in quo vetera monumenta comprehenduntur anaglypha thoreumata, gemmae insculptae, insculptaeque, quae in Academia Etrusca Ceterisque nobilium virorum domibus adseruantur. In plurimis tabulis aereis distributum atque a FRANCISCO VALESIO, Romano, ANTONIO FRANCISCO GORIO, Florentino, & RODOLPHINO VENVTI Cortonense, notis illustratum Romae MDCCCL. sumptibus Fausti Amidei, Bibliopolae in via cursus. Typis Joannis Generosi Salomoni in Foro S. Ignatii, superiorum permissu, in fol.*

b) In Laconicis p. 97. edit. GVIL. XYLANDRI, Francof. 1573. in fol.

de ornatu, quem Veneris, apud Lacedaemonios cultae μορφῶς, simulacrum, in capite gestabat, hęc c) referuntur. Καλύπτρα enim, qua hoc simulacrum ornatum fuisse perhibetur, non galericuli *duabus alis*, vt Mercurii pileus pingi solet, instructi, prae se ferebat, formam, sed flammeum potius, siue muliebre velum erat, quod Venus Morpho, tanquam fidei vxoriae erga maritos symbolum, in capite gestabat. Non nullis certe veterum auctorum testimoniis comprobare possem καλύπτραν tegumentum fuisse genus, quo mulieres in vetere Græcia, ad arcendam pluuiam utebantur. d) Sed haec, aliaque his similia, quae viris, omnis antiquitatis scientia

c) Museum cortonense p. 18.

d) Conf. IACOB. PERIZONII notae ad AELIANI *Vari. histoi.* L. VII. Cap. VIII. qui CALLIMACHI citat fragmentum II. ex quo adparet formam pilei pastoralis καλύπτραν nonnunquam habuisse:

Ἐπρεπέ τοι πρόχουσα χάρις εὐρέια
καλύπτρη

Ποιμενικόν πίλημα.

FRIDERICVS SYLBVRGIVS in Notis, in ROMVLI AMASAEI versio. em latin. PAVSANIAE p. 316. edit. supra citat. reprehendit AMASAEVM quod καλύπτραν, galericulum dixerit, & καλύπτραν Veneris μορφῶς velum fuisse scripsit, siue velamen capitis, quale Latinis erat flammeum.

tia instructissimis, obrepisse videntur, nullo fere negotio proferre possem, si Critici partes suscipere constituissem. Id verò in primis mecum animo constitutum habeo, vt ea, quae ANTONIVS FRANCISCVS GORIVS, vir ad eruendas illustrandasque antiquitates quasi natus, de nomine Bachi τοῦ Μορῦχου retulit, non solum veterum scriptorum, qui Bacchi τοῦ Μορῦχου fecerunt in scriptis suis mentionem, auctoritati aduersari; sed ipsi etiam analogiae grammaticae repugnare demonstrarem. Cum enim VIR CLARISS. Bacchi statuam, nobilissimo artificio, ex aere effictam, in agro cortonensi, prope Castrum Veliani, mense Ianuario, anno MDCCXXXIIX. detectam, atque effossam describeret e) his vsus est inter alia verbis: *Vultus Bacchi videntis specie, egregia arte expressus, ob quam oris hilaritatem, Μαινωμένον, vel QVOD STVLTO SIMILIS RIDEAT, in vindemia musto, & ficibus illinitus, & minio Μορῦχον EVM DIXERE, virum referre videtur, ideoque eius caput, hedera ornatum, capilli etiam breues sunt, quales viris conueniunt.* Quis, quaeso, veterum auctorum vnquam dixerit Bacchum Μορῦχον adpellatum fuisse, QVOD STVLTO SIMILIS RIDEAT? Euolui SVIDAM quem CL. GORIVS sententiae suae fauere dicit, sed ingens animum subiit admiratio, cum omnia, apud illum, loco citato, inuenirem alia. Μόρυχος, ait f) ille, ἐπίθετον ἔστι

e) Museum Cortonense Tab. UX. pag. 13. sqq.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

Vetus autem HOMERI interpres qui DIDYMA nomine vulgo excitatur τὸ μεμορυγμένα, περ-
~~μο~~μολυσμένα, πιφουμένα hoc loco, explicuit,
 voces, quibus Graeci vtuntur scriptores, cum
 rem inquinatam, squalidam, scordidam, at-
 que commaculatam describunt, quod EUSTA-
 THIUS etiam confirmare videtur eiusmodi ver-
 bis: k) μεμορυχμένα δὲ ἢ μεμορυγμένα. δι-
 χῶς γὰρ φέρεται καθὰ καὶ τὸ βρεχμός καὶ
 βρέγμα, τὰ μεμολυσμένα καὶ πιφουμένα κα-
 τὰ τοὺς παλαιούς. κριῖττον δὲ, ἠφανισμένα,
 ἔπιπῶν, παρὰ τὸν μόρον ἔξ ὅυ τὸ μορίσσω. AN-
 NÁ igitur DACERIA HOMERI locum satis adcu-
 rate expressisse videtur, cum Ulyssis vestes
 pretiosas a Minerva transformatas esse scri-
 bit l) *en vieux haillons, enfumez & rapetassez.*
 HOMERVM autem in describendo Ulyssis ha-
 bitu, vestes sordidas, & laceratas ante oculos
 habuisse, existimat m) doctissima HOMERI in-
 terpres, quibus mendici tunc temporis vt
 consueuerint. HOMERE, pour nous peindre ce
 déguisement d'Ulysse, nous remet sans doute
 devant les yeux l'équipage des gueux de ce temps-
 là. C'est un Portrait fait d'après nature.
 Quae cum ita sint, causam plane conspicio
 nullam, qua CL. GORIVS adductus fuerit, vt
 Bacchum

k) Ad citat. HOMERI loc. Tom. III. p. 524. edit. ba-
 filens. froben.

l) In l' *Odyssée* d' HOMERE traduite en François, Tom.
 II. Amsterd. 1731. in 12. p. 261.

m) In Remarqu. 41. ad citat. HOMERI locum, p. 260.

Bacchum Μόρυχον adpellatum scriberet, quod STULTO SIMILIS RIDEAT. A me enim neutiquam impetrare possum, ut mihi persuadeam, virum Clariss. vocem Μόρυχος ἀπὸ τοῦ μώρου deduxisse, quod cum analogia grammatica, nulla prorsus ratione conciliari poterit. Si coniecturae meae locus fuerit, prouerbum graecum Siculis vsitatissimum μωρότερος Μορύχου, viro alioquin perspicacissimo, errandi occasionem subministravit. Primus qui istius pro- uerbii mentionem fecit, est ZENODOTUS, qui ex POLEMONIS epistola ad DIOPHILUM id ex- cerpseret. n) Si vero in originem istius pro- uerbii inquirimus, non inde illam traxisse de- prehendimus, quod Bacchus Siculorum STUL- TO SIMILIS RISERIT, sed inde natum esse ZE- NODOTVS disertis prodidit verbis, quod Bac- chi statua, apud Siculos, extra fanum, ad ve- stibulum sub dio collocata fuerit, ex lapide psello, siue phellate lapide, ut apud CLEMEN- TEM ALEXANDRINUM o) est, a Simmio, siue Simone quodam Eupalami filio efficta: κατα- γνωσθῆναι δὲ αὐτῆς εὐήθειαν παρόσον ἔξω τῆς νε- ῆς τὸ ἀγαλμα αὐτοῦ ἐστὶ παρὰ τὴν εἰσοδὸν ἐν ὑπαίθρῳ κατασκύασται δὲ ἀπὸ ψέλλακαλουμέ-

Ff 2

νου

n) Centuria V. παροιμ. num. 13. in ANDREAE SCHOTTI Collectione παροιμ. ἑλληνικῶν Ant- verp. 1612. in 4. p. 117.

o) In Protreptic. p. 14. edit. FRIDER. SYLBURGII.

του λίθου ὑπὸ Σιμίου τοῦ Ἐυπαλάμου. p)
 Quod si igitur hominem, Siculi perstringere
 volebant stultum, & desipientem, qui, ut
 DESIDERIUS ERASMUS ait, q) *domesticorum*
negotiorum negligens, foris agit, & aliena cu-
rat, hoc eum compellabant prouerbio: Μω-
 ρώτερος ἢ Μορύχου, ὃς τὰ ἐνδον ἀφικεῖ ἔξω τῆς
 οἰκίας κάθηται. Inuehitur hac occasione ERAS-
 MUS in hominem Italum, adrogantem & super-
 ciliosum criticum, quem ANDREAS SCHOTTUS r)
 JOANNEM BAPTISTAM PIUM, quem etiam
 FRANCISCUS FLORIDUS SABINUS multis conui-
 ciis,

p) CLEMENS ALEXANDRINUS l. cit. Bacchi τοῦ
 Μορύχου statuem, a Sicone, ut illum vocat,
 Euralami filio effigiatam, Athenis fuisse confirmat;
 παραθήσομα, ait, τοῦ Μορύχου Διονύσου
 τὸ ἀγαλμα Ἀθήνησι γυγόνενα μὲν τοῦ
 φελλάτα καλουμένου λίθου, Ἔργον τὲ
 εἶναι Σίκωνος τοῦ Ἐυπαλάμου ὡς φησὶ
 πολλέμων ἐν τινι Ἐπιστολῇ Mauult autem
 FRIDERIC. SYLBURGIUS in Adnot. ad citat. CLE-
 MENTIS ALEXANDRINI loc. p. 351. legi pro
 Σίκωνος, Σίμωνος, quam etiam lectionem se-
 quutus est FRANCISC. JUNIUS in *Catalogo Archi-*
tektorum, Mechanicor. sed praecipue Pictorum sta-
tuarior. &c. quem addidit JO. GEORG. GRAEVIUS
 FRANC. JUNII *de pictura veterum libr. III. Ro-*
terod. 1694. in fol. p. 199.

q) *Alogior. Chiliad. II, Centur. VIII. p. 586. edit.*
froben 1541.

r) In Adnotat. ad citat. ZENODOTI loc. l. cit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

atque emendet. Cui cum non pauca concedat homo candidus, tamen delicatae illae, & meris atticismis assuetae aures, transmarinae Veneris sensum, in eodem desiderant, quod οὐδ' ἀρχὴν verterit ne initio quidem. Audiannus igitur in hoc Aristarcho Venerem illam transmarinam, ac germane graecanicam. Principio proverbium hoc e vulgatissimis ZENOBII collectaneis enarrans POLEMONEM perinde citat, quasi locum ipse legerit. Id quod suo more facit, videlicet ut in abstrusis, minimeque vulgatis auctoribus versari videatur. Deinde graeca — δς τὰ ἐνδοῦ ἀφείς, ἔξω τῆς οἰκίας κάθηται reddidit ad hunc modum: Qui relinquens habitationem interiorem, extra positam quaerebat. Rursum quod habetur in iisdem collectaneis: μόρυχος δὲ διονύσου ἐπίθετον ἀπο τοῦ τὸ πρόσωπον αὐτῆ μολύνεσθαι ἐπειδὴν τρυγῶσι, τῶ ἀπὸ τῶν βοτρυῶν γλεύκει, καὶ τοῖς χλωροῖς σύκοις, expressit hoc pacto: Morychus sane epitheton est Bacchi ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ μολύνεσθαι, id est, ab inquinando videlicet propriam faciem. Inquinare namque solet eam Bacchus racemis, & viridibus ficis. Deinde quod idem coaceruator etymologiam nominis reddens scripsit, μορύξαι γὰρ τὸ μολύναι, sic interpretatus est lepos atticus nostri temporis. Μορύξαι, inquit, porro idem est quod μολύναι, hoc est, ineptire, hoc est desipere. Jam illud quanto est, ταντὸς μορύχου μωροτέρου quod de Bacchi statua reddidit. Graeca sic habent παρόσον

Ἐξω τοῦ νεῦ τὸ ἀγαλμα αὐτοῦ ἔστι παρὰ τὴν ἔισοδον ἐν ὑπαίθρῳ. *Ea sic extulit transmarina Venus. Praeterea dicitur a simplicitate Bacchi, cuius simulachrum, in aperto statuitur apud HESIODUM. Vide quot Veneres in uno eoque perbreui capite prodidit hic venustus. Primum Bacchus fastiditis penetralibus aedium suarum, peregrinas sectatus domos: deinde cum saxeus sit, sit enim de statua mentio, tamen ipse sibi faciem racemis Ἐ ἑῖς ἑῖς oblitit, quo vindemiatores delectet. Ad haec cum idem significant μορῦξαι Ἐ μολύνας, utrunque declarat ineptire Ἐ desipere, verum his duntaxat, qui Venerem illam transmarinam usque, quaque percalluerint. Denique quod est omnium venustissimum, e vestibulo siquidem autore POLLUCE ἔισοδος templi vocatur, quod Ἐ προπύλαιον dicitur, HESIODUM fecit, hoc est e mutis saxis, eloquentissimum poetam. Et tamen habet hic talis artifex, quibus sit admirationi, hoc est, similes habent labra lactucas: cum innumera sint in huius commentariis, pari flore reddita graeca, ὡς τὸ Ὀυρανῶν quod aiunt, ὡς τὸ γῆς ἀπτόμενα, quae vel ipse saxeus Morychus rideat. Homo me hercle suavit, atque adeo Moriae beneficio felix, qui transmarinae Veneris sensum, requirat in aliis, ipse communicarens, Ἐ ut videtur, marinae quam transmaniae Veneri familiarior. **

Ff 4

Memo.

* Jam haec a me scripta erant, cum incidere in JOANN. BAPTIST. PII, bononiensis *Annotation. posterior*.

Memoratum Sicularum proverbium, e ZENODOTI Centuriis, in MICHAELIS APOSTOLII t) & SUIDAE u) libros postea transmigravit, & iisdem fere, quibus ZENODOTUS usus est, verbis, explicatum fuit. Sed omnes, quos nominavimus scriptores, communi quasi quodam consensu, in eo conspirant, ut Bacchum, ab inquinata, ficibus, musto, & faece, facie *μορῦχον* cognominatum fuisse scriberent, minime vero QUOD STULTO SIMILIS RIDEAT.

sterior. Syllog. III. Cap. CL. in JANI GRUTERI Lampade sive Faec artium liberalium p. 506. & ANDREAM SCHOTTUM opinione non esse deceptum animadvertentem, cum JOANNEM BAPTISTAM PIUM his verbis exagitatam scriberet. Ipsa enim illa verba, quae ERASMUS multo sale perstrinxit, l. cit. legantur.

t) Παροιμ. Centur. XIII. p. 165. edit. PETRI Pantini, Tiletani, Lugd. Bat. 1653. in 4.

u) Tom. II. p. 582.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 1.

Inter audacia aequae ac infelicia inuenta, quibus liber Warburtonii, Angli, qui *Missia Mosis diuina* inscribitur referta est, iure referri potest & illud, quo adseritur, immortalitatem animorum abs tota antiquitate reprobata, neque vllum ex philosophis Graeci & Romani orbis fuisse, qui de animorum immortali vita persuasus eam vere crediderit.

§. 2.

Warburtonius autem, dum adserit, immortalitatem animorum a veteribus philosophis nunquam fuisse creditam, non respicit nudam animorum post mortem corporis existentiam eorumque incorruptibilitatem, quam fere omnes statuebant. Plurimi enim ex illis adfirmabant, animam in τὸ Ἐν reuerti, vnde decerpta fingebatur; & alii somniabant μετεμψύχωσιν quandam, qua anima purgari & post longius iter, per complura animantium corpora factum, in τὸ Ἐν remeare dicebatur. Sed res agitur de statu illo proprie sic dicto praemiorum, quae in altera vita recte factis ideo debentur, quod summum numen, quod omnia sua iustissima & sanctissima voluntate moderatur, sic voluit, ut in loco quodam a Deo adsignato animis propter virtutem in aeternum bene sit. Hunc animae post mortem statum a nemine veterum philosophorum creditum fuisse, perhibet W. In primis Platoni & Ciceroni exprobrat, quod, etiamsi de immortalitate animae magnifice

fice loquuti sint, eorum tamen sermones nisi fucum faciant imperitis. Quae itaque sunt, quae in hac commentatione mihi impugnanda sumsi.

§. 3.

Enunciatum, *Philosophi immortales. animos non crediderunt*, idem valere potest, ac

a.) philosophi fabulas istas poetarum de inferis reiecerunt.

β.) Philosophi immortalitatem animae ex rationibus metaphysicis evidentissime, ut nulla supersit dubitatio, demonstrari posse non crediderunt.

γ.) Immortalitati ideo suum adiecerunt calculum, quod verisimillimum esse videtur, animos aeternum viuere. Quae tria non temere sunt confundenda, nisi velis difficultatibus implicari insuperabilibus.

§. 4.

Quaeritur igitur a.) *Vtrum philosophi omnibus illis adstipulati fuerint, quae poetarum fabula de Styge, Acheronte, Furis finxerant, annon?* Non credo, vllum fore, qui sibi persuadeat, illos philosophiae principes his & talibus potuisse adsentiri. Quid mirum, si has poetarum ineptias exploserint. Quodsi vero has reiciunt, non inde sequitur, eos quoque animorum immortalitatem ipsam risisse. Cicero hinc ibi, ubi totus in eo est, ut perennitatem animorum exquisitissimis confirmet argumentis, portenta poetarum false deridet,

adeo.

adeoque ex adolescente quaerit: "Dic, quae
 "sō, num te illa terrent, triceps apud inferos
 "Cerberus, Cocyti fremitus" - - Cui re-
 spondet adolescens: "Adeone me delirare
 "censes, vt ita esse credam?" Quaest. Tusc.
 I. & ibidem alio loco docet, ignorantiam
 finxisse inferos. Ex quibus patet, philoso-
 phos separasse commenta ista de inferis ab im-
 mortalitate ipsa. Quaest. Tusc. L. I.

§. 5.

Quaeritur porro, *Num philosophi rationi-
 bus metaphysicis eo adducti fuerint, vt firmiter
 crederent: animos esse immortales?* Adfere-
 bant quidem rationes ab ipsius animae natura
 ac viribus petitas, quae immortalitatem de-
 monstrarent. Et Plato primus dicitur fuisse,
 qui rationem immortalitati attulerit, (Quaest.
 Tusc. L. I. §. 39.) quam Plato in Phaedro
 exposuit & Cicero, interpretes Platonis, in ser-
 monem transtulit latinum: "Quod semper
 "mouetur, aiens, id aeternum est." - -
 (Quaest. Tusc. L. I. §. 53. & 55.) & §. 71.
 ita disputat: "In animi autem cognitione,
 "dubitare non possumus, nisi plane in physi-
 "cis plumbei sumus, quin nihil sit animis
 "admixtum, nil concretum, nil copulatum,
 "nil coagmentatum, nil duplex. Quod cum
 "ita sit, certe nec secerni, nec dividi, nec
 "discerpi nec distrahi potest: nec interire
 "igitur." - - En virum Wolffianum in Tuf-
 culano demonstrantem! Animae enim simpli-
 cita-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 7.

Neutiquam tamen inde consequitur, eos omnino reiecisse doctrinam immortalitatis, quae a vetustissima traditione accepta, a tot tantisque viris, quin populis adserta, quae mentes virtutis stimulis concitat praestantibus, quae mortem contemnere grauiter suadet, quae denique maiestati diuinae naturaeque singulari animorum consentanea putanda est. Nonne haec ipsis videri verisimillima debebat; quam improbare nefas esset?

§. 8.

Quibus praemissis nunc progredior, diligentius in veram Platonis & Ciceronis sententiam inquirens. Statuerunt autem, ut rem ordine persequar, hi duumviri Plato & Cicero de rebus ad immortalitatem pertinentibus sequentia.

a.) *Animis a corpore distinctam naturam esse.* " Animorum, ait Cicero Quaest. Tusc. L. I. §. 66. nulla in his terris origo inueniri potest: nil enim est in animis mixtum, atque concretum, & quod ex terra natum atque fictum esse videtur - - His enim naturis nihil inest, quod vim memoriae, mentis cogitationisque habeat - - Singularis igitur est quaedam natura, atque vis animis, seiuncta ab his vsitatis naturis. "

β.) *Naturam animorum esse simplicissimam.* " In animi cognitione, ait Tullius l. c. §. 71., dubitare non possumus nisi plane in physici-
cis

” cis plumbei fumus, quin nil sit animis ad-
 ” mixtum, nil copulatum, nil coagmentatum,
 ” nil duplex. - - -

γ.) *Animam non solum non corrumpi posse, sed & vere post fata vivere, ita, ut vim memoriae, mentis, cogitationisque seruet.* Ita enim Cicero de senect. §. 85. ” Profecto, inquit, ” beati erimus cum corporibus relictis, & cupiditatum & emulationum erimus expertes: ” quodque nunc facimus, cum laxati curis ” sumus, ut spectare aliquid velimus & visere: ” totosque nos in contemplandis rebus ” spiciendisque ponamus, — propterea quod & ” natura inest mentibus nostris insatiabilis ” quaedam cupiditas veri videndi & orae ” ipsae locorum illorum, quo peruenerimus, ” quo faciliorem nobis cognitionem rerum ” caelestium, eo maiorem cognoscendi cupi- ” ditatem dabunt.”

δ.) *Animam in certum locum euehi, ubi animae post mortem bene sit.* Locum hunc Socrates apud Platonem, quo anima post fata discendat, appellat αἶθρην, quod in Cratylo inde deriuat, quod in eo liceat πάντα τὰ καλά εἶδέναι. Plato ipse in Phaedone §. 88. nominat καθαρὰν οἰκίαν, item l. c. §. 77. οἰκίσεις καλλίους, ubi dii reuera habitent. Hinc etiam mortem praedicat μετοίκησιν τῆς ψυχῆς τῆ τῶπος τῆ ἐνθάδε εἰς ἄλλον τόπον, quod Cicero (de Senect. §. 84.) interpretari videtur per

per discessum ex hac vita tanquam ex hospiti-
tio, non tanquam ex domo.

e.) *Haec animas futura habitacula supra
nostram atmosphaeram esse.* Ad quod perti-
net illud Ciceronis in Quaest. Tusc. L. I. §. 74.
” Video inquentis, te alta spectare & velle in
” coelum migrare.” Et Plato pronunciat;
illos, qui ex vita hac, tanquam ex carcere, so-
luti discedunt, ad puram peruenisse habitatio-
nem supra terram habitantes.

ζ.) *Beatos ibi etiam alios noscere & conueni-
re, atque ex eorum consuetudine dulcissimam
capere voluptatem.* ” O praeclarum diem, in-
” quit Cicero de Senect. §. 85. cum ad illud
” diuinum animorum concilium coetumque
” proficiscar, & cum ex hac turba & colluue
” descendam! Proficiscar enim non ad eos so-
” lum viros, de quibus ante dixi: sed etiam
” ad Catonem meum, quo nemo vir melius
” est natus.” Et in Quest. Tusc. L. I. §. 98.
” Vt vero colloqui cum Orpheo, Musaeo, Ho-
” mero, Heliodo liceat, quanti tandem aesti-
” matis? Equidem saepe mori, si fieri posset,
” vellem, vt ea, quae dico, mihi licerent. In-
” uenies, quanta delectatione” - - -

n.) *Animis sic in coelo propter virtutem bene
fore.* Censebat enim Cicero Quaest. Tusc.
L. I. §. 72. ” Duae esse vias, duplicesque
” cursus animorum e corpore excedentium.
” Nam qui se humanis vitis contaminassent
” & se totos libidinibus dedissent, quibus caecati
velut

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

stimabant, patriam religionem reipublicae esse fulcrum, quo sublato, haec nec seruari nec augeri posset. Hinc fiebat, vt saepius aliter loquuti sint & aliter cogitarint. Sed haec tantum, si verum quaerimus, valebat de istis fabularum ineptiis, in quas dogma istud graue immortalitatis haudquaquam referri poterat, cui, teste Cicerone Quaest. Tusc. L. I. §. 21, Plato tot rationes attulit, vt velle ceteris, sibi certe persuasisse videatur. Et quid pluribus? Tempore & Platonis & Ciceronis complures erant, qui in castris Epicuri militantes disertis verbis mortem animorum statuebant. Et perinde erat, si quis in sententiam Epicuri accedere, aut dogma de immortalitate animae tueri vellet. Quae ergo causa fuisset philosophis, vt sententiam de morte animorum celassent, quum iis, qui de ista persuasi erant, eam publice adserere & defendere licebat?

§. 9.

W. porro totus in eo est, vt demonstret, philosophos quoque nullo pacto immortalitati adhaereri potuisse. Dogmata praeinde cuilibet sectae philosophicae propria enarrat, eo quidem consilio, vt probet, necesse fuisse, vt vitam animorum perennem deicerent. Et inprimis de Platone vult nobis persuaderi, eum quidem de animorum incorruptibilitate, minime vero de vera immortalitate disseruisse, *quod nimirum ratio, quam attulit, metaphysica*
nil

nil nisi indissolubilitatem, nequaquam vero vitam animae perennem argueret.

Ex iis, quae supra ex Platone & Cicerone protuli, plus satis, puto, adparet, hos philosophiae principes plus, quam nudam existentiam animae post mortem corporis, docere voluisse. Nam animus, cui vis memoriae cogitationisque remanet, & qui ex consuetudine beatorum summam percipit voluptatem, certe post funera vere & proprie viuit. Equidem largior, absolutam, quam vocant, animorum immortalitatem ex eo, quod sit nil coagmentatum, nil duplex, non fluere. Sed quid inde? Ergo eam non credidit? Certe eam demonstrare voluit, & ratio, quam adtulit, ei sufficere visa est ad demonstrationem vitae animorum perennis. Si quidam ex nostratibus philosophis immortalitatem animae demonstrare ausi sunt, demonstrationemque suam argumentis fulciunt ex natura & vi animorum singulari collectis, quae re vera nil nisi eorum incorruptibilitatem communiunt, quis est, qui dicat, eos animo inimico parum fauere immortalitati?

§. 10.

W. denique praesidium opinionis suae ex eo quaerit, *quod Plato quandam animorum migrationem post funera statuisse videatur*; vnde concludit, Platonem ergo non veram animorum immortalitatem credere potuisse. Concedo quidem, Platonem in scriptis de genere

quodam μετεμψυχώσεως loquutum esse. Sed hac μετεμψυχώσεως fabula tantum lusisse eò consilio, ut poenis istis, quas icclerati sic post fata daturi essent, civium animos magis terreat, mihi còmpertum habeo. Hunc autem Platoni animum fuisse, facili demonstrari potest negotio. Nam Plato in Timaeo sub fin. postea quam multa de migratione animorum disseruerat, docet, animos hominum, sicuti saepius corpora "remediis morbofis (κοσμίσει) " sanamus, nisi cedant saluberrimis, ita & falsis sermonibus coërcendos esse, nisi ducantur veris." Inter hos ψεύδης λόγους diserte refert eos sermones, quos de animarum commigratione habuit: sicuti quoque Plato ubique locorum non secus de μετεμψυχώσεως loquitur, ac de fabula ideo ficta. quod animos ad virtutem excitare valeret. In Phaedone, postquam Socrates moribundus de immortalitate praecclare disseruerat ad amicos, sermones de ea habitos fabula quadam se condire velle ait. Qua mente Simmiam ita adloquitur: "Fortalle *fabulam* quoque narrare " oportet, pulcràm eamque dignam, quae " audiatur; " quae fabula fuit de animis commigrantibus. Et postquam hanc μετεμψυχώσεως fabulam ornate exposuerat, profiteretur, " rem se hoc pacto habere, quo enarrasset, non decere virum sanae mentis adserere. Cur autem eam enarraret? Id intendit, quo, uti Simmiae persuaderi vult, in

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

” tibus, puerorum animi multo magis infor-
 mantur, quam corpora manibus.” Quae
 cum ita sint, quis est, qui ex eo, quod Plato
 saepius de μεταψυχώσεω loquutus sit, collige-
 re possit, Platonem veram animorum immor-
 talitatem statuere non potuisse? Neque autem
 nego, Platonem his & talibus sermonibus in-
 caute loquutum esse. Warburtonium autem
 eiusmodi incautas loquutiones, vt solet, vrge-
 re, vt eas domesticae suae opinioni accomo-
 det, viri cordati non duco. Probi enim est,
 obscurius dicta ex clarioribus illustrare, &
 incautos sermones ita interpretari, vt cum
 scopo, quem autor sibi praefixerat, consen-
 tiant.

§. 12.

Quod superest, ex hucusque de Platone
 dictis abunde adparet, eum haudquaquam tam
 plumbeum fuisse, vt ea vera consuerit, quae
 poetae de inferis, de animarum migratio-
 ne &c. iusserunt. Quid ergo? Si vel Chry-
 sippus apud Plutarchum, vel Strabo, quos
 W. p. 553. idoneos causae suae testes laudat,
 confirmarunt, Platonem haudquaquam quae
 de inferis &c. dicuntur, vera putasse. Supra
 enim (§. 4.) prolixè ostendi, philosophos
 istas de inferis fabulas sollicitè ab immortali-
 tatis doctrina ipsa separasse. Audacior pro-
 inde, quam par est, mihi videtur W. horum
 testimoniis nixus, cum ex his colligit, Plato-
 nem nunquam verum fuisse immortalitatis pa-
 tronum

tronum, quia, quod quidam testati sunt, nunquam fabulas istas de inferis veras censuit.

§. 13.

Sed Anglus acrius instat, Nam omnem dat operam, vt in sequentibus demonstret, veteres philosophos, adeoque Platonem non modo non credidisse, sed etiam ne censere quidem potuisse animos esse immortales. Rationes, quas attulit hae sunt: *Quia fere omnes philosophi duo amplexi sunt principia metaphysica, quae regnum futurarum poenarum & praemiorum funditus euertere valent.* Prius est: *Nunquam nec irascitur Deus nec nocet;* posterius: *Animi a natura Dei hausti & libati sunt.*

§. 14.

Prius quod attinet, concedo quidem complures philosophos ita loquutos esse & statuisse nec irasci Deum nec nocere; sed non omnes idem innuisse dum adferebant, Deum nec irasci nec nocere, mihi compertum est. Quidam, vt Epicurei, censebant Deum plane non irasci hominibus, nec ipsis nocere. Quod consequebatur ex eo, quod putarent, Deos certe nil curare omnino. Alii philosophi aliter intelligi voluerunt. Putabant quidem; irasci maxime indignum Deo esse, sed ita potissimum contra Poetas differuerunt, qui Deos iracundos & nocentes fingebant. Plato enim L. II. de Republ. contra eos, qui figmentis poetarum de Diis iratis, bellum gerenti-

bus, insidiantibus &c. fidem adhibent, comprobare studet, Deum non nocere. Nil itaque aliud adfirmare voluerunt, quam Deum non iracunde, libidine vindictae concitatum, agere posse. Et quis est, qui dicere ausit, talia in Deum O. M. cadere posse. Complures porro ex Stoicis eo quoque adduci non potuerunt, ut crederent, Deum a sceleratis poenas sumere aeternas, eosque summis adficere cruciatibus; non tamen adserere ausi sunt, Deum prorsus erga impios immobilem manere, sed statuerunt, eum quidem malos punire, sed non alia ratione, quam, ut eos prorsus interire sinat, eorumque animos omni omnino sensu post funera carere iubeat. Iste autem ipse interitus impiorum in morte poena est: statuebant ergo quodam modo poenas futuras, sed tantum poenas damni, non vero poenas sensus, quas summe beneficae maiestati Dei minime consentaneas putabant. Cum vero & poenae sensus religionem in irum in modum communiunt, optime sane causae religionis consuluisse videtur Lactantius, qui in libro quodam, qui inscribitur *De ira Dei* & Epicurens & Stoicos refellere studuit. Quum adhuc Lactantii librum Warburtonius saepius iterumque prouocet, mearum duxi partium, finem & argumentum eius curatius inspicere & considerare.

§. 15.

Lactantius finem & argumentum totius
libri

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

meditatio animos efficacissime a vitiis deterret. Summus enim rerum rector summam iustitiam in rebus mundi exercet, quibus prospicit gubernatione, & malos puniens & bonos remunerans. Id quod est argumentum fere totius Libri X. de republica Platoni, ubi egregie de iustitia differuit remuneratum. Et quam magnifice quam digne tanto viro sensit Cicero ubique in scriptis suis de Dei providentia omnibus prospiciente, de iustitia eius singulis merita retribuente, de amore eius in bonos, odioque in malos maximo: quo certe omnia hac ratione existimare minime potuisset, si in sententiam eorum descendisset, qui cum Anglo statunt, Deum quod non irascatur, etiam non punire malos omnino. Quae cum ita sint, cuilibet perspectu facile est, id, quod Philosophi censuerint, Deum non irasci, haudquaquam impedimento fuisse, quo minus credere potuissent, animos fore immortales, qui in altera vita praemia meritum reportaturi essent.

§. 17.

Sed progredimur ad alterum dogma, quo imbuti philosophi immortalitatem etiam non credere potuerunt, ut W: perhibet. Illud est de anima particula divina, quae etiam post funera in τὸ Ἔξ, unde decerpta dicebatur, reuertitur. Platoni hoc quidem dogma fuisse, ex libris eius constat: eum autem id eo consilio arripuisse, ut eo magis stabiliret immor-

immortalitatem animorum, neutiquam vero, ut eam destrueret, facile demonstrari potest. Cognoscebat nimirum animorum naturam praestantiorē esse, quam ut ex terra ficta sit, vnde, quanquam tumultuarie colligebat, eos esse diuinae naturae. Plato tamen, ut dicam quod res est, nusquam docuit, animos a Deo ipso esse decerptos, sed tantum ex anima mundi, quam somniabat. Haec & Deus non erant idem; animam enim mundi, licet diuinae naturae, i. e. praestantioris, quam ut mente comprehendi possit, a Deo omnium conditore, factam statuebat, adserens eam esse extensum quoddam, idque *ὁμόγενες καὶ φρόνιμον*. Quemadmodum itaque corpus post fata ad terram, vnde natum, reuertitur: sic animum relicto corpore ad sedes suas ad τὸ *ὁμόγενες* recurrere censebat cum aliis Plato in Phaedone §. 44. Hoc quum *ἀφθαρτον* nec diuidi nec destrui posse statueret. inde concludabat, animos aeternum viuere. Ita ratiocinabatur Plato. Videtur quidem animum, quod *εἰς τὴν τῆ πάντος ψυχὴν, πρὸς τὸ ὁμόγενες* reuerti dicatur, propriam & separatam existentiam perdere: Platonem autem ita non sentisse, vel inde patet, quod de anima, quae extincto corpore reuertitur, talia praedicat, quae non nisi de anima, quae vere viuit proprio existendi modo superstes, dici possunt. In iis enim, quae ante dixi, Plato diserte docet, animam corpore elapsam in cognitione
verita-

veritatum incrementa facere, incolas caelorum noscere & conuenire, atque ex eorum conuersatione dulcissimum capere solatium. Quibus certe nobis Plato persuaderi voluit, animam ad Deum reuersam propriam existentiam neutiquam perdere. Quod superest, cuidam consequentias vt suas attribuere, quas ~~tamen~~ omni modo respuit, nefas duco; quae si etiam ex eius principiis pronò fluerent alueo, nil certe aliud comprobarent, quam quod eius inuenta minus apte inter se cohaereant. Fallit enim saepe nos aut recta consequentiae deducendae ratio, aut animus praeiudicatis opinionibus occupatus, quae vel optimum quemque in transversum agere possunt. Memini, vt rem copiosius illustrem, Ciceronem (de nat. Deor. L. I. XI.) ex eo, quod anima ex mente diuina, per naturam rerum omnem intenta, decerpta diceretur, collegisse, Deum ergo distractione animorum discerni & lacerari. Et Arnobius (adv. Gentes L. II. p. 47.) ex eodem dogmate Platonico eliciebat, Deum ergo in aegris aegrum esse, in infantibus stolidum, in senectute defessum. Ecquis vero est, quem fugit, has & talis consequentias vbique semper reprobasse Platonem? Nonne igitur iniurius essem in eum, si haec & talia ab eo admitta pronunciarem?

§. 18.

Quae hucusque disputata sunt, praecipue Platonem respiciunt; nunc quoque ea disquiram,

ram,

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

” populum, quae in omni coetu sint profe-
 ” rendae, ne id pudeat dicere.”

§. 19.

W. argumentum porro, quo Ciceronis auctoritatem suspectam reddere conatur, a conditione illius selectae sumit, quam potissimum, uti perhibet, sequutus sit, nouae scilicet Academiae, quae tota, mente quidem Angli, fuit sceptica. Quaeritur hic, *num Cicero certam sequutus fuerit sectam?* et *num philosophus scepticus fuerit?* Vtrumque, quod W. perperam adfirmat, nego. Nam Cicero iuuenis audierat Philonem, principem Academiae quartae, & Athenis Antiochi scholam frequentarat, qui auctor Academiae V. habetur. Apud Posidonium Stoicum quoque didicerat, sicuti Platonem audiverat. Conf. Plutarchum in vita Cic. & Ciceronem ipsum de nat. Deor. L. I. §. 1. ubi ita: ” Principes illi, ait, ” Diodorus, Philo, Antiochus, Posidonius, a quibus instituti sumus.” Optimum itaque quemque audibat, non vnus scholae principem audibat, vtilissimum ex quibusuis eligebat, atque eligendo sibi sumebat, non tam auctores in disputando, quam rationis momenta quaerens, uti ipse de se loquitur T. c. §. 10. Quare etiam reprehendebat Pythagoreos, quos ferunt si quid adfirmarent in disputando, cum ex iis quaereretur, quare ita esset, respondere solitos: Ipse dixit; id quod ipse enarrat ib. §. 11. Neque enim Ciceronis immenso conuenie-

veniebat ingenio in verba iurare magistri. Sapientis enim putabat, omnia discere, omnia examinare, optimo autem assentiri. Hinc & contra omnes philosophos, & pro omnibus dicere solebat, sed veri repertiendi causa, uti ipse profitetur, ib. §. 11. Ex quibus, putô, sat adparet, non eum certae addictum fuisse sectae, sed eclecticum egisse philosophum. Philosophabatur quidem ita, ut prudenti & sanae dubitationi patrocinaretur; tantum tamen abest, ut omnia incerta & dubia reddiderit, ut potius omnem contulerit operam ad verum repertiendum. Non enim, ait l. c. §. 12, sumus ii, quibus nihil verum esse videatur, - - Hinc a rebus incertis assensionem cohibuit. Rationem addit l. c. §. 1. "Quid enim est, aiens, temeritate fortius; aut "quid est tam temerarium, tamque indignum "sapientis gravitate atque constantia, quam aut "falsum sentire, aut quod non satis explorate "perceptum sit, & cognitum, sine vlla dubitatione defendere." En candidam confessionem! Cum qua etiam mire conveniunt, quae in scriptis suis disputavit. Examinat, quaerit, confert causas, probat ea, quae veri videntur simillima, quid in quamque sententiam dici possit, nulla adhibita auctoritate exponit; quae vero falsa sunt, reiicit. Quae cum ita fiat, quis est, qui adfirmere audebit, Cicero-nem fuisse virum Scepticum, qui nil certi statuerit?

§. 20.

Perhibet denique IV. p. 561., vt Ciceronis auctoritatem debilitet, *Romanos tantum disputandi causa fuisse philosophatos*, ex quo colligit, Ciceronem ergo nequāquam id, quod philosophando disputauit, credidisse. Quomodo hanc suam assertionem stabilit W? Probat ex verbis, quae in oratione pro Muraena C. 29. leguntur, & vbi Cicero de M. Catone adfirmat, eum arripuisse philosophiam, neque disputandi causa vt magnam partem, sed ita viuendi, & vbi Cicero C. 20. de se ipso fatetur, se quoque in adolescentia diffusum ingenio, quaesisse adiumenta doctrinae.

Si magna Romanorum pars tantum disputandi causa arripuit philosophiam, nec ita viuendi, quid tum inde? Num id omnes fecere? Et si Cicero fatetur, se quoque in adolescentia quaesisse adiumenta doctrinae, num exinde sequitur, Ciceronem semper & prouectiori quoque aetate tantum temporis causa & disputandi philosophiam tractasse? Praeclare ad familiares L. IX. 8. scribit: "Studiis nostris ante delectabamur, nunc etiam viuimus. Prouectiori enim aetate ad philosophiam ceu in portum confugiebat magna iactatus tempestate. In quaest. Tusc. V. 5. itaque: "O vitae philosophia dux, ait - - tu magistra morum & disciplinae fuisti. Ad te confuginus, a te opem petimus: Tibi nos, vt antea magna ex parte, sic nunc penitus totosque tradimus" - - & iterum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

”leuis est senectus, nec solum molesta, sed etiam iucunda.” His itaque intellectis, quis dicere audeat, Ciceronem tantum disputandi causa philosophatum esse?

§. 21.

Ex his autem simul intelligitur, *quis verus fuerit scopus librorum Ciceronis philosophicorum*, qui nimirum fuit, ut declararet, quid de hac illaue materia sentiret, & quid sibi medicinam doloris vel in acerbissimis casibus pararet. Quem quidem scopum non modo in exordio cuiuslibet libri, materiam philosophicam pertractantis, sibi praefixisse profitetur, sed etiam fere omnibus litteris, quas eo tempore, quo ad scribendos hos libros philosophicos animum adpulerat, ad familiares dederat. Qua de causa ita in Quaest. Ac. L. I. ”Nunc, ait, & fortunae grauisimo percursus vulnere, & administratione reipublicae liberatus doloris medicinam a philosophia peto.” Ad quod accedit, quod eo tempore Varroni suo scribebat. (Ep. XIIX. L. IX. Ep. ad famil.) Haec autem scripsit iis temporibus, quibus Caesar omnia Romae turbauerat. In hac turba & confusione rerum ex vrbe cum aliis depulsus in Tusculano latebat, vbi se non modo ad legendos libros, sed & ad totam philosophiam pertractandam dabat, doloris leuandi causa. cf. de nat. Deorum L. I. §. 9. Praecipue solatium, & medicinam doloris petebat ex meditatione immortalitatis, qua quidem ita erigebatur

batur & delectabatur, vt nollet, hanc sibi extorqueri, si etiam sit error, vt §. 86. de Senect. loquitur. "Et malebat, vti ib. §. 49. profite- tur, "cum Platone in hoc errare, quam cum "istis, qui morte deleri animos dicunt, vera "loqui; quos hostes immortalitatis proinde grauiter omni occasione contemnit; quippe qui, vt §. 12. & 32. de Atmic. differit, omnia pecudum ritu ad voluptatem referunt, & ho- minem, illud diuinum animal, vt tardam ali- quam & languidam pecudem tantum ad pa- stum & ad procreandi voluptatem ortum esse volunt. cf. de finibus L. II. §. 40. it. Quaest. Tusc. L. I. §. 50. 51. & quos adeo absurdos, minutos, plumbeos, plebeios philosophos ad- pellat. cf. de senect. §. 86. Quaest. Tusc. L. I. §. 55. & 71. Ex quibus secure concludi pos- se arbitror, constanter & vere Ciceronem cre- didisse, animos esse immortales.

§. 22.

Vltimum adhuc restat, quo quidem W. au- thoritatem Ciceronis debilitari posse autumat. Perhibet nimirum, *eum multiplicem induisse personam, ita, vt aliter loqui soleat vt philoso- phus, aliter vt orator & causarum patronus, aliter vt politicus.* Vnde factum, vt id, quod ritu philosophi adfirmat, more politici neget. Hac igitur ratione omnem fidem detrahit ce- teris praeter epistolas scruptionibus: "In solis, "inquit p. 569, epistolis ad familiares est, vbi "aperte loquitur, & vbi politicum, Sophistam, "cau-

"causarumque patronum exuit. Nam his lit-
 "teris, vti §. 570. pergit, consolando animos
 "amicorum erigit, cum & ipse his tristissimis
 "temporibus egebat consolatione. His autem
 "homines non multum aut omnino non solent
 "dissimulare." Si Cicero ibi aperte & ex ani-
 mo nec simulate loquutus sit, vbi consolando
 animos amicorum erigere studuit, certe eum
 nusquam apertius quam in libris philosophicis
 sententiam dixisse putandum est. In his enim,
 vt audiuius, ea pertractauit, a quibus medi-
 cinam & solatium doloris petiit, & sicuti con-
 solatione tunc temporis maxime egebat, ita ad
 philosophiam tanquam in portum confugie-
 bat, eamque non modo sui ipsius doloris le-
 uandi causa, sed etiam animorum ceterorum,
 cum quibus familiariter viuere consueverat,
 consolandorum ergo sermone interpretabatur
 latino.

§. 23.

Sed qui fit, vt W adfirmarit, Ciceronem
 tantum in suis epistolis aperte loquutum esse?
 Nulla profecto alia adductus ratione id fecit,
 quam quia in eis quaedam inuenit, quae cau-
 sae ipsius patrocinari videntur. Verba autem,
 quae ex epistolis Tullianis in rem suam con-
 uertit, haec fere sunt: "Mortem etiam beati
 "contemnere debebamus, propterea quod nul-
 "lum sensum esset habitura." (Epist. ad fam. 21.
 Libri V.) "Et si non ero, sensu omnino carebo."
 (L. VI. 3.) Item: "Si vocer ad exitum vitae,
 "non

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

de quibus agitur, ita recludit, ut omnibus pateat. Ex his autem adparet, vocem *sensus*, in qua voce ambiguitas latet, id *acerbum* significare, quod *sentiebatur ex interitu rerum & publicarum & suarum*, quo quidem nil tristius, nihilque molestius bono civi accidere poterat. Tale quid Cicero alias quoque *sensum malorum* adpellat, uti in Quaest. Tusc. L. I. Quod si itaque dictis locis adfirmat, mortem nullum esse sensum habituram, nil his aliud comprehendere vult, quam, quod si vocetur ad exitum vitae, omni sensu & acerbitate ex interitu rerum & publicarum & suarum cariturus sit, nihilque post mortem amplius eorum, quae nunc republica eversa pectus excruciare possent, sensurus sit & visurus. Ex quibus utique confici poterat, mortem ergo non modo contemnendam, sed etiam optandam esse. Quid ergo praesidii hi loci Warburtonio adferunt? Neino negat, nos post mortem nil amplius eorum, quae nos hic in hac colluie saepe affligunt, visuros esse & sensuros; num autem inde sequitur, animos omnino morte deleri.

Quod superest, Cicero declarat, mortem etiam beatos nos contemnere debere, propterea quod nullum sit sensum habitura. Quod si haec verba eum haberent sensum, quam eis attribuit W., nil certe eo esset absurdus, quod Cicero hic scripsisset. Hac enim ratione adfirmasset, nos etiam beatos mortem iccirco

CON-

contemnere debere, quod morte funditus evertetur & omnino interibimus. Quid, quaeso, absurdius ?

§. 24.

Haec fere sunt praecipua, quae W. ad auctoritatem Ciceronis, praestantissimi animorum immortalium vindicis debellandam in medium attulit; quae vero & a me ita depulsa esse arbitror, ut nobilitas & auctoritas testimoniorum huius immortalitatis doctoris apud omnes veritatis amicos inuiolata maneat.

COMMENTATIO
DE
METEORIS IN HOMERI
CARMINIBUS
EXHIBITA

A
SIGISMUNDO LEBRECHT HADELICHIO.
LINGV. OR. PROF. PVBL. EXTR.

§. I.

Tantam nominis famam apud veteres sibi comparavit HOMERUS, αἰδοῦς ille, quem admodum *Athenaeus* ait; πάντων θεϊότητος, ut dignitate & gloria tantum eluxerit inter poetas reliquos, quantum sol inter reliqua sidera; ideoque a priscis εἰς καὶ μόνος δικάϊως ποιητής, καὶ ὁ ὑπὲρ πάντας ἄπας καὶ μέγας fuerit appellatus. * Superuacaneam sane operam luderem, si, in tam insolita praeconiorum affluentia, quibus celebris fuit, ** denuo velim in Homeri laudes exsurgere. Hoc enim si facerem, soli, ad augendum radiorum splendorem, facem accendere viderer.

§. 2.

* Tzezem. Chil. XIII. v. 60.

** vid. quae Albert. Fabr. in biblioth. graec. vol. I. p. 342. protulit.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

μετεώρων fucō, lepores omniaque praeclara invenire existiment.

§. 3.

At ne quis nos pruritus in taxando eo accuset, monebimus, idem iam, aliqua ex parte attigisse *Iulium Caesarem Scaligerum*, * utpote qui, comparatione Homeri ac Virgiliti instituta, Homerum saepe, virgula notare censoria, sustinuit. Quid? antiquissimis iam temporibus, nonnulli κριτικοὶ id animo probe cognitum perspectumque habuisse videntur. Ut enim *Zoilum*, quisquis demum ille fuerit, *Aristarchum*, *Gellium* aliosque Ομηρομάστργας silentio praeteream: *Plato*, ** accuratissimus harum rerum arbiter, saepe accusat Homerum, sacrilegum eundem appellans, eumque e republica sua Platonica, procul exesse, iubens. *Laertius* *** quoque *Eustathius* † *Dacieria* & *Sex-*

* Libro V. poetices.

** Libro III. πολιτείας. Deos enim, inter alia, ridentes produxerat, id, quod apud veteres magnae signum erat imbecillitatis & puerilis animi, ὅτι τὸ γελοῖον, παρὰ θεῶν μόνιον ἐστὶ αἰσχρῶν cf. Danielis Heinsii dissert. ad Horatii de Plauto & Terentio iudicium §. 15.

*** Lib. XIV. c. 6. IX. 18.

† ad Iliad. ω.

Sextus Empiricus * nonnihil in eam sententiam satis accurate monuerunt, hicque Homerum ab Atheniensibus quinquaginta drachmis multatum esse, eumque apud inferos paenas daturum perhibuit, quod

Παντα Θεοῖς ἀνέθηκεν ὄμηρος

Ὅσσα, παρ' ἀνθρώποισιν ὀνειδέα καὶ ψόχος ἐστὶ,
κλέπτειν μοιχεύειν καὶ ἀλλήλοισι ἀπατεύειν.

Reprehenfus quoque variis in scriptis Homerus a *Metrodoro* ** & *Protagora* *** & ab aliis nonnullis, quos recensere longum est. Inter recentiores praeter autorem vitae Homericæ Anglum, † id quoque paucis attigit celeberr. *Freytagius*, †† quem honoris causa nomino, dicens: "neque Homerum, quem sequioris aetatis poetae parentem venerantur, ab omni frigidorum suspicione liberare possumus, utpote

* aduersus mathem. VIII. p. 3.

** Plutarch. p. 1087.

*** Aristoteles c. 19. poetices. Huc pertinent Paulus Benius in coll. Homeri & Virgillii. Ioannes Clericus in a. c. T. I. p. 100.

† Lib. illius recensetur in dem Hamburg. Magazin 6 Th. huius anni

††. in dissert. quadam, quam Lips. MDCCXXIX. de frigido in orat. habuit.

”pote qui in epithetis adferendis, facpius ea-
 ”dem, quod dicunt, chorda, aberrat, & He-
 ”roem suum inepte commendat, aliaque plu-
 ”ra attribuit intempestiue, quae hic silentio
 ”praeteribimus.

§. 4.

Quandoquidem vero nemo adhuc ex insti-
 tuto *meteora Homeri* persecutus est, sed tan-
 tum hinc inde querelae quaedam contra illa
 breuiter motae sunt; relicta aliis vltiore dis-
 quilitione: operae pretium nostroque institu-
 to consentaneum esse existimauimus, paullo
 curatius in hanc rem inquirere, & lucidiorem
 penitioremque instituere explanationem τῶν
 μετεώρων, quae in Homeri carminibus reperiu-
 tur. Primo igitur loco statim distincte trade-
 mus & enodate, quid sit meteorum? quae il-
 lius sit natura & indoles, & quae graecorum
 de eo fuerit sententia. Aequum enim esse vi-
 detur, vt graecum graecis diiudicemus, & quia
 de graeco sermo est, eorum tantum sententias,
 quas de μετεώροις & de frigida dictione foue-
 runt, sequamur. Idque eo magis, quod ple-
 rique veterum graecorum rhetores, in dicen-
 di studio, ad summum prope fastigium ascen-
 derunt, & proinde nihil causae subsit, quo
 minus nos ad eorum exemplum compona-
 mus.

§. 5.

Meteora dictionis, ne quis nomine dece-
 ptus inani, nescio quid magni expectet, nihil
 sunt

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

commode ex iis deducere queamus. *Theophrast.* ἐν χαρ. ρ. 107. ψυχρὸν, inquit, ἔστι τὸ ὑπερβάλλον τὴν οἰκείαν ἐπαγγελίαν; & *Longinus* περὶ ὕψους ρ. 23. ait: ὀρεγόμενοι τῆ περιττῇ καὶ πεπρωμένοι καὶ μάλιστὰ τῆ ἡδύος ἐποκαλλύουσιν εἰς τροπικὸν καὶ κακόζηλον. *Aristophanes* Θεσμοφοριάζ. v. 805. scribit ψυχρὰ γὰρ λέγεται ἀπείρως γραφέντα καὶ τὰς ἀκροατὰς ἐπαροξύνοντα, ἢ ἐπεγείροντα, ἢ ἐπιχάρειάν τινα ἐπιφέροντα. *Aristoteles*, vbi περὶ ψυχροῖς κατὰ τὴν λέξιν agit, nullam omnino definitionem, sed eorum in quatuor classes diuisionem addidit. Prima enim classis agit de vocibus peregrinis 2) de compositis 3) de epithetis 4) de translationibus indecoris; ita vt omnis frigidi ac *meteororum origo a male affectata dictionis sublimitate* proueniat.

§. 6.

Omnia dictionis meteora ad *tria genera* referri possunt. Aut oratio vere sublimis rei humili accommodatur; aut non vera granditas est dictionis in argumento magno, aut denique neque res sublimis est, neque vera dictionis sublimitas.

§. 7.

Primum genus duas causas habet. Vel enim maiores facimus res leues, quam re vera sunt, & hinc illi clamores; vel existimamus apte & eleganter de re nullā dici posse; nisi *magnifice* dicatur. Verbo vt rem complectar, nihil minus obseruatur, quam illud *Demetrii*

metrii Περί ἑρμηνείας §. CXX. τὰ μικρὰ μικρῶς, τὰ δὲ μεγάλα μεγάλως. Huius garrulitatis pariter ac sublimitatis affectatae *Homerum* accusat saepissime Jul. Caes. *Scaliger* L. v. poetices, vbi in comparatione illius cum *Virgilio*, acerrime saepius in illum inuehitur. Huc merito referre poterō *Odyss.* XI. in qua longa verborum ambage *Homerus* metitur *Oti & Epiatae* corpora:

Τὸς δὴ μικίστους θρέψε ζείδωρος ἄρσρος
 Καὶ πολυκαλλίστους μετὰ γε κλυτὸν ὠρίωνα
 Ἐννέοροι γάρ τόιγε καὶ ἔννεαπήχες ἦσαν
 Εὖρος ἄταρ μῆκος. κ. τ. λ.

Mirantur graeculi pueriles, mensuras, aiuntque esse δαμόνιον ἀκρίβειαν. Admirabilem vero hanc proportionem non inuenimus. *Homerus* latos dicit ἔννεαπήχους, longos ἔννεόρους. Passus quartam partem esse cubit. Ridelicula profecto dimensio! Nullo enim modo verisimile est, eiusmodi esse hominis συμμετρίαν.

Iliad. XIV. *Iuno*, longa sermonis serie, somnum orat, vt primum motorem reddat sopitum, eumque appellat ἀνακτα πάντων Θεῶν, dominum Deorum omnium.

-- Ἰπνε, ἀνάξ πάντων τε Θεῶν κ. τ. λ.

Certe hic nullam φύσιν physici commentabuntur, quis enim dicat somnum esse dominum omnium Deorum? Dii certe Homerici, si dormiunt, nullum rebus existentibus motum tribuere possunt.

Huc pertinent *periphrases enormes* & vno spiritu enunciandae. Quicquid in vniuerso magnum est, coelum cum suis plagis, omnibusque astris, omnia maria, lacus, flumina, montes, promontoria, omnes Diique Deaeque, omnia denique monstra, nomina sua, cognomina atque epitheta scribenti nimis crebro debent commodare, vt his coaceruatis granditas augeatur.

Odyss. XI. Longa garrulitate; obscœna nefaria delineat, & quasi diceret apud iudicem causam, atrocissimum facinus, quod detestari debuisset, deprædicat magna grandiloquentia. Legant, qui legere cupiunt; nos μετεώροις ac frigidis sententiis merito accensemus.

Iliad. VIII. Iuno, Dea sanctissima, adducitur vocibus vtens maxime obscœnis & impudicis; quid? ipse actus libidinosus de matre Gorgythonis copiose exprimitur, quod certe poeta, carmen epicum scribente, maxime indignum est, ideoque frigidis ac meteoris merito adnumeratur. Siquis dubitet, adeat tantum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

mittitur, atque in medio eius carbō accensus apponitur, videmus illico diffugere oleum, & diffundere sese ac dilatare.

Innumera profecto possem proferre loca, quæ sententiam meam confirmare illique pondus addere possent, sed magis modus, quam copia in dicendo a me quaerendus esse videtur.

§. 8.

Ad alterum igitur μετεώρων genus mea se statim oratio conuertit, (§. 6.) iamque de *metaphoris* tantum aliquid dicam, quæ per sententias hinc inde dispersæ instar florum sunt, quibus illae pulcre ornari solent, & quasi viuis depictæ coloribus aliis admirationem parere possunt. Quum vero metaphoræ officium in eo versari debeat, ut proprietatem a re quadam deductam, propter conuenientiam, aliis rebus tribuat; facile omnino coniici potest, ineptas eas esse metaphoras & μετεώροις accensendas, si, ut *Aristoteles* * ait, ἀπρεπεῖς καὶ ἀσαφεῖς εἰσι. Huius vitii reum *Longinus*, *Τιμαεὺς* peragit, qui dixerat: Τὴν Ἀσίαν ὅλην ἐν ἐλάττοσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις τὸν πανηγυρικὸν λόγον Ἰσοκράτης ἔγραψεν. Exclamat *Longinus*: egregia me hercle regis cum sophista comparatio! Huc pertinet *Iliad.* φ' 387. ubi dicit *Homerus* μέγαν ἔρανὸν σαλπίζουσα. Metaphora ἢ περὶ σάλπιγγος frigida est, nec tolera-

* Lib. III. rhet. c. 13.

tolerabilior, quam si quis rupem in vertice montis prominentem, apud *Fabium* L. VIII. c. III. *saxeam verrucam* appellare velit. Nullae sagittae volitant, sed pennatae mortes aethera vindicant. Aues sunt tibiae pennatae. *Iliad. XII.* Hectorē fortissimum heroem & ducem cum apro comparat. Egregia herois cum sue comparatio! Alio loco hectorē eundem Leoni, graecos venatoribus similes esse dicit. Hac in re valde peccatur contra leges bonae comparationis. Nam venatores vrgent leonem, non leo venatores. Hector vero proelio Graecos lacessivit, non Graeci Hectorē. Ingens adhuc copia earum rerum superest, sed ne *λογομάχος* videar, lubens omitto.

Huc pertinent etiam *Hyperbolae*, quas *Demetrius* * *ψυχρότατον πάντων* omnium frigidissimum vocat. Et quamuis poetis hac in re plus licentiae, quam oratoribus concedatur, nulla tamen hyperbole, iudice *Aristotele* **, debet esse *ὑπὲρ πίσει ἢ ὑπὲρ οἰκείον*. Demetrius igitur frigidissimum *μετέωρον* protulisse eum existimat, qui de Persarum voracitate ita erat locutus: *βόας ἐν γνάθοις ἔφερον*: boues integros in malis gestabant.

Haut certe felicior Homerus, saepius enim, vt Horatius ait, dum vitat humum nubes &

* *Περὶ ἑρμηνείας* l. c. §. CXXII.

** ad Lib. I. *Aeneid.* 186. v.

inania captat, atque in meteora incidit. *Iliad.* XXI. caput a pulmone truncoque auulsum adhuc loqui commemoratur:

Φασγάνω ἀέξας ἀπὸ δ' αἵμφω κέρσε τένοντε
Φθεγγόμενα δ' ἄρα.

Iliad. κ' 437. Rhesi equos γλευκοτέρης χιόρος & crines alio loco χρύσω χρυσοτέρης appellat, quae dicendi ratio insolens ideoque frigida est. Complurium exemplorum multitudo superest, sed haec propter chartae angustiam, cui destinata commentatio, sufficiant.

§. 9.

Supra §. VI. monuimus μετέωρα & frigidum carminis, tam in sententiis, quam in singulis vocibus esse reperiendum. Non iam de puritate sermonis erimus solliciti, quanquam Homerus etiam hac ex parte non ab omni suspicione liber est, ut pluribus passim *Eustathius* aliique * ostenderunt. Sed quoniam Homerus cum graecis fuit versatus, lucemque inter eos adspexit, mittemus eam rem, vocumque delectum tantummodo considerabimus. Ut enim vocum selectio rite temperata sententiam egregie ornat; sic affectata reiue naturae non conueniens corrumpit eam & dehonestat. Voces vero eas appellamus frigidas, quae nihil prorsus

* l. c. adest enim Homerus ἑβραϊζων.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 10.

At dicit fortasse quispiam, a me poeticae, ut aiunt, licentiae insidias strui. Poetis certe maior in dicendo libertas competit, siue voces, siue sententias consideremus, quam oratoribus. Sed ipse poeta maximi nominis *Horatius* iam dixit: *

Si dicentis erunt fortunis absona dicta,
Romani tollent equites peditesque
cachinnum.

& v. 263. de arte poetica.

Descriptas seruare vices operumque
colores

Cur ego, si nequeo ignoroque, poeta
salutor?

Vida poetic. lib. III. v. 402.

Carmine non laeui dicenda est scabra
crepido.

Aut famam sequere, aut sibi conuenien-
tia finge.

Quaecunque igitur contra has ipsorum poetarum regulas inepte dicta fuerunt, ea frigidis merito adnumerare poterimus, licentiae poeticae nullo modo inimici. **

§. 11.

* De arte poetic. v. 112.

** Legi de hac re meretur optimus liber cel. Batteux *Einschränkung der schönen Künste auf einen Grundsatz* vbi cap. 4. p. 152. de licentia poet. dicit: *Diese Freyheit wird durch die Gesetze der Nachahmung der schönen Natur eingeschränkt &c.*

§. II.

Neque vero quispiam existimet me *Homerum* propter ea contemnere, aut quicquam de promerita illius laude detrahere. Minime! stat *Homero* suus honos, stat sua gloria; iamque §. 2. monui, ita me semper fuisse delectatum illius carminibus, ut semel atque iterum, magna cum animi voluptate, illa relegerim. Laudo sententiam ccl. *Stockhausen*,* *Aristotelis* aliorumque.

Nec mihi pro docto est unquam certamen
Homero!

Verus ubique placet;

Sed errauerunt profecto, qui in *Homero* omnia perfectiora, meliora, accuratiora esse contenderunt, quam in omnibus aliis, quid? in ipsis bibliis sacris. Illum dixerunt esse unicum & solum verum poetam, super omnes omnem & maximum. In sententiam potius eo *Olympiodori*, qui in vita *Platonis* testatur, *Homeri* scripta a veteribus non propter stilum & sensum literalem, sed tantum ἡθικῶς, θεολογικῶς καὶ αἰπλῶς πολλαχῶς esse usurpata. Laudatus modo *Batteux*,** lib. c.

li 5

p.

* In den Grundsätzen wobleingerichteter Briefe.

** Tertullianus gravissime conqueritur, id sibi a nonnullis improbis philosophis fuisse oppositum. Athenaeus l. c. eum εἶνα καὶ μόνον δικαίως ποιητὴν καὶ τὸν ὑπὲρ πάντας ἄπαντα καὶ μέγαν appellare nullus dubitavit.

p. 141. scribit: Homers Gedichte sind nicht eitle Romanen, man muß sie vielmehr als große Lehrbegriffe, als Bücher zum Gebrauch der gantzen Nation ansehen, welche die Staatsgeschichte, die Lehrsätze der Religion, alle Pflichten der bürgerlichen Gesellschaft und dergl. enthalten. Die Illas ist eben sowohl ein Gemälde der griechischen Nation, als Moliere's Geitzhals ein Gemälde des Geitzes ist. * Quid mirum, quod in stilo, vt proverbium est,

Quandoque bonus dormitet
Homerus?

In eodem versatur opin. Daniel Heinsius in disert. ad Horatii de Plauto & Terentio iudicium.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. I.

Nulli dubitamus, quin plura mechanicorum instrumenta adhuc lateant, quibus artifices, varia instrumentorum mathematicorum genera perfecturi, utuntur, quaeque vulgatis antecedunt, ob usum partim commodiorem, partim celeriore & magis expeditum. Causam si requiras, haec forsitan subest, quia recens inuenta & inter operandum detectas methodos aliis enarrare ideo nolunt, ut sibi solis inseruiant, utque interim alios rapiant in admirationem, ansamque meditandi suppeditent, quo pacto hoc illud potuerit effectum dari. Cuius rei unicum iam libet in medium adferre exemplum. Scalae geometricae * dantur quamplurimae, argento, orichalco, aut aeri cyprio inscriptae, lineis in tam parvas sectiones discisis, ut animis nequeamus concipere, qua ratione circini ope illud effici quiuerit; quin potius nobis venit in opinionem, sectiones eiusmodi longe alio modo fuisse institutas, effectasque. Quum itaque nobis nostras aliquod membrum ex sua penu litteraria non modo suppeditauerit instrumenta huc facientia, sed etiam docuerit, quo pacto illorum subsidio scalae diuersi generis omnium accuratissime, & breuissimo quidem intervallo temporis confici queant, nobisque nusquam eorum

* Vorjüngte Maßstäbe.

TAB. V.

Fig. 1.

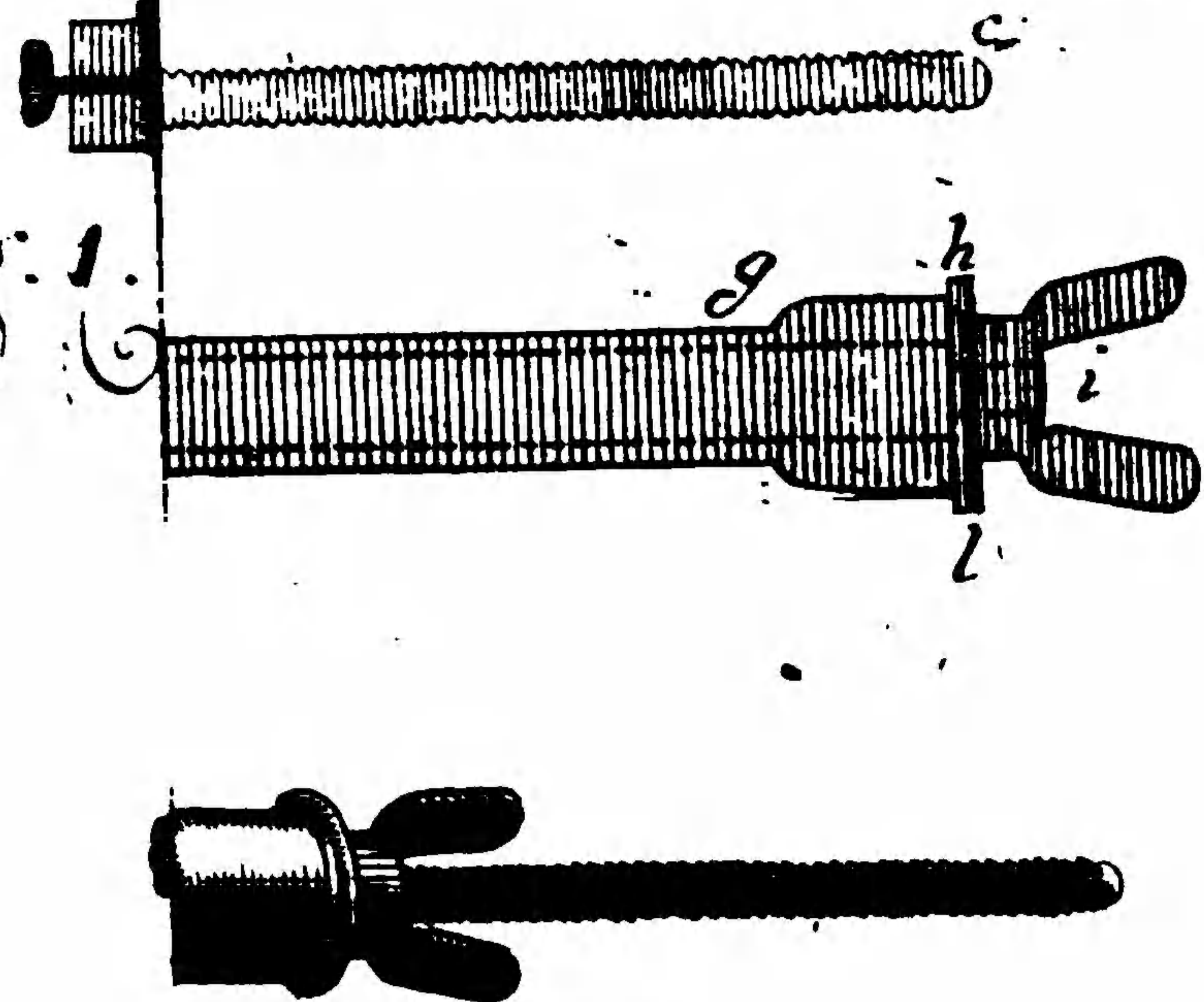

Fig. 5.

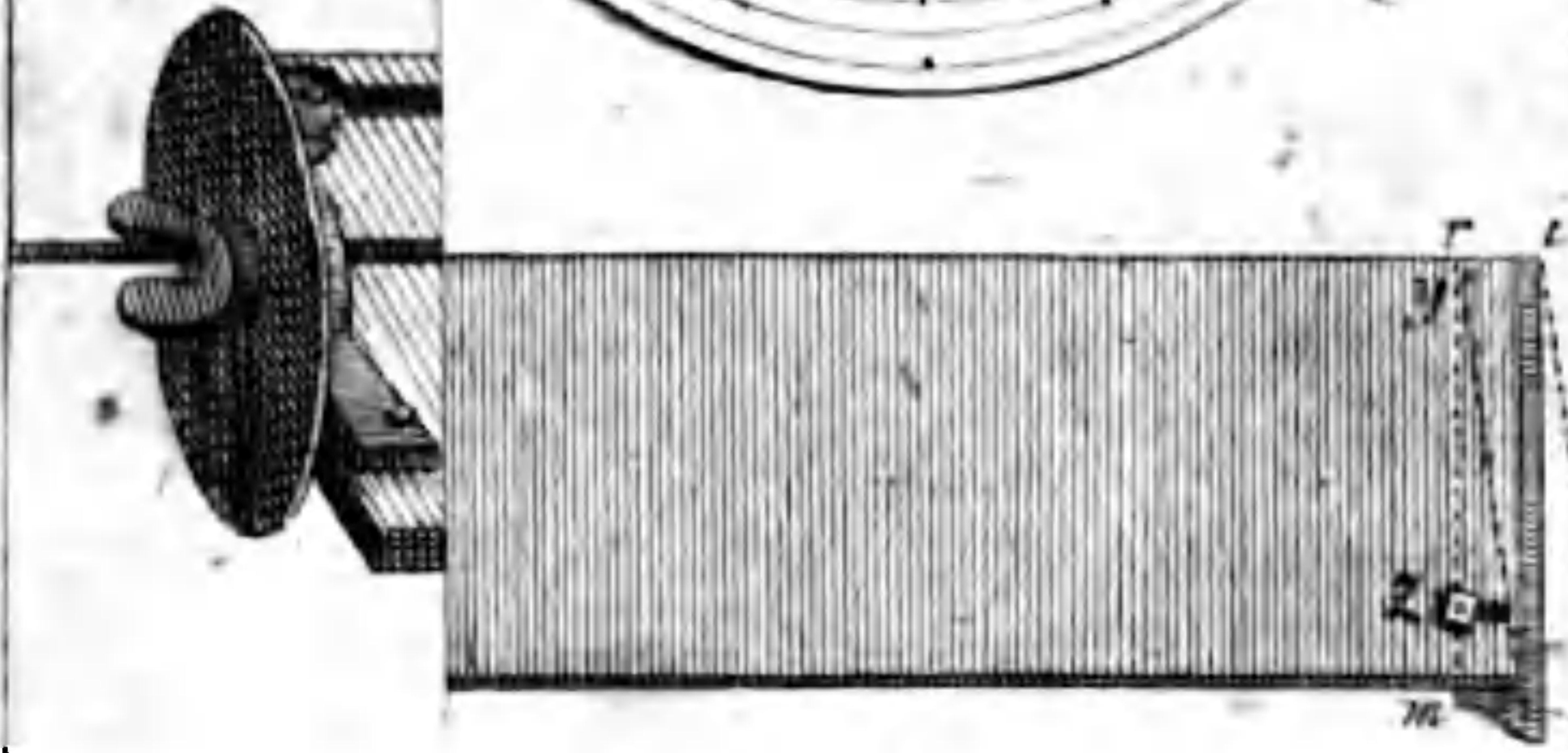

Fig. 6.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

spidibus hisce acutis prominentibus lineæ
 queant insculpi laminae cuius metallica; re-
 liquum foramen explet cuneus orichalceus, &
 vt eo minus loco moueatur dicta particula
 chalybea, cochleam videmus fronti parallele-
 pipedi adplicatam * quæ vsum præstat non
 tantum chalybem firmaturis, sed etiam vel
 eleuaturis, vel dimissuris, prout rei neces-
 sitati videtur conducere. Vid. fig. 1.

§. 3.

Parallelepipedum chalybeum ita præpa-
 ratum deinceps vagina orichalcea vel cuprea
 circumdatur, quæ formæ quidem eiusdem
 est, attamen paullo breuior, vt pars cochleae
 integumento careat. Sed ea cura circumde-
 tur vagina hæc, vt parallelepipedum in neu-
 trum latus vacillare queat. Vaginae: parti
 superiori *e k* (fig. 2.) adglutinatur lamina
 chalybea, formæ quadratæ, cuius longitudo
 & latitudo sit $\frac{1}{2}$ dig. crassities $\frac{1}{2}$ dig. ita ta-
 men vt foramine quadrato Ω gaudeat, aper-
 turæ vaginae æquali. Partis rotundæ *f g*
 particula inferior *g h* adaugetur, vt fiat cras-
 sior, simulque additur ferreus orbiculus, vt
 coniunctim 4 lineas longitudinis exhibeant.
 Hac in particula *g h* & orbiculo adiecto con-
 spicere licet cochleam foemineam conicam,
 circa axin quidem mobilem, loco vero suo
 non

* Eine Stellschraube.

non dimouendam * cuius ope prominens parallelepipedo cochlea mascula, quae in longitudine $1 \frac{7}{2}$ dig. velamine destituitur (vt antedictum) sursum, deorsum moueri potest. (fig. 3.)

§. 4.

De machinae huius usu iam non nihil addendum videtur. Si huius insculptorii auxilio lineae sint aurichalco, argento &c. inscribendae, lamina quadrata vaginae in *e k* nexa, lateri regulae exacte politae vi quadam adplicatur, & aequali ductu sine omni titubatione pergitur, quantum satis est, & sic lamella chalybea acuta parallelepipedo lineam regulae desideratam exacte insculpet. Si plures sint lineae ducendae, alii cuidam parallelae, earum distantiae a se inuicem cochleae foemineae conuersionibus finiuntur, prout illa vel semel gyratur, vel bis, vel pluries, vel etiam quoad partem dimidiam, quartam, cet. Numerus reuolutionum huius cochleae, nobis quoque latitudinem regulae poterit aperire, simulque commodam diuidendi rationem praescribere, & alios forsitan usus praestare, vt partim diligens meditatio, partim in exercendo sedulitas vnum quemuis docebit.

§. 5.

Quemadmodum modo descriptum insculptorium longioribus praesertim lineis describen-

* Eine versenkte Schraubennutter.

bendis paratur; ita alterum, cuius iam mentio facienda, breuioribus vel transuersis perquam est accommodatum. Inhaerebimus illi instrumento, quod nobis est ad manus, eiusque structuram, magnitudinemque describemus, aliorum arbitrio relinquentes, magnitudinem vel augere vel imminuere, habita partium inter se inuicem ratione. Reliquorum basis est asseris particula *a b c d* (fig. 4.) ex duriori ligno parata, cuius longitudo est 11 dig. 3. lin. mensur. rhenan. latitudo 2 digg. 3 lin. crassities vel altitudo 4 lin. Hic asserculus rectanguli formam habet, & dolabra accurate est politus. Lateri sinistro imponi potest regula *e b f d* latitudinis 5 lin. altitudinis $2\frac{1}{2}$ lin.; nostrum vero ex vnico ligno paratum est. Parti inferiori *c d* superiacet magadium ferreum * *g f* 1 dig. 10 lin. latum, cuius pars media est alta $4\frac{1}{4}$ lin. lata 10 lin. crassa $1\frac{1}{2}$ lin. Clauiculis vtrique adhaeret asserculo, ita vt huius medium cum medio magadii coincidat. Magadio nexus est orbiculus orichalceus (fig. 5.) cuius diameter \equiv 1 dig. 9 lin. cuique insculpti sunt nonnulli circuli concentrici, diuersis distinctionibus ornati; situ gaudet erecto. Orbiculi centrum, & simul magadii medium occupauit particula orichalci figurae conicae, longitudinis 4 lin. crassitiei $3\frac{1}{2}$ lin. Mobilis est haec pars circa centrum, loco vero non mouetur. In eius medio se offert cochlea foeminea

* *Fig. 5. reg.*

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

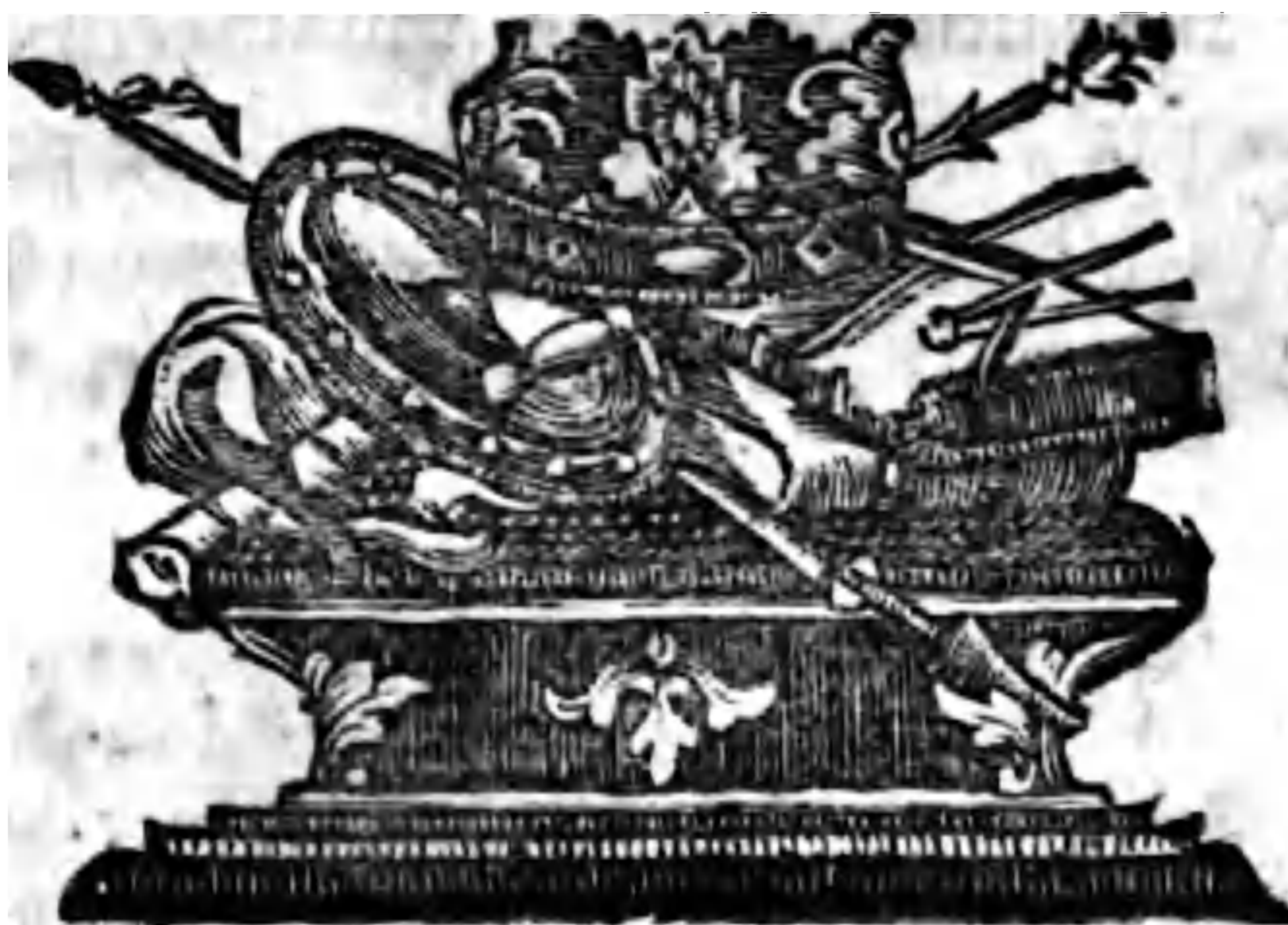
*Fair use policy applies

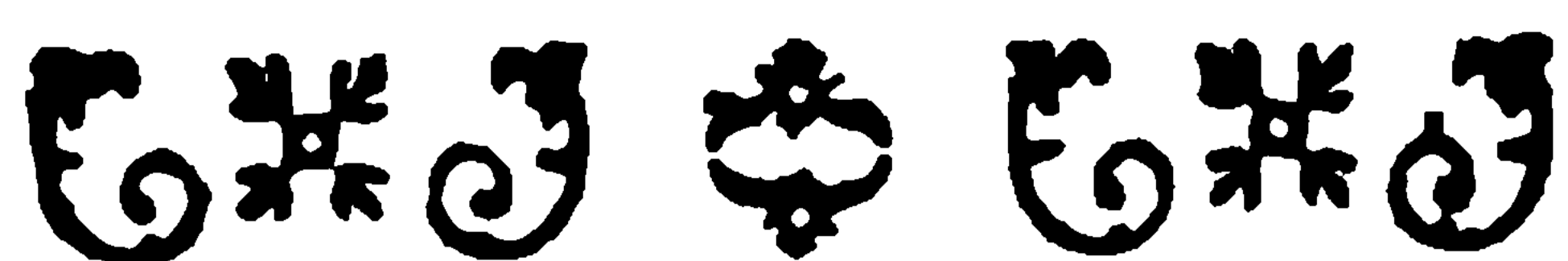
per paratus & in promptu sit oportet; nimirum particulam chalybis durati 2 lin. latam, & manubrio inditam, vt nonnisi 2 lineas promineat, probe acuunt, & ipso hoc cultello lineam rectam facili negotio aeri insculpunt. Pro varia linearum a se inuicem distantia conuertendo cochleam foemineam circumagunt indicem, vsque ad certae diuisionis in orbiculo conspicuae locum, vt gyro cochleae vel vnico, vel pluribus, vel eius parte dimidia, tertia, quarta, quinta, sexta cet. diuisio fiat desiderata, & lineae inscribantur. Hinc sua sponte est in promptu, omnes lineas, hac ratione regulae incisas, oportere sibi inuicem esse parallelas, si modo ratione aequali lamina *m n r s* conuersionibus cochleae deorsum moueatur.

§. 7.

Eadem machina facillime ita etiam paratur, vt queat inferuire lineis transuersis insculpendis inter dictas parallelas. Laminae *m n r s* subiiciatur alia minoris latitudinis *hizy* (fig. 6) 4 lineae sufficere possunt; haecce minor illi maiori in *y* nectatur ope clauuli, circa quem minor libere possit moueri, & $1\frac{1}{2}$ lin. superius in *h i* emineat. Versus dextram vero in *z* lamina maior habeat scissuram, ferme vsque ad finem dictae laminae; per quam emineat cochlea minor mascula, minori laminae infixa situ erecto, vt in scissura libere

bere moueri queat vna cum lamina subiecta minore, & cochlea foemina superimposita toties possit firmari, quoties situm naeta est obliquum desideratum. Sic etiam lineae transuersae mira celeritate sine omni vitio describentur & insculpentur, & lamina subiecta minor facillime, si fuerit necesse, situm priorem maiori laminae parallelum, recuperabit, vt totius machinae conspectus (fig. 7) vnumquemvis docere poterit.

DESCRIPTIO
TORMENTI MILITARIS

IN
ARMAMENTARIO ERFORDIENSI,

NUPER REPERTI

QUOD
INSIGNE EST ANTIQVITATIS
MONIMENTVM.

EXHIBITA

AB

H A D E L I C H I O.

§. I.

Inter alia antiquitatis ac munificentiae monimenta, quibus Erfordia nostra prae urbibus aliis merito superbit, non vltimum certe locum occupat armamentarium * illud, quod

* Si tempora respicimus antiquissima, arma vel *Dius* vouebantur, praesertim Ioui Reduci, Marti & Vulcano, ideoque in templis solebant suspendi; vel sepulcris defunctorum ornamento erant, vel cum ipsis funeribus *in pyram* coniiciebantur. Quod ad primum attinet, testem inter alios habemus OVIDIVM lib. IV. trist. 8. 21.

Miles, vt emeritis non est satis vtilis annis
Ponit ad antiquos quae tulit arma Lares.

Plura suppeditare potest TOMASIN. de Donariis c. 22.

Ad alteram sententiam accedit HOMERVS Odyss. λ. η. 78. Ἀλλά με κακῆσαι ἔϋν τέυχεσσιν ὅσσα μοί εἰσιν. & CVRTIVS X. 1. 31. Cyri sepulcrum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

tiquitatis monumentum. Nullus enim inter eos, qui de tormentorum ratione memoriae aliquid prodiderunt, eiusmodi machinae fecit mentionem; quum tamen, vt infra ostendetur, eximia celeritate omnes prope reliquas possit exsuperare. *

§. 3.

Secundum recentiorem loquendi consuetudinem, illud tormenti bellici genus, bombardae nomine, non amplius quidem notari solet; quoniam bombardae nostris temporibus longe alia ratione comparatae sunt, quam antea. ** Ad genus potius tormentorum milita-

* Neque enim illius meminit COEHORN in *seinem Unterrichte von der deutschen Artillerie* ab Haertelio 1699 Hamburgi editus; neque MICHAEL. MIETH in *rei torment recentiori praxi*; nec BRANDIVS in *gründl. Unterrichte von der Theorie und dem Gebr. der heutigen Büchsenmeisterei*; nec BRAVNIVS in *fund. rei torment aliique complures*, quos enumerare longum est.

** Bombardae priscis temporibus erant tormenta, saxa rotunda immensi ponderis, vi pulueris factiti & ignis, emittentia cum sonitu. Etenim: fuderat ingentes fumans bombardae molares. Sed de tempore, quo inuenta fuit bombardae, dignus est, qui legatur MAG. Miscell. I, 1. Proxime accedunt bombardae ad *balistas veterum & λυθόβολα ὄργανα*
Grac

H.W.

HÆC BOMB
VRBL
I·M·X
IHEP

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 5.

Haec, quam modo nominauimus, bombardam, glandem eructat plumbeam, cuius grauitas adaequat octo dimidias vncias. Longitudo illius sexaginta quatuor pollices assequitur. Glans cum puluere pyrio probe coagmentata, (*die Patrone*) a parte posteriore adigitur. *vid. lit. b.* Ibi locum explet vacuum. *lit. c.* in quo cuneus, quatuor angulis instructus, conspicitur. *lit. d.* Summa illius pars gaudet acie (*lit. e.*) quae cochleae beneficio (*lit. f.*) sursum ac deorsum moueri commode potest; dumque sursum adigitur, puluerem simul suppeditat, ad incendendam eructandamque glandem necessarium.* Hic, simulatque ignis, tenui spiraculo, additur, cognatam materiam statim consumit, & incredibili impetu glandem proturbat, longissime eandem iaculans. Complures homines, si ad lineam steterint, facile exanimaret.

§. 6.

Caeterum ipsa bombardam truncum** incubat diffisso, rotis instructo geminis, ad asportan-

* Das Zünd-Kraut.

** Einem Rock affüt. Ein Geschäfte, das vorne 2 Füsse hat, an denen 2 kleine Räder stecken. - vid. BRAVN. in fundam. artiller. p. 16.

tandam bombardam admodum vtilibus. Com-
moda dirigitur cochlea (*lit. h.*) ad vsus ne-
cessarios.

§. 7.

Restat, vt de vsu illius & praestantia ali-
quid dicamus. Hoc tormenti genus certe
vnum omnium celerrimum, sine vlla
foret dubio, si modo vnicae rei posset promptis
succurri remediis. Mucus enim, qui e pul-
uere pyrio reliduus est, ita cuneum illinire &
oblidere solet, vt saepius abstergi atque pur-
gari debeat, si promptus bombardae vsus ex-
spectetur. Qua ex re fit, vt non continuo in
vsu duci queat, sed, si viginti quatuor aut
viginti quinque vicibus vsurpata fuit bombar-
da, impediatur, quo minus glandem amplius
tanta celeritate eructet; nisi prius a muco
purgetur cuneus. Huic vero rei ea certe ra-
tione facillime succurri posset, si eiusmodi pul-
uis adhiberetur, qui aut nullum, aut exiguum
saltem mucum post se relinquit. Hoc enim
si effici posset, incomparabilis certe foret bom-
bardae celeritas. Quum enim a posteriore
parte adigatur glans (§. 5.) simulque acie
illius puluis abscindatur, cuneus vero impediatur,
quo minus retro glans trudatur, quod plerum-
que in aliis fieri solet; in aprico certe est,
celerrimum esse huius bombardae vsu inter
omnia reliqua tormenta militaria.

§. 8.

Iam vero de *antiquitate* bombardae aliquid monendum. Ea vero e binis certe documentis ostendi, demonstrarique potest. Primo ex ipsa bombardae structura, quam modo descripsimus; deinde e tabula quadam, & chronodisttycho (*lit. i.*) quod in ea potest conspici. De hoc dicemus copiosius.

§. 9.

Tabula lit. a. trunco satis firmis clavis affixa, duo exhibet insignia eorum viro-
rum, quorum sumtibus & auspiciis illa bomba-
rda fuit comparata. In apice prioris leguntur
literae H. W. F. C. in alterius vero M. A. F. C.
In loco inferiore sequens disttychon reperitur

HAEC. BOMBARDA. BONIS. FORSTERO.
FUNCTIO. ET. HVIVS.
VRBIS. CONSVLIBVS. PARVA. PARATA.
FVIT.

Infra haec scriptura conspicitur:

I. M. X. D. ET I. C. EMPTA. ATQVE
CELEBRIS.

IHERIVADAE. NUMMIS. SVMMO. IN.
HONORE. DATIS.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. I.

Vir quidam LX. annorum graui percitus ira, (quae plerumque has antecedere febres consuevit) vinum ingurgitabat & vini spiritum, atque hoc facto, pedibus sub pluuio frigidoque coeli statu iter ingrediebatur § milliariorum; male inde habens, aliquot tamen miliaria pristino addit itineri, nihil nisi vini spiritum, & inter vias ingentem copiam crudarum fabarum equinarum ore sumens. Inde vero febris, omnes numeros habens, magna cum auxietate, imi ventris doloribus, & pertinaci alui duritia. Qui illi medicinam faciebat, ad haec non attendebat, nec nisi sola, malo blandientia, temperantiaue adhibebat; aeger quoque perspirationem non curans, fere semper inopertus iacebat, tandemque sub ioue frigidissimo, aliquot iterum miliaria, curru vehebatur, atque in diuersoria quandoque diuertens, sudore summo adfectus, nudis pedibus nec satis tectus, solatium in refrigeratione quaerebat. Crebra tum accessit alui deiectione, qua partim verum pus, partim summe fetida & e nigro fusca exiit colluies; inque epigastica regione, & in loco quidem, qui proprie vocatur epigastrium, tumor, dimidium capitis infantis magnitudine explens, & modo instar pultis mollis, modo maxime durus, adparuit, & quandoque iterum euauit, sed renatus etiam quandoque fuit, cute interim non mutata.

§. 2.

In dissectione, ibi locorum (§. 1. in fine) il deprehensum, quam quod musculi imi entris, in primis vero rectus eius musculus inflammatus essent, & multo duriores solito. Membrum itidem erat inflammatum, (vti fere semper obseruauimus; quin quandoque vel magnam partem, vel in totum consumptum idi.) Nec ventriculus, nec intestina careant incensione, villosa enim tunica sanguine uasi tincta videbatur; cauum vero harum artium nigricante tenaci materia repletum erat. In utrisque cordis auribus, & ventricularis, polypi, lardum referentes, occurrebant. Hecur fere non nisi saccus erat tenaci pure repletus; caeterum substantia eiusdem fere tantum in marginibus restabat; ipsum vero uelut septum perforauerat transuersum. Lobi quoque pulmonum inferiores in utroque pectoris cauo in pus mutati conspiciebantur.

SCHOLIUM.

Adparet ex his, etiam in musculis imi entris & partibus adiacentibus, materiam quandam metastaticam, siue abscessum, mirificam eam scenam ludere posse, quam quandoque in aliis ludit partibus, vt nimirum non nunquam dispareat, redeat non nunquam uerba vice, & vt pus resorbeatur per reuehentia uel euacuatione praesertim quadam insigniori facta

facta, quippe qua vasa quasi sugentia redduntur; & vt inflammatoria siue phlogistica materia tum iterum ibi deposita, partes, quae prius molles & pure plenae erant, durae fiant, musculis simul incensione tactis. Colliquescere nempe quadoque videtur materia ibi haerens, aut calore ad fluiditatem requisito, applicato, aut spatio resorptioni per euacuantia remedia dato, aut resoluentibus denique aliisque remediis adhibitis, quae fluidum pus reddere queant; redire vero eadem, vel phlogistica materia, si e partibus internis, pure vel inflammatione obsessis, eadem per aduentia adferatur vasa. C. A. M.

§. 3.

In infante quodam, eodem morbo, cum *Διαρροία* instar picis liquidae coniuncto, perempto, eadem occurrebat in cauis ventriculi & intestinorum materies; dextrum vero latus omnium in cauo abdominis haerentium viscerum, partiumque, nigrum erat & sphacelo corruptum, ita vt si linea ab apice xyphoidis cartilaginis duceretur ad commissuram vsque osium pubis, partes cuiuslibet visceris intestiniue, in dextro latere sitae, mirifica plane ratione nigrae essent; quae vero in sinistro latere sitae sunt, naturalem, & intestinis proprium ostenderent colorem. Eaedem partes notabiliter quoque tenuiores erant sanis. Membrana, a peritoneo oriunda, iecur circum-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

ribus annis multa potarat vina peregre adue-
cta, praesertim vero Italica, & vini varios spi-
ritus, atque aliquo ante mortem tempore de-
lirauerat, lethargoque laborauerat. Hic quar-
to vel quinto ante vltimum spiritum die he-
miplegia adfectus concidit; tumque dissectus,
sub dura meninge valde tenacem lympham
sanguinemque extra vasa positum visui obtulit;
quin in cerebri ventriculis inque choroideo
plexu nodosi tumores steatomatici hydatides-
que adparuerunt, atque ille cerebri ventri-
culus, qui inflammato respondebat lateri,
mirum quantum magis, tenaci & pici simili
lympham replectus fuit deprehensus, ac alter.
Aderat simul non modo inflammatio, sed etiam
destructio cerebri in posteriori parte laeui eius-
dem hemisphaerii, idemque latus in imo ven-
tre, praecipue incensione tactum erat. Cere-
brum illud, & testes, in primis vero laeuus,
in quandam quasi peculiaris ichoris speciem
mutati erant; qui autem non admodum erat
fluidus, sed satis crassus, multo tamen mobi-
lior ipsa cerebri substantia, atque ad instar
fere olei fluebat. In basi cranii, inque pluri-
bus aliis partibus, praesertim vero in reni-
bus & in pinguedine, arteriae durae erant
redditae; quod quidem non de earum tuni-
cis dictum esto, sed de illarum cauo, quod
flava quadam dura & solida instar ligni materie
repletum erat, & quodam modo refertum.
Tunicae arteriarum ab hac flava duraque ma-
terie

terie poterant detrahi, atque arteria, crassitiam habens mediocris scriptorii calami, in medio eius materiei vix maius obferebat lumen, ac quod aciculae recipiendae aptum est. Multi etiam praesto erant cordis polypi; quos etiam in aliis fere semper in cauas venas, pulmones & aortam longe admodum procedere obseruo.

SCHOLIUM.

Perfpici potest ex hac obseruatione, cerebrum praecipue in ipsa sua substantia, quod etiam nuperi quidam Physiologi contenderunt, multum olei continere, ideoque in morbis in acrimoniam praecipue tendere rancidam, pinguemue; & Cl. HERTZOGII Obseruationem, de miris per vrinam excretis ramentis rubris instar scobis ligni rubri solidis, quam non ita pridem (in den Hall. Zeitungen 1756 p. 214, 215 & 219.) luci publicae dedit, aliquam inde accipere lucem. Videtur nempe per species illas haemorrhagiae, quae anastomosis & diaeresis audiunt, talis materies e vesicae arteriis abiisse, qualis in nostra obseruatione in arteriis fuit visa. Anastomosin enim adfuisse, vsus suadet aloëticorum & aliorum purgantium alternis diebus datorum, quippe quae haemorrhoides non solum ani, sed etiam quandoque, vesicae ducere observantur; diaeresin vero purulenta vrina & foetor materiei excreatae; vt non opus sit, ad explicationem rubrorum istorum cum vrina excretorum

rum, ramentorum, farciminum, super truncum ligni grandem, paratorum atque materiem horum ramentorum, vt Cl. visum fuit HERTZOGIO, praebentium, largiorem vsum pro causa huius mirabilis phaenomeni adlegare. M.

§. 5.

In laeuo latere ilei intestini grauidae, fato perfunctae, mulieris, ingentes etiam deprehendi nigras & obscure rubras maculas, inflammationis & sphaceli, dicti intestini, testes; quae mala etiam fere semper in laeuo latere, praesertim circa spinam ossis ilei superiorem obseruo, vt constans admodum eorum hic locus sit; in dextro enim latere quandoque quidem etiam has maculas deprehendo, sed nec tantas neque semper. In ieiuno etiam adparent, sed sparsim tantum.

SCHOLIUM.

Forte id ita contingit, quod ibi adsit flexura coli intestini, instar S inuersi, & duriora elasticae corpora, vel saltem sanguis phlogisticus in vasis non rite motus adprimatur ad spinam ossis ilei superiorem, eoque ipso, cursui sanguinis ineluctabilis insuperabilisque ponatur obex. M.

§. 6.

In alia grauida, in cuius corpore, adhuc calente, statim post mortem, sectio fuerat instituta caesarea, praeter inflammationem omenti, ligamenti lati, ouarii & ilei, laeui late-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

SHOLIUM.

Vero admodum est simile, per remedia, febrem fugantia, sanguinem, bilem, pancreaticum succum & alios partium adlatarum humores, in hac muliere fuisse spissatos, & , nisi alia, vt fere fieri solet, adcesserint diaetae vitia, ob nimiam nucum, olei multum continentium, copiam, epiploica vasa, ad scerendum oleum adcommoda, multum fuisse distenta. Succis enim nostri corporis spissatis & solidis partibus ea propter magis quam par est, cohaerentibus, mirum non est, si impetu a pellentibus remediis aucto, quaedam partes, minus resistentes rumpantur, & fluida sua extra vasa dimittant. M.

§. 7.

In foeminino sexu generatim inflammatas saepissime deprehendi fallopianas tubas, ovaria, ligamenta lata & vterum.

§. 8.

In cauo ventriculi & intestinorum identidem valde tenacem & pici similem materiem deprehendi, quae absque cultro fere deradi non poterat; sub hac materie exiguae aderant papillae, quae distincte in altum latae tumentesque videri poterant. Id vero omnium maxime dilucide in teneris adparet infantibus, si eorum intestina dissecentur & purgentur. Eae forte sunt glandulae in tunica cellulosa. Semel etiam atque iterum & saepius in hoc morbo, aequae in auribus, ac in ven-

ventriculis cordis inueni polypos, lardum referentes, atque tenaciter admodum aperturis coronariarum venarum insidentes, saepeque fere omnia cordis caua replentes. His in casibus saepenumero vera adsunt in ventriculo & intestinis foramina, maxime vero in ileo & colo transuerso, vt saepe in vno corpore 4, 5, vel 6 eorum deprehenderim; vel saltem in locis istis exesis, telae araneorum similis tantum restat tunica, attactu vel minimo rumpenda & quasi deliquescens. Vidi ea pluribus vicibus in posteriori latere ventriculi, quod eo in casu viridi plane colore est praeditum. Ea non solum occurrerunt in infantibus 1 - 2 annorum, praesertim si simul vlcera in auribus & naribus adessent, saniesque ex illis efflueret, sed etiam in infantibus 10 - 14 dierum, in quorum renibus etiam veros simul deprehendi calculos. Labia istorum foraminum sunt crassa, dura & tumentia; id quod quoque tactu explorari potest. Cauum harum partium, incredibile dictu, tenaci pituita plane est oppletum, cysticaque bilis adeo cohaeret, vt, si cuspis cultri illi intingatur, fila duci possint 2 - 3 vlnarum, nec ea tamen rumpantur. Tunica villosa earundem extreme rubra est, & vasa mesaraica, Bagliuio rite sic dicente, quasi strangulata sunt.

SCHOLIUM.

Colligi ex hac Observatione potest, quanta saepe in hisce morbis visciditas tam sanguinis

Inter tot. varios ingentesque casus, quibus oculi patent, non minimus cataracta dici meretur. Hac enim lentem crystallinam vel eius velamenta tenebris obscurante; pupillae acies hebescit atque caligat. Cum autem oculi magnam partem ad vitae simul & usum & dulcedinem conferant; eos summa cura tuendos esse, nemo non videt. Suffusionis dari species quasdam, nullam admittentes medelam, in aliis etiam, quae nullis auxiliis cedunt, rem nonnisi acu peragi posse, inficias non eo. Quasdam tamen occurrere species, ubi scilicet malum adhuc recens est, curationem, victu vel medicamentis obtinendam, non respicientes, Medici dudum in cognitis habuerunt. Ipsam quoque medelam pro causarum diuersitate diuersas curationis exposcere vias, constat inter omnes. Quando enim naturales sufflaminatae morbosae improvide repulsae vel artificiales neglectae sunt excretiones, istas promouendas vel, si id fieri nequit, artificiales, ut malae materiae exitus sit, surrogandas esse, facile patet. Nonnulli enim oculorum inflammationes atque hoc malum incurunt, quos, propter improvidam saepiusque iteratam transpirationis suppressionem, catarrales affectus diu multumque vexarunt. Aliis menstrua, lochia vel haemorrhoides non rite fluxerunt. Nec desunt, quibus in humidis corrupta crudaque materia est, quae cum in omne corpus deducatur, etiam in oculorum

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

praxis clinica mihi obtulerat, experimentum
 sequens feci: · Femina quaedam temperamenti
 melancholici, annum quinquagesimum secun-
 dum agens, vitaeque sedentariae dedita, ma-
 loque hysterico obnoxia ineunte aestate anni
 proxime elapsi, nascentem oculorum suffusio-
 nem, & quasi nubeculam his obuersantem, ac
 sub alui exoneratione tenuis pituitae cursum
 ex oculis sensit; ita ut obiecta rite discernere
 non posset. Appropinquante auctumno vtri-
 usque oculi nubecula indies spissior facta, &
 cephalaea, per hiemem perdurante, aegrotans
 diuexata fuit; vsque dum malum adeo in pe-
 ius rueret, ut instante bruma sinistro oculo
 nullus lucis sensus relinqueretur, & consumma-
 ta suffusio ab intuentibus distincte cerni posset.
 Dextro oculo obiecta in altum posita videre
 nequiuit, sed tantum proxime adstantia ob-
 scure cernere at non distinguere, ei integrum
 fuit. Huius quoque oculi notabilis suffusio
 illum inspicientibus actutum comparebat.
 Miseriis his maectata, celebris Doctoris medici
 cuiusdam auxilium expetiuit, qui medicamen-
 tis internis resoluentibus laxantibusque & san-
 guinis ventilationibus, quae ab illa etiam an-
 tea rite institutae fuerant, tres menses in cas-
 sum pugnabat. Aegrota dein mea consilia
 efflagitante, rem non nisi acu peragi posse ra-
 tus, parum praesidii tam a medicamentis in-
 ternis, quam externis, expectari posse, asse-
 uerabam. Ne autem misera sine qualicun-
 que

que dimitteretur solatio, praeter medicamentorum internorum usum, mane atque vespere vnam alteramue guttulam olei animalis Dippelii rectificatissimi vtrique oculo indere iussi. Simulac medicamine isthoc in oculis vteretur, ad perbreue tempus de acerbo illorum dolore ad tempora excurrente, querebatur multaue lacryma profluebat; qui tenuis pituitae cursus primum copiosior, & cum temporis successu moderatior erat. Mense integro elapso, vtriusque lentis crystallinae margines magis magisque transparentes conspiciebantur, vsque dum quatuor mensibus transactis, dextri oculi lens tota pellucida comparebat, sinistri autem suffusio multo minor atque dilucidior cernebatur; cum antea tota fuerit opaca. Ipsa aegrotata, nubeculas in filamenta diuidi, affirmans, post alterum mensem per fenestrae vitra sese pavimenti lapides in platea discernere posse, aiebat. Quatuor post menses literas & vocabula typis expressa legendo par deprehendebatur, quid? quod solo deteriori oculo obiecta in tepidario posita distinguere potuit. Quidquid vsus in continuando hoc experimento docebit, alio tempore expositurus, iam tantum moneo, me oleum animale pellucidum albidique coloris semper abhibuisse; rubicundo scilicet nullum effectum in debellando hoc pertinaci malo producente.

OBSERVATIONES

DE

METAMORPHOSI SILVARVM,

ACADEMIAE ELECTORALI

EXHIBITAE

A

IO. BERNH. MULLER,

EM. ELECTORIS A CONSILIIS FISCO, ET ACAD.
SOCIO ORDINARIO.

Quidquid mortales ad proprios commu-
nesue vsus boni excogitauerunt, id,
prouidam solertemque naturam sequen-
do, didicisse videntur. Primas artium origi-
nes memoria repetens, imperfectas, a natu-
ra quasi digito monstratas, & non nisi post
longissimum temporis interuallum ad maiores
perfectionis gradus perductas atque exornatas
deprehendet. Infinita quidem naturae dan-
tur artificia, quae ars ne accurata quidem
adumbratione assequi potest. Immensa opera
interiori angulo, quasi data opera, condidit;
vt ne sagacissimi quidem inter sapientes maxi-
mo studio, tot saecula adhibito, ea perspicere
possent. His tamen non obstantibus, per-
multae eius operationes adeo in aprico positae
sunt, vt nulla alia re, quam attentione ad id,
quod ante pedes positum, opus sit, & vt na-
turam optimam ducem sequamur. Haec vt
mente agitare, sequens observatio mihi an-
sam

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

ventorum beneficio locum mutare queant. Acini seminaque ponderosiora auium opera domicilium mutant. Quis est, quem lateat, viscum, parasiticam illam plantam, quercui, tiliae, corylo, betulae, salici etc. innascentem, a turdorum genere quodam transplantari, dum baccis illius albicantibus vescuntur. Consimili modo sambuci, ribium sorbi aucupariae, aliorum fruticum transplantatio accidere solet. Non possum non, quae ex Perillustri quodam Patrono, oculari teste, audiui, quin huc referam, data occasione: viderat ille in saltu quodam Bohoemico non nisi abietes proferente, triginta circiter querna arbuscula. Ex saltuario quaerens, vndenam hae arbores sint, cum queretum milliare distet? hoc responsum tulit: picae glandariae eas plantarunt. Sed de asserti veritate dubitans, alio tempore dictam auem hoc labore occupatam, illaque auolante, glandem querneam terrae mandatam vidit. His, tamquam vsu comperta, suppositis, causa indicanda est, cur arbores in silua hospites plus, quam indigenae, capiant incrementi? Quamlibet plantarum arborumque speciem proprio suo & adaequato gaudere nutrimento, facile concipi admitti que potest. Terra hoc igitur priuata, annosae arborum fruticumque speciei necessarias ad nutritionem particulas amplius suggerere nescit, in sinu tamen superfluum adhuc fouens materiam alii cuidam arborum fruticumque speciei quam maxime conuenientem.

entem. Quae igitur in sylvarum metamorphosi a natura peragi videmus, ea ut studio dataque opera imitemur, quam maxime ex re nostra & apprime reipublicae utile esse videtur. Quo modo spatia siluestria, abietibus aliisque arboribus aciculis florentibus lignatione denudata, fruticibus arboribusque frondosis vestiri queant, inter saltuarios notissimum & non alia re opus est quam ut hac fruticum specie spatia conferantur. Nec mearum partium esse duco, ut, quaenam arborum frondiferarum species eligenda sit, alte petam, cum quilibet saltuarius humi tractuumque, penuriae speciei cuiusdam, & inde redeuntis utilitatis facile rationem habeat. Sed silvae frondentis in crispam vel abietariam metamorphosis, tam propter sumptus silvae frondentis extirpationi impendendos, quam unius duorum triumve lignationum iacturam, maioris negotii esse videtur. Haec quo evitentur incommoda, prudenti expectatione & successive rem peragendam, & quidem sequenti ratione, censemus: Per sylvam frondentem caeduum terrae tractus quatuor decempedas inter se distantes, & quatuor vel sex pedes lati, a meridie versus occidentem spectantes, siue linea recta, siue in extremitatibus incurvata, quo ventorum iniuria arceatur, fodiendi & conveniente arborum aciculis florentium specie conferendi sunt. Hac semen cum temporis successu proferente, zephyri semina aduehent locis ligna-

lignatione successiua vacuefactis. Hoc ordine si procedatur, totius silvae metamorphosis sine magno dispendio lignationumque iactura poterit obtineri. Ceteroquin lubenter generalia omitto ad silvarum plantationem pertinentia praecepta, saltuariis scilicet iam satis nota; nec istorum mentionem feci, quae meditando facile erui possunt. Quidquid autem usus docebit in silvae metamorphosi iam a nobis suscepta, id me cum republica litteraria imposterum communicaturum esse, fidem adstringo.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 1.

Plurimorum animos inhumana occupavit persuasio, homines in orbe terrarum numero nimium crescere, hincque effici, ut non annonae solum caritas misere excruciet humanum genus; sed ut invidia quoque, portentum illud malefanum, ut persecutio, ut astus, ut fraus, ut omnia scelera inde, largo velut alueo, profluant. Quo grauior communiorque ista esse solet querela; eo magis operae pretium esse videtur, ut illam animo consideremus paullo attentiore, atque circumspectius inquiramus; vtrum sic se res habeat, nec ne?

§. 2.

Principem facile locum occupat praeconcepta multorum opinio, pestilentiam, grassans illud malum, pagos vrbesque depopulans, non minus esse vtilem reipublicae, quam venae sectionem humano corpori; id quod ex historia satis superque probari posse, putant. Huc accedit alia eius quaerelae causa: scilicet post exactum atrocissimum illud bellum, quod per annos triginta, caede perseveravit cruenta, tandem proavi pace & tranquillitate gauisi sunt exoptatissima. Haec vero pax & recuperata quies non solum egregie illorum delectauit animos: sed tunc quoque prata, hortos, sylvas & agros occupare, occupatosque tuto colere potuerunt; ita, ut post hac illius felicitatem temporis, non satis pul-
cre

cre posteris suis potuerint depraedicare. Hinc - - narrauere patres, & nos narrauimus ipsi; hincque orta fuit opinio, quod exigua hominum copia tantae fuerit felicitatis causa & conciliatrix. Sed tantum abest, ut vera sit haec hominum persuasio, ut potius originem suam ducat e peruerso sui ipsius amore, ex auaritia aliisque vitiis, perpetua detestandis sollertia. Primo enim ad *φιλαυτίαν* quod attinet; illa sibi, nescio quam, suauem fingit voluptatem, si tot ac tantarum rerum affluentia possit sola gaudere, quae nostris temporibus multis debet sufficere. Auarus, opes rapaci manu coaceruare cupiens, optat, ut alii penes se homines procul absint, & ipse exuberet omnium rerum copia. Honorum denique cupiditate flagrans nihil adeo in votis habet, nisi ut omnes alii e medijs tollantur, qui a laudis ac dignitatis fastigio eum retardare videntur. Hinc est, quod grauissimas quisque moucat querelas, & nimiam hominum multitudinem in causa esse existimet, cur voti sui compos nullo modo fieri possit. Sed suadendum eiusmodi hominibus, ut animum prius emendandum curent, quam in aliis causam sui desiderii, (quae eorum ipsorum indoles peruersa est) quaeritent:

§. 3.

At dicet quispiam: ipsa rerum natura in tanta hominum multitudine laborans, se, velut nouerca in rebus ostendit compluribus.

Ut enim taceamus piscium, auium ferarum-
que imminutam copiam; sylvarum in primis
& arbuſtorum tanta eſt conſumtio, vt breui
nihil ſuperelle videatur. Sed ſi cauſas huius
lignorum caritatis aequo ponderamus animo;
illae non tam in hominum multitudine, quam
in auorum maiorumque noſtrorum auaritia &
voluptate poſitae ſunt. Incredibleſ ligno-
rum acerui e Germania noſtra, ratibus factis,
deportati fuerunt. Succreſcentium arbuſto-
rum minima fuit cura. Integrae ſyluae tan-
tae hominum auaritiae non ſuffecerunt.

§. 4.

Neque tamen eo ſecius prouida rerum
natura futurae hominum egeſtati ſuccurit.
Suum enim gremium illis aperiens, carbones
edidit bituminofos, lignum foſſile, reſque
huius generis alias; ſicque communi homi-
num vſui ſatis large proſpexit.

§. 5.

Praeterea vero, quod ad vtilitatem ſic
dictae venae ſectionis cuiuſdam moralis atti-
net, negamus proſus illius commoda. Supra
monuimus, quod maiores noſtri, poſtquam
per varios caſus & tot rerum discrimina, pa-
ce iterum exoptata fuerunt exhilarati, tanti
fecerint quietem receptam, vt pulcerrimis quo-
que praeconiis eam poſteris ſuis depraedica-
uerint. Haec aurea tempora ad nos tradi-
tione (§. 2.) peruenerunt; & quoniam no-
ſtris temporibus homines non eadem, quae
narran-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

Perlustramus tantum remp. literariam, artiumque bonarum. Quot quantasque reperimus provincias nondum satis cultas? Quantum adhuc latet in rerum natura nobis nondum satis cognitum exploratumque! Quo igitur iure dicere quispiam, quaeso, poterit, hominum numerum fieri nimium, quum suum cuique opus curandum colendumque superfit?

§. 7.

Vnde vero aemulatio orietur, optimus ille diligentiae stimulus, virtutum ac praeclarorum facinorum genetrix? Quamuis vero quidam homines tam tarda sint animi indole, ut neque aemulatione, neque laude, sed non nisi ab urgente necessitate ad aliquod opus suscipiendum commoueri adigique possint: eo maior tamen oritur necessitas patrandi aliquid, ex quo necessarios vitae usus ducamus, quo maior est hominum numerus! Hominum igitur multitudo etiam hac in re eximie prodest; utpote quae scientiis maiorem accendit lucem, artes melius excolit, commerciis inseruit, opes diuitiasque congerit, voluptatem nutrit, paritque abundantiam. In hominum multitudine consistit potentia populi eiusque apud externos auctoritas. Idque nisi certum esset, sequi necessario deberet, ut illae regiones, in quibus exiguus est hominum numerus, sint prae caeteris feliciores, potentiores, ditiores, doctiores. Sed experientia dudum fui-

fuius edocti, etiam agros antea fertilissimos, & regiones optimas, miserrima laborare penuria, vixque tutos esse contra aduersariorum iniurias, si hominum illis non sufficiat copia.

§. 8.

Praeterea vero hominum multitudo copiose nobis ea subministrat omnia, quae natura prius nostro negauerat climati; aut quae nostra negligentia parui alias aestimauerat. Non enim solum illius beneficio res ad vitam victumque necessariae facilius e distitis asportantur regionibus; sed voluptati adeo nostrae, nostrisque inseruitur deliciis, ita, vt infimae conditionis homines, serui atque ancillae, opibus aliarum regionum superbiant, vestibisque vtantur longe lateque congestis.

§. 9.

Si rem aequo ponderamus animo, inuenimus profecto, in Europa, nostris temporibus, multo maiorem hominum copiam, meliore vt fortuna, quam antea. Quid? ab infimae sortis hominibus, non plus laboris exigitur, & tamen multo felicior est eorum conditio. Vestibus non solum melioribus, sed victus quoque lautitia veteribus antecellunt.

§. 10.

Denique vera negamus quoque eam ob causam nimiam hominum multitudinem, quoniam in annalibus veterum, inque aduersariis ecclesiasticis, quae post bellum triginta annos perseuerans, confecta sunt, multo ma-

iorem hominum copiam saepe numero in quibusdam terrae regionibus numeramus, quam hodie ibi reperiuntur. Creuit quidem numerus virorum doctorum artificumque, idque urbium copia, quae antea non tanta fuit, satis demonstrat; sed priscis temporibus pagi fuerunt copiosiores.

§. II.

Urbium vero copia, ea ex re potissimum orta fuisse videtur. Postquam pulvis pyrius erat inuentus, & miles conductitius sacramento obstringebatur, nobiles non amplius belli negotiis operam dare perpetuam tenebantur. Illi vero generis auctoritatem & splendorem deperdere nolentes, alia re, nimirum scientiis artibusque liberalibus inclarescere, sicque aulae inseruire, studebant. Ipsi principes, postquam tranquillae illorum regiones ab hostium incursionibus esse coeperunt, maiorem scientiis operam potuerunt impendere, illisque tempus dare a bello vacuum. Iam vero, quum nobiles intelligerent, melius in oppidis emolliri mores, & in urbana hominum societate scientiis commodius tempus dari posse: accidit, ut, deposito sensim canum ac venandi studio, in vrbes se e villis conferrent, ibique quaererent domicilium. Pax deinde, scientiarum optima nutrix, honos & praemia, doctorum virorum personis exhibita, alios sensim nobiles, & tractu temporis cives quoque ipsos ad artium scientiarum-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 13.

Quae quum ita sint, optimum esse videtur, vt maioribus ciuitatibus relinquatur luxuries & pompa, artiumque permittatur conseruatio & incrementum; minoribus vero oppidis agrisque in primis commendetur temperantia & succrescens hominum copia; nisi aliis alia videantur!

§. 14.

Praeterea vero experientia iam sumus edocti, fieri omnino posse, vt industria & labore agrorum emendetur cultura, eorumque augeatur fertilitas; sicque multo maiori hominum copiae dentur necessarii vitae vsus. Hinc agrorum culturae operam & industriam impendamus! Emendatis enim rebus, quae ad agrorum culturam spectant, efficitur, vt magna populi copia sensim succrescere incipiat.

§. 15.

Sed non sola est frugum vbertas, cui operam dare debemus; aliis quoque germinibus plantisque, ad luxum pertinentibus, opus est, idque in iis praecipue locis, in quibus frugum satis magna est copia. Tunc tandem felix erit ea prouincia, quae frugibus iam abundat, & totis plaustris eas in exteras auelit regiones, si haec frugum abundantia ab ipsis illius prouinciae incolis consumatur.

§. 16.

§. 16.

Homini enim satis grauibus pari laboribus medimnus frumenti quot annis ad vitae sustentationem est necessarius. Quot igitur medimni frumentorum e regione deportantur, tot adhuc coloni in ea possent enutriri. Iam vero pretium, quod pro medimno frumenti soluitur, vix tertiam partem earum rerum efficit, quae homini operario ad vitum, potum, amictum reliquosque vitae vsus sunt necessarii: hinc intelligimus, eum id agere debere, vt laboribus & industria tantum mercedis sibi comparet, quantum est trium medimnorum pretium.

Sicque reipublicae triplici modo suis operibus mercede dignis prodest operarius, quum medimnus frumenti extra regionem asportatus, vix tertiam pecuniae partem reipublicae conciliet.

§. 17.

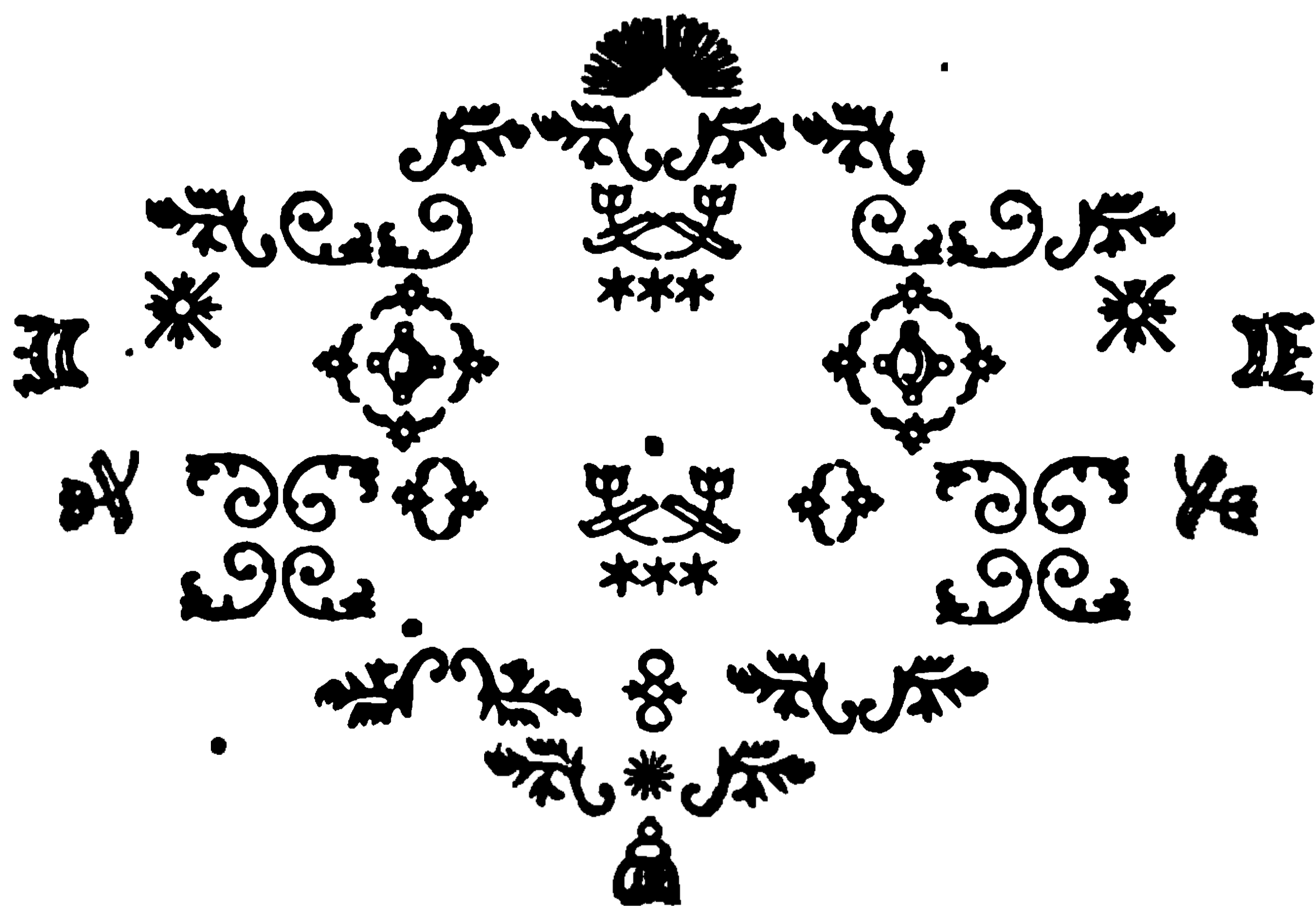
Iam vero centum medimnorum millia frumenti numerabimus, quae extra regionem quotannis deportantur. Quem libet medimnum decem imperialibus venundari posse concedemus. Sicque habebimus decies centum millia ioachimicorum, pro frugibus venundatis acceptorum.

Quod si vero centum operariorum millia adfuissent; res publica binis millionibus locupletior fieret quotannis.

§. 18.

§. 18.

Satis igitur multa verba fecisse videmur, & dilucide satis ostendisse *homines non nimium multiplicari*. Iamque id agitur a sapientibus patriae patribus, vt maior maiorque illorum copia in suis numeretur prouinciis. Atque huius quidem voti eo felicius citiusque fient **compotes**, si viri docti id simul agent, vt agrorum cultura magis magisque emendatur; hac enim re non maiori solum hominum **copiae** plura vitae subsidia comparantur, sed labor etiam & necessaria datur **occupatio**.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 1.

A bonis artibus atque scientiis inhumanos hominum mores emolliri, cultusque aboleri ferinos, ita iam in aprico positum, & ita ab experientia, fidissima vitae magistra, fuit comprobatum, vt luce meridiana propemodum clarius esse videatur; & proinde superuacaneam luderem operam, si multis verbis illud denuo vellem depraedicare. Hinc commonstrare tantum suscipiam, *qua ratione mechanicae artes possint emollire mores hominum*, eosque reddere mitiores, elegantiores, sanctiores.

§. 2.

Quilibet sane homo, nisi ad videndum plane sit hebes, in eo nobiscum consentiet, quod scientiae bonaeque artes, generatim consideratae, tam intellectum hominis, quam voluntatem illius, insigniter queant emendare, eiusque facultatem cognoscendi, in altius meliusque prouehere. Quemadmodum vero in ea ipsa re fundamentum & mater morum elegantium inuenitur; siquidem boni mores, ex emendatione intellectus voluntatisque quasi vitam ac spiritum accipiunt: ita facile quisque colliget, qua ratione fieri possit, vt ab artibus, generatim consideratis, mores hominum emendari, & meliores possint efformari.

§. 3.

§. 3.

At dicet quispiam Cl. Rousseau addictus, qui bonis artibus iustum statuere pretium non vult: affectuum impetus & vehementia saepius hominem impedit, quo minus ita dirigat liberas suas actiones, ut intellectui suo accurate respondeant, suaeque consentiant voluntati; quid? quod ita nobis blandiri solent affectus, ut pessimam saepe rem nobis pulcre depingant, sicque animum demulceant, & in grauissimos inducant errores: licet igitur tanto magis idoneus sit homo, ad morum elegantiam, vitaeque probitatem, quanto melius artibus atque scientiis animum excoluit: tanto melius tamen simul potis est, erroribus suis fucum obducere, & vel alios, vel semet ipsum fallere, sicque suis satisfacere cupiditatibus: hinc fit, ut cum artibus, simul luxus, intemperantia & voluptas, velut e fecundo gremio propullulent, & celeriter succrescere incipiant!

§. 4.

Non est omnino negandum, a bonis artibus saepe occasionem ac subsidia subministrari hominibus, ut voluptati luxuique indulgere queant commodius.

Sed illa simul voluptas luxusque, ab artibus dextre suffultus, ingenti hominum multitudini, quos misera sua conditio a luxus illecebris tutos praestat, simul sic dictam moralitatem, seu stimulum dat & occasio-

nem,

nem ad sollertiam, aliasque operas ad modum vtilis ac necessarias. Nec ideo certe illae semper regiones, in quibus non coluntur bonae artes, a voluptatis illecebris sunt immunes. Illa tantum intercedit differentia, ut lapsu grauiore ruant, tantamque illis noxam pariat voluptas, quantam aliis vtilitatem. In regionibus, vbi artes coluntur, vnus homo luxui deditus, tres, quatuor, decem, quid? centum homines diligentes, sicque moratos efficit, stimulumque & occasionem illis dat ad industriam atque laborem. Inter barbaros vero totidem facit infelices, totidemque in tristem abucit seruitutem, quoniam voluptate non possunt alia ratione perfrui, nisi suppressa aliorum libertate, nisi seruis eorumque sudore & aerumna; id quod infra lucidius explicabitur.

§. 5.

Deinde vero ad confirmandam sententiae meae veritatem, hoc etiam accedit, quod beneficio voluptatis luxusque, plurimum certe hominum conditio fiat melior. Ipsa vero voluptas atque insolentia, ne quid nocere possit, iam limites suos certosque fines, inter moratos cultosque habet populos. In eorum enim societate luxuriosus semper externam humanitatis ac decentiae speciem praese ferre cogitur, quae illum prohibet, quo minus ingenti saeuat immanitate.

Quod

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books' Full Membership provides unlimited access to more than 28,000 volumes of Christian literature for \$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 8.

Constat ex §. I. & IV. hominum barbariem atque rigorem seruitutis eo magis esse mitigatum, quo melius artes atque scientiae in regione aliqua cultae fuerunt. Causa vero tam felicitis animorum mutationis, non sola humanitas est, cui scientiis atque artibus maior lux accensa fuit. Sed causa in eo potius quaerenda est, quod commoda nobis adminicula, artium beneficio, sint inuenta, quae idem praestant, quod antea seruatorum labor. Hodie ab artibus alia accepimus subsidia, quibus luxum & voluptates nostras enutrire, quibus necessarios vitae vsus nobis comparare possumus, quam solos seruos. Hinc factum, ut non solum eos, qui bello capiuntur, pristina donemus libertate; sed seruitutis quoque rigor, si quis est, magis magisque mitigetur.

§. 9.

Inter ea vero subsidia, quae occasionem subleuandae tollendaeque seruitutis dederunt, principem certe locum obtinet *mechanica*. In primis vero molarum structura & compositio, huius futurae felicitatis fuit praenuncia. Octingenti, & quod excurrit, anni prope fuerunt elapsi, ex quo molae aquarum impetu circumaguntur. Quadringenti circiter anni praeterierunt, ex quo Europae cives, a populis Asiaticis, occasione belli Hierosolymitani, didicerunt, ventorum viribus uti, ad circum
agen-

agendam molarum molem; quum antiquissimis inde temporibus hoc multo servorum labore fieri debuit.

§. 10.

Quin imo non soli voluptati inseruit, sed ad innumeros vitae usus maxime necessaria est mechanica, cuius auxilio fruges conteruntur, furfura parantur, oleum exprimitur, asseres dissecantur, ingens ferri aerisque moles fabricatur, torrentes e locis limosis refunduntur, vel e metalli fodinis exhauriuntur & ad edita propelluntur loca. Haec enim machinae, quarum beneficio illud efficitur, si deessent, nonne haec omnia a miseris hominibus necessario perfici deberent? Sin vero fierent, nonne magna simul inhumanitas, barbaries & immanitas saepe miseros crudeliter exerceret ac fatigaret homines?

§. 11.

Si veterum historicorum monimenta euoluimus, reperimus saepe numero inter priscas gentes non alia de causa bellum saepe atrocissimum fuisse conflatum initumque, nisi ea, ut homines bello caperent, captosque abducerent in seruitutem. Victores igitur servorum quaerebant copiam, ad perficienda opera necessaria, ad voluptatem suam enutriendam.

Noltris e contrario temporibus tanta servorum ancillarumque multitudine non amplius opus est; postquam ad eam peruenimus felicitatem, ut machinae nobis idem prae-

stant, quod seruatorum opera, quodque pecorum labore antea efficere cogebantur. Machinarum enim beneficio, vnus homo idem profecto perficere potis est, quod alias decem homines vix praestare potuerunt. Deinde vero satis magna semper eorum hominum copia superest, qui id, ad quod elaborandum sollertia hominum ad huc requiritur, libere laeteque, nec sine vlla illata vi, suscipiunt. Haec operariorum nostrorum alacritas & industria, magnam simul laetitiam parere nobis debet, quandoquidem inopinatos saepe labores, ab eorum prouida cura, amore & sollertia, possumus expectare.

Qua ex re fit, vt herus atque operarii mutuam inter se caritatem fouere incipiant, quae felicissima mater est obedientiae, modestiae, humanitatis ac *φιλαρεσκίας*.

§. 12.

In iis quoque locis, in quibus maior adhuc potestas superest heris in subditos suos ciues, animaduertemus saepe, quod domini ipsi, a rigore suo, paullatim recedere incipiant. Illud vero duplici de causa fieri plerumque solet. Primo homines ad tantas laborum aerumnas non amplius sunt ita necessarii; deinde vero libera opera, quam quis sponte suscipit, plerumque maiorem nobis laetitiam parit, quid? quod melior est, utiliorque. Vtque hoc lucidius intelligatur, attento tantum animo contem-
plabimur discrimen, quod inter operas mer-
cede

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 14.

Sana quidem ratio, ethica, et ius naturae, multa nobis subsidia ad emendandos hominum mores dudum subministrauerunt. Sed nunquam profecto in eum locum res essent deductae, nisi artes mechanicae ea impedimenta prius sustulissent, sicque homini dedissent potestatem humanitati plus indulgendi, libere cogitandi, sicque mitigandi paulatim pristinae seruitutis rigorem. Atque sic quidem mechanica mores hominum insigniter emolliuit, eos formauit castiores, elegantiores, sanctiores.

§. 15.

Alio tempore vberius explicabo, qua ratione solitae operae publicae adhuc imminui, quid quod e medio plane tolli queant, ita, vt ipsis dominis, quibus praestari debent, maxima inde utilitas exsurgat. Iam vero vnus rei tantum faciam mentionem, vtpote quae ad propositum meum proxime accedit.

§. 16.

Constat inter omnes, qui vberiore aliarum regionum cognitionem sibi comparaerunt, in multis locis adhuc eam inualefcere consuetudinem, vt homines in captiuitatem rapiantur, quo facilius ad remum sufficientem remiges. Venetis adhuc mos est, emendi ab aliis capite damnatos, ad remigii labores. Non eam ego consuetudinem vitupero. Sed
quan-

quanquam latrones ii miseri sunt, Christiani tamen esse non desinunt. Hinc propius ad inuolem & consuetudinem Christianorum accederet, qui ab eiusmodi hominum commercio prorsus abstineret. Igitur sequens *problema* vberiori aliorum iudicio suppeditabo:

Num, ope virium mechanicarum, & ope structurae mechanicae, remigium effici queat, & qua demum ratione illud effici possit; vt non modo sumtibus sed & hominibus parcatur?

Leges motus, quas physica nos docet, mihi vim iam ostenderunt, qua id effici possit; sed qua ratione illa admoueri debeat, nondum satis elaborare potui, quoniam non solum temporis exiguitate prohibitus fui, sed quia etiam artificibus, quos ad tale opus idoneos iudicauerim, fui destitutus. Pauci enim artifices tam felici sunt animi indole, vt opera perficienda suscipiant, quae illis nondum nota sunt. Forte alii, quibus plus otii superest, huic rei maius studium impendent. Illis igitur meum proponam problema:

Num ope iam notae machinae pyrotechnicae illud effici queat, nec ne?

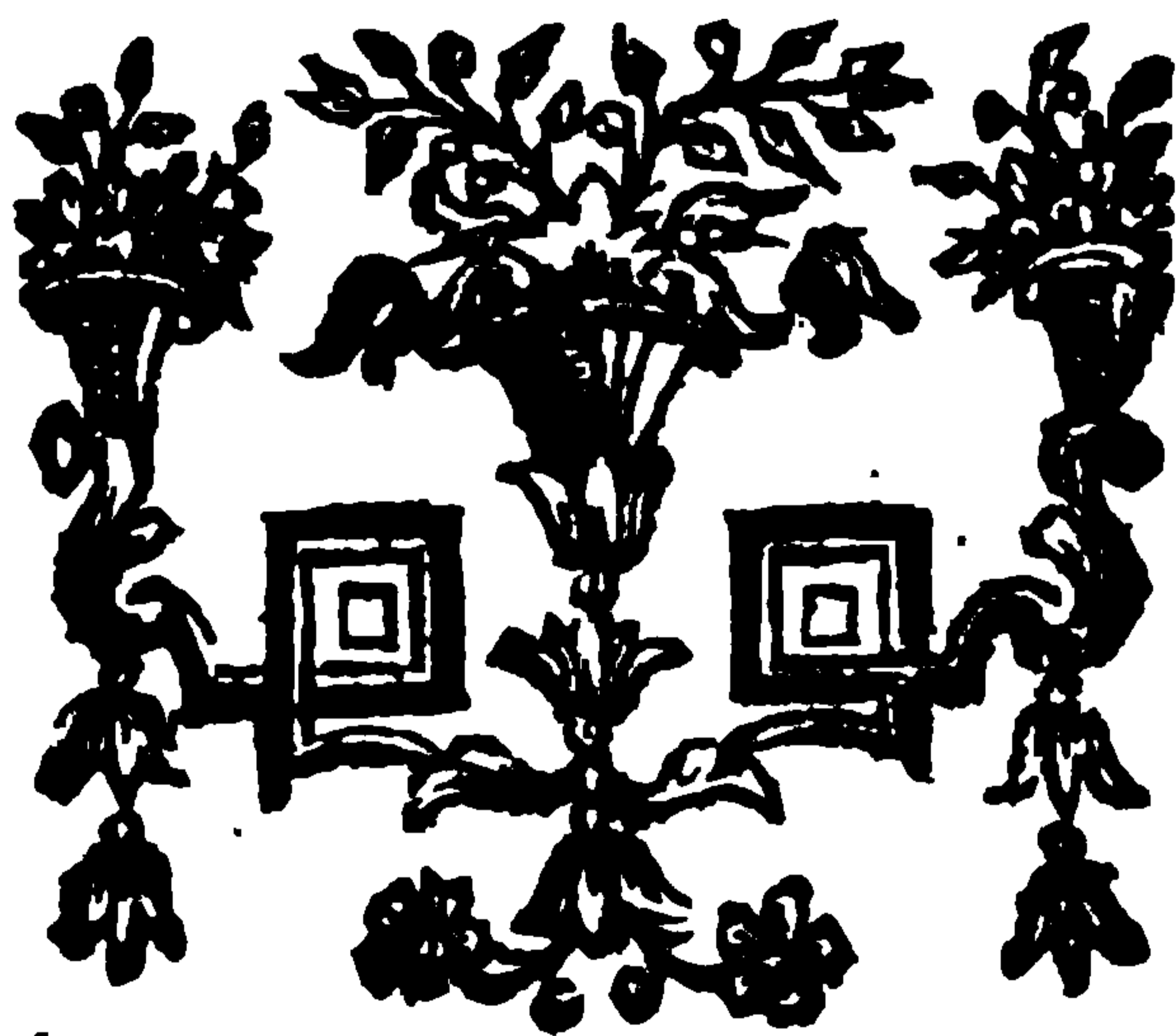
Illud genus eiusmodi machinarum, quod iam notum est, ad rem meam, non facit. Ea via, quam Poterus ostendit, forte melior est.

§. 17.

Quod ad machinas illas, quibus asseres secantur, attinet, illud adhuc mihi displicuit, quod non aliter, nisi linea recta, fecent. Hinc illud egi, ut eorum vim dirigerem etiam ad lineas curvas, ad ouatam, ad circulum, aliasque figuras irregulares, quas ad rotas parandas aliasque res habemus necessarias.

Sedula cogitatione assecutus sum rationem quandam, qua in gyrum arbores dissecare possumus.

Typo quodam eam expressi, quem etiam Academiae exhibui. Hacque ratione rotae molares, curruumque rotae, celerrima possunt ratione confici, nec tanta lignorum copia est necessaria.

EIVS.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

§. 1.

Si animo paullo attentiore tot late patentes Thuringiae campos peragramus & succrescentes in iis fruges sedulo adspicimus: facili certe negotio animaduertemus, in sine fertilitatis discrimen, non modo in diuersis agrorum tractibus; sed in singulis adeo iuguris, quid? in quolibet saepe agello, esse reperiendum. Qua ex re colligi & cognosci satis luculenter potest, fertilitatem agrorum non a sola illorum natura & situ; sed a cultura eiusque conditione saepius esse deducendam.

§. 2.

Alias terrae regiones adspexi, quarum similis fere circuitus magis arbutis, syluis pratisque viridibus abundabat, quam agris vomere subactis; singuli propemodum agri, siue valles, siue montes fuerint, pari fere eademque insigni frugum vbertate & copia luxuriare videbantur; ita, vt crederes, vnam manum fecisse sementes totius arui, atque ex vna causa directam ac subministratam fuisse omnium agrorum culturam.

§. 3.

Causa huius rei ex eo iam, aliqua ex parte, deduci potest. Nimirum agricolae nostri, in tanta lignorum penuria, agros saepe numero utili stramine ac stercore defraudare consueuerunt. Praeterea vero, quia viri-
de

de illis pabulum & idonea non sufficiunt pacua ; accidit, vt neque fatis magnam, neque firmam pecoris multitudinem sibi comparare possint. Alii vero agricolae non solum stercore nullo agrum condiunt, sed temporis quoque opportunitati non inserviunt, & laboris simul sunt impatientes.

§. 4.

Quae quum ita sint, facili quisque negotio intelligere potest, in Thuringia non modo nimium esse studium agros vomere subigendi, sed ex eo simul triplex profluere incommodum. Primum enim in multis agris parum frumenti colligitur, quum ab exiguo agrorum tractu multo maior frugum copia excipi possit. Hinc profecto tot tantaeque oriuntur querelae de agrorum sterilitate, nimirum quoniam agris debitum suum non soluitur. Deinde vero, quoniam nimios sulcare agros consueuimus, exinde efficitur, vt tanta arborum sylvarumque penuria laboremus, ideoque magnam pecuniae partem, quam pro frugibus venundatis accepimus, ad emenda ligna impendere debeamus. Denique, quoniam non idoneam pecorum multitudinem habemus, accidit, vt magnam pecuniae partem in alias mittere regiones cogamur, atque caseos, butyrum, boues, equos, porcorumque greges quotannis emere debeamus.

§. 5.

Ex his omnibus facile quisque intelliget, me suaforem autoremque esse, vt maior agrorum pars syluis arbutisque plantandis dicetur; pars ad pascua aptetur necessaria. Qua in re omnes certe mecum consentient; qui experientia fuerunt edocti, e duobus agrorum iugeris, quae quater quotannis sulcata probeque culta fuerunt, totidem fruges colligi posse, quot in tribus aliis, quibus parcior adhibita fuit cultura. Quod si quis dubitet, aetiuo tantum tempore certum agrorum tractum peragrare suscipiat, statim, quod asseuerauimus, inueniet. Neque vero animus est nobis, vt hac ratione in Thuringia minorem agrorum copiam facere vclimus; sed ostendemus tantum hac proportione, quantum semper situm sit iniusta agrorum cultura & quantos illa fructus parere possit. Id tantum commonstrasse sufficiat, quod si decimam, vel quindecimam saltem agrorum partem, syluis pascuisque destinemus, satis magna tamen supersit copia frugum; simulque arbustorum pecorumque necessariorum penuria non premeremur.

§. 6.

At dicet quispiam, quinam igitur agri potissimum, opacis erunt syluis destinandi? Ipsi se, velut forex, prodere consueuerunt. Quod enim iugerum exiguo pretio, aliquot florenis, aut grossis, quid? gratis comparare nobis possumus, id ad arbuta plantanda est

vti-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

gibus sunt nudati, concedatur. Addamus, hodie nonaginta agros in tria arua peculiaria, esse distributa. Demus decem saltim menses frugibus hiemalibus, nimirum a sementibus factis, usque ad messem. Aestivas vero germinibus quinque tantum menses tribuamus. Illoc enim tempore pecora ab aruis arcentur, & pascua non conceduntur. Si igitur rationem per nonaginta annos subducimus, reperimus, nonaginta agros immunes esse a pascuis per triginta septem annos & sex menses; ideoque pabulum pecori eo tempore non suppetere.

Quod si vero nonaginta agros arbustis sylvisque, destinamus; quae quietem annorum quindecim requirunt, & post annos nonaginta possunt abscindi: inuenimus, quod eodem tempore quindecim tantum annis careamus solitis pascuis, quum e contrario in aruorum cultura, triginta septem annis & sex mensibus ex iis non habeamus viride pabulum. Hinc anni XXII. & VI. menses nobis exuberant ad pascua pecori utilia, qui in aruorum cultura, vacare videntur. Idcirco, ubi aruum LXXX. agrorum est, quod sylvis destinatur, ibi postero tempore tantum pascui habemus, quantum CXII. culti agri, vix nobis suppeditarent. Praeterea illud pascuum ita comparatum est, ut non aestiuo vernoque solum tempore, sed hieme quoque ouibus alimenta subministret.

§. 8.

At dicet quispiam: non ignoro haec esse vtilia, sed quis eos coget, quibus ius pascuorum competit, vt tam salubri pareant consilio? Ad haec respondens, prouoco ad sic dictum *dominium eminens*, vtpote quod in tanta lignorum penuria, qua magis magisque homines incipiunt laborare, omnino habet locum. Quid? quod dominium illud eminens ne damnum quidem inde emergens restituere tenetur. Si enim in rem accuratius inquiremus, facile inuenimus, omnes propemodum agros, quos arbuſtis donare volumus, olim fuisse ſyluas ideoque libertatem a ſeruitute pascuae dudum habuisse tempore ligni frondentis.

§. 9.

Neque tamen ego quidem ſuaſor eſſem; vt vna vice nimis numeroſa aruorum copia ſyluis deſtinetur, ſicque pascua nimium capiant detrimentum. Multo minus eiusmodi loca ſyluis initio erunt aptanda, quibus via ad alia intercluditur pascua.

§. 10.

Sed plura adhuc remedia ſuperſunt; quibus lignorum penuriae ſuccurri poteſt, neque tamen pascuis aliquid detrimenti inferatur. Principem facile locum occupat illud, vt variis lignorum generibus eas praecipue plagas inſtruamus, quae pascuis dudum fuerunt deſtinatae. Quo pertinent agri lutofi, carecta,

carecta, ripae, littora, margines, viae, aliaque eius generis multa.

§. 11.

Salix est arbor omnibus notissima, & tamen vix quartam partem locorum, quae ferre salices possent, videmus illis arbutis instructam. Causam huius negligentiae vix ego possum perspicere. Ratio enim plantandi salices tam nota iam est, ut is media luce facem accenderet, qui eam vellet explicare copiosius. Id solum suaderem, ut paullo densiores plantentur salices, quoniam experientia fui edoctus, in densa salicum serie, multo meliores, longioresque ramos succrescere,

§. 12.

Sicci terrarum tractus quercubus optime conueniunt; de quibus exponam copiosius. Quercus mihi certe omnium videntur utilissimae; quoniam non solum satis magno emuntur pretio; sed quod illud quoque ligni genus plurimis hominum vsibus aptum inuenitur. Quid? quod fructus adeo illarum, ad saginandos porcorum greges, insigne est subsidium. Quercus vero & querceta hoc modo instituantur: Postquam aruum trium pluriumue iugerorum elegimus, illud primum fossa cingitur ut arceantur pecudes.

Deinde, vbi vomere sub actum est, frumento ac glandibus conspergitur occaturque. Frumentum simulatque maturuit, ea refectur cautione, ut longae promineant stipulae.

Tunc

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

cubus, si a nimio tumentur humore, idque com-
 modissime efficitur, si non foueis aut forami-
 nibus intruduntur, sed si agrorum imponun-
 tur superficiei, radicibus humo coopertis, &
 humo tandem viridi cum cespite, vestita.
 Hac ratione celerrime res omnis absoluitur,
 siquidem duae iam positae sunt quercus,
 prius, quam fouea una aperitur; atque plus,
 quam centum millibus didici quercubus,
 hunc modum egregie illis profuisse. Quae
 quum ita sint, vix quatuor nummi dantur
 operario, pro quercu plantata. Sed suade-
 rem ut sex porrigantur nummi pro qualibet
 quercu, ea facta conditione, ut curam simul
 gerat, ne ante annum tertium dilabatur. Hac
 enim re efficitur, ut maiorem, quam antea,
 curam adhibeat, sedulo prouidens, ut ne quis
 stipes pereat. Si igitur calculum ducimus,
 experientes, quanti sumtus ad iugerum quer-
 cubus oblitum erogentur? inuenimus non
 plus, quam tres imperiales & octo grossos
 esse necessarios, quoniam CLX. quercus in
 tali distantia locum habent, & pro qualibet
 plantanda quercu sex nummi mercede dan-
 tur.

§. 16.

Satis multa verba fecisse mihi videor, de
 ratione nouas sylvas plantandi exiguis sum-
 tibus. Iam subsidia ostendam ad maiorem
 pecorum copiam perueniendi, ad sterco pa-
 randum atque ad alia plura, non inutilia.

Supra

Supra §. 3. monuimus, ab exiguo agrorum legitime cultorum circuitu, maiorem frumenti copiam colligi posse, quam a multis aruis non diligenter exaratis. Hinc abolito nimio aruorum studio, partem agrorum sylvis plantandis dicabimus, partem ad maiorem germinum graminisque succrescentis copiam impendemus. Sicque simul inopiae iumentorum, bonum, equorum, pecudum, ouium, porcorumque succurri facile poterit.

§. 17.

Causa tantae pabulorum inopiae praesertim ex eo deduci potest, quod agricolae prata sua, aut negligent penitus, aut ignorent, multos adhuc agros illis superesse, qui ad prata insigniter aptari possint. Sic enim saepius videmus, riuulos per humidam pratorum partes delabentes, qui multo maiore utilitate ad altiora loca, quantum fieri potest, deduci possent; ut latex illis semper sufficiat. Deinde vero sedula semper cura est habenda, ut prata saepius rigentur, idque non aestiuo solum tempore, quum omnia torrent, sed etiam in autumno & hieme, si glacies permittit, & nix resoluta liquefcit. Non enim solum eam ob causam prata potamus, ut humida fiant; sed aqua illabens condire simul solet illa pinguedine & salibus permultis, quae secum ducit. In autumno vero & hieme maiori salium copia praeghans est aqua, quam aestate, utpote quo tempore omnia

gramina, germina, pisces & insecta nutrimento & salibus vtuntur, quae incrementum illorum mirum in modum promouent. Si igitur in autumno vel hieme fluminibus rigantur prata, accidit, ut aquae destillent, pinguedo remaneat, sicque prata egregie condiantur, & futuro vere insigniter luxurient.

§. 18.

In iis quoque locis prata commode aptari possunt, ad quae latex, siue ex fossis a torrente factis, siue ex aliis riuulis, deduci potest. Insignia huius rei documenta videmus in syluis Thuringiam circumdantibus, in Haffia, in aliisque regionibus. Facili vero negotio eos imitabimur agricolas, in permultis terrae nostrae tractibus, quoniam haec res neque sumtus ita magnos, neque multum requirit laborem. Anno proxime elapso eiusmodi pratorum inundationem ex pluuia confluente institui. Insignes ex ea re fructus percipere mihi contigit; in iis enim locis, ad quae torrens penetrauerat, tanta erat foeni secundarii vbertas & copia, tamque illud erat stipatum, ut ad terram se inclinare inciperet. Utque hic aquaeductus in posterum perduret, faucem illius lapidibus muniendam curauit. In muro exiguae altitudinis exstructo, foramen aperitur, quatuor pollices longitu-

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

§. 20.

Nonnulla, fateor, protuli, quae aliqua ex parte iam nota, & ab aliis interdum fuerunt monita. Sed usus harum rerum in nostris regionibus adhuc recens est & nondum satis invaluit; ideoque satius esse duxi ea de nouo proponere, & talia tantum subsidia ostendere, quae communi iamiam consensu fuerunt confirmata. Aliarum rerum non exigua superest copia, sed eas in aliud tempus differre merito constitui.

I. F. HIRTII
 COMMENTATIO
 INVENTIONEM FABVLARVM
 AESOPO TRIBVTAM
 IN
 LOCKMANNVM TRANSFERENS.

§. I.

Occasio huius commentationis.

Tempore isto, quo mihi qui est ab epistolis Electoral. Mogunt. Academiae scientiarum vtillum significabat, primum totum commentariorum academicorum typis exscribendum esse, in fabulis LOCKMANNI a)

Qo 4 meus

a) Inuenti has fabulas cum versione latina in THOMAE ERPENII Grammat. Latina, quam ALBERT. SCHVLTENS 1748. in 4. Lugd. Batav. edidit, p. 207-275. Quod vero antea LOCKMANNI sapientis fabulae & selecta quaedam Arabum adagia cum latina interpretatione & notis Th. Erpenii Arab. & Lat. Lugd. Batav. 1615. in 8. & in Erpenii Grammat. Arab. 1636. in 4. Amstelod. prodierint, testatur b. STOLLE in Historia Ethicae gentili p. 7. Aliam editionem ab anno 1656. Lugd. Batav. quam debemus GOLIO addit IAC. BRVCKERVS in Histor. critica philosophiae Tom. I. p. 226. sq. Et celeb. HEVMANNVS Fabricii Biblioth. Graecam p. 400. in Actis philos. Volum. II. p. 276. hac de re adducens pergit: Ich setze hinzu, dass auch in des Chardins Persischen Reisebeschreibung, deren neueste edition zu Amsterdam 1711. heraus gekommen. vnd zwar in dem fünften Tomo diese Lockmannische Fabeln anzutreffen sind.

meus occupatus erat animus. Legi ac relegi tum illas nullum alium in finem, quam ut cognoscerem, vtrum in istis nonnulla inuenirem exempla, quibus praecepta meae Grammaticae Arabicae praeterita aestate horis a solito labore academico vacuis harmonice cum praeceptis Danzianis Ebraeo-Chaldaicis in vsum auditorum meorum exaratae illustrare possem. Cum igitur Academia mox nominata pro membro ordinario in philosophicis & orientalibus me recipiens misso diplomate meam qualemcunque operam ad acta conferendam desideraret; putavi, me laborem scopo illius haud inconuenientem esse suscepturum, si de re circa quam tunc versabar occasionem sumerem meam de apologis *Lockmanni* Arabicis sententiam proponendi.

§. 2.

Apologos ad philosophiam veterum referrī posse docetur.

Ne quis vero assertum meum apologos *Lockmanni* ad philosophiam referens, in dubium forsitan vocet, perpendat velim fabularum originem. *b)* Sapientes orientales sub apologis suis veritates morales amoeno & le-
pido

b) De hac origine prolixius agit IOH. IAC. BREITINGBRI *Critische Dichtkunst* Cap. VIII. p. 166: sqq. adde CHRIST. FIRCHTEG. GELLERTI *Diff. de Poesi apologorum eorumque scriptoribus* p. 8 sq.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

de ipsa relatione facti fictitii siue corpore apologi, altera vero de veritate morali ibi latente, siue de anima apologi, vt sensus ad eo compositus in apologis admittatur.

§. 4.

Discrimen inter fabulas & enarrationes a quibusdam constitutum traditur.

Quum fabulam ab enarratione distinguant recentiores, ex quibus nonnulli ediderunt in lucem germanice Fabeln vnd Erzählungen; nostrum nunc erit, vt determinemus, vtrum in Lockmanni labore ad hoc discrimen sit attendendum. Ipsum discrimen vt concipi queat, ad indolem facti fictitii respiciendum est. Fabulae generatim vel late sumtae sunt relationes factorum fictorum, quibus veritates morales in illis contentae exhibentur (§. 3.): iam vero facta illa ad repraesentandam veritatem quandam moralem ficta vel in hoc mundo fieri possunt, licet illa tantum finxerimus, vel in mundo hoc plane non sunt possibilia. Relationes factorum prioris generis vocari possunt *enarrationes*; sed relationes factorum posterioris generis audiunt *fabulae* stricte sic dictae. Enarrationes igitur sunt fabulae late sumtae, non vero sunt fabulae stricte acceptae. Et pro hac ratione de discrimine inter fabulas & enarrationes, an illud admitti possit, cur dubitemus non est.

*Sed eiusdem ad apologos Lockmanni ad-
plicatio negatur.*

Licet vero discrimen inter fabulas & enar-
rationes pro nostro explicandi modo (§. 4.)
bene admitti possit; ad illud tamen nec in
Aesopi vel Phaedri, nec in Lockmanni no-
stri apologis respici debet. Latior potius fa-
bularum significatus cum apologis eorum
combinandus est, ita ut enarrationes sub illis
simul comprehendantur. Multae enim in
eorum numero deprehenduntur fictiones par-
tim de hominibus ratione praeditis, partim
de animalibus ratione destitutis, quas in hoc
mundo factas esse non repugnat e). Inter
XXXVII, fabulas, quas a Lockmanno habe-
mus, septem inveni apologos, ex quibus ve-
ritas asserti mei perspicui potest.

Imus apologus *de hortulano*, qui in ordine
cum reliquis consideratus efficit fabulam de-
cimam quintam, hic est: "Cum hortulanus
"aliquando herbas purgaret, dictum fuit ei:

„CUR

e) Inter recentiores quoque clariss. B. B. LESSING fa-
bularum in significato latiori sumit, & Tom. I. script, in
praefat. de iisdem scribit: Ich begreife vnter
diesem Namen auch die Erzehlungen, weil ich
finde, dass sie selbst Phaedrus mit darunter begrif-
fen hat. Andere mögen dem Beyspiele des FON-
taine folgen, welcher freylich Ursache hatte, seine
Erzehlungen, von den Fabeln, welche der Vnter-
weisung gewidmet sind, zu vnterscheiden. Die
ganze Sache ist eine Kleinigkeit.

"cur herba siluestris aspectu est speciosa, li-
 "cet illa non colatur? Respondit hortulanus,
 "quia illam educat mater eius, haec vero a
 "nouerca sua educatur. Hoc significat, quod
 "educatio matris sit praestantior quam edu-
 "catio nouercae.

Idus apologus, siue alias decimus tertius,
 est similis ferme argumenti. "Niger die quo-
 "dam exuit vestimenta sua, & incepit sume-
 "re niuem, eademque fricare corpus suum.
 "Cumque diceretur ipsi, quare fricas corpus
 "tuum niue? ille ait: fortassis albescam.
 "Quum vero adueniret sapiens quidam, di-
 "xit ad illum: o quaeso, ne afflige te ipsum,
 "fieri enim potest, vt corpus tuum nigram
 "faciat niuem, ipsum autem non amittet ni-
 "gredinem. Hoc significat, quod malus pos-
 "sit corrumpere bonum, licet etiam nemo
 "possit emendare malum."

Illius apologus, siue trigesimus quintus,
 agit de duobus gallis. "Galli duo pugna-
 "bant de pabulo, & alter vicit, alterque sta-
 "tim in locum obscurum secessit. Tuncque
 "gallus, qui vicit, ascendit super tectum al-
 "tum, coepitque complodere alas suas, &
 "clamare ac gloriari. Sed vidit eum vultur,
 "ac celerrime in eum irruit, eundemque ra-
 "puit ilico. Hoc significat, quod non de-
 "beat aliquis gloriari virtute sua & roboris
 "vehementia."

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

quondam de existentia hominis cui nomen Aesopi fuerit, pene dubitauerit, ipse tamen in aliam postea sententiam discessisse videtur i). Itemque de fabulis Aesopi inter omnes constat, easdem oratione plana & soluta propositas esse, in earum plerisque animalibus ratione destitutis sermonem fictione quadam attribui, cui doctrina moralis ibi latens ubiuis subiungitur. Ergo fabulae Aesopi sunt apologi (§. 3.). Cumque Lockmanni fabulae arabicae sint similis indolis, adeoque etiam apologi (§. 5.); fabulae Lockmanni vocari possunt fabulae Aesopiae, & vice versa fabulae Aesopi appellari possunt fabulae Lockmannianae. Interim non posterior sed prior denominatio obtinuit usu, quia Aesopi fabulae notiores sunt factae apologis Lockmanni ipseque Aesopus per easdem magnam nominis gloriam non apud Graecos solum, sed postea apud reliquas quoque gentes sibi comparauit, ita ut omnes fabulae morales breuiore nomine aesopiarum veniant k), licet Aesopus pro primo eiusmodi
fabu.

i) Conf. eius Acta philosophi, Vol. II. p. 253 sqq.

k) Sic v. c. PHAEDRVS omnes suas fabulas, quas praeter paucas, ab Aesopo ostensas, ipse differuit, & continxit nouas, vocauit Aesopias. Conf. IOANN. SCHEFFERI annotat. ad Phaedri fabul. p. 2.

fabularum inuentore minime sit habendus l).

§. 7:

Sed alia denominandi ratio remouetur.

Quamuis vero Lockmanni fabulae vocari queant fabulae Aesopiae, quia ratione argumenti vtraeque conueniunt, & Aesopi fabulae magis innotuerunt, quam fabulae Lockmanni (§. praec.); minime tamen putandum est, apologos Lockmanni vocari fabulas Aesopias, quod Lockmannus aetate posterior fuerit Aesopo, huncque in fabulis suis sit imitatus. Sed sicut generatim Graeci antiquiores eruditionem suam ab Arabibus aliisque sic dictis Barbaris didicerunt, ita speciatim quoque Arabum philosophi prius sunt vli fabulis & aenigmatibus quam Graeci m). Et inter istos eminent Lockmannus, qui mille annos & plures ante natum Christum floruit. GELAL enim, ZAMCHASCE RIVS, ISMAEL EBN - ALY, BEIDAVIVS, alii- que Arabum scriptores historici vno tēstāntur

l) Praeclare hoc docet Theon in progymni. p. 22. Et MENAGIVS ad Laërtium p. 98. Fabulator, inquit, dictus est Aesopus, non quod primus, sed quia praecipue hoc scribendi genus sectatus est, vnde & fabulae Aesopiae, similes fabulae dicuntur. conf. etiam CAMBRARIUS l. c. p. 22.

m) Vide b. STOLLII Historie der heydnischen Moral p. I. & 7.

tur ore, Lockmannum Dauidis tempore vixisse. »)

§. 8.

Aliaque adhuc denominandi ratio noua reicitur.

Sicuti fabulae Lockmanni non ideo vocantur Aesopiae, quod Arabs noster fuerit aetate posterior Aesopo, huiusque imitator (§. 7.); ita multo minus ista denominatio obtinuit eam ob causam, quod *Aesopus & Lockmannus* pro vna eademque persona habeantur sit necesse. Equidem scio optime, multos eruditorum, ad quos IAC. GOLIVS o), CHRISTOPH. AVGVST. HEVMANNVS p), IOH. HENR. HOTTINGERVS q), LVDOV. MARACCIVS. r) AVGVST. PFEIFFERVS s), CHRISTOPH. WILLH. SCHNEIERVS t), & IOHAN. IACOB. SCHVDT u) pertinent, in ista fuisse opinione; sed

») Testimonia virorum supra nominatorum legi possunt in LVDOV. MARACCII Annotat. ad Corani Surat. 31. p. 546. & 547. ex quibus breuius BEIDAVII assertum, quod etiam in HOTTINGERI Hist. Orient. p. 101. deprehenditur, hoc est: „Filius Nauri, ex „filiis Azed, filii sororis (nepotis ex sorore) Iobi, „aut materterae eius fuit, & vixit vsque ad tempora Dauidis, a quo scientiam accepit.

o) In annotat. ad Surat. 31. in Grammatica Arab. Erpenii p. 189.

p) In Act. philos. vol. 2. p. 278 sqq.

q) In Historia Orient. Lib. I. Cap. 3. p. 102 sqq.

r) In Annotat. ad Corani Surat. 31. pag. cit.

s) In Critica sacra Cap. 16. Quaest. 5. p. 355.

t) In Dissert. de Lockmanno illo Arabum mythologo. 1691. Ien.

u) In Compend. Histor. Iud. pag. 88.

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

Know Your Bible

Forgotten Books'
Full Membership
provides unlimited
access to more than
28,000 volumes of
Christian literature for
\$8.99/month

**HOLY
BIBLE**

Continue

*Fair use policy applies

posteritas fabulas morales in posterum vocabit
LOCKMANNIANAS siue minimum **LOCKMANNIO-Æsopias**. Nec dubito, quin hoc factura sit, si probe perpendat, **Æsopum** modo fabulas ab Orientalibus, inter quos eminuit **LOCKMANNUS**, inuentas & amatas secum in cultas Graecorum manus deportasse, & illis poliendis atque augendis magnam nominis gloriam sibi acquisiuisse, **LOCKMANNUM** vero fuisse primum, qui ex instituto fabulas composuerit & cum aliis communicauerit.

§. 10.

Et quatuor rationes pro hac sententia militantes adducuntur.

Rationes, ob quas apologos **LOCKMANNI** esse antiquiores **Æsopi** fabulis credo, sunt sequentes:

I.) In diiudicanda linguarum aliarumque rerum antiquitate critici constituerunt & adaptarunt regulam, quod probe considerari debeat, vtrum vna sit breuior, simplicior, minus limitata vel concinna quam altera, & quo magis affectiones istae alteri conueniant, eo magis pro antiquiore sit habenda. Si igitur ostendere possum, in apologis **LOCKMANNI**, quorum octo eiusdem, & duo similis sunt argumenti cum **Æsopi** fabulis, tam narrationem rei fictae, quam veritatem moralem in hac obtentam, esse breuiorem & simpliciozem; apologi **LOCKMANNI** vi huius regulae antiquiores sunt habendae fabulis **Æsopi**, quem quosdam eorum expoliuisse & auxisse puto. Tribus
 hoc

hoc meum assertum illustrabo fabulis. Ita nimirum v. g.

1.) Apologus decimus quartus LOCKMANNI de homine & morte agens hic est: "Homo aliquando ferebat fascem lignorum, qui gravabat eum: cumque lassus factus esset, taedioque afficeretur gestationis eius, abiecit eum ab humero suo, vocavitque ad se mortem, quae se coram eo stitit, dicens: ecce me, cur me vocasti? respondit ei homo, vocavi te ut fascem hunc lignorum superimponeres humero meo. Hoc significat, quod uniuersus mundus vitam diligat mundanam, neque lassetur infirmitate & miseria." Eundem apologum sistit fabula vigesima Æsopi de senæ & morte, quae tantum magis polita & limitata est.

2.) Apologus trigessimus quintus LOCKMANNI de duobus gallis, quem totum iam supra §. 5. adduximus, ab Æsopo in fabula 145. paulisper mutatus & politus ita sistitur: "Duo galli acriter inter se pro gallina dimicabant, ita ut ambo fauciarentur. Sed finito praelio, qui victus fuerat, is pudore & dolore affectus latebras quaesivit, victor autem in altum parietem euolauit, & quanta maxima voce potuit, canere & alis strepere coepit. Hunc de improviso aquila praeteruolans rapuit: ita alter, qui se dudum abdiderat, postea sine aemulo gallinarum consuetudine frui potuit."

3.) Apologus trigessimus septimus LOCK-

MANNI anserem & hirundinem repræsentat hoc modo: "Anser & hirundo societatem inierunt vitæ, erantque pascua vtriusque in loco vno. Visis autem aliquando insidiis venatorum, hirundo propter levitatem suam auolavit & euasit; anserem vero ceperunt venatores & occiderunt. Hoc significat eum, qui amicitiam inicit cum eo cum quo non conuenit, nec qui eiusdem est generis." Hunc apologum iterum **Æsopus** magis poliuit in fabula 60, & doctrinam moralem vtiliorem & aptiorem addidit in hunc modum: In vno quodam prato pascebantur anseres & grues. Aduentante aucupe, grues, levitate sua adiuti, facile auolant; at anseres, impediti gravitate, dum inoliuntur fugam, ab aucupeprehenduntur. Ostendit fabula, vrbe capta, cum pauperes plerumque vim hostium effugiant, diuites in potestatem hostium venire, & in seruitutem abduci.

II.) Arabes prius sunt vsi fabulis quam Graeci, prouti supra iam **b. STOLLII** testimonium hac de re adduximus. (S. 8.) Longe igitur probabilius est, **Æsopum** fabulas **LOCKMANNI** in Phrygia aut alibi ore hominum celebratas accepisse, & secum in Graeciam transportasse, aliasque tunc similem in modum elaborasse, quam **LOCKMANNUM** inter Arabes celebrem iuniorem esse **Æsopo** huiusque fabulas ex lingua Graeca in Arabicam transtulisse. Quæ nostra sententia testimonio quodam magni **LEIBNITII** confirmari potest. Sic enim scribit: Les fables d'Esopé méritent assurément d'être estimées; il y a de l'apparence, qu'elles sont venues des Orientaux. Les Arabes les attribuent à un Locman --- Esopé les peut avoir apportées en Grece. a)

III. Ve-

a) Vide **FELLMANNII** *Ornium Hannoveranum* p. 3. ex quo
has

THIS PAGE IS LOCKED TO FREE MEMBERS

Purchase full membership to immediately unlock this page

FORGOTTEN BOOKS

FULL

MEMBERSHIP

797,885 Books!

All you can read

for only

\$8.99/month

Continue

*Fair usage policy applies

nientia nominis, 2.) cognominis, 3.) aetatis, 4.) scripturarum & aliorum effectorum utriusque communi. c) Sed quod attinet.

I.) ad convenientiam nominis; LOCKMAN quidem vi originis voracem siue belluonem potest significare; quod vero ÆSOPVS idem significet, HOTTINGERVS nondum probavit, sed egregie a Planude nugatote seductus est. Aliam EUSTATHII eamque meliorem derivationem adduxit cel. GELLERTVS, d) quam eligimus. Et si vel maxime istam nominis convenientiam concederemus, firmum tamen exinde argumentum pro convenientia vel identitate ipsius persone desumi non potest. Hinc etiam sine dubio factum est, ut nec HEVMANNVS nec PFBIFTERVS HOTTINGERVM alias hac in re secuti (§. IX.) argumentum hoc adduxerint.

II.) Argumentum ab eodem a cognomine utriusque competente petitur, melioris notæ non est. Equidem concedo lubentissime HOTTINGERO, quod ÆSOPVS cognomen sapientis gerat, quodque LOCKMANNO idem etiam cognomen tribuatur. Sed quomodo vnquam probari poterit consequentia in hoc argumento: Si Æsopus & Lockman eodem cognomine gaudent; sequitur Æsopum & Lockmannum pro vnica persona esse habendos. Nonne pro hoc concludendi modo notissimus & aeterna laude dignissimus princeps FRIDERICVS sapiens etiam esset Æsopus? Nonne Leibnitius idem esset ac Wolfius? nonne pro quolibet ferme erudito alium quemcunque facile substituere possemus?

III.) Argumentum tertium a convenientia aetatis est desumptum. Hottingerus nimirum *Elmacini* calculum vrget, pro quo Lockmannus diebus Iosiae regis Iudae circa annum mundi 3338. floruit, quod tempus fere coincidit cum epocha eorum, qui Æsopum vixisse volunt anno mundi 3356. olymp. vero 16. anno tertio. Sed vnico Elmacino plures alios opponimus scriptores, e) ex quorum

c) Conf. HOTTINGERVS Histor. orient. p. 102. sqq.

d) Conf. eius Dissert. cit. pag. 27.

e) Nomina quorundam supra in fine §. 2. sunt adducta.

quorum sententia Lockmannus quadringentis & pluribus annis ante Æsopum, & tempore Dauidis Israelitarum regis iam floruit.

IV.) Argumentum quartum in duas resoluendum est partes, quia non scriptorum solum, sed aliorum quoque effectorum conuenientiam nominauit Hottingerus. Desumitur itaque argumentum quoddam

A.) a congruentia fabularum Lockmanni & Æsopi. Ad quod argumentum respondere liceat

1) inter 149. fabulas Æsopi, quarum collectionem & seculi decimi sexti & nostrae aetatis praestantissimi critici attribuunt Planudi, ac inter 37. fabulas Lockmanni, decem tantum deprehenduntur apologi, quorum octo maiorem, duo vero minorem habent conuenientiam. f) Et de hisce fabulis collectionis Planudianae teste GELLERTO g) nulla inuenitur in vilo codicum manuscriptorum, qui aetatem Planudis excessere, quae res haud obscure indicat, Planudem fabulas passim collegisse & collectas inuentis nouis, sic & epimythis suis, auxisse; quae est sententia VAVASSORIS, BAYLII, BENTLEII aliorumque.

2.) Si vel maxime plures etiam adessent fabulae, quae vel idem vel simile argumentum continerent; certo, tamen ne tunc quidem asseri poterit, AESOPUM & LOCKMANNVM eundem fuisse hominem. Sic enim, vt plures recentiores taceam, v. g. apud Phaedrum duas inueni fabulas, quae cum duobus LOCKMANNI apologis conueniunt, & in Æsopo, quantum recordeor, nullibi deprehenduntur.

Quis

f) Vide LOCKMANNI fab. VI. de leone & vulpe, coll. fab. 137. ÆSOPI; LOCKM. fab. VIII. de ceruo & leone. coll. fab. 64. ÆSOPI; IX. de ceruo & vulpe, coll. fab. 4. ÆSOPI; XII. de muliere & gallina, coll. fab. 23. ÆSOPI; XIV. de homine & morte, coll. fab. 20. ÆSOPI; XVII. de homine nigro, coll. fab. 75. ÆSOPI; XXVII. de columba, coll. fab. 120. ÆSOPI; XXVIII. de felle, coll. 81. ÆSOPI; XXXV. de duobus gallis, coll. fab. 145. ÆSOPI; XXXVII. de anseri & hirund. coll. fab. 60. ÆSOPI.

g) In Dissert. laudata p. 28.

Quis vero exinde rite concludet, LOCKMANNUM & Phaedrum vnicam constituere personam. Ad duas istas fabulas pertinet.

α.) LOCKMANNI fabula II. de ceruo, quae haec est: "Cum sitiret aliquando ceruus, ad aquae venit fontem ut biberet, viditque imaginem sui in aqua, ac tristatus est ob pedum suorum gracilitatem; gaudius vero est & superbiuit cornuum magnitudinae & excellentia. Ac statim egressi contra eum sunt venatores, a quibus fugit, & cum in planitie esset, non assecuti sunt eum: cum vero ad montem peruenisset, & inter arbores transfret, ceperunt eum venatores ac interfecerunt. Et dixit moriturus: vae mihi misero, quod me seruauit, id vilipendi; in eoque confusus sum quod me perdidit." Eandemque fabulam narrat PHAEDRVS Lib. I. fab. 12.

β.) LOCKMANNI fabula XXXVI. de lupis, quae sic se habet: "Lupi inuenerunt pelles bouum in fouea aquae fluentis, nec quisquam iis aderat, & vnanimiter statuerunt eas edere, decreueruntque omnem aquam ebibere, ut attingerent pelles, easque deuorarent. Prae multitudine autem eius quod biberunt crepuit venter eorum, & mortui sunt, nec peruenierunt ad pelles. Quam fabulam paulisper mutatam exhibet quoque PHAEDRVS Lib. I. fab. 20.

B.) a congruentia aliorum effectorum vtrique communium. Huc pertinent, quae de aduentione horum sapientum ad filios suos narrantur, multaeque actiones similes aliae in descriptione vitae eorum adnotatae. Sed ut taceam, satis multas etiam discrepantias in eiusmodi descriptionibus occurrere, γ) omnis ista LOCKMANNI & AESOPi similitudo, seu confusio, orta est a PLANUDE, qui ob fabulosam AESOPi vitam nullam amplius meretur fidem, & aut erroris opinione, aut consilio affinxit AESOPO, quae de LOCKMANNO suo tradiderant Arabes.

h) Conf. NEOCORI biblioth. libror. nouor. p. 453 sq. & HERBELOTI Bibliothecae orientalis, quae anno 1697. Lut. Paris. in fol. prodit.